

13.11.2017

Kokousaika 13.11.2017 16:00 - 17:40

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika	
Koulumies, Terhi	
Ohisalo, Maria	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
	poistui 17:34, poissa: 1049 - 1052 §:t
Pelkonen, Jaana	
Raatikainen, Mika	
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Rydman, Wille	
Sevander, Tomi	
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	poissa 1037 §
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Borgarsdottir Sandelin, Silja	varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Malinen, Matti	vs. rahoitusjohtaja
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja

13.11.2017

	Raitio, Markku Rinkineva, Marja-Leena Summanen, Juha Åhlgren, Harry Peltonen, Antti Matikainen, Kristiina	va. tietotekniikka- ja viestintäjohtaja elinkeinojohtaja hallintojohtaja vs. kaupunginlakimies hallintopäällikkö kaupunginsihteri poistui 16:44, poissa: 1034 - 1052 §:t
	Tapiolinna, Hilka Kasurinen, Maija-Liisa Björksten, Jenni Aaltonen, Ilkka	vs. kaupunginsihteri viestintäpäällikkö hallintoasiantuntija johtava tonttiasiamies asiantuntija saapui 16:05, poistui 16:22, läsnä: osa 1005 §:ää
	Huurre, Petteri	liikuntapaikkapäällikkö asiantuntija saapui 16:05, poistui 16:22, läsnä: osa 1005 §:ää
Puheenjohtaja		
	Jan Vapaavuori	pormestari 1004 - 1052 §
Esittelijät		
	Jan Vapaavuori	pormestari 1004 §, 1051 §
	Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 1005 - 1050 §:t, 1052 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija 1004 - 1052 §:t

13.11.2017

---

§	Asia	
1004	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
1005	Asia/39	Alueen varaaminen Urhea-säätiölle ja Hoasille urheiluhallin, koulun laajennuksen ja opiskelija-asuntolan suunnittelua varten (Vallila, tontti 22586/3 ja puistoalue)
1006	Asia/2	V 29.11.2017, Helsingin keskustan ryhmäaloite selvitys asukasvaikuttamisen kanavoimiseksi kaupunginosapohjaisesti
1007	Asia/3	V 29.11.2017, Valtuustoryhmä Nina Hurun (NH) ryhmäaloite nuorisotyöttömyyden hoidon tehostamisesta armeijasta kotiutuville
1008	Asia/4	V 29.11.2017, Valtuustoryhmä René Hurstin ryhmäaloite Koskelan sairaala-alueella sijaitsevan G-talon muuttamisesta päihde- ja mielen-terveyskuntoutujien tuettua asumista varten
1009	Asia/5	V 29.11.2017, Terve Helsinki -valtuustoryhmän ryhmäaloite eräiden sosiaali- ja terveystalujen parantamisesta
1010	Asia/6	V 29.11.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta
1011	Asia/7	V 29.11.2017, Valtuutettu Sanna Vesikansan aloite ammattiin opiskelevien harjoittelupaikkojen riittävydestä
1012	Asia/8	V 29.11.2017, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite paperittomien tilanteen edistämisestä
1013	Asia/9	V 29.11.2017, Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite koonnos aiemmista toteutumattomista valtuustoaloitteista
1014	Asia/10	V 29.11.2017, Valtuutettu Helena Kantolan aloite kunnallisesta perhepoliittisesta toimenpideohjelmasta
1015	Asia/11	V 29.11.2017, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sukupuolittietoisuuden budjetoinnin aloittamisesta
1016	Asia/12	V 29.11.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite kaupunkipyöräkauden tarjoamisesta työsuhde-etuna kaupungin työntekijöille
1017	Asia/13	V 29.11.2017, Valtuutettu Elina Moision aloite Tehtaankadun liikenneturvallisuuden parantamisesta koulujen kohdalla
1018	Asia/14	V 29.11.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite merellisen taidekeskuksen perustamisesta

13.11.2017

1019	Asia/15	V 29.11.2017, Valtuutettu Terhi Mäen aloite äänimerkillä varustetuista liikennevaloista Gotlanninkadun suojatielle
1020	Asia/16	V 29.11.2017, Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite Suvilahden skeittipuiston virallistamisesta
1021	Asia/17	V 29.11.2017, Valtuutettu Suzan Ikävalkon aloite Lapinlahden sairaala-alueen toiminnan kehittämisestä
1022	Asia/18	V 29.11.2017, Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Merimiehenkadun liikenneturvallisuuden parantamisesta
1023	Asia/19	V 29.11.2017, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite jalankulkijoiden liikennevaloetuksista raitiovaunupysäkeille
1024	Asia/20	V 29.11.2017, Valtuutettu Kauko Koskisen aloite Malmin lentoaseman lentokonehallin vuokraamisesta
1025	Asia/21	V 29.11.2017, Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite osoitteen merkitsemisestä selkeämmin julkisiin rakennuksiin
1026	Asia/22	V 29.11.2017, Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite puisto- ja piha-alueiden siivoustalkoista tiedottamisesta
1027	Asia/23	V 29.11.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite asukaspysäköinnin laajentamisesta
1028	Asia/24	V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite asuinalueiden omaleimaisuuden lisäämisestä
1029	Asia/25	V 29.11.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite kaupunkipyörien alueen laajentamisesta koko kaupunkiin
1030	Asia/26	V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite päivähoiton laadun varmistamiseksi
1031	Asia/27	V 29.11.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite punavankileirien historian muistamisesta
1032	Asia/28	V 29.11.2017, Valtuutettu Mari Puoskarin aloite Meilahdessa sijaitsevan julkisen taideteoksen uudelleen sijoittamisesta
1033	Asia/29	V 29.11.2017, Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite pikatilausmatkojen lisäämisestä vaikeavammaisten kuljetuspalveluissa
1034	Asia/30	V 29.11.2017, Valtuutettu Jukka Järvisen aloite päihdetyön ammattitutkinnosta
1035	Asia/31	V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite perhetyön vahvistami-

13.11.2017

---

		sesta ns. Imatran mallin mukaisesti
1036	Asia/32	V 29.11.2017, Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämisestä
1037	Asia/33	V 29.11.2017, Itäkeskuksen Kauppakartanonkatu 16:n asemakaavan muuttaminen (nro 12443)
1038	Asia/34	V 29.11.2017, Kunnan jäsenen tekemä osaliitosesitys kuntarakennelain (1698/2009) mukaan
1039	Asia/35	V 29.11.2017, Hallintosäännön muuttaminen
1040	Asia/36	V 29.11.2017, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varajäsenen valinta
1041	Asia/37	F 29.11.2017, Val av ledamot i revisionsnämnden
1041	Asia/37	V 29.11.2017, Tarkastuslautakunnan jäsenen valinta
1042	Asia/38	V 29.11.2017, Kiinteistö Oy Myllypuron kampuksen pääomittaminen ja talousarviomäärärahojen ylitysoikeus
1043	Asia/40	Valtuutettu René Hurstin aloite äänestysohjeesta vaalitoimipisteille
1044	Asia/41	Valtuutettu René Hurstin aloite valiokuntamaisesta työskentelymahdollisuudesta Helsingin kaupungin päätöksenteossa
1045	Asia/42	Avustuksen myöntäminen kaupunginhallituksen käyttövaroista Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiön Lallukan taiteilijakodin peruskorjaukseen
1046	Asia/43	Määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön kaupungintalokortteleiden kehittämistä varten
1047	Asia/44	Osallisuusmallin toimeenpano ja rahoitus
1048	Asia/45	Helsingin kaupungin kuntapaikkatilanne
1049	Asia/46	Sosiaali- ja terveystoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan virkasuhteen päätyminen
1050	Asia/47	Kaupunginvaltuuston 8.11.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano
1051	Asia/48	Viranhaltijoille ja työntekijöille maksettavat kokouspalkkiot
1052	Asia/49	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

13.11.2017

Asia/1

§ 1004

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Wille Rydmanin ja Anni Sinnemäen sekä varatarkastajiksi Tomi Sevanderin ja Mika Raatikaisen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1005

Alueen varaaminen Urhea-säätiölle ja Hoasille urheiluhallin, koulun laajennuksen ja opiskelija-asuntolan suunnittelua varten (Vallila, tontti 22586/3 ja puistoalue)

HEL 2016-008804 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti varata Helsingin kaupungin 22. kaupunginosasta (Vallila) liitekarttaan 1 merkityn yhteensä noin 17 000 m²:n suuruisen määräalan korttelin nro 22586 tontista nro 3 ja Kumpulan kylän tilasta Kumpula - Gumtäkt RN:o 2:13 Urhea-säätiö sr:lle ja Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö sr:lle urheiluhallin, koulun laajennuksen ja opiskelija-asuntolan suunnittelua varten 31.12.2018 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajalla tarkoitetaan jäljempänä varauspäätöksen mukaisia varauksensaajia ja soveltuvin osin hankkeen toteuttamista varten perustettavaa yhtiötä/yhtiöitä. Selvyyden vuoksi todetaan, että Urhea-säätiön varaus kohdistuu urheiluhallin ja Hoasin opiskelija-asuntolan suunnitteluun.

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

2

Varauksensaajan on laadittava suunnitelmat varattavan alueen rakentamiseksi yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa sekä esitettävä ennen tontin lopullista luovutussopimusta selvitys hankkeen toteutuksesta.

3

Varauksensaajan tulee viedä hankkeen suunnittelua eteenpäin yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, Mäkelänrinteen lukion ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa ottaen huomioon tilojen yhteiskäyttömahdollisuudet. Varauksensaaja on velvollinen noudattamaan suunnittelussa edellä mainittujen tahojen antamia ohjeita.

4

Varauksensaaja on tietoinen siitä, että hankkeen toteutuminen edellyttää asemakaavan muutosta. Luovutettavien tonttien lopulliset rajat, käyttötarkoitus, rakennusoikeus, yleinen käyttö, ajoyhteydet, rasitteet

ym. kaavoitukselliset asiat määräytyvät laadittavassa asemakaavan muutoksessa.

5

Suunnittelussa on otettava huomioon ja säilytettävä Vallilanlaaksossa kulkeva yleinen jalankulkureitti (Vallilantaival) sekä siihen liittyvä porrasyhteys. Hanke vastaa kustannuksellaan reitin mahdollisesta siirrosta.

6

Varauksensaajalla on oikeus suunnitella ja selvittää tontin 22586/3 ja osin yleisten alueiden alla kulkevan rautatietunnelin käyttöä noin 200 metrin juoksusuorana. Selvitykset on tehtävä yhteistyössä kaupunkiympäristö-toimialan kanssa.

7

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan ja/tai olla jatkamatta varausta, mikäli varauksensaaja ei noudata varausehtoja ja kaupungin niiden perusteella mahdollisesti antamia ohjeita.

Tontit suunnitellaan ja toteutetaan varauksensaajan kokonaisvastuuperiaatteella. Kaupunki ei vastaa varauksensaajalle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, haitoista eikä kustannuksista, mikäli varauksensaajan hankkeen toteuttamisen edellyttämä asemakaava tai asemakaavan muutos ei tule voimaan tai tontteja ei muutoin saada rakentamiskelpoisiksi varauksensaajan hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa.

8

Varauksensaajan tulee noudattaa mahdollisia alueellisia rakennustapaohjeita. Hankkeen suunnittelu ja toteutus tulee tapahtua yhteistyössä kaupungin alueellisten yhteistyö- ja koordinoitiryhmien kanssa.

9

Varauksensaaja on velvollinen suunnittelemaan ja toteuttamaan tälle varatut tontit ilman aiheetonta viivytystä ja osaltaan aktiivisesti edistämään tälle varattujen tonttien suunnittelua ja rakentamista. Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli on ilmeistä, ettei tonttien rakentamista aloiteta varausaikana ja hankkeen viivästyminen johtuu varauksensaajasta riippuvasta syystä.

13.11.2017

Kaupungilla on kaikissa tilanteissa oikeus seuraamuksitta olla jatkamatta varausta.

Varauksensaaja on velvollinen toiminnassaan noudattamaan verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja sekä työehtoja koskevia sekä muita vastaavia lakisääteisiä velvoitteita.

Mikäli varauksensaaja ei noudata edellä tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteitaan tai varauksensaaja taikka varauksensaajana toimivan yhtiön johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö tuomitaan ns. harmaaseen talouteen liittyvästä rikoksesta (esim. verotus) tai muusta vastavasta yritystoimintaan liittyvästä rikoksesta, kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päätymään kesken varausajan.

Kaupungilla on edelleen oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päätymään kesken varausajan, mikäli varauksensaaja asetetaan konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai muutoin käy ilmeiseksi, ettei varauksensaajalla ole taloudellisia tai muita edellytyksiä hankkeen toteuttamiseksi.

10

Varauksensaaja on tietoinen, ettei kaupunki tällä varauspäätöksellä sitoudu osallistumaan hankkeen investointi- tai käyttömenojen rahoittamiseen. Kaupunki päättää mahdollisesta osallistumisesta erikseen.

11

Varauksensaaja on velvollinen neuvottelemaan ja sopimaan hankkeen toteutuksen ja käytön organisoinnista sekä rakennettavien rakennusten ja tilojen hallinnon järjestämisestä kaupunkiympäristötoimialan kanssa sekä esittämään tätä koskevan selvityksen ja hallinnointimallin toimialan hyväksyttäväksi.

12

Varauksensaaja on velvollinen noudattamaan liitteenä 9 olevaa kiinteistöviraston tonttiosaston 11.8.2016 päivättyä toimintaohjetta kaivu- ja louhintatoimenpiteiden suorittamisesta sekä kaadettavista puista.

Asuntontteja koskevat lisäehdot

1

Suunniteltavien asuntojen tulee olla valtion tukemaa asuntotuotantoa, joka on urheilijoille suunnattua opiskelija-asumista.

2

13.11.2017

Kerrostalo tuotannossa varausalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Rakennusten tulee täyttää vähintään C-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 120 kWh/m²/vuosi, ellei kaupunkiympäristö-toimiala erittäin painavasta varauksensaajasta riippumattomasta syystä toisin päättä.

Varauksensaaja on velvollinen viimeistään hakiessaan varausalueen pitkäaikaista vuokraamista esittämään kaupunkiympäristö-toimialalle varausalueelle rakennettavia rakennuksia koskevan energiatodistuksen tai muun rakennusten energiatehokkuutta osoittavan kaupunkiympäristö-toimiala hyväksymän selvityksen.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta pidättäytyä varausalueen luovuttamisesta, mikäli varauksensaajan hanke ei täytä edellä mainittua vaatimusta eikä kaupunkiympäristölautakunta myönnä vaatimuksesta poikkeusta.

3

Valtion tukemassa vuokra-asuntotuotannossa asuntojen vuokrataso on säännelty. Vuokrat määritellään omakustannuseriaatteen mukaisesti noudattaen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä kaupunkiympäristö-toimialan asunto-palveluiden ohjeita ja määräyksiä.

Varauksensaaja on velvollinen esittämään kohteen huoneenvuokran määräytymisen periaatteet muun ohella kaupunkiympäristö-toimialan asunto-palveluiden hyväksyttäviksi ennen huoneenvuokraustoiminnan aloittamista.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti käsitellä kansliapäällikön 39 esityksen kokouksen toisena asiana.

Asian aikana kuultavina olivat Ilkka Aaltonen ja Petteri Huurre. Asian tuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Varausalue
- 2 Hakemus_tontinvaraaminen_Urhea, julkaisuversio

13.11.2017

Asia/39

3	Esite URHEA-Kampus_2016
4	Sijaintikartta
5	Viitesuunnitelma
6	Lausunto Liv
7	Asemakaavakartat
8	Lausunto Ksv
9	Toimintaohje 11.8.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Urhea-säätiö

Hoas

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 4

Liite 5

Liite 7

Liite 9

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 4

Liite 5

Liite 7

Liite 9

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunginhallitukselle esitetään, että Urhea-säätiölle ja Hoasille varattaisiin Vallilan Mäkelänrinteessä alue urheiluhallin, koulun laajennuksen ja opiskelija-asuntolan suunnittelua varten. Kaupunki laatii alueelle tarvittavan asemakaavamuutoksen.

Alueella on jo Mäkelänrinteen urheilulukio ja uimahalli. Varattavalle alueelle olisi tarkoitus rakentaa urheilijoille tarkoitettuja harjoitustiloja 12 000 m² ja opiskelija-asuntoja noin 185 opiskelijalle. Hanke on todettu Suomen Olympiakomiteassa ja opetus- ja kulttuuriministeriössä valtakunnallisesti merkittäväksi. Hanke suunnitellaan rahoitettavan Suomen valtion, Helsingin kaupungin, säätiöiden ja yritysten rahoituksen lisäksi lainavaroin.

Kaupunginvaltuuston 27.9.2017 hyväksymässä kaupunkistrategiassa tämä Mäkelänrinteen opiskelun, urheilun ja asumisen yhdistävän Urhea-kampuksen rakentaminen todettiin edistettäväksi hankkeeksi.

Esittelijän perustelut

Hakemus

Hakijat ovat lähettäneet 7.6.2016 liitteenä 2 olevan hakemuksen alueen varaamisesta suunnittelua varten. Hankkeen esite on liitteenä 3 ja sijaintikartta varausalueesta on liitteenä 4.

Tietoa hakijoista

Urhea-säätiö ylläpitää Pääkaupunkiseudun urheiluakatemiaa Urheaa, joka on Suomen Olympiakomitean hyväksymä huippu-urheiluakatemia. Akatemian tehtävänä on tukea urheilun ja opiskelun yhdistämistä, päivittäisvalmennusta sekä niihin liittyviä asiantuntijapalveluita.

Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö (Hoas) rakennuttaa, omistaa, vuokraa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja. Asunnot pyritään rakentamaan lähelle oppilaitoksia hyvin kulkuyhteyksien varrelle.

Mäkelänrinteen lukio on Helsingin kaupungin ylläpitämä Suomen suurin 850 oppilaan urheilulukio. Lukio on tilankäytöltään erittäin tehokas. Lukion tiloissa toimii lisäksi aikuislukio. Lukio ei ole varauksensaajana, koska se on osa kaupunkia.

Tietoa hankkeesta

Urhea-säätiön on tarkoitus rakentaa kortteliin 22586 noin 12 000 m²:n suuruinen urheiluhalli. Lisäksi kortteliin rakennettaisiin urheiluhallin ja nykyisen lukiorakennuksen väliin sijoittuva enintään 2 500 m²:n suuruinen nivelosa kaupungin hankkeena sekä noin 185 opiskelijan asuntola Hoasin hankkeena.

Hakijoiden mukaan urheilutiloille on erittäin suuri tarve, jonka arvioidaan vielä kasvavan. Varausaikana on tarkoitus selvittää tontin alla sijaitsevan junatunnelin käyttöä juoksusuorana.

Mäkelänrinteen lukio ja muut urheiluakatemian oppilaitokset käyttäisivät hallia päiväaikoina ja muina aikoina tilat olisivat paikallisten urheiluseurojen, lajiliittojen ja kuntalaisten sekä aikuislukion käytössä.

Lisätietoja hankkeesta on liitteenä 2 olevassa hakemuksessa ja liitteenä 5 olevassa viitesuunnitelmassa.

Hankkeen rahoitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Hankkeen investointi on noin 20 miljoonaa euroa. Hanke sisältyy kaupungin strategiaan edistettävänä hankkeena, minkä lisäksi sillä on vahva suomalaisen urheilun tuki. Suomen Olympiakomitea pitää hanketta merkittävänä, ja lajiliitot ovat sitoutuneet hankkeen rahoittamiseen. Säätiöiden, yritysten, lajiliittojen ja oppilaitosten osuus investoinnista on noin 5 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kirjannut hallin rahoittamisen neljän vuoden rahoitussuunnitelmaansa 3 miljoonan euron suuruisena, joskin hankkeen rahoitussuunnitelmat pohjautuvat 5 miljoonan euron valtionosuuteen. Loppuosa on hakemuksessa suunniteltu rahoitettavan 5 miljoonan euron omalla pääomalla ja 5 miljoonan euron lainalla. Loppuosan rahoitusta on lisättävä 2 miljoonalla eurolla kaupungin ja valtion tarkentuneiden osuuksien mukaisesti.

Kaupunginhallituksen vuoden 2018 talousarvioehdotuksen liitteeseen kirjatessa listassa vuosina 2018–2020 suunnitteilla olevista vuokra- ja osakekohteiden uudis- ja peruskorjaushankkeista Urhea-hallin kaupungin osuudeksi kiinteistöosakeyhtiömuotoiseen hankkeeseen on merkitty 5 milj. euroa vuosille 2020–2021. Urhea-hallin hallintamuoto sekä se, missä muodossa kaupunki osallistuu hankkeen rahoitukseen, tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Vuotuisen käyttötalouden on hakijan mukaan laskettu olevan suunnitellulla rahoitus pohjalla kannattava hallin valmistuttua. Jatkossa käyttötalouselaskelmat on tarkennettava muun muassa edellä mainittujen muutuneiden rahoitusosuuksien vuoksi.

Urhea-hallilla on käyttötalousvaikutuksia kaupungille hallia käyttäville seuroille maksettavien avustusten muodossa arviolta 130 000 euroa vuodessa. Lisäksi hallin käyttötalouselaskemissa on arvioitu kouluilta saatavan Urhea-hallin vuokratuloja 180 000 euroa vuodessa, josta aiheutuu kaupungille käyttötalousvaikutuksia. Tilavuokrista aiheutuvia käyttötalousvaikutuksia vähentää jonkin verran nykyisistä liikuntatilojen vuokrauksista luopumiset.

Liikuntavirasto puoltaa hanketta liitteenä 6 olevassa lausunnossaan.

Lukiorakennuksesta

Helsingin kaupunki omistaa Mäkelänrinteen urheilulukion vuonna 1960 valmistuneet yhteensä noin 5 800 ht-m²:n suuret tilat. Tilojen omistajahallinnoinnista huolehtii kaupunkiympäristö-toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelualue, joka on vuokrannut tilat sisäisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Tällä hetkellä tilakustannukset, jotka sisältävät korjaustöiden ja investointien pääomakustannukset sekä ylläpidon, ovat noin 99 000 euroa/kk eli noin 17 euroa/kk/m². Suurimmat viime vuosina tehdyt korjaukset ovat kuvaamataidon tilojen peruseron nushanke sekä vesikaton uusiminen, joiden investointikustannukset oli-

13.11.2017

vat yhteensä noin 4,5 miljoonaa euroa. Seuraava laajempi hanke on tontinvaraushakemuksessa kuvattu.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen näkemyksen mukaan urheilulukion laajennushanke on kannatettava ja parantaa Mäkelänrinteen kiinteistön käyttöarvoa. Lukiopaikkojen tarve lähitulevaisuudessa tulee kasvaamaan. Lisäpaikkojen toteuttaminen laajentamalla olemassa olevaa lukiota on kaupungin näkökulmasta taloudellisinta.

Mäkelänrinteen lukion 2507 m²:n kokoisen laajennuksen rakentaminen on merkitty kaupunginhallituksen vuoden 2018 talousarvioehdotuksen liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosille 2020–2021 yhteensä 11 miljoonan euron suuruisena.

Urheiluhalli voidaan toteuttaa ilman urheiluhallin ja vanhan rakennuksen väliin esitettyä laajennusosaa. Kuitenkin rakentamalla em. uusi laajennusosa voidaan keittiö- ja ruokailutilat toteuttaa tehokkaammin sekä löytää synergiaetuja esim. opiskelija-asuntolan ja muiden toimintojen kanssa. Keski-Pasilan peruskoulun ja päiväkodin tilaohjelmoinnissa tullaan ottamaan huomioon Mäkelänrinteen uusien tilojen käyttömahdollisuus. Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkotitoimi on merkitty talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa 37 miljoonan euron suuruisena hankkeena rakentamisen ajoituksella vuosille 2022 - 2024.

Kaupungin omistaman Mäkelänrinteen urheilulukion nykyisen rakennuksen, nyt toteutettavan laajennusosan sekä Hoasin opiskelijatalon muodostaman kokonaisuuden kiinteistöhallinta ja ylläpidon vastuujako tullaan ratkaisemaan kaupunkiympäristö-toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelualueen, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, Hoasin ja Urhea-säätiön yhteistyönä hankkeen kannalta sopivimmalla tavalla suunnittelun edetessä.

Kaavatilanne

Uudessa yleiskaavassa alue on kantakaupunkia (C2).

Alueella on voimassa asemakaava nro 10495, joka on tullut voimaan 30.1.1998, sekä asemakaava nro 9035, joka on tullut voimaan 10.1.1986. Alue on osoitettu kaavassa opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO) ja puistoksi (VP).

Kartta ajantasaisista asemakaavoista on liitteessä 7.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on antanut liitteenä 8 olevan puoltavan lausunnon alueen varaamisesta. Hanketta pidetään alueelle sopivana ja alueen toiminnallisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Tarvittava asemakaavamuutos on kaupunkiympäristö-toimialan valmis-

telussa ja sitä on varauduttu viemään eteenpäin yhteistyössä varauksensaajien kanssa hankkeen suunnitelmien täsmentymisen myötä.

Varattava alue

Varattava alue on esitetty liitekartassa 1. Alueen pinta-ala on yhteensä noin 17 000 m²:n ja se on määräala kiinteistöistä 22586/3 ja Kumpula-Gumtäkt RN:o 2-13. Lisäksi varausalueeseen kuuluu osa kaupungin omistamaa rautatietunnelia, johon varauksensaajalla on oikeus suunnitella yhdessä kaupunkiympäristö-toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelualueen kanssa noin 200 metrin mittainen juoksusuora. Toennäköisesti juoksusuoran poistumistie sijoitettaisiin yleiselle alueelle.

Varausesitys ja sen perustelut

Esittelijä puoltaa hakemusta ja pitää kaupungin liikuntapalveluiden ja työpaikkojen lisäämisen kannalta perusteltuna, että alue varataan urheiluhallin ja siihen liittyvien opiskelija-asuntojen suunnittelua varten Urhea-säätiölle ja Hoasille.

Varaus tulisi tehdä 31.12.2018 saakka.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Varausalue
- 2 Hakemus_tontinvaraaminen_Urhea, julkaisuversio
- 3 Esite URHEA-Kampus_2016
- 4 Sijaintikartta
- 5 Viitesuunnitelma
- 6 Lausunto Liv
- 7 Asemakaavakartat
- 8 Lausunto Ksv
- 9 Toimintaohje 11.8.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ote

Urhea-säätiö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 4

Liite 5

Liite 7

Liite 9

Hoas

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 4

Liite 5

Liite 7

Liite 9

Tiedoksi

Liikuntavirasto
Talous- ja suunnitteluosasto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Kaupunkiympäristölautakunta
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Mäkelänrinteen lukio

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 03.11.2016 § 450

HEL 2016-008804 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 89/676 497, Mäkelänrinne 2

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Helsingin kaupungin 22. kaupunginosasta (Vallila) liitekarttaan nro 1 merkityn yhteensä noin 17 000 m²:n suuruisen määräalan kiinteistöistä 91-22-586-3 ja 91-410-2-13 Urhea-säätiö sr:lle (Y-tunnus 2624438-8) ja Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö sr:lle (Y-tunnus 0116514-9) urheiluhallin, koulun laajennuksen ja opiskelija-asuntolan suunnittelua varten 31.12.2018 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajalla tarkoitetaan jäljempänä varauspäätöksen mukaisia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

varauksensaajia ja soveltuvin osin hankkeen toteuttamista varten perustettavaa yhtiötä/yhtiöitä. Selvyyden vuoksi todetaan, että Urhea-säätiön varaus kohdistuu urheiluhallin ja Hoasin opiskelija-asuntolan suunnitteluun.

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

2

Varauksensaajan on laadittava suunnitelmat varattavan alueen rakentamiseksi yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa sekä esitettävä ennen tontin lopullista luovutusso-
pimusta selvitys hankkeen toteutuksesta.

3

Varauksensaajan tulee viedä hankkeen suunnittelua eteenpäin yhteistyössä opetusviraston, Mäkelänrinteen lukion ja kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa ottaen huomioon tilojen yhteiskäyttömahdollisuudet. Varauksensaaja on velvollinen noudattamaan suunnittelussa edellä mainittujen tahojen antamia ohjeita.

4

Varauksensaaja on tietoinen, että hankkeen toteutuminen edellyttää asemakaavan muutosta. Luovutettavien tonttien lopulliset rajat, käyttötarkoitus, rakennusoikeus, yleinen käyttö, ajoyhteydet, rasitteet ym. kaavoitukselliset asiat määräytyvät laadittavassa asemakaavan muu-
toksessa.

5

Suunnittelussa on otettava huomioon ja säilytettävä Vallilanlaaksossa kulkeva yleinen jalankulkureitti (Vallilantaival) sekä siihen liittyvä porrasyhteys. Hanke vastaa kustannuksellaan reitin mahdollisesta siirrosta.

6

Varauksensaajalla on oikeus suunnitella ja selvittää tontin 22586/3 ja osin yleisten alueiden alla kulkevan rautatietunnelin käyttöä noin 200 metrin juoksusuorana. Selvitykset on tehtävä yhteistyössä rakennusviraston kanssa.

7

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päätymään kesken varaustahon ja/tai olla jatkamatta varausta, mikäli varauksensaaja

13.11.2017

ja ei noudata varausehtoja ja kaupungin niiden perusteella mahdollisesti antamia ohjeita.

Tontit suunnitellaan ja toteutetaan varauksensaajan kokonaisvastuuperiaatteella. Kaupunki ei vastaa varauksensaajalle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, haitoista eikä kustannuksista, mikäli varauksensaajan hankkeen toteuttamisen edellyttämä asemakaava tai asemakaavan muutos ei tule voimaan tai tontteja ei muutoin saada rakentamiskelpoisiksi varauksensaajan hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa.

8

Varauksensaajan tulee noudattaa mahdollisia alueellisia rakennusta-paohjeita. Hankkeen suunnittelu ja toteutus tulee tapahtua yhteistyössä kaupungin alueellisten yhteistyö- ja koordinoitiryhmien kanssa.

9

Varauksensaaja on velvollinen suunnittelemaan ja toteuttamaan tälle varatut tontit ilman aiheetonta viivytystä ja osaltaan aktiivisesti edistämään tälle varattujen tonttien suunnittelua ja rakentamista. Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli on ilmeistä, ettei tonttien rakentamista aloiteta varausaikana ja hankkeen viivästyminen johtuu varauksensaajasta riippuvasta syystä.

Kaupungilla on kaikissa tilanteissa oikeus seuraamuksitta olla jatkamatta varausta.

Varauksensaaja on velvollinen toiminnassaan noudattamaan verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja sekä työehtoja koskevia sekä muita vastaavia lakisääteisiä velvoitteita.

Mikäli varauksensaaja ei noudata edellä tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteitaan tai varauksensaaja taikka varauksensaajana toimivan yhtiön johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö tuomitaan ns. harmaaseen talouteen liittyvästä rikoksesta (esim. verotus) tai muusta vastavasta yritystoimintaan liittyvästä rikoksesta, kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan.

Kaupungilla on edelleen oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli varauksensaaja asetetaan konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai muutoin käy ilmeiseksi, ettei varauksensaajalla ole taloudellisia tai muita edellytyksiä hankkeen toteuttamiseksi.

10

Varauksensaaja on tietoinen, ettei kaupunki tällä varauspäätöksellä sitoudu osallistumaan hankkeen investointi- tai käyttömenojen rahoittamiseen. Kaupunki päättää mahdollisesta osallistumisesta erikseen.

11

Varauksensaaja on velvollinen neuvottelemaan ja sopimaan hankkeen toteutuksen ja käytön organisoinnista sekä rakennettavien rakennusten ja tilojen hallinnoinnin järjestämisestä kiinteistöviraston tilakeskuksen ja tonttiosaston kanssa sekä esittämään tätä koskevan selvityksen ja hallinnointimallin kiinteistöviraston hyväksyttäväksi.

12

Varauksensaaja on velvollinen noudattamaan liitteenä nro 9 olevaa kiinteistöviraston tonttiosaston 11.8.2016 päivättyä toimintaohjetta kivi- ja louhintatoimenpiteiden suorittamisesta sekä kaadettavista puista.

Asuntontteja koskevat lisäehdot

1

Suunniteltavien asuntojen tulee olla valtion tukemaa asuntotuotantoa, joka on urheilijoille suunnattua opiskelija-asumista.

2

Kerrostalotuotannossa varausalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Rakennusten tulee täyttää vähintään C-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 120 kWh/m²/vuosi, ellei kiinteistölautakunta erittäin painavasta varauksensaajasta riippumattomasta syystä toisin päättä.

Varauksensaaja on velvollinen viimeistään hakiessaan varausalueen pitkäaikaista vuokraamista esittämään kiinteistöviraston tonttiosastolle varausalueelle rakennettavia rakennuksia koskevan energiatodistuksen tai muun rakennusten energiatehokkuutta osoittavan kiinteistöviraston tonttiosaston hyväksymän selvityksen.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta pidättäytyä varausalueen luovuttamisesta, mikäli varauksensaajan hanke ei täytä edellä mainittua vaatimusta eikä kiinteistölautakunta myönnä vaatimuksesta poikkeusta.

3

Valtion tukemassa vuokra-asuntotuotannossa asuntojen vuokrataso on säännelty. Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteen mukaisesti noudattaen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä kiinteistöviraston asunto-osaston ohjeita ja määräyksiä.

Varauksensaaja on velvollinen esittämään kohteen huoneenvuokran määräytymisen periaatteet muun ohella kiinteistöviraston asunto-osaston hyväksyttäväksi ennen huoneenvuokraustoiminnan aloittamista.

(L2122-6)

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Liikuntavirasto 3.10.2016

HEL 2016-008804 T 10 01 01 00

Helsingin kaupungin opetusvirasto/Mäkelänrinteen lukio, Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö sekä Urhea-säätiö ovat esittäneet Helsingin kaupungille, että se varaisi Urhea-säätiölle, Mäkelänrinteen lukiolle ja Helsingin seudun opiskelijäsäätiölle urheilu-, koulutus- ja asuntotarkoitukseen soveltuvan tontin korttelista 22586 asemakaavan osoittamalta alueelta.

Urhea-säätiö ylläpitää Pääkaupunkiseudun urheiluakatemia Urheaa, joka on Suomen Olympiakomitean hyväksymä virallinen huippu-urheiluakatemia. Urhea-säätiö on perustettu vuonna 2014. Säätiön perustajajäseniä ovat Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, Suomen Olympiakomitea, seitsemän pääkaupunkiseudun oppilaitosta sekä neljä säätiötä.

Pääkaupunkiseudun urheiluakatemiaan tehtävänä on tukea huipulle tähtääviä ja jo huipulla olevien urheilijoiden opiskelun ja urheilun yhdistämistä, päivittäisvalmennusta sekä urheilua ja opiskelua tukevia asiantuntijapalveluita. Urheaan kuuluu Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, Puolustusvoimien Urheilukoulu, Suomen Paralympiakomitea, 22 lajiliittoa, 21 oppilaitosta ja neljä eri asiantuntijatahoa. Urheaan kuului vuoden 2016 alussa yli 3 600 urheilijaa 28 eri lajissa.

13.11.2017

Urhea-kampukseen kuuluu tällä hetkellä Mäkelänrinteen lukio ja Mäkelänrinteen Uintikeskus. Hakijoiden tavoitteena on laajentaa kampusta kolmella osalla: Urhea-hallilla, opiskelija-asunnoilla sekä Mäkelänrinteen lukion lisärakennuksella.

Urhea-säätiön tavoitteena on rakentaa urheilun ja koulutuksen kampus, jossa laji- ja oheisharjoittelu, opiskelu, ruokailu, terveydenhuolto ja asuminen ovat kaikki samalla kampuksella. Samalla helpotettaisiin pääkaupunkiseudun kasvanutta liikuntatilarvetta ja Mäkelänrinteen lukion tilapulaa.

Neljä kerroksiseen Urhea-halliin on tarkoitus tulla erilaisia liikuntatiloja n. 10 000 m². Lisäksi sinne rakennetaan erilaisia fysioterapian ja terveydenhuollon tiloja sekä teknisiä tiloja. Mäkelänrinteen lukion lisärakennuksessa tulee olemaan opiskelu-, toimisto- ja ruokalatoja.

Urhea-hallin keskeisenä käyttäjäryhmänä on Pääkaupunkiseudun urheiluakatemian eri-ikäiset urheilijat. Halli palvelee myös Puolustusvoimien Urheilukoulua sekä lasten ja nuorten liikuntaa, paikallista seuratoimintaa ja aikuisten kuntoliikuntaa. Halli tarjoaa tiloja myös kaupungin EasySport-toiminnalle sekä Liikkuva koulu –ohjelmalle.

Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuosien 2017 - 2018 aikana, ja kokonaisuuden on tarkoitus olla valmis vuosina 2019 – 2020.

Urhea-hallin kustannusarvio on noin 20 – 25 miljoonaa euroa, Mäkelänrinteen lukion lisärakennuksen 7 – 8 miljoonaa euroa ja opiskelija-asuntojen noin 11 miljoonaa euroa. Hallin rahoitusta haetaan Helsingin kaupungilta, valtiolta ja yksityisiltä tahoilta. Opetus- ja ruokailutilat on suunniteltu rahoitettavan Helsingin kaupungin opetusviraston kautta. Opiskelija-asunnot rahoitetaan valtion tukemalla korkotukilainalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kirjannut hankkeen valtakunnallisesti merkittäväksi urheilupaikkarakentamishankkeeksi ja on sitoutunut rahoittamaan hallin rakentamista.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto puoltaa tontin varaamista Urhea-hallin rakentamista varten. Liikuntavirasto on osoittanut investointiohjelmassaan hankkeelle viisi miljoonaa euroa vuosina 2018 – 2020. Liikuntahallikokonaisuus luo Mäkelänrinteen urheilulukion yhteyteen valtakunnallisesti merkittävän harjoittelukeskuksen sekä parantaa toteutessaan laajemminkin helsinkiläisten sisäliikunnan harrastamismahdollisuuksia, joita on tälläkin hetkellä riittämättömästi kasvavan väestömäärän tarpeisiin. Liikuntapaikka on hyvin saavutettavissa sijaitessaan keskeisellä paikalla Helsingissä hyvien kulkuyhteyksien varrella. Alueelle suunniteltu muu koulu- ja asuntorakentaminen tukevat omalta osaltaan urheilukampuksen toimintaa.

13.11.2017

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812

Kaupunkisuunnitteluvirasto 29.8.2016

HEL 2016-008804 T 10 01 01 00

Hakija

Helsingin kaupungin opetusvirasto/Mäkelänrinteen lukio
Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö Hoas
Urhea-säätiö (jättöpäivämäärä 7.6.2016)

Rakennuspaikka

22. kaupunginosan (Vallila) korttelin 586 tontti 3 (osoitteessa Mäkelänrinne 2/Mäkelänkatu 47), osa Vallilanlaakson puistoalueesta (osoitteessa Elisabeth Kochin tie 3, kiinteistötunnus 410-0002-0013) ja osa Vallilanlaakson asemakaavoittamattomasta alueesta (käytöstä poistunut rataosuus).

Varaus koskee lisäksi asemakaavassa esitettyjä tontin alapuolisia maanalaisia määrärajoja (rautatietunneli, yhteiskäyttötunneli ja maanalaisia johtoja varten varattu alueen osa).

Haettu toimenpide

Tontin varaaminen Mäkelänrinteen lukion laajennusta ja tämän yhteyteen kehitettävää urheilukeskuksen ja opiskelija-asuntojen suunnittelua varten. Hankkeen on tarkoitus hyödyntää myös tontin alla kulkevaa käytöstä poistunutta ratatunnelia noin 200 metrin matkalta Mäkelänrinteen päästä alkaen.

Kaavatilanne

Voimassa olevassa yleiskaavassa (Helsingin yleiskaava 2002, hyväksytty 26.11.2003) tontti sijoittuu kerrostalovaltaiselle alueelle, asuminen/toimitila: Aluetta kehitetään asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen sekä virkistykseen käyttöön ja ympäristöhaittoja aiheuttamattomaan toimitilakäyttöön sekä alueelle tarpeellisen yhdyskuntateknisen huollon ja liikenteen käyttöön. Vallilanlaakso on yleiskaavassa kaupunkipuistoa: Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisen huollon tiloja ja liikenneväyliä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Helsingin uudessa tarkistetussa yleiskaavaehdotuksessa (KSLK 14.6.2016) tontti sijoittuu alueelle Kantakaupunki C2: Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla. Vallilanlaakson alue on virkistys- ja viheraluetta, jota kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Alueen halki kulkee raideliikenteen runkoyhteyden ohjeellinen linjaus, joka toteutetaan metrona tai pikaraitiotienä, pikaraitiotien ohjeellinen linjaus, joka voidaan toteuttaa bussiratkaisuna ja pyöräliikenteen nopean runkoverkon ohjeellinen linjaus, ns. baanaverkko.

Helsingin maanalainen yleiskaava nro 11830 on tullut alueella voimaan 10.6.2011. Maanalaisessa yleiskaavassa on suunnittelualueella olemassa olevien maanalaisten tilojen lisäksi merkitty tilavaraus suunnittelulle maanalaiselle tilalle, joka on valmistunut maanalaisen yleiskaavan vahvistumisen jälkeen. Lisäksi alueella on nykyinen kulkuyhteys teknisen huollon tilaan.

Tontti rajoittuu kaakkoiskulmastaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Vallilan asuinalueet).

Asemakaavassa tontti 586/3 on opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO). Tontin rakennusoikeus kerrosneliömetreinä on 6 600 k-m². Tontille on osoitettu rakennusala koulurakennukselle, jonka Mäkelänkadun puoleisen päädyn ulkovaipan äänieristävyys on määrätty toteutettavaksi vähintään tasoon 38 dB(A). Tontin katujen ja puiston puoleiset reuna-alueet on merkitty istutettaviksi puin ja pensain. Tontin halki kulkee varaus rautatietunnelille ja erilliselle yhteiskäyttötunnelille, joista määrätään seuraavaa: Tunnelin kohdalla ei saa suorittaa kaivua tai louhintaa siten, että siitä aiheutuu tunnelille haittaa. Lisäksi tontin halki kulkee erillinen varaus maanalaisille johtovedoille.

Viitesuunnitelman mukaan suunnittelualue ulottuu koillisessa tontin 586/3 ulkopuolelle Vallilanlaakson puistoalueelle (VP) ja kaavoittamattomalle alueelle (ratalinjaus). Tunneliin suunniteltu 200 metrin juoksurauta ulottuu Mäkelänkadun vastakkaiselle puolelle puistoalueelle. Tontin koillispuolella pyöräilyn ja jalankulun yhteys on linjattu uudelleen ja junaradan päälle on tehty uusi ylitys.

Kortteli 22586 sijaitsee pääkaduksi luokitellun Mäkelänkadun varrella, jonka liikennemäärä on noin 36 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Mäkelänrinne on vähäliikenteinen lyhyt ja jyrkästi nouseva tonttikatu. Lähim-

mät bussi- ja raitioliikenteen pysäkit sijaitsevat Mäkelänkadulla noin 200 metrin etäisyydellä suunnittelukohteesta.

Selostus

Hankkeen on tarkoitus muodostaa urheilun ja opiskelun kampus, jossa urheilu, opiskelu, asuminen, ruokailut ja terveydenhuolto sijoittuvat samalle alueelle hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Hakijan on tarkoitus hakea asemakaavamuutosta siten, että urheiluhallin ja opiskelija-asuntojen rakentaminen tontille on mahdollista. Asemakaavamuutoksesta on neuvoteltu kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Hakija perustelee hakemustaan sillä, että asumisen ja urheilun yhdistämisellä uudella tavalla luodaan vetovoimaisuutta ja vaikuttavuutta koko kaupunkiin ja että hankkeen positiivinen näkyvyys on merkittävä. Lisäksi tarkoituksena on helpottaa huippu-urheilijoiden mahdollisuuksia keskittyä opiskeluun ja urheiluun minimoimalla matkustustarve ja mahdollistamalla siten tehokas ajankäyttö.

Mäkelänrinteen lukion ruokalatilat ovat jääneet pieniksi ja niiden laajentamisen yhteydessä on tarkoitus laajentaa myös opiskelutiloja, mikä mahdollistaa koulun opiskelijamäärän nostamisen.

Urheiluhalliin suunnitellut tilat kohdennetaan lajeihin, joiden tilatarpeen arvioidaan pääkaupunkiseudulla olevan erittäin suuri ja tulevaisuudessa edelleen kasvavan. Tontin alla kulkeva käytöstä poistettu ratatunneli on tarkoitus hyödyntää juoksusuorana. Hallin suunniteltuja pääkäyttäjiä arkena päiväaikaan ovat Mäkelänrinteen lukio ja muut urheiluakatemian oppilaitokset ja ilta- ja viikonloppuaikaan paikalliset urheiluseurat, urheilun lajiliitot ja kaupunkilaiset. Urheiluhallin rakentamista tukevat mm. Suomen Olympiakomitea, urheilun lajiliitot, Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Helsingin kaupungin Liikuntavirasto.

Samassa yhteydessä on tarkoitus rakentaa erityisesti opiskeleville nuorille suunnattu opiskelija-asuntola, jonka rakennuttajana toimii Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö Hoas.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että Mäkelänrinteen alueen kehittäminen urheilu- ja koulutuskäytössä on suotavaa ja tiivistävä rakentaminen jo rakennetulla tontilla kannatettavaa. Urheilukeskuksen ja lukion yhteyteen voidaan tutkia opiskelija-asumista. Hanke edellyttää kaavamuutosta. Suunnittelua tulee tehdä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

13.11.2017

Rautatieliikenteen käytöstä poistetun rautatietunnelin hyödyntämistä juoksutunnelina voidaan tutkia hankkeen suunnittelun yhteydessä. Suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä rautatietunnelin omistajan/haltijan kanssa ja tunnelia koskevat palo- ja pelastusturvallisuussuunnitelmat yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Rautatietunnelin ja radan aieman käytön ja rakenteiden aiheuttamat mahdolliset ympäristövaikutukset tulee arvioida, jotta rautatietunneliin suunniteltu toiminta on mahdollista toteuttaa. Mm. ratapölkkyjen voidaan olettaa olevan kreosootilla kyllästettyjä. Alueella olevat teknisen huollon tunnelit tulee huomioida suunnittelussa. Suunniteltu rakentaminen tai toiminta ei saa aiheuttaa haittaa näille tiloille tai häiriötä niissä toimiville järjestelmille. Maanalaiseen yleiskaavaan merkittyä kulkuyhteyttä maanalaiseen tilaan ei saa heikentää.

Maaperä suunnittelualueella on pääosin soraa, hiekkaa ja moreenia, josta osa on täyttömaata. Kallioperä on lähellä maanpintaa ja alueella on hyvät rakentamisolosuhteet.

Tontin halki kulkee 400 mm päävesijohto, joka tulee ottaa huomioon suunnittelussa.

Suunnittelualue sijaitsee vilkasliikenteisen Mäkelänkadun läheisyydessä ja suunnittelussa tulee ottaa huomioon liikenteen aiheuttaman melun ja päästöjen vaikutukset.

600 metriä pitkää rautatietunnelia Vallilanlaaksosta Itä-Pasilaan ei ole suunnitteilla osoittaa yleisiin liikenteellisiin tarkoituksiin, esim. pyöräilyyn, koska Teollisuuskadun tunneli valmistuu vuonna 2019 eikä se mahdollista pyöräyhteyden rakentamista ratojen alitse länteen. Länsipäässä tunnelin liittyminen maanpintaan Ratapihantielle on todettu mahdottomaksi korkoerojen vuoksi. Hakemuksessa on esitetty tunnelin ottamista osittain yleisurheilun käyttöön juoksusuorana, joka palvelisi kaikkien lajien urheilijoita. Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää hyvänä, että tunnelille on pohdittu uutta käyttöä.

Pyöräiliikenteen laatukäytävien eli baanojen verkkosuunnitelmassa (Kslk 19.2.2013) on esitetty Pasilan ja Vallilanlaakson välinen pyöräilyyhteys, joka kulkee Mäkelänkadun nykyisen ylikulkusillan kautta kohti Vallilanlaaksoa. Baanayhteystarve tontin läpi tulee huomioida tontin suunnittelussa mm. riittävänä tilavarauksena.

Tontin pysäköinti ja huoltoajo, mm. jätehuolto, tulee järjestää tontin rajojen sisäpuolella. Suunnitelmassa tulee osoittaa tontin sisäiset liikennejärjestelyt ja ajoyhteydet tontille sekä varmistettava riittävät näkemät tonttiliittymistä kadulle. Hakijan tulee laatia tontin pelastustiesuunnitelma, jossa osoitetaan pelastusreitit ja nostopaikat.

13.11.2017

Rakentamisen liittyminen Vallilanlaakson puistoalueeseen tulee tutkia olemassa olevat maastonmuodot ja puusto huomioiden ja toteuttaa siten, että jalankulku- ja pyöräily-yhteydet puistossa ovat toimivat ja yhteinäiset. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota tontin ja puiston välisen raja-alueen käsittelyyn. Tontin ulkopuolisista rakenteista tulee sopia erikseen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa suunnitteluvarauksen tekemistä Urhea-säätiölle edellä mainitut asiat huomioiden.

Lisätiedot

Milla Nummikoski, arkkitehti, puhelin: 310 37477
milla.nummikoski(a)hel.fi

§ 1006

V 29.11.2017, Helsingin keskustan ryhmäaloite selvitys asukasvai- kuttamisen kanavoimiseksi kaupunginosapohjaisesti

HEL 2017-006089 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Helsingin keskustan valtuustoryh-
män aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ella Tanskanen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 09-310 36029
ella.tanskanen(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin keskustan valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessaan sel-
vitystyön tekemistä ja kaupunginosavaltuustojen perustamista aluksi
kokeiluluonteisesti muutamissa kaupunginosissa. Valtuustoryhmä kat-
soo, että kaupunginosavaltuustot voisivat olla mahdollisuus siirtää pää-
töksentekoa asukkaiden lähelle. Aloitteessa todetaan, että muissa Poh-
joismaiden pääkaupungeissa osa kunnallisista tehtävistä on siirretty
kaupunginosien vastuulle. Aloitteessa kysytään, mihin toimiin Helsingin
kaupunki aikoo ryhtyä selvittääkseen todellisia ja konkreettisia toimen-
piteitä kanavoidsa asukasvaikuttamista kaupunginosapohjaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä
ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enem-
män kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmä-
aloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän pu-
heenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryh-
mäaloitetta valtuustokauden aikana.

13.11.2017

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Muutoin ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 11 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Aloitteeseen on saatu lausunnot kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Kaupunginhallitus viittaa asiassa saatuihin lausuntoihin, joissa kuvataan osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumista eri toimialoilla sekä esitettyyn osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin, johon sisältyy alueellista osallisuutta tukevia toimintatapoja ja rakenteita.

Kaupunginhallitus viittaa edelleen kaupunginvaltuuston 16.3.2016 tekemään periaatelinjaukseen, jonka mukaan Helsingin johtamisjärjestelmään ei olla perustamassa kuntalain 36 § mukaisia alueellisia toimielimiä. Helsingissä osallisuuden periaatteet on kirjattu kaupungin hallintosääntöön (osa V Osallistuminen ja viestintä, luku 27 Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus § 1).

Osallisuuden periaatteet ovat kaupungin hallintosäännön 27 luvun mukaan seuraavat: kunnan jäsenten osallisuus ja kaupungin ja kaupunkilaisten vuorovaikutus perustuu yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntämiseen, omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseen ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luomiseen. Helsingin kaupungilla kaupunkilaisten ja palveluiden käyttäjien osallistumisen ja vuorovaikutuksen osatekijöitä ovat hallinnon avoimuus, selkokielen ja monikanavainen viestintä, alueellinen osallistuminen, osallistuva suunnittelu ja budjetointi, asukaslähtöisyyttä edistävät käyttäjä- ja asiakasraadit, asiakaskokemuksen ja palautteiden hyödyntäminen, toimivat aloitekäytännöt sekä kansalaistoiminnan kannuste- ja tukimenettelyt.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ella Tanskanen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 09-310 36029
ella.tanskanen(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.09.2017 § 69

HEL 2017-006089 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vuoden 2016 aikana valmisteltiin kaupungin osallisuusjärjestelmää ja sen periaatteita osana kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamista. Osallisuusjärjestelmää kehitettiin vuorovaikutteisesti yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kaupungin hallintosäännön 27 lukuun kirjattiin osallisuuden ja vuorovaikutuksen seuraavat periaatteet:

Kunnan jäsenten osallisuus ja kaupungin ja kaupunkilaisten vuorovaikutus perustuu yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntämiseen, omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseen ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luomiseen. Helsingin kaupungilla kaupunkilaisten ja palveluiden käyttäjien osallistumisen ja vuorovaikutuksen osatekijöitä ovat: Hallinnon avoimuus, selkokielen ja monikanavainen viestintä, alueellinen osallistuminen, osallistuva suunnittelu ja budjetointi, asukaslähtöisyyttä edistävät käyttäjä- ja asiakasraadit, asiakaskokemuksen ja palautteiden hyödyntäminen, toimivat aloitekäytännöt sekä kansalaistoiminnan kannuste- ja tukimenettelyt. Kaupunginvaltuusto asettaa kaupunkistrategiassa ja talousarviossa osallisuuden ja vuorovaikutuksen painopisteet ja tavoitteet.

Keskustan valtuustoryhmä on kysynyt valtuustoaloitteessaan, millaisiin toimenpiteisiin kaupunki aikoo ryhtyä, jotta selvitetään todellisia ja konkreettisia toimenpiteitä asukasvaikuttamisen kanavoimiseksi kaupunginosapohjaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on selvittänyt yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa tilojen maksutonta asukaskäyttöä. Tavoitteena on avata toimipisteiden tiloja kaupunkilaisten käyttöön ja tukea osallisuusjärjestelmän tavoitteita alueellisesta vaikuttamisesta ja yhdessä tekemisestä, kaupunkilaisten oman toiminnan ja aktivismin tukemisesta sekä asukkaiden osaamisen hyödyntämisestä.

Päiväkodit ja peruskoulut ovat leimallisesti oman alueensa palveluita ja ne tekevät aktiivista yhteistyötä perheiden ja huoltajien kanssa. Sekä varhaiskasvatussuunnitelma että perusopetuksen opetussuunnitelma korostavat uudella tavalla huoltajien osallisuutta päiväkodin ja koulun toimintaan. Myös koulujen vanhempainiltoja on kehitetty toiminnalliseksi-

13.11.2017

si ja huoltajia aktivoivammaksi. Monissa kouluissa ja päiväkodeissa toimii vanhempainyhdistyksiä ja vanhempainryhmiä.

Vuosien 2013-2016 aikana Helsingissä kehitettiin osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa alueellista yhteistyörakennetta, jonka tarkoituksena on ollut lisätä alueellista yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä poistaa yhteistyön esteitä. Mukana ovat olleet mm. koulut, päiväkodit, neuvola, kotipalvelu, kouluterveydenhuolto, perheneuvola, lastensuojelu, nuorisotalot, seurakunnat, leikkipuistot, Luotsi, Klaari ja liikunta- ja kulttuuritoimi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala suhtautuu työn jatkamiseen myönteisesti.

Palveluverkkoprosessia on kehitetty aikaisempaa osallistavammaksi. Vuosaaren palveluverkkotarkastelussa kehitettiin toimintamalli, jota on käytetty se jälkeen tulleissa palveluverkkotarkasteluissa. Keskeistä siinä on asukkaiden mukaan ottaminen ja osallistaminen prosessin alusta lähtien. Palveluverkon vaihtoehtoiset ratkaisut on tuotettu koulun huoltajien, koulun vanhempainyhdistyksen, koulun johtokunnan ja koulun henkilöstön kanssa yhdessä. Osallisuutta on toteutettu erilaisissa työpajoissa, asukastilaisuuksissa ja sähköisesti. Prosessin eri vaiheissa tiedotusta on myös lisätty ja käytetty eri kanavia. Palveluverkon kehittämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin eri palveluiden kanssa. Eniten yhteistyötä on tehty rakennusten tiloihin ja kuntoon, kaavoitukseen ja väestöennustukseen liittyvissä asioissa.

Keskustan Helsingin valtuustoryhmä on esittänyt valtuustoaloitteessaan kaupunginosavaltuustojen perustamista. Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 periaatelinjausten mukaan Helsingin johtamisjärjestelmään ei olla perustamassa kuntalain 36 §:n mukaisia alueellisia toimielimiä. Tämän linjauksen mukaisesti kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata kaupunginosavaltuustojen perustamista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kirsi Verkka, opetuskonsultti, puhelin: 310 84026
kirsi.verkka(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.09.2017 § 38

HEL 2017-006089 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Helsingin keskustan valtuustoryhmä ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunginosavaltuustojen avulla voitaisiin siirtää päätöksentekoa asukkaiden lähelle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että aloitteessa tunnistettu tarve tuoda osallisuus lähemmäksi ihmisten arkea on erittäin tärkeä. Lautakunta näkee kuitenkin, että tämä ei ole oikea hetki aloittaa näin mittavaa harkintaa päätöksentekorakenteen muuttamisesta.

Kuten aloitteessa todetaan, osana johtamisuudistusta on aloitettu myös uuden osallisuus- ja vuorovaikutusmallin rakentaminen. Ehdotus on tulossa syksyn 2017 aikana päätöksentekoon tavoitteena, että se voitaisiin ottaa käyttöön vuoden 2018 alusta.

Ehdotuksessa vahvistetaan alueellisen osallistumisen edellytyksiä tavoilla, jotka ovat nousseet asukkaiden kanssa tehdystä yhteiskehittämisprosessista. Ehdotuksessa alueellista osallisuutta vahvistettaisiin mm. jokaiselle kaupunginosalle nimetyllä kaupungin työntekijällä (stadiluotsi), joka auttaa saamaan asioita eteenpäin kaupungin suuntaan ja voi toimia kokoavana voimana alueen yhteiskehittämisessä. Tämän lisäksi stadiluotsi vastaa alueellisten keskustelu- ja kehittämisfoorumien rakentamisesta yhdessä asukkaiden ja järjestöjen kanssa. Tämän lisäksi ehdotuksessa tullaan esittämään alueellisen osallistuvan budjetoinnin käynnistämistä vuoden 2018 alusta, joka antaa asukkaille suoraan päätösvaltaa rajatusta osuudesta kaupungin budjettia.

Vuonna 2017 voimaan astunut kuntalaki tekee mahdolliseksi kaupunginosavaltuustot. Kuten aloitteessa todetaan, kaupunginosavaltuustot ovat käytössä myös monissa pohjoismaisissa pääkaupungeissa.

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 periaatelinjausten mukaan Helsingin johtamisjärjestelmään ei olla perustamassa kuntalain 36 § mukaisia alueellisia toimielimiä. Näin ollen mahdollisten kaupunginosavaltuustojen käyttöönottoa ei ole osallisuus- ja vuorovaikutusmallin yhteydessä selvitetty.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että ennen mahdollisten kaupunginosavaltuustojen harkintaa olisi viisasta saada kokemusta asukastoimijoiden kanssa yhdessä suunnitellusta osallisuus- ja vuorovaikutusmallista. Oikea kohta harkinnan käynnistämiseksi olisi valtuustokauden 2017–21 lopussa tehtävä strategiakauden arviointi.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tommi Laitio, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja, puhelin: 310 89045

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

tommi.laitio(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 242

HEL 2017-006089 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi Helsingin keskustan valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien selvitystyön tekemistä kaupunginosavaltuustojen perustamisesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimialalla toteutetaan omalta osaltaan Helsingin kaupungin osallisuusmallia. Osallisuuden keskiössä on asiakkaiden ja kuntalaisten tiedon saannin turvaaminen riittäväillä ja monipuolisilla neuvontapalveluilla. Sosiaalisen raportoinnin avulla välitetään sellaista tietoa, joka liittyy sosiaaliseen hyvinvointiin ja sosiaalisiin ongelmiin. Tätä tietoa raportoidaan päätöksentekijöille, kuntalaisille, virkamiehille ja poliitikoille ja tietoa hyödynnetään palvelujen ja alueiden kehittämisessä. Myös kaikista saaduista palautteista viestitään kuntalaisille osallistu- ja vaikuta -verkkosivulla.

Asukastalotoiminnalla tuetaan yhteisöllisyyttä ja alueellista vaikuttamista. Asukastalot mahdollistavat lähidemokratian toteutumista tarjoamalla tiloja alueellisille toimijoille sekä toimivat verkostojen ja asukasyhdistysten kumppaneina. Asukastalot vahvistavat ja kokoavat alueen eri väestöryhmiä osaksi aktiivista väestöä, vahvistavat kansalaistaitoja ja raportoivat alueellisista ilmiöistä. Alueilla toimii yhdyskuntatyöntekijöitä, jotka mahdollistavat yhteisen keskustelun asukkaiden kanssa.

Kaupunginosapohjaisen vaikuttamisen tukemisessa on keskeistä asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sekä muiden kuin kaupungin asukastaloja ylläpitävien tahojen avustaminen.

Asukastalojen avustustoiminta on keskitetty kaupunginhallitukselle vuodesta 2017 alkaen. Tätä aikaisemmin suuren osan näistä avustuksista myönsi sosiaali- ja terveyslautakunta. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveyslautakunta avustaa sosiaali- ja terveystalan järjestöjä, joilla on toimintaa sekä kaupunkitasoisesti että paikallisesti. Hakemusten käsittelyssä selvitetään aina, millä alueella avustettavaksi haettava toiminta toteutetaan ja miltä alueilta toiminnan piiriin voidaan hakeutua.

Tulevan sote-maakuntauudistuksen tavoitteena on ottaa asiakkaat ja asukkaat mukaan tasavertaisina kumppaneina palvelujen suunnitteluun, tuottamiseen ja kehittämiseen maakuntien järjestämisvastuulla olevassa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalotoiminta ja asukasyhdistysten, kaupunginosaseurojen sekä muiden kuin kaupungin asukastalojen avustaminen vahvistaa kunta-
laisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia ja siten lisää kunta-
laisten hyvinvointia ja terveyttä."

Käsittely

12.09.2017 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Ahto Apajalahti: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen jäl-
keen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia uusi kappale
seuraavasti: "Lautakunta esittää huolensa siitä, että monet kaupungino-
sat ovat viimeisen 25 vuoden aikana olleet hyvin aliedustettuja kaupun-
ginvaltuustossa. Edustuksen vinoutuneisuuden vaikutuksia ja eri ratkai-
sumalleja tulisi selvittää."

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Tyyskä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 42210
ulla.tyyska(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.09.2017 § 84

HEL 2017-006089 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle Helsingin
keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteesta koskien kaupunkilais-
ten omaehtoista toimintaa seuraavan lausunnon:

Helsinki on toteuttanut johtamisjärjestelmän muutoksen, jossa siirryttiin
pormestariin, toimialalautakuntiin ja toimialoihin. Tässä valmiste-
lussa lähtökohtana oli, että Helsingissä ei siirrytä alueellisiin toimieli-
miin. Uusi johtamisjärjestelmä tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden teh-
dä asioita aikaisempaa koordinoitummin ja kehittää alueellista osalli-
suutta nykyistä toimivammaksi. Asioiden valmistelu ei enää tapahdu vi-
rastokohtaisesti, vaan laajemmin toimialalla. Tämä antaa hyvät edelly-

13.11.2017

tykset tarjota kaupunkilaisille paremmat ja monipuolisemmat alueellisen osallisuuden mahdollisuudet.

Kaupungin uuden osallisuusmallin valmistelussa alueellisen osallisuuden kehittäminen on ollut yksi keskeisistä elementeistä. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että alueellisen osallisuuden näkökulma toteutuu kaupungin toiminnassa nykyistä paremmin ja jokainen toimiala asettaa tähän kytkeytyviä kehittämistavoitteita ja seuraa niiden toteutumista.

Kaupunkiympäristölautakunta ei pidä tässä vaiheessa perusteltuna aloittaa selvitystyötä kaupunginosavaltuustojen perustamisesta. Osallisuuden kehittymistä on kuitenkin seurattava tiiviisti ja kyettävä arvioimaan tilannetta uudelleen, kunhan uuden johtamisjärjestelmän ja uudistetun organisaation toiminnasta on saatu enemmän kokemuksia.

Toinen tärkeä osa osallisuusmallia on osallistuvan budjetoinnin laajentaminen. Osallistuvassa budjetoinnissa on syytä huolehtia alueellisesta kattavuudesta. Alueellisuuden näkökulmasta on tärkeää varmistaa, että osallistuvan budjetoinnin kautta eteneviä kaupunkilaislähtöisiä ideoita toteutetaan eri puolilla Helsinkiä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimialalla esimerkiksi täydennysrakentamisen merkitys tulee kasvamaan. Jatkossa yhä isompi osa kaupunkirakentamisesta on täydennysrakentamista olemassa olevissa kaupunginosissa. Tämä on haasteellista ja merkitsee myös sitä, että kaupunkilaiset on kyettävä ottamaan ennakoivasti mukaan kaupungin kehityksestä käytävään keskusteluun. Kaupungin on kyettävä myös nivomaan kaupunkilaislähtöiset kehitysajatukset nykyistä paremmin mukaan osaksi suunnitteluprosessia. Tässä tarvitaan toimivaa vuoropuhelua kaupunkilaisten kanssa kaupunginosatasolla.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että kaupunkiympäristön toimiala edistää avointa vuoropuhelua kaupunkikehityksestä, kehittää alueellisen osallisuuden käytäntöjään, on mukana kaupunkitasoisessa alueellisen osallisuuden kehittämisessä ja tekee tiivistä yhteistyötä toimialojen välillä, hyödyntää aikaisempia parhaita käytäntöjä sekä asettaa tavoitteita toiminnan tuloksellisuudelle ja vaikuttavuudelle ja seuraa tavoitteidensa toteutumista. Toimialan on myös varmistettava riittävät resurssit osallisuuden parantamiseen tähtäävien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368

13.11.2017

Asia/2

---

heikki.mantymaki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1007

V 29.11.2017, Valtuustoryhmä Nina Hurun (NH) ryhmäaloite nuorisotyöttömyyden hoidon tehostamisesta armeijasta kotiutuville

HEL 2017-006090 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuustoryhmä Nina Hurun (NH) ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Martti Poteri, palvelupäällikkö, puhelin: 310 25876
martti.poteri(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuusryhmä Nina Huru (NH) esittää ryhmäaloitteenaan, että Helsingin tulisi kartoittaa mahdollisuudet lisätä yhteistyötä asianomaisten viranomaisten kanssa nuorten henkilöiden kotiutuessa armeijasta osana nuorisotyöttömyyden ehkäisyä Helsingissä.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22a §:n mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin 22 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Ryhmäaloite on esitettävä valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa.

Ryhmäaloitteen on allekirjoittanut yli puolet (ko. valtuustoryhmän) valtuutetuista. Allekirjoittajia ryhmäaloitteella on yhteensä 1.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatusta- ja koulutuslautakunnan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Uudenmaan alueella sai käskyn varusmiespalvelukseen vuonna 2017 noin 6900 nuorta. Palvelus keskeytyy mainitulla alueella maavoimissa noin 15% palveluksenaloittamismääräyksen saaneista. Varusmiespalveluksen keskeyttäneistä ei julkaista kuntakohtaisia tietoja. Niistä helsinkiläisistä nuorista jotka suorittavat varusmies- tai siviilipalveluksen, suurimmalla osalla on tiedossa opiskelu- tai työpaikka. Ne joilla ei tätä ole, saavat ennen palveluksen päättymistä ohjausta palveluspaikastaan. Tämän lisäksi palveluspaikat tekevät lähetteen etsivään nuorisotyöhön niiden nuorten osalta, joilla tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Helsingin etsivän nuorisotyön viranomaiselle näitä lähteitä tuli vuonna 2016 yhteensä 55 kappaletta. Heidän osaltaan etsivä nuorisotyö vastasi kontaktoinnista ja tarvittaessa edelleen ohjauksesta muihin palveluihin.

Kaupunginhallitus katsoo, että viranomaisyhteistyön lisääminen aloitteessa esitetyn ajatuksen mukaisesti on mahdollista hyödyntämällä jo olemassa olevia yhteistyön rakenteita. Yksi keskeinen toimialarajat ylittävä ja uuden kaupunkistrategian mukainen monialainen toimija ja alusta verkostoyhteistyölle, erityisesti nuorten työllisyydenhoitoon ja koulutuspolkuihin liittyvien asioiden ollessa kyseessä, on Ohjaamo Helsinki -hanke. Lisäksi Helsingissä toimii nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, joka on laaja-alainen ja nuorten hyvinvoinnin kannalta keskeisiä toimijoita yhteen saattava elin. Verkostoon kuuluu myös puolustusvoimien edustaja. Kaupunginhallitus toteaa, että NOP-verkosto on luonteva paikka käydä keskustelua ja kiinnittää huomiota erityisesti tätä kohderyhmää koskeviin asioihin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Martti Poteri, palvelupäällikkö, puhelin: 310 25876
martti.poteri(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.09.2017 § 68

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2017-006090 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä valtuutettu Nina Hurun ym. aloitetta työllisyydenhoidon tehostamisesta armeijasta kotiutuville henkilöille. Helsingissä oli työn ja koulutuksen ulkopuolella 9 000 nuorta 16–29-vuotiaista vuoden 2015 lopussa. Miesten osuus on tässä joukossa suurempi. Nuorten kohdalla työttömyys kohdentuu erityisesti henkilöille, joilla ei ole aiempaa ammattia tai ammatillista koulutusta. Alle 30-vuotiaiden työllistymisen kannalta koulutus on ensisijaista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tarjoaa nuorten työllistymisen edistämiseksi erilaisia vaihtoehtoja osaamisen kartuttamiseen ja toisen asteen koulutuksen suorittamiseen. Opinnoissa keskitytään puuttuvan osaamisen hankkimiseen. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä kaikille opiskelijoille tehdään oma henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa selvitetään ja tunnustetaan opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen ja suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee sekä miten osaamista hankitaan eri oppimisympäristöissä. Samalla suunnitellaan tarvittavat tukitoimet. Joustava koulutukseen haakeutuminen mahdollistaa opintojen aloittamisen läpi vuoden.

Yhdessä kaupunginkanslian työllisyydenhoidon kanssa toteutetaan työkokeilujen ja palkkatukitoiden työvaltaisessa oppimisympäristössä hankitun osaamisen tunnistamista, joka voidaan tunnustaa osaksi opintoja.

Ohjaus ja neuvonta ovat keskeisiä toimia armeijasta kotiutuvien henkilöiden työllistymisen edistämiseksi. Helsingin kaupungin toimialojen sekä TE-hallinnon yhdessä toteuttama Ohjaamo kokoaa nuorille kohdenetut monialaiset palvelut saman katon alle yhteiseen palvelupisteesseen Kamppiin. Ohjaamo tarjoaa ilman työ- ja opiskelupaikkaa oleville nuorille neuvontaa, ohjausta ja tukea koulutukseen, työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan koordinoima etsivä nuorisotyö tekee osaltaan tiivistä yhteistyötä puolustusvoimien sekä siviilipalveluskeskuksen kanssa. Nuorisolain 11 §:n mukaan em. tahojen velvollisuus on luovuttaa etsivälle nuorisotyölle tiedot nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen. Etsivä nuorisotyö tarjoaa alle 29-vuotiaille jalkautuvaa ohjausta ja auttaa nuorta sellaisten palvelujen sekä muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Helsingin kaupungin etsivä nuorisotyö sekä Ohjaamo ovat olleet aktiivisesti mukana syyskuussa 2016 käynnistyneessä Diakonia-ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Auta miestä mäessä ESR -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on etsiä uusia käytänteitä nuorten miesten syrjäytymisen ehkäisyyn. Hankkeessa luodaan toimintamalli, jolla lisätään puolustusvoimien ja siviilipalveluskeskuksen tietoutta Ohjaamoista sekä etsivästä nuorisotyöstä. Hanke jatkuu maaliskuuhun 2019.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.09.2017 § 45

HEL 2017-006090 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki on viime aikoina kehittänyt uusia keinoja vastata armeijasta kotiutuvien nuorten ohjaukseen osana nuorisotyöttömyyden hoitoa. Helsingin Ohjaamo on aloittanut varuskuntiin suuntautuvan ohjauksen toimintamallin, jossa Ohjaamon palveluita jalkautetaan varuskuntiin. Tällöin Ohjaamon toiminnot ja sieltä saatava ohjaus tulevat tutuksi jo varusmiespalvelustaan suorittaville nuorille. Toimintaa on toteutettu Santahaminan, Dragsvikin ja Vekaranjärven varuskunnissa pääkaupunkiseudullisena yhteistyönä.

Etsivän nuorisotyön ja Ohjaamon yhteistyötä varusmiespalveluksesta vapautuvien tai palveluksen keskeyttävien nuorten palveluissa voidaan vielä vahvistaa. Nämä toimet voidaan toteuttaa Ohjaamon ja Etsivän nuorisotyön nykyisten määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 243

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2017-006090 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuustoryhmä Nina Hurun aloitteesta seuraavan lausunnon, joka koskee armeijasta kotiutuvien henkilöiden työttömyyden hoidon tehostamista:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa osaltaan nuorisotyöttömyyden ja nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisystä tarjoamalla sosiaali- ja terveyspalveluja nuorille, mukaan lukien kutsuntaikäiset sekä asevelvollisuuden suorittaneet ja siitä vapautetut nuoret.

Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö vastaa 16–29-vuotiaiden nuorten sosiaalineuvonnasta, sosiaalityöstä ja sosiaaliohjauksesta. Sosiaali- ja terveystoimen henkilökuntaa työskentelee alueellisen nuorten sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen lisäksi Ohjaamo Helsingissä. Sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta tehdään lähtökohtaisesti yhteistyössä eri viranomaistahojen kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimen keskeisiä kohdeasiakkaita ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret, joiden kanssa työskennellään sopivan työ-, koulutus- tai kuntoutuspolun löytämiseksi sekä annetaan tukea elämänhallinnan kohentamiseen. Tässä ryhmässä on asiakkaina myös nuoria, jotka ovat keskeyttäneet asevelvollisuuden suorittamisen tai jotka on vapautettu palveluksesta terveydellisistä syistä.

Osalla sosiaalitoimen alle 25-vuotiaista asiakkaista ei ole ammatillista koulutusta, jolloin heillä yleensä on työttömyysturvalain (1290/2002) nojalla saatu viiden kuukauden odotusaika ennen oikeutta työmarkkinatukeen. Tämä koskee myös armeijasta kotiutuvia, vailla ammatillista koulutusta olevia nuoria. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja ohjaa ja tukee tällaisessa tilanteessa nuorta aktivoivien palvelujen piiriin yhteistyössä asianomaisen viranomaistahon kanssa.

Opiskeluterveydenhuolto ja terveysasemat järjestävät vuosittain kutsunnanalaisten lakisääteiset ennakkoterveystarkastukset. Lisäksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on mukana valtakunnallisessa Time out! Aikalisä! Elämä raiteilleen -tukipalvelussa. Toimintamalli sisältää tukitoimia kutsunnoissa sekä varusmies- tai siviilipalveluksen keskeytyessä nuorten miesten syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi. Sosiaalityön ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä osallistuu vuosittain kutsuntoihin sekä tarjoaa nuorelle mahdollisuuden saada tukea elämäntilanteensa ja toimintavaihtoehtojensa selvittelyyn. Aikalisä-ohjaajaan voi olla yhteydessä ase- tai siviilipalveluksen eri vaiheissa. Avuntarpeen syinä korostuvat erityisesti mielenterveysongelmat.

13.11.2017

Sosiaali- ja terveystoimi tekee säännöllistä asiakasohjausyhteistyötä Puolustusvoimien ja Siviilipalveluskeskuksen kanssa. Varusmiespalveluksen keskeytyessä Puolustusvoimista tarjotaan tukea nuorelle ja tehdään Aikalisä-tukipalvelua koskeva lähete sosiaali- ja terveystoimeen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialalla aktivoidaan työnhakuun armeijasta kotiutuvia, asiakkuuteen hakeutuvia nuoria. Sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta viranomaisyhteistyö tämän asiakasryhmän osalta on nykyisellään riittävää. Käytännön tarve on osoittanut tarpeelliseksi panostaa varusmiespalveluksen keskeyttävien ja palveluksesta vapautettujen nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja tähän liittyvään yhteistyöhön.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuoren syrjäytymistä ehkäisevillä toimenpiteillä on onnistuessaan pitkäaikaisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia niin henkilölle kuin hänen lähiverkostolleen. Aikalisä-tukipalvelusta Vaasan yliopistossa tehdyn arvioinnin mukaan toimintamallilla voi olla nuorten työllistymistä edistäviä vaikutuksia (Kaarina Reini 2016)."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Kuvaja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

§ 1008

V 29.11.2017, Valtuustoryhmä René Hurstin ryhmäaloite Koskelan sairaala-alueella sijaitsevan G-talon muuttamisesta päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tuettua asumista varten

HEL 2017-004762 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuustoryhmä René Hurstin ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoryhmä René Hurstin ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoryhmä René Hursti esittää aloitteessaan Koskelan sairaala-alueella sijaitsevan G-talon muuttamista päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tuettua asumista varten.

Hallintosäännön 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuu-

13.11.2017

tettua. Muutoin ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 11 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Koskelan sairaala-alueella sijaitsevaa elinkaarensa päässä olevaa G-taloa vuokrataan ainoastaan lyhytaikaiseen käyttöön. Voimassa olevassa asemakaavassa se kuuluu asuinkerrostalojen korttelialueeseen 26961. Sosiaali- ja terveystoimiala kilpailuttaa päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut ja tarjouksia saadaan riittävästi. G-talon peruskorjaus aloitteessa ehdotettuun tarkoitukseen ei ole rakennushankkeena eikä toiminnan järjestämistapana tarkoituksenmukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoryhmä René Hurstin ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2017 § 125

HEL 2017-004762 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Koskelan sairaala-alueen G-rakennus on vuonna 1925 valmistunut, 3 319 htm²:n suuruinen, viisikerroksinen entinen sairaskoti. Rakennus on peruskorjattu vuonna 1977 ja sen julkisivu on kunnostettu vuonna 2014. Rakennus on osa voimassa olevan asemakaavan mukaista asuinkerrostalojen korttelialuetta 26961 ja se on suojeltu kaavamerkinällä sr-2. Kaupunkiympäristön toimialalla ei ole suunnitteilla remontteja tai tutkimuksia Koskelan sairaala-alueen G-rakennukseen, eikä rakennuksen kunnostamiseen ole varattu varoja 10-vuotiseen talonraken-

13.11.2017

nushankkeiden rakentamishjelmaan minkään kaupungin toimialan tarpeisiin.

Koskelan sairaala-alueen G-rakennuksen viemäri- ja vesijohtoputkisto on elinkaarensa päässä. Rakennuksessa on ollut paikallisia putkivuotoja, joita on korjattu. Yksi putkilinja on kokonaan pois käytöstä. Rakennusta vuokrataan jatkossa ainoastaan lyhytaikaiseen käyttöön sen kunnan ehdoilla. Tällä hetkellä G-rakennus on varattu väistötilaksi kaupungin omille toimialoille. Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on luopua Koskelan sairaala-alueen G-rakennuksesta viiden vuoden kuluessa, sillä millään kaupungin toimialalla ei ole tarvetta rakennukselle asuinkäytössä.

Koskelan sairaala-alueen G-rakennuksen tilanne on tarkasteltu alueen asemakaavoituksen yhteydessä kaupunkisuunnitteluviraston toimesta. Kaupunkisuunnittelulautakunta on 14.3.2017 antamassaan lausunnossa HEL 2016-01266 kaupunginhallitukselle todennut G-rakennuksen soveltuvuudesta sosiaalisten palveluiden käyttöön seuraavaa:

Koskelan sairaalan ja pesuloiden alueen asemakaava ja asemakaavan muutos on tullut voimaan 27.1.2017. Asemakaavassa nro 12389 entinen sairaalan ja pesuloiden alue on muutettu asuinalueeksi noin 3 000 asukkaalle.

Valtuustoaloitteessa esitetty toiminta ei ole asemakaavan mukaista, koska asemakaavassa G-rakennus on osoitettu muutettavaksi asuinkäyttöön, johon se soveltuu hyvin. Rakennus on osa uutta asuinkerrostalojen korttelialuetta nro 26961.

Valtuustoaloitteessa esitetty toiminta vaikeuttaisi sairaala-alueen asemakaavan toteuttamista, koska Koskelan sairaalan ja pesuloiden asemakaava-alueelle on jo osoitettu runsaasti tilaa sosiaalisille palveluille.

Sairaalan alueella toimii jo ennestään Lilinkotisäätiön mielenterveyskuntoutujien palvelutalo Koskikoti. G-rakennuksen vieressä sijaitseva F-rakennus on suunniteltu muutettavaksi päiväkodin tiloiksi 200 – 300 lapselle. Entisten pesuloiden alueelle Kunnalliskodintien pohjoispuolelle on varattu tontti kaupungin monipuoliselle palvelukeskukselle (rakennusoikeutta 20 000 k-m²), johon palvelukeskuksen lisäksi tulisi sijoittamaan 250 asukasta muistisairaiden ryhmäkoteihin. Sosiaalisten tai terveyspalveluiden enempi lisääminen alueelle asumisen kustannuksella ei ole perusteltua.

Valtuustoaloitteen mukaisen käytön osoittaminen asemakaavan vastaisesti Koskelan sairaala-alueen G-rakennukseen heikentäisi määrällisten ja laadullisten asuntotuotantotavoitteiden toteuttamisedellytyksiä sekä alueen identiteetin kehittymistä.

13.11.2017

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anne Björn, kehittämisinsinööri, puhelin: 310 32870
anne.bjorn(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 240

HEL 2017-004762 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu René Hurstin valtuustoaloitteeseen Koskelan sairaalan muuttamisesta päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tuettua asumista varten:

"Kaupunginvaltuutettu René Hursti esittää, että Koskelan G-talo varattaisiin päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tuettuun asumiseen.

Koskelan sairaalan G-talon tilanne on tiloja hallinnoivan kiinteistöviraston tilakeskuksen mukaan huono. Rakennuksen viemäri- ja vesijohtoputkisto on elinkaarensa päässä. Rakennuksessa on ollut paikallisia putkivuotoja, joita on korjattu. Yksi putkilinja on kokonaan pois käytöstä. Kohdetta vuokrataan ainoastaan lyhytaikaiseen käyttöön rakennuksen kunnan ehdoilla.

Sosiaali- ja terveystoimiala on kilpailuttamassa päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalveluita. Tarjouksia on tullut riittävästi. Tämän vuoksi G-talon tiloja ei kannata peruskorjata tähän tarkoitukseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tarvittavat tuetun asumisen tilat voidaan hankkia kilpailutuksen myötä ostopalveluina, eikä Koskelan G-talon peruskorjaus siten parantaisi päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelujen saatavuutta ja elämänlaatua."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

§ 1009

V 29.11.2017, Terve Helsinki -valtuustoryhmän ryhmäaloite eräiden sosiaali- ja terveystalvelujen parantamisesta

HEL 2017-005367 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Terve Helsinki -valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Terve Helsinki -ryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, HSY 28.8.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Terve Helsinki -valtuustoryhmä esittää aloitteessaan

1. asunnottomien sosiaali- ja terveystalvelujen parantamista
2. terveysasemilla annettavien syylähoitojen kehittämistä
3. vesijohtoveden magnesiumpitoisuuden lisäämistä
4. psykiatriatalvelujen johtovastuuta lääkäreille
5. lapsiperheiden kotiavun hankkimista ostopalveluna
6. hätäaputöiden järjestämistä työttömille

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän pu-

heenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Muutoin ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 11 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa ryhmäaloitteessa ehdotetuista asioista 1 - 6 seuraavaa:

1. Asunnottomien sosiaali- ja terveystalvet

Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia noin 4 000. Asunnottomat käyttävät kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Vailla vakinaista asuntoa oleva helsinkiläinen saa muun muassa terveysasemalvet ja psykiatrian poliklinikan palvelut siitä toimipisteestä, jonne hän itse hakeutuu. Tästä samasta toimipisteestä hänet myös ohjataan kaikkiin tarvittaviin lisätutkimuksiin tai jatkohoitoihin.

Asunnottomien auttamiseksi tarvitaan usein laaja-alaista ja monipuolista psykososiaalista tukea. Asunnottomia tuetaan liikkuvalla ja etsivällä sosiaali- ja lähityöllä, sijoitus- ja arviointityöllä sekä palvelukeskuspalveluilla. Asumisen tuen työntekijät ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. He ohjaavat ja tarvittaessa myös saattavat asunnottomia heidän tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveysalan palveluihin, muun muassa terveysasemien mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajien vastaanotoille ja psykiatrian poliklinikoille. Psykiatria- ja päihdekeskuksista tehdään erilaisia psykososiaalisia ja psykiatrisia interventioita myös potilaan luo jalkautuen. Terapeuttisten menetelmien käyttö arvioidaan aina yksilöllisesti potilaan tarpeen ja toimintakyvyn mukaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon nykyiset voimavarat pystyvät vastaamaan asunnottomien yksilöllisiin palvelutarpeisiin.

2. Syylien hoidot terveysasemilla

Syyliä on viruksen aiheuttama eikä siihen ole varsinaista lääkehoitoa. Syyliän hoitoon voi kokeilla eri hoitovaihtoehtoja, joiden hoitotulokset ovat vaihtelevia. Joskus kannattaa jäädä odottamaan syylien parantumisista itsestään, mikäli niiden aiheuttama kipu, lukumäärä, sijainti tai esteettinen haitta ei edellytä hoitoa. Terveystasemilla annetaan syylien hoidon itsehoito-ohjeet. Millään hoitomuodolla syyliä ei voi täysin varmasti poistaa. Poistoyritys voi johtaa syylien leviämiseen. Lääketieteellisen näytön puute, nykyisten hoitomuotojen tehottomuus ja em. mah-

dolliset haitat ovat syynä siihen, että toimenpiteistä on terveysasemilla luovuttu.

Sosiaali- ja terveystoimialalla syylien hoidossa noudatetaan näyttöön perustuvia käytäntöjä ja lääketieteellisiä perusteluja.

3. Vesijohtoveden magnesiumpitoisuuden lisääminen

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) tuottaa ja jakaa pääkaupunkiseudulle talousvettä, jonka tulee täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Asetuksessa ei ole magnesiumpitoisuuden raja-arvoa.

Talousveden magnesium on peräisin maaperän suoloista. Suomessa veden magnesiumpitoisuus on yleensä alhainen. Helsingin raakaveden ja talousveden magnesiumpitoisuus oli vuonna 2016 noin 1,6 mg/l. Magnesium yhdessä kalsiumin kanssa nostaa veden kovuutta ja lisää siten esimerkiksi saostumia lämminvesijärjestelmissä. Teollisuustuotannossa raaka-aineena käytettävän veden lisääntynyttä kovuutta on eri toimenpitein vähennettävä ja tämä aiheuttaa käsittelykustannuksia.

Jotta talousveden magnesiumpitoisuus olisi aloitteessa ehdotettu 50 mg/l, magnesiumia tulisi lisätä todennäköisesti paljon suurempina pitoisuuksina, koska magnesium saostuu putkistoissa. Talousveteen tehtävät lisäykset voivat kasvattaa mikrobiologisen saastumisen riskiä. Suuri magnesiumpitoisuus aiheuttaa lisäksi epämiellyttävää makua.

Magnesium on ihmiselle välttämätön hivenaine. Suomalaiset saavat magnesiumia eniten viljavalmisteista, kasvikunnan tuotteista (vihannekset, juurekset, hedelmät ja marjat) sekä maitovalmisteista ja muista juomista (kahvi ja mineraalivesi). Koska magnesiumia on lähes kaikissa elintarvikkeissa, terveellä ihmisellä ravinnosta johtuvaa magnesiumin puutostilaa ei tunneta eikä magnesiumin puute ole näin ollen väestötasoinen terveysongelma.

Magnesiumin lisäämistä talousveteen ei voida pitää perusteltuna lääketieteellisistä, ympäristö- eikä tuotantotaloudellisista syistä.

4. Kaupungin psykiatriapalvelujen johtotehtävät lääkäreille

Helsingin moniammatillisiin psykiatria- ja päihdepalveluihin sisältyy neljä alueellista psykiatria- ja päihdekeskusta, psykiatria- ja päihdepalvelujen erityispalvelut sekä psykiatrinen sairaalahoito ja asumisen tuki.

Psykiatrista avohoitoa ja polikliinista päihdehuoltoa on neljässä alueellisessa psykiatria- ja päihdekeskuksessa. Keskukset tarjoavat integroidusti sekä sosiaali- että terveydenhuoltolain mukaisia monipuolisia hoito- ja tukipalveluja. Keskuksissa työskentelee yhteensä noin 520 työn-

tekijää, joista vajaat 60 on eriasteisissa esimiestehtävissä (kaikki ammattiryhmät) ja 250 eriasteisissa hoitotyön tehtävissä. Lisäksi keskuksissa työskentelee 65 lääkäriä ja noin 150 erityistyöntekijää (psykologi, sosiaaliohjaaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliterapeutti ja toimintaterapeutti).

Keskuksen toiminnasta vastaavat yhdessä ylilääkäri, ylihoitaja ja psykososiaalisen työn päällikkö, joista yksi toimii samalla myös keskuksen päällikkönä. Ylilääkäri, ylihoitaja ja psykososiaalisen työn päällikkö toimivat myös ammattiryhmiensä hallinnollisina ja ammatillisina esimiehinä.

Sosiaali- ja terveystoimialalla johtamisen rakenteista ja kelpoisuuksista tehtyjen päätösten mukaisesti psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta vastaa yksikön ylilääkäri.

5. Lapsiperheiden kotiaavun hankkiminen ostopalveluna

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua varhaista tukea, jota voi saada mm. alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa tehtyyn kotipalvelun tarpeen arvioimiseen ja palvelusuunnitelmaan, jossa määritellään palvelun laatu, sisältö ja käyntimäärät. Lapsiperheiden kotipalvelua tarjotaan sekä kaupungin omana toimintana että palvelusetelitoimintana, jolloin perhe voi itse valita kotipalvelun tuottajan hyväksytyistä palvelusetelituottajista.

Vuonna 2016 kaupungin omassa toiminnassa asiakkaana oli 1 379 perhettä. Heistä 30 % oli lastensuojelun asiakkaina, joille lapsiperheiden kotipalvelu oli avohuollon tukitoimi. Suurin osa lapsiperheiden kotipalvelusta kohdentuu muille kuin lastensuojelun asiakkaille. Palvelusetelillä lapsiperheiden kotipalvelua osti 248 perhettä. Palveluseteli myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Palveluseteliyrittäjinä toimii 13 yritystä. Yksityisten sosiaalipalvelun tuottajien toiminta täydentää kaupungin omaa toimintaa. Yksityiset sosiaalipalvelun tuottajat tekevät hyvää yhteistyötä kaupungin omien toimijoiden kanssa ja ovat hyvin tietoisia lastensuojelun ilmoitusvelvollisuudesta. Periaatteena on, että perhe saa saman avun ja palvelun palvelusetelillä kuin kaupungin omana toimintana on mahdollista saada.

Sosiaali- ja terveystoimi on vahvistanut lapsiperheiden tukea kehittämällä perhekeskuksia, joista ensimmäinen avattiin kesäkuussa Itäkeskuksessa. Perhekeskus kokoaa samaan palvelupisteeseen lasten ja perheiden palveluja. Näin turvataan perheille kokonaisvaltainen ja tarpeen mukainen tuki.

Lapsiperheiden kotipalvelua tarjotaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella sekä omana toimintana että yksityisen palveluntuottajan palvelusetelitoimintana.

6. Hätäaputöiden järjestäminen

Työllisyydenhoidolla tavoitellaan nykyisin pitkän aikavälin vaikuttavuutta ja työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Työllisyydenhoidon eri toimenpiteillä parannetaan työttömien työelämävalmiuksia, osaamista ja yhteyksiä työelämään. Erityisesti vaatimukset osaamisen suhteen ovat kasvaneet työmarkkinoilla.

Pitkäaikaistyöttömien, syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, osatyökykyisten, vammaisten ja maahanmuuttajien mahdollisuudet työllistyä suoraan avoimille työmarkkinoille ovat usein hyvin rajalliset ilman työelämävalmiuksia parantavia toimenpiteitä. Sosiaali- ja terveystoimi järjestää vaikeasti työllistyvien helsinkiläisten työ- ja toimintakykyä ja elämänhallintaa kohentavina palveluina kuntouttavaa työtoimintaa, vammaisten henkilöiden työtoimintaa ja kuntoutusohjausta sekä vastaa kuntouttavasta vankityöstä. Kuntouttava työtoiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta ovat kunnan vastuulle kuuluvia lakisääteisiä palveluja.

Kuntouttavan työtoiminnan jälkeen työtön voi hakeutua työkokeiluun, koulutukseen tai palkkatuettuun työhön. Vuonna 2016 lähes kolmannes kaikista palkkatukijaksoista oli hoitoalan avustavia tehtäviä sosiaali- ja terveystoimissa ja varhaiskasvatusvirastossa. Nykyisin sosiaali- ja terveystoimi järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalista kuntoutusta.

Kuntouttava työtoiminta tulee järjestää asiakkaan työ- ja toimintakyvyn mukaisesti siten, että se vastaa henkilön yksilölliseen tuen tarpeeseen. Kuntouttavaan työtoimintaan sovelletaan työttömyysetuutta koskevia säännöksiä. Sillä ei saa korvata virka- tai työsuhteessa tehtävää työtä. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään Helsingissä muun muassa kiinteistö-, ympäristö- ja kotihoidon avustavissa tehtävissä. Kuntouttava työtoiminta on yleensä osallistujalleen mielekästä ja edistää aloitteessa mainittuja hyvinvointi- ja terveyshyötyjä, vaikka työtoiminnasta maksettava lakisääteinen kulukorvaus on nimellinen.

Kaupunki järjestää vuosittain noin 1 000:lle työttömälle henkilölle palkallista työsuhteessa tehtävää työtä, jonka edellytyksenä on TE-toimiston myöntämä palkkatuki. Palkkatuettua työtä järjestetään kaikilla kaupungin toimialoilla erilaisiin tehtäviin. Palkattujen henkilöiden työllistymistä myös jatkossa edistetään erilaisilla koulutuksilla työsuhteen aikana. Työllisyyden hoidon määrärahoista suurin osa käytetään palkkatuetun työn järjestämiseen. Vuonna 2017 määrärahaa on varattu 16 mil-

13.11.2017

joonaa euroa. Lisäksi kaupunki edistää työttömien työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin maksamalla ns. Helsinki-lisää, johon on varattu 3,6 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Terve Helsinki -ryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, HSY 28.8.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 18.08.2017 § 21

HEL 2017-005367 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi seuraavan lausunnon Terve Helsinki -valtuustoryhmän aloitteen kohtaan 3 vesijohtoveden magnesiumpitoisuuden lisäämisestä. Valtuustoryhmä ehdottaa, että magnesiumpitoisuutta vesijohtovedessä nostetaan tasolle 50 mg/l.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toimii kunnan terveydensuojeluviranomaisena. Ympäristöpalveluiden elintarviketurvallisuusyksikkö vastaa Helsingin talousveden terveydensuojelulain mukaisesta valvonnasta. Talousveden mikrobiologisista ja kemiallisista vaatimuksista on säädetty Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (1352/2015). Asetuksessa ei ole annettu raja-arvoa talousveden magnesiumpitoisuudelle.

Talousveden magnesium on peräisin maaperän suoloista. Suomessa veden magnesiumpitoisuus on yleensä alhainen. (Valviran ohje 12/2016, Talousvesiasetuksen soveltamisohje, osa III). Helsingin talousveden magnesiumpitoisuus vesilaitokselta lähtevässä vedessä oli

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

vuonna 2016 ollut noin 1,6 mg/l. Raakavedessä magnesiumpitoisuudet ovat olleet vastaavat.

Magnesium yhdessä kalsiumin kanssa nostaa veden kovuutta ja lisää siten esimerkiksi saostumia lämminvesijärjestelmissä (ns. kattilakivet). Suuri magnesiumpitoisuus lisäksi aiheuttaa epämiellyttävää makua veteen (Valviran ohje 12/2016, Talusvesiasetuksen soveltamisohje, osa III).

Magnesiumin imeytyvyydestä juomaveden kautta ei ole kovin tarkkaa tietoa: sen on arvioitu esiintyvän vedessä helposti imeytyvässä muodossa elimistöön ja imeytyvyyttä parantaisi se, että vettä nautitaan ruokailun yhteydessä (alkuperäinen lähde Sabatier et al. 2002, viittaus WHO:n raportissa vuodelta 2009: ”Calcium and magnesium in drinking-water : public health significance”). Finravinto 2012 -raportin mukaan Helsinki-Vantaa -alueen väestöllä keskimääräinen magnesiumin saanti on noin 47 mg/MJ, kun vastaava suositusarvo on 35 mg/MJ.

Jotta magnesiumpitoisuus talusvedessä olisi aloitteessa esitetty 50 mg/l, tulisi magnesiumia lisätä vesilaitokselta lähtevään veteen todennäköisesti paljon suurempina pitoisuuksina, koska magnesium saostuu putkistoissa. Magnesium yhdessä kalsiumin kanssa nostaa veden kovuutta ja lisää siten esimerkiksi saostumia lämminvesijärjestelmissä. Tämä mahdollisesti lisäisi putkisto- ja vedenkäyttöprosessiongelmia.

Lisäksi suuri magnesiumpitoisuus voi aiheuttaa epämiellyttävää makua veteen. Tällöin mahdollinen terveysvaikutus häviäisi, koska vettä ei ehkä käytettäisi sen poikkeavan maun vuoksi. Talusvesiasetuksen mukaan talusveden maussa ei saa olla epätavallisia muutoksia ja veden tulee olla käyttäjien hyväksyttävissä.

Talusveteen tehtävät lisäykset voivat myös kasvattaa mikrobiologisen saastumisen riskiä. Magnesiumin lisääminen ei saisi vaarantaa talusveden mikrobiologista laatua ja sen tulisi täyttää talusveden muutkin laatuvaatimukset magnesiumilisäyksen jälkeen.

Helsingin seudun vedenjakelualueella asuvat ihmiset saavat magnesiumia suositusten mukaisesti jo pelkästä ravinnosta. Lisäksi magnesiumin lisäys voi aiheuttaa ongelmia talusveden laatuun sekä vesijärjestelmiin. Tämän perusteella ympäristö- ja lupajaoston näkemyksen mukaan magnesiumin lisäyksestä juomaveteen ei ole selkeää hyötyä.

Lausuntoa varten on saatu konsultaatioapua Valvirasta (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt aloitteeseen erillisen lausunnon Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä, joka tuottaa pääasiassa Helsingin talousveden.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Anni Järveläinen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 32046
anni.jarvelainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.08.2017 § 197

HEL 2017-005367 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon Terve Helsinki -valtuustoryhmän aloitteesta:

"1. Asunnottomien terapeuttiivinen interventio, jotta toimeentuisivat asumaan asuntoihin

Helsingissä arvioidaan olevan vajaat 4 000 asunnotonta. Asunnottomat käyttävät kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kuten muutkin kuntalaiset: vailla vakinaista asuntoa oleva helsinkiläinen saa muun muassa terveysasemapalvelut ja psykiatrian poliklinikan palvelut siitä toimipisteestä, jonne hän itse hakeutuu. Tästä samasta paikasta hänet myös ohjataan kaikkiin tarvittaviin lisätutkimuksiin tai jatkohoitoihin.

Asunnottomien auttamiseksi tarvitaan usein laaja-alaista ja monipuolista psykososiaalista tukea. Asunnottomia tuetaan liikkuvalla ja etsivällä sosiaali- ja lähityöllä, sijoitus- ja arviointityöllä sekä palvelukeskuspalveluilla. Asumisen tuen työntekijät ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. He ohjaavat ja tarvittaessa myös saattavat asunnottomia heidän tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveysalan palveluihin, muun muassa terveysasemien mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajien vastainotoille ja psykiatrian poliklinikoille. Psykiatria- ja päihdekeskuksista tehdään erilaisia psykososiaalisia ja psykiatrisia interventioita myös potilaan luo jalkautuen. Terapeuttiivisten menetelmien käyttö arvioidaan aina yksilöllisesti potilaan tarpeen ja toimintakyvyn mukaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan aloitteessa ehdotettu asia voidaan toteuttaa yksilöllisen tarpeen mukaan nykyisissä palveluissa.

2. Syylien kryo-hoidot terveysasemilla

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Syylä on viruksen aiheuttama, eikä siihen ole varsinaista lääkehoitoa. Syylän hoitoon voi kokeilla eri hoitovaihtoehtoja, joiden hoitotulokset ovat vaihtelevia. Joskus kannattaa jäädä odottamaan syylien parantumisesta itsestään, mikäli niiden aiheuttama kipu, lukumäärä, sijainti tai esteettinen haitta ei edellytä hoitoa. Terveysasemilla neuvotaan syylien hoidossa asiakkaille itsehoito-ohjeet. Millään hoitomuodolla ei syyliä voi varmuudella poistaa. Poistoyritys voi johtaa syylien leviämiseen. Lääketieteellisen näytön puute, nykyisten hoitomuotojen tehottomuus ja edellä kuvatut mahdolliset haitat ovat syynä siihen, että toimenpiteistä on terveysasemilla luovuttu.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveystoimialalla syylän hoito-ohjelmassa noudatetaan näyttöön perustuvia käytäntöjä ja lääketieteellisiä perusteluja.

3. Magnesium-pitoisuuden lisääminen vesijohtovedessä

Magnesium on ihmiselle välttämätön hivenaine. Suomalaiset saavat magnesiumia eniten viljavalmisteista, kasvikunnan tuotteista (vihannekset, juurekset, hedelmät ja marjat) sekä maitovalmisteista ja muista juomista (kahvi ja mineraalivesi). Koska magnesiumia on lähes kaikissa elintarvikkeissa, terveellä ihmisellä ravinnosta johtuvaa magnesiumin puutostilaa ei tunneta eikä magnesiumin puute ole näin ollen väestöta-soinen terveysongelma. Tämän vuoksi magnesiumin lisäämiselle juomaveteen ei ole perusteita.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan aloitteessa ehdotetulle asialle ei ole perusteluja lääketieteellisestä näkökulmasta. Muilta osin viitataan kaupunkiympäristölautakunnalta pyydettyyn lausuntoon.

4. Helsingin kaupungin psykiatriapalvelujen johdon palauttaminen lääkäreille

Helsingissä on psykiatria- ja päihdepalvelujen palvelut, joihin sisältyy neljä alueellista psykiatria- ja päihdekeskusta, psykiatria- ja päihdepalvelujen erityispalvelut sekä psykiatrinen sairaalahoito ja asumisen tuki. Näitä psykiatria- ja päihdepalveluja toteutetaan moniammatillisesti.

Psykiatrinen avohoito ja polikliininen päihdehuolto tarjotaan Helsingissä neljässä alueellisessa psykiatria- ja päihdekeskuksessa. Keskukset tarjoavat integroidusti sekä sosiaali- että terveydenhuoltolain mukaisia monipuolisia hoito- ja tukipalveluja. Keskuksissa työskentelee yhteensä noin 520 työntekijää, joista vajaan 60 on eriasteisissa esimiestehtävissä (kaikki ammattiryhmät) ja 250 eriasteisissa hoitotyön tehtävissä. Lisäksi keskuksissa työskentelee 65 lääkärinä ja noin 150 erityistyöntekijää (psykologi, sosiaaliohjaaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliterapeutti, toimintaterapeutti).

Keskuksen toiminnasta vastaavat yhdessä ylilääkäri, ylihoitaja ja psykososiaalisen työn päällikkö, joista yksi (1) toimii samalla myös koko keskuksen päällikkönä. Ylilääkäri, ylihoitaja ja psykososiaalisen työn päällikkö toimivat myös ammattiryhmiensä hallinnollisina ja ammatillisina esimiehinä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveysviraston organisaatiomuutoksen yhteydessä vuonna 2013 tehtiin päätös nykyisestä johtamisen rakenteista ja kelpoisuuksista. Psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta vastaa yksikön ylilääkäri.

5. Lapsiperheiden kotiavun hankkiminen ostopalveluna

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua varhaista tukea, jota voi saada mm. alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa tehtyyn kotipalvelun tarpeen arvioimiseen ja palvelusuunnitelmaan, jossa määritellään palvelun laatu, sisältö ja käyntimäärät. Lapsiperheiden kotipalvelua tarjotaan sekä kaupungin omana toimintana että palvelusetelitoimintana, jolloin perhe voi itse valita kotipalvelun tuottajan hyväksytyistä palvelusetelituottajista.

Vuonna 2016 kaupungin omassa toiminnassa asiakkaana oli 1379 perhettä. Heistä 30 % oli lastensuojelu-asiakkaina, joille lapsiperheiden kotipalvelu oli avohuollon tukitoimi. Suurin osa lapsiperheiden kotipalvelusta kohdentuu muille kuin lastensuojelun asiakkaille. Palvelusetelillä lapsiperheiden kotipalvelua osti 248 perhettä. Palveluseteli myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Palveluseteliyrittäjinä toimii 13 yritystä. Yksityisten sosiaalipalvelun tuottajien toiminta täydentää kaupungin omaa toimintaa. Yksityiset sosiaalipalvelun tuottajat tekevät hyvää yhteistyötä kaupungin omien toimijoiden kanssa ja ovat hyvin tietoisia lastensuojelun ilmoitusvelvollisuudesta. Periaatteena on, että perhe saa saman avun ja palvelun palvelusetelillä kuin omasta toiminnasta.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on vahvistanut lapsiperheiden tukea kehittämällä perhekeskuksia, joista ensimmäinen avattiin kesäkuussa Itäkeskukseen. Perhekeskus kokoaa samaan palvelupisteeseen lasten ja perheiden palveluja. Näin turvataan perheille kokonaisvaltainen ja tarpeen mukainen tuki.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että jo nykyisellään lapsiperheiden kotipalvelua tarjotaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella sekä omana toimintana että palvelusetelitoimintana yksityiseltä palveluntuottajalta.

6. Työttömien kunnan hätäaputöiden järjestäminen

Pitkäaikaistyöttömien, syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, osatyökykyisten, vammaisten ja maahanmuuttajien mahdollisuudet työllistyä suoraan avoimille työmarkkinoille ovat usein hyvin rajalliset ilman työelämävalmiuksia parantavia toimenpiteitä. Helsingin sosiaali- ja terveystoimi järjestää vaikeasti työllistyvien helsinkiläisten työ- ja toimintakykyä ja elämänhallintaa kohentavina palveluina kuntouttavaa työtointa, vammaisten henkilöiden työtointa ja kuntoutusohjausta sekä vastaa kuntouttavasta vankityöstä. Kuntouttava työtointa ja vammaisten henkilöiden työtointa ovat kunnan vastuulle kuuluvia lakisääteisiä palveluja.

Kuntouttava työtointa tulee järjestää asiakkaan työ- ja toimintakyvyn mukaisesti siten, että se vastaa henkilön yksilölliseen tuen tarpeeseen. Kuntouttavaan työtointaan sovelletaan työttömyysetuutta koskevia säännöksiä, eikä sillä saa korvata virka- tai työsuhteessa tehtävää työtä. Kuntouttava työtointa järjestetään Helsingissä muun muassa kiinteistöhoiton, ympäristöhoiton ja kotihoidon avustavissa tehtävissä. Kuntouttava työtointa on yleensä osallistujalleen mielekästä ja edistää aloitteessa mainittuja hyvinvointi- ja terveyshyötyjä, vaikka työtointinnasta maksettava lakisääteinen kulukorvaus on nimellinen.

Työtön voi kuntouttavan työtointinnan jälkeen hakeutua työkokeiluun, koulutukseen tai palkkatuettuun työhön. Vuonna 2016 lähes kolmannes kaikista palkkatukijaksoista oli hoitoalan avustavia tehtäviä joko sosiaali- ja terveystoimistossa tai varhaiskasvatusvirastossa.

Vuonna 2017 sosiaali- ja terveystoimella ei ole käytettävissään erillistä työllisyshoidon määrärahaa, vaan toimialan vastuulle on aiempaa selkeämmin määritelty kuntouttava työtointinnan ja sosiaalihuoltolain mukaisen sosiaalisen kuntoutuksen järjestäminen osana toimialan sosiaali- ja terveyspalveluja.

Sosiaali- ja terveystoimikunta toteaa, että aloitteen ehdotusta toteutetaan jo palkkatukityöllistämisen muodossa sosiaali- ja terveystoimissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Aloitteessa otetaan esille hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä asioita, joiden edistäminen on osaltaan myös sosiaali- ja terveystoimialan tehtävä. Asianmukaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen perustana ovat lainsäädäntö, väestön tarpeet sekä näyttöön perustavat toimintamallit."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

13.11.2017

Asia/5

Lisätiedot

Tarja Saarinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 48248
tarja.saarinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1010

V 29.11.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Sevanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki päättää pyytää kaikilta useassa maassa toimivilta yrityksiltä, jotka osallistuvat Helsingin tarjouskilpailuihin, että ne toimittavat tarjoustensa liitteenä maakohtaisen veroraportin, tilinpäätös- ja verotustiedot ja verojen vertailulaskelman. Suomessa toimivilta yrityksiltä pyydetään tuloverojen vertailulaskelma. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsinki päättää julkaista tarjousten yhteydessä annetut talousraportit sekä tiedot siitä, mitkä tarjouksen tehneet yritykset ovat jättäneet ko. vapaaehtoiset raportit antamatta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Hankintalainsäädäntö

Kaupunginhallitus toteaa, että julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 83 §:n mukaisesti hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia lain 84—86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia.

Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa, niiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen sekä laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 85 §:ssä säädetään edelleen minkälaisia vaatimuksia hankintayksikkö voi asettaa tarjoajan taloudellisia ja rahoituksellisia voimavaroja koskien.

Hankintalain 87 §:n mukaisesti tarjoaja osoittaa täyttävänsä vaaditut soveltuvuuden edellytykset käyttämällä alustavana näyttönä yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD). Vasta tarjouskilpailun voittajalta vaaditaan soveltuvuuteen liittyvät erilaiset todistukset ja selvitykset ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Hankintalain 88 §:n mukaisesti hankintayksiköllä on kuitenkin mahdollisuus milloin tahansa hankintamenettelyn aikana pyytää ehdokkaita ja tarjoajia toimittamaan kaikki tai osa poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointiin liittyvistä selvityksistä, jos se on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Edelleen hankintalain 88 §:n mukaan näyttö tarjoajan taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta voidaan antaa yhdellä tai useammalla liitteessä D luetellulla asiakirjalla. Liitteessä ei ole tyhjentävästi lueteltu niitä taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen liittyviä asiakirjoja, joita ehdokas tai tarjoaja voi esittää vaatimusten täyttymisen selvittämisessä. Näin ollen hankintayksikkö voi asettaa myös sellaisia taloudellista ja rahoituksellista asemaa koskevia vaatimuksia, joiden täyttymisen selvittämiseksi tarvittavaa asiakirjaa ei ole lueteltu liitteessä.

Hankintalain 88 §:ssä säädetään kuitenkin, että hankintayksikkö ei saa vaatia valittua tarjoajaa toimittamaan näyttöä poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointitarkoituksiin, jos hankintayksikkö voi saada tar-

vittavat todistukset, selvitykset ja muut tiedot Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa olevasta maksuttomasta tietokannasta. Tarjoajaa ei saa vaatia toimittamaan asiakirjanäyttöä, jos hankintayksiköllä on tarvittavat ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

Edellä mainitut vaatimukset ja niiden näyttönä annettavat selvitykset koskevat pakollisia soveltuvuuden edellytyksiä. Jos tarjoaja ei täytä vaadittuja soveltuvuuden edellytyksiä, se on suljettava pois kilpailutuksesta.

Nykyisessä hankintalaissa on vähennetty tarjoajalle aiemmin asetettuja selvitysten ja todistusten toimittamisen velvoitteita. Samalla on vähennetty hankintaviranomaisen hallinnollista taakkaa siten, että soveltuvuusedellytysten täytyminen tutkitaan vain tarjouskilpailun voittajalta. Lainsäädännöllä on pyritty vähentämään toimitettavien selvitysten ja todistusten määrää ja toisaalta niiden tutkimiseen käytettävää työpanosta.

Lähtökohtaisesti on mahdollista käyttää hankinnoissa vapaaehtoisia selvittämissitoumuksia, jos tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetään niitä koskevat kehotukset. Hankintamenettelyssä on kuitenkin aina noudatettava hankintaoikeudellisia periaatteita, joista yksi on suhteellisuuden periaate. Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt seikat tulee aina suhteuttaa hankinnalla tavoiteltavaan päämäärään. Näin ollen vapaaehtoistenkin selvittämissitoumusten tulisi kussakin yksittäisessä hankinnassa lähtökohtaisesti olla suhteutettuja hankintaan ja sen kohteeseen.

Vaikka vapaaehtoisia maakohtaisia raportteja pyydetäisiin, ei niiden avulla voisi sulkea tarjoajia kilpailutuksesta, ellei olisi kyse lainvastaisesta toiminnasta, jolloin hankintalain pakolliset poissulkemisperusteet tulisivat sovellettaviksi.

Hankintakeskus on kokeillut pilottihankinnassa vapaaehtoista kehotusta, jossa esitettiin, että tarjoajan tulee ladata tarjouksensa liitteeksi selvitys yrityksen omistajuussuhteista ja mahdollisesta konsernirakenteesta. Kilpailutukseen osallistui kaksi tarjoajaa, jotka molemmat latasivat lyhyen selvityksen.

OECD ja raportointi Verohallinnolle

Verosuunnittelua on tutkittu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) ja Euroopan unionissa laajasti. OECD:ssä toimii työryhmä nimeltä Aggressive Tax Planning Steering Group ja EU:ssa puolestaan on hyväksytty direktiivi(muutos) tietojenvaihdosta verotuksen alalla (2016/881/EU).

Suomessa OECD:ssä ja EU:ssa tehty tutkimus ja lainsäädäntötyö ovat johtaneet verotusmenettelylain muuttamiseen. Muutosten taustalla on OECD:n Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -raportin suositukset ja edellä mainittu EU-direktiivi 2016/881/EU. Muutokset heijastelevat kansainvälistä tahtoa lisätä suuryritysten verotusta koskevan informaation läpinäkyvyyttä. Tuoreet lakimuutokset velvoittavat suuryrityksiä raportoimaan kansainvälisestä verotuksestaan.

Tammikuun 2017 alusta lähtien monikansallisilla konserneilla on velvollisuus raportoida Verohallinnolle maakohtaisesti tiedot konserniyhtiöiden tuloista, veroista ja tietyistä muista tiedoista.

Verotuksen maakohtainen raportti koskee suurimpia monikansallisia yrityksiä. Asia koskee lähtökohtaisesti sellaisten konsernien ylimpiä emoyhtiöitä, joiden konsernituloslaskelman mukainen liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa. Tietoja raportoidaan ensimmäisen kerran tilikaudelta 2016.

Raportin lisäksi Suomessa sijaitsevan yhtiön, joka on osa kansainvälisen konsernin maakohtaista raporttia, tulee antaa ilmoitus selvitysvollisuudesta eli siitä, mikä konsernin yhtiöistä antaa raportin ja mihin maahan.

EU-direktiivin mukaan maakohtaisen raportin tietoja voidaan käyttää verotuksen riskianalyysien tekemiseen ja tarvittaessa myös muuhun taloudelliseen ja tilastolliseen analyysiin. Raportin tietoja voidaan käyttää riskien arviointivaiheessa muiden käytettävissä olevien tietojen lisäksi. Raporttia voidaan myös käyttää perustana Verohallinnon lisäselvityksille.

BEPS-toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten arviointiryhmä

Valtiovarainministeriö asetti 22.1.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida OECD:n ns. Base Erosion and Profit Shifting -hankkeen veropohjan rapautumista ja voittojen siirtoja ehkäisevien toimenpiteiden ja niihin kytkeytyvien mahdollisten Euroopan unionin hankkeiden taloudellisia vaikutuksia Suomessa. Työryhmän tehtävänä oli lisäksi osallistua BEPS-tietojen keräämistä ja analysointia koskevan BEPS-toimenpide 11:n suositusten jatkovalmisteluun. Työryhmän toimikausi oli 1.2.2016–31.5.2017.

Työryhmän raportti julkaistiin kesäkuussa 2017.

Työryhmä priorisoi tarkastelussaan toimenpiteitä, jotka edellyttävät konkreettisia lainsäädäntötoimia Suomessa ja joita voidaan pitää keskeisimpinä veron välttämistä ehkäisevinä toimenpiteinä. Näitä ovat korkovähennysoikeuden rajoitus, hybridisääntely, väliyhteisösääntely ja

maastapoistumisverotus. Työryhmä myös priorisoi muita verotuottojen ja suomalaisten yritysten kannalta merkittäviä toimenpiteitä. Näitä ovat siirtohinnoittelua koskevan ohjeistuksen päivitys ja verosopimusten kiinteän toimipaikan määritelmää koskeva muutos.

BEPS-toimenpiteiden tavoitteena on turvata valtioiden yhteisöveropohjaa ja toimenpiteet on suunniteltu siten, että ne sisältävät olennaisina pidettyjä elementtejä mm. eri valtioissa nykyisin käytössä olevista veron välttämisen vastaisista säännöksistä. Yksi toimenpidekokonaisuu- den keskeisistä piirteistä on samanaikainen täytäntöönpano EU-alueel- la ja OECD:n puitteissa.

Toimenpiteiden sisältö ja yhtäaikaisen täytäntöönpanon toteutus jättä- vät merkittävästi nykyistä vähemmän mahdollisuuksia veron välttämi- seksi tehtäville toimille sekä valtioiden väliselle haitalliselle verokilpailul- le. Työryhmän käsityksen mukaan BEPS-toimenpidekokonaisuuden täytäntöönpano vahvistaa Suomen verojärjestelmän toimivuutta ja kil- pailukykyä veropohjan tiivistyessä ja verovelvollisten yhdenmukaisem- man kohtelun ja oikeusvarmuuden edellytysten parantuessa.

Työryhmän mukaan BEPS-toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista Suomessa on tässä vaiheessa mahdollista esittää pääosin vain laadul- lisia arvioita. Tämä johtuu useista vaikutuksiin liittyvistä epävarmuuste- kijöistä ja tietojen puutteesta, erityisesti numeeristen taustatietojen osalta. Taloudelliset vaikutukset Suomessa riippuvat myös muiden val- tioiden BEPS-toimenpiteiden täytäntöönpanoa koskevista päätöksistä, joita ei raportissa ole otettu huomioon. Sen sijaan raportissa katsotaan toimenpiteistä aiheutuvien taloudellisten vaikutusten syntyvän toimenpi- teiden seurauksena tehtävistä lainsäädäntömuutoksista Suomessa.

Päätelmä

Kaupunginhallitus toteaa, että veroparatiisitalouden torjuminen laajassa mittakaavassa edellyttää kansainvälistä yhteistyötä ja tarvittavaa EU- tasoista ja kansallista sääntelyä. Kaupunki pystyy omilla toimillaan vai- kuttamaan rajallisesti aggressiiviseen verosuunnitteluun.

Tästä huolimatta kaupungin tulee pyrkiä edistämään veroparatiisitalou- den torjuntaa käytettävissään olevilla keinoilla ja toimenpiteillä.

Valtuustoaloitteessa mainittuja selvityksiä olisi kuitenkin vaikea pyytää aloitteessa ehdotetu- in tavoin tarjosten liitteinä varsinaisessa hankinta- menettelyssä, kun otetaan huomioon että hankintamenettely tulisi aina toteuttaa tarkoitussidonnaisesti, sujuvasti ja efektiivisesti. Kaupungin- hallitus toteaa, että kaupungin hankintasopimuksissa aletaan soveltuvin osin käyttää yhdenvertaista sopimuslauseketta tai vaihtoehtoisesti eril- listä sopimuksen liitettä, jolla sopimuskumppaneilta pyydetään valtuus-

13.11.2017

toaloitteessa mainittuja selvityksiä osana sopimuskaudenaikaista raportointia. Tarjouspyyntöön otetaan tästä maininta, ja sopimuslauseke tai sopimusliite on tarjoajien nähtävänä osana tarjouspyynnön hankintasopimusasiakirjaa.

Selvitysten toimittaminen on sopimuskumppaneille vapaaehtoista. Tiedot selvityksistä julkaistaan kaupungin sivustolla lain ja sopimuskumppanilta saadun julkaisemisluvan puitteissa. Menettelyn tuloksia seurataan ja niistä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 18.09.2017 § 851

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

18.09.2017 Palautettiin

Palautusehdotus:

Tomi Sevander:

Palautetaan asia uudelleen valmisteltavaksi siten, että valmistelussa huomioidaan mahdollisuudet pyytää vapaaehtoisia tietoja esimerkiksi aloitteessa mainitulla tavalla hankintalain sen salliessa.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Tomi Sevanderin palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 5

Juha Hakola, Terhi Koulumies, Jaana Pelkonen, Wille Rydman, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5 - 10.

11.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 1011

V 29.11.2017, Valtuutettu Sanna Vesikansa aloite ammattiin opiskelevien harjoittelupaikkojen riittävydestä

HEL 2017-003878 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Päivi Mäkeläinen, yksikön päällikkö, osaaminen ja resurssit, puhelin: 310 36429
paivi.makelainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sanna Vesikansa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sanna Vesikansa ja 14 muuta valtuutettua esittävät 29.3.2017 tekemässään valtuustoaloitteessa, että Helsinki helpottaisi ammattiin opiskelevien harjoittelupaikkojen saamista. Helsinki voi helpottaa harjoittelupaikkojen saamista esimerkiksi velvoittamalla toimialoja ottamaan Helsingissä opiskelevia pakolliseen harjoitteluun kaupungille ja resursoimaan opiskelijoiden ohjauksen riittävästi sekä muilla keinoin parantamalla harjoittelupaikkojen saamista Helsingin omissa oppilaitoksissa opiskelijoille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 pykälän mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan antamiin lausuntoihin. Lisäksi Rakennuspalvelu- ja Palvelukeskus- liikelaitokset ovat antaneet selvitykset. Näiden lausuntoihin ja selvityksiin viitaten kaupunginhallitus toteaa seuraavaa:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kaupunki on saanut viime vuosina lisäopiskelijapaikkoja ammatilliseen koulutukseen ja ottanut ne täysimääräisenä käyttöön. Tästä syystä myös työssäoppimispaikkojen tarve on lisääntynyt. Stadin ammatti- ja aikuisopiston lisäksi Helsingissä on 18 ammatillista oppilaitosta, joissa voi opiskella ammatillisia perustutkintoja. Perustutkintoa opiskelevia opiskelijoita on oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa Helsingissä yhteensä noin 18 400, joista Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelee noin 10 100 opiskelijaa ja yksityisissä oppilaitoksissa opiskelee noin 8 300 opiskelijaa. Helsingissä opiskelevien opiskelijoiden lisäksi Helsingin kaupungin työssäoppimispaikkoja hyödyntävät myös muiden kuntien oppilaitosten opiskelijat ja työttömänä työnhakijoina olevat työkokeilijat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että haasteita työssäoppimispaikkojen löytymisessä on ollut erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, jossa opiskelijavolyymit ovat isoja ja suuri osa työssäoppimispaikoista on kaupungin paikkoja. Muilla aloilla on vaikeampaa löytää työssäoppimispaikkoja yksityiseltä sektorilta peruskoulupohjalta opiskeleville alaikäisille opiskelijoille sekä erityistä tukea tarvitseville ja maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Lautakunta toteaa, että toimialojen yhteistyön lisääminen on avainasemassa työssäoppimispaikkojen löytämisessä. Työntekijät toimialoilla tarvitsevat koulutusta ja tukea opiskelijoiden ohjaukseen, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä opettajien kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että työelämän tarjoamien harjoittelupaikkojen sopivuus ja riittävyys ovat suuri haaste Helsingissä ja laajemmin koko pääkaupunkiseudulla. Tärkeimpinä taustatekijöinä ovat alan koulutuksen aloituspaikkojen lisääminen pääkaupunkiseudulla lähes kaikissa ammattikorkeakoulu- ja ammatillisissa tutkinnoissa sekä työelämän puolella sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä ja hoito- ja palvelukäytännöissä tapahtuneet muutokset. Ammattikorkeakoulu- ja ammatillista tutkintoa suorittavien harjoitteluvolyymejä ei voi erottaa toistaan, koska työyksikön näkökulmasta on kysymys kokonaisuudesta. Palvelurakenne on muuttunut, ympärivuorokautisen hoidon laitospaikat ovat vähentyneet ja painopiste on siirtynyt kotona asumisen tukemiseen ja palveluasumiseen. Harjoittelupaikkojen niukkuutta ei ole yksinomaan Helsingin kaupungin työpaikoilla, vaan alueen kaikissa sosiaali- ja terveystaluuksissa tuottavissa organisaatioissa. Ratkaisu ei ole yhden organisaation käsissä, vaan se on laajempi kysymys.

13.11.2017

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on solminut ohjaussopimukset pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulujen sekä ammatillisten oppilaitosten kanssa. Toimialalla on opiskelijoiden harjoittelujaksoja vuositasolla keskimäärin n. 2500, mikä tarkoittaa n. 37 500 harjoittelupäivää vuodessa. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden ohjausta ei ole erikseen resursoitu, vaan ohjaustehtävä on rakennettu osaksi työtehtäviä, josta on maksettu pieni ohjauspalkkio. Ohjaajille järjestetään ohjaajakoulutusta ja näyttötutkinnon vastaanottajakoulutusta. Opiskelijoiden lukumääriä ei enää voi kasvattaa, koska opiskelijoille tulee voida tarjota riittävä määrä oppimis- ja harjoittelutilanteita. Lisäksi työyksiköissä potilas- ja asiakasturvallisuus ei saa vaarantua.

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimessa otetaan jo nyt huomioon kaupungin omat oppilaitokset Stadin ammatti- ja aikuisopisto ja Metropolia- ammattikorkeakoulu harjoittelupaikkoja jaettaessa. Terveysasemien ammatillisen koulutuksen harjoittelupaikat annetaan ainoastaan Stadin ammatti- ja aikuisopistoille ja oppisopimuskoulutukset toteutetaan Stadin aikuisopistossa. Lautakunta esittää nykyisten käytäntöjen jatkamisesta harjoittelupaikkojen jakamisesta, jotta hyvä yhteistyö alueen oppilaitosten kanssa jatkuisi. Kaikissa pääkaupunkiseudun oppilaitoksissa opiskelee helsinkiläisiä ja kaikista rekrytoidaan valmistuneita alan työntekijöitä. Oppilaitoksilla on osin erilaisia painotuksia opetuksessa, kuten esimerkiksi ruotsinkielellä tarjottavat opinnot. Harjoittelujaksot eivät ainoastaan täytä ammatillisten osaamisen harjoittelun tavoitteita, vaan ovat tärkeä sisääntuloväylä uuden henkilöstön rekrytoinnissa.

Sosiaali- ja terveystoimiala on valmis tarkastelemaan opiskelijoiden harjoitteluprosesseja ja käymään tarkemmin läpi kehittämis- ja yhteistyötarpeita oppilaitosten kanssa. Lautakunnan lausunnon mukaan tämä yhteistyö kannattaa kytkeä ammatillisen koulutuksen reformiin, johon liittyvä hallituksen esitys ammatillisen koulutuksen järjestämisestä on valmisteilla eduskunnassa. Lautakunta haluaa myös tuoda esille suunnitteluvaiheessa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon maakunnallisen uudistuksen. On oletettavaa, että lakien voimaan tulon myötä sosiaali- ja terveydenhuollon perus-, ammatti- ja erikoisammattiopintoihin liittyviä käytännön harjoitteluja joudutaan organisoimaan uudelleen maakunnallisissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteissa. Sote-uudistuksen myötä myös yksityistä sektoria voitaneen hyödyntää jatkossa nykyistä enemmän harjoittelupaikkojen järjestämisessä. Tällöin on välttämätöntä tarkastella työelämän ja sote-alan oppilaitosten yhteistyörakenteet ja opiskelijoiden käytännön harjoitteluympäristöjen tarpeet koko maakunnan tasolla.

Kaupunkiympäristön toimialalla pääosa on asiantuntijatehtäviä, joissa edellytetään korkeakoulututkintoa. Tekninen toimiala tarjoaa siksi vähän harjoittelupaikkoja kaupungin omissa ammattiopistoissa opiskeleville. Teknisen ja rakennusalan harjoittelupaikkoja ammattiin opiskeleville nuorille tarjoaa kaupungin Rakentamispalveluliikelaitos Stara. Staran rakennustekniikka tekee yhteistyötä Stadin ammattiopiston kanssa. Stara kuuluu rakennusalan ammatilliseen neuvottelukuntaan, jossa on edustettuna rakennusalan eri toimijoita. Neuvottelukunnassa käsitellään Stadin ammattiopiston kanssa yhteistyötä, opetussuunnitelmia, valmistuvien määrää, työllisyysnäkyviä ja harjoittelupaikkoja. Stara pyrkii vastaamaan ammattiin opiskelevien harjoittelupaikkojen tarpeisiin, vaikka pääpaino onkin ammattikorkeakouluopiskelijoissa ja erityisesti työnjohtoharjoittelijoissa. Starassa on myös koulutettu työpaikkaohjaajia. Stara toteaa myös, että ammattitutkintojen vastaanotto on kasvanut voimakkaasti ja tutkintojen vastaanotot työllistävät Starassa yhden työntekijän kokopäiväisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimialalla on jo tällä hetkellä runsaasti opiskelijoita paitsi harjoitteluissa myös projektiopinnoissa. Toimialalla oman kaupungin oppilaitosten harjoittelijoiden automaattinen etusija olisi ongelmallinen toimintamalli, sillä helsinkiläisillä oppilaitoksilla ei ole tarjolla esimerkiksi nuoriso- tai liikunta-alan koulutusta. Helsingin kaupunki on sekä nuoriso-, liikunta- että kulttuurialalla niin keskeinen työnantaja ja toimialan kehittäjä, että alan opiskelijoiden on voitava hakeutua harjoitteluun Helsinkiin. Harjoittelut ovat myös merkittävä työnantajakuvan muokkaaja ja rekrytoinnin kanava. Lautakunta toteaa, että toimiala tarjoaa jatkossakin aktiivisesti opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja tiivistää yhteistyötä Stadin ammattiopiston ja muiden ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa. Toimialan ammattialoilla tulee kuitenkin olla harjoittelijoita myös muualta kuin helsinkiläisistä oppilaitoksista.

Kaupungin liikelaitoksista harjoittelupaikkoja tarjoaa myös Palvelukeskus. Palvelukeskuksen antaman selvityksen mukaan valtaosa harjoittelupaikoista on keittiö-, siivous- tai yhdistelmätehtävissä eli ruokapalvelutyöntekijän tai palvelutyöntekijän tehtävissä. Palvelukeskuksella on työssäoppimisen puitesopimus Stadin ammattiopiston sekä Suomen Diakoniaopiston ja Omnian kanssa. Sopimuksissa ei ole sitouduttu määriin, harjoittelijoita otetaan vastaan työkohteiden resurssien puitteissa. Työssä oppijat ovat sekä nuoriso- ja että aikuisopiskelijoita. Kaikki eivät suorita koko tutkintoa, on myös osatutkintotavoitteista, rekrytointi- tai työelämään valmentavaa koulutusta. Palvelukeskus arvioi, että noin puolet työssä oppijoista on Stadin ammatti- ja aikuisopistosta. Oppilaitoksilla ja opettajilla on suoria kontakteja eri kohteisiin ja harjoitteluluista sovitaan suoraan esimiehen kanssa.

13.11.2017

Palvelukeskus toteaa, että se voi ottaa opiskelijoita vastaan vain työkohteiden resurssien puitteissa. Osa työkohteista on henkilömäärältään pieniä. Koska perustoiminnan pitää sujua, paljon ohjausta vaativia työssä oppijoita ei voida ottaa kaikkiin kohteisiin. Kaikkien kohteiden toiminta ei sovi työssäoppimispaikaksi, esimerkiksi puhelin- ja hyvinvointipalvelujen hoivapalveluissa on rajalliset mahdollisuudet lähihoitaja- tai sairaanhoitajaopiskelijalle. Palvelukeskus arvioi, että se voisi tulevaisuudessa tarjota enemmän puhdistuspuolen ja mahdollisesti myös uusien tehtävien, kuten vahtimestaripalvelujen työssäoppimispaikkoja. Palvelukeskus esittää myös yhteistyön lisäämistä oppilaitoksen kanssa. Resursointia opiskelijoiden ohjaamiseen ei liikelaitoksen toiminnassa voida lisätä. Oppilaitoksen tulisi tarjota enemmän oppimisen tukitoimia ja ohjausresurssia harjoittelujaksolla.

Lautakuntien lausuntojen ja liikelaitosten antamien selvitysten valossa avainasemassa harjoittelupaikkojen löytymisessä on toimialojen, liikelaitosten ja oppilaitosten välinen yhteistyö. Harjoittelupaikkojen saantia voidaan helpottaa kehittämällä keskinäistä yhteistyötä. Toimialoilla ja liikelaitoksissa ei ole mahdollista lisätä merkittävästi opiskelijoiden ohjauksen resursseja. Sen sijaan harjoittelupaikkojen hakua, harjoitteluprosesseja sekä harjoittelun aikaista ohjausta tulee tarkastella yhteistyössä toimialojen, liikelaitosten ja oppilaitosten kesken, jotta kehittämis- ja yhteistyötarpeet tunnistetaan. Yhteistyötä opettajien ja harjoittelua ohjaavien työntekijöiden kesken tulee tiivistää. Sosiaali- ja terveysalalla ratkaisuja pitää myös etsiä laajemmin pääkaupunkiseudun toimijoiden kesken.

Kaupungin toimialat ja liikelaitokset haluavat jatkaa hyvää yhteistyötä sekä kaupungin omien, että muiden oppilaitosten kanssa. Harjoittelupaikkoja pyritään pääosin tarjoamaan omien oppilaitosten opiskelijoille. Harjoittelupaikkojen rajaaminen vain omien oppilaitosten opiskelijoille ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, koska kaikissa alueen oppilaitoksissa opiskelee helsinkiläisiä opiskelijoita. Kaikkia tarvittavia ammattipintoja ei myöskään ole mahdollista suorittaa omissa oppilaitoksissa. Lisäksi eri kouluasteilla tutkintoa suorittavien harjoittelua tulee tarkastella kokonaisuutena, johon erityisesti sosiaali- ja terveysalalla vaikuttavat myös palvelurakenteen muutokset. Harjoittelujaksot toimivat myös tärkeänä ennakoivan rekrytoinnin kanavana ja valmistuvista opiskelijoista pyritään rekrytoimaan uusia työntekijöitä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Päivi Mäkeläinen, yksikön päällikkö, osaaminen ja resurssit, puhelin: 310 36429
paivi.makelainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vesikansa Sanna ym. valtuustoaloite Kvsto 29.3.2017 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.09.2017 § 28

HEL 2017-003878 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Vesikansan aloitteessa esitetään, että Helsinki helpottaa ammattiin opiskelevien nuorten harjoittelupaikkojen saamista. Tämä tavoite on kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan mielestä kannatettava. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toimii jo tällä hetkellä niin, että sen toiminnoissa on runsaasti opiskelijoita paitsi harjoitteluissa myös projektiopinnoissa.

Espoo ja Vantaa ovat varanneet omat harjoittelupaikat omien kaupunkiensä oppilaitosten opiskelijoille. Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla oman kaupungin oppilaitosten harjoittelijoiden automaattinen etusija olisi ongelmallinen toimintamalli, sillä helsinkiläisillä oppilaitoksilla ei ole tarjolla esimerkiksi nuoriso- tai liikunta-alan koulutusta.

Helsingin kaupunki on sekä nuoriso-, liikunta että kulttuurialalla niin keskeinen työnantaja ja toimialan kehittäjä, että alan opiskelijoiden on voitava hakeutua harjoitteluun Helsinkiin. Nämä harjoittelut ovat merkittävä työnantajakuvan muokkaaja ja rekrytoinnin kanava.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tarjoaa jatkossakin aktiivisesti opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja yhä tiivistää yhteistyötä Stadin ammattiopiston ja muiden ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa. Toimialan ammattialoilla tulee kuitenkin olla harjoittelijoita myös muualta kuin helsinkiläisistä oppilaitoksista.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.08.2017 § 26

HEL 2017-003878 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa valtuutettu Sanna Vesikansan ym. esitystä, että Helsingin kaupunki helpottaa ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden työssäoppimispaikkojen saamista. Vuoden 2018 alussa voimaan tulevan ammatillisen koulutuksen lakiuudistuksen myötä työelämässä tapahtuva oppiminen lisääntyy ja työelämän rooli ammattitaidon hankkimisessa ja osaamisen arvioinnissa nousee entistä merkittävämpään asemaan. Uudistuksen myötä myös kaikki osaaminen osoitetaan työelämässä tapahtuvissa näytöissä, joissa toinen arvioija on aina työelämän edustaja. Esimerkiksi Stadin ammattiopistossa näyttöjen määrä on vuositasolla n. 26 000. Jos työpaikkoja ja työelämän arvioijia ei ole riittävästi tarjolla, voi opiskelijoiden opinnot viivästyä.

Helsingin kaupunki on saanut viime vuosina lisäopiskelijapaikkoja ammatilliseen koulutukseen ja ottanut ne täysimääräisenä käyttöön. Tästä syystä myös työssäoppimispaikkojen tarve on lisääntynyt. Stadin ammatti- ja aikuisopiston lisäksi Helsingissä on 18 ammatillista oppilaitosta, joissa voi opiskella ammatillisia perustutkintoja. Perustutkintoa opiskelevia opiskelijoita on oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa Helsingissä yhteensä noin 18 400, joista Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelee noin 10 100 opiskelijaa ja yksityisissä oppilaitoksissa opiskelee noin 8 300 opiskelijaa. Helsingissä opiskelevien opiskelijoiden lisäksi Helsingin kaupungin työssäoppimispaikkoja hyödyntävät myös muiden kuntien oppilaitosten opiskelijat ja työttömänä työnhakijoina olevat työkokeilijat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä valtuustoaloitteessa esitettyä veloitetta asettaa Helsingissä opiskelevat opiskelijat etusijalle kaupungin työssäoppimispaikkojen tarjoamisessa. Haasteita työssäoppimispaikkojen löytymisessä on ollut erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, jossa opiskelijavolyymit ovat isoja ja suuri osa työssäoppimispaikoista on kaupungin omia paikkoja. Myös matkailualalle olisi tarve saada sovitut kiintiöt omille opiskelijoille. Tämä koskee lähinnä peruskoulupohjaisia opiskelijoita joille on vaikea löytää työssäoppimispaikkaa yksityiseltä sektorilta ennen kuin he ovat täyttäneet 18-vuotta. Sama haaste koskee myös muiden alojen alaikäisiä opiskelijoita.

13.11.2017

Ammatillisessa koulutuksessa on kaikilla aloilla yhä enemmän erityistä tukea tarvitsevia ja maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita, joille on haastavaa löytää työssäoppimispaikkoja. Yrityksistä on vaikeaa löytää työssäoppimispaikkoja, koska heillä ei ole resursseja riittävään ohjaukseen. Myöskään opettajille annettava lisäresurssi erityistä tukea tarvitsevien ohjaukseen ei pelkästään riitä, vaan tarvitaan myös kohdennettuja työssäoppimispaikkoja kaupungin toimialoilta erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Kaupungin toimialoilta löytyy soveltuvia tuetun työssäoppimisen tehtäviä ja työpaikkoja kaikille aloille, kunhan jonkinlainen velvoite työssäoppijoiden ottamisesta saadaan aikaiseksi. Myös kasvava maahanmuuttajien määrä hyötyisi kohdennetuista työssäoppimispaikoista.

Valtuutettu Sanna Vesikansan ym. valtuustoaloitteessa esitetään muiden vaikuttavien keinojen etsimistä työssäoppimispaikkojen löytämiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että toimialojen yhteistyön lisääminen on avainasemassa työssäoppimispaikkojen löytämisessä. Työntekijät toimialoilla tarvitsevat koulutusta ja tukea opiskelijoiden ohjaukseen, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä opettajien kanssa.

Käsittely

29.08.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tiina Vanhala, koulutussuunnittelija, puhelin: 310 86356
tiina.vanhala(a)hel.fi
Sanna Velin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86726
sanna.velin(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.08.2017 § 198

HEL 2017-003878 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon valtuutettu Sanna Vesikansan ym. valtuustoaloitteesta Helsingin omissa ammattiopistoissa opiskelevien opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämisestä. Seuraavassa lausunnossaan sosiaali-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

li- ja terveyslautakunta ottaa kantaa vain oman toimialan harjoittelukäytäntöihin:

"Nykytilanteen kuvaus

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala toimii monipuolisena opiskelijoiden oppimis- ja tutkimusympäristönä. Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa ammattikorkeakouluopiskelijoille ja ammatillisessa koulutuksessa oleville mahdollisuuksia harjoittelujaksojen, työssäoppimisen, osaamisen näytön ja näyttötutkintojen suorittamiseen. Toimialalla harjoittelee myös yliopistossa perustutkintoa opiskelevia opiskelijoita. Harjoittelujen lisäksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimi myöntää opiskelijoille lupia toteuttaa oppinäytetöitä toimialan työympäristöissä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala on solminut ohjaussopimukset pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Suurimmat oppilaitokset ovat Metropolia ammattikorkeakoulu sekä Stadin ammattiopisto ja Stadin aikuisopisto. Valtaosa harjoittelu- ja näyttötutkintopaikoista annetaan juuri näille oppilaitoksille. Stadin ammatti- ja aikuisopistojen jälkeen seuraavaksi suurin ammatillinen oppilaitos on Helsingin Diakoniaopisto ja loput ovat pienempiä oppilaitoksia. Sosiaali- ja terveystoimi perii ohjauksesta kulukorvauksen, joka on 38,68 euroa opintoviikolta ja lisäksi suojavaatteista peritään 2,86 euroa opintoviikolta. Kulukorvauksien taso on keskitasoa verrattaessa muihin sote-organisaatioihin pääkaupunkiseudulla.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja ammatillisessa koulutuksen opiskelijoiden harjoittelujaksoja on vuositason keskimäärin n. 2500, mikä tarkoittaa n. 37 500 harjoittelupäivää vuodessa. Opiskelijoiden lukumääriä ei enää voi kasvattaa, koska opiskelijoille tulee voida tarjota riittävä määrä oppimis- ja harjoittelutilanteita. Lisäksi työyksiköissä potilas- ja asiakasturvallisuus ei saa vaarantua. Ohjaajia ja näyttötutkintojen vastaanottajia koulutetaan ammatillisissa oppilaitoksissa ja koulutusta on ollut tarjolla riittävästi. Ohjauksen onnistumista ja laatua on alettu seurata vuoden 2017 alusta sähköisellä opiskelijoiden täyttämällä CLES-palautekyselyllä. Tätä ennen opiskelijoiden palaute on pyydetty lomakkeella. Pääsääntöisesti ohjauksesta saatu palaute on ollut hyvää, ilmoitettuihin ongelmakohtiin on puututtu välittömästi.

Haasteet sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden harjoittelupaikkojen riittävyudessa

Suuri haaste on työelämän tarjoamien harjoittelupaikkojen sopivuus ja riittävyys Helsingissä ja laajemmin koko pääkaupunkiseudulla. Harjoittelupaikkojen niukkuutta ei ole yksinomaan Helsingin kaupungin työpaikoilla, vaan alueen kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavissa or-

ganisaatioissa. Ratkaisu ei ole yhden organisaation käsissä, vaan se on laajempi kysymys. Ammattikorkeakoulu- ja ammatillista tutkintoa suorittavien harjoitteluvolyymejä ei voi erottaa toistaan, koska työyksikön näkökulmasta on kysymys kokonaisuudesta.

Tärkeimpinä taustatekijöinä ovat sosiaali- ja terveystieteiden koulutuksen aloituspaikkojen lisääminen pääkaupunkiseudulla lähes kaikissa ammattikorkeakoulu- ja ammatillisissa tutkinnoissa sekä työelämän puolella sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä ja hoito- ja palvelukäytännöissä tapahtuneet muutokset. Palvelurakenne on muuttunut, ympärivuorokautisen hoidon laitospaikat ovat vähentyneet ja painopiste on siirtynyt kotona asumisen tukemiseen ja palveluasumiseen. Palvelurakenteen muuttuminen edellyttää myös opiskelijoiden oppimistavoitteiden, harjoittelun ja työssä oppimisen uudistamista.

Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjä saneerataan paljon pääkaupunkiseudulla, mikä puolestaan tarkoittaa, että täysi kapasiteetti ei ole käytössä. Pääkaupunkiseudulla on paljon myös yksityistä palveluntuotantoa, joka ottaa rajatusti opiskelijoita.

Edellä luetellut tekijät kukin osaltaan ovat vaikuttaneet siihen, että harjoittelupaikkojen kokonaismäärä on pienentynyt, mikä puolestaan on vaikuttanut isojen julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden harjoittelupaikkojen kysynnän lisääntymiseen ja kuormittumiseen. Kun oppilaitos ei saa yhdeltä organisaatiolta tarvitsemaansa määrää harjoittelupaikkoja, niin oppilaitos kääntyy toisen organisaation puoleen.

Yhteistyömuotojen kehittämisestä

Opiskelijaharjoittelun yhteistyömuodot ja yhteyshenkilörakenteet ovat vakiintuneita. Oppilaitoksilla ja sosiaali- ja terveystieteiden palvelukokonaisuuksilla on nimetyt henkilöt, jotka toimivat keskenään tiiviissä yhteistyössä. Konkreettinen yhteistyö harjoittelupaikkavarauksissa ja ohjauksen sisällöissä toteutuu työyksikötasolla.

Helsingin sosiaali- ja terveystieteillä on myös hallinnollisella tasolla yhteistyötä sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksien kanssa. Toimialan edustaja on kaupungin ammattiosaamisen toimikunnassa työelämän edustajana ja oppilaitosten neuvottelukunnissa. Lisäksi tavataan vuosittain oppilaitoksien rehtoreita ja koulutusalojen päälliköitä. Oppilaitokset pyytävät myös työelämän edustajilta asiantuntijalausuntoja uusien opetussuunnitelmien sisällöistä.

Oppilaitosten ja työelämän yhteistyöneuvotteluissa on mietitty erilaisia harjoittelujen ratkaisumalleja; uusia käytäntöjä on pilotoitu ja otettu käyttöön. Työelämätaho on esittänyt oppilaitoksille, että lukukausien

13.11.2017

kaikki kuukaudet otetaan kattavasti käyttöön harjoitteluissa. Sujuvuutta lisää myös se, että oppilaitokset tekevät keskenään yhteistyötä ja käyvät tiivistä keskustelua työelämän kanssa. Harjoittelupaikkavarauksien peruutukset ilmoitetaan mahdollisimman varhain, näin vapautuvia harjoittelupaikkoja voidaan antaa muille. Laitoshoidon harjoittelujaksoilla opiskelijat eivät harjoittele ainoastaan aamuvuoroissa, vaan niissä työvuoroissa, missä ohjaajakin työskentelee. Tämä käytäntö mahdollistaa sen, että työyksikköön voidaan yhtäaikaaisesti ottaa useampia opiskelijoita. Opiskelijat harjoittelevat enemmän käytännön harjoitteluja oppilaitoksen simulaatiotiloissa. Opiskelijan esittämiä toivomuksia vaihtaa harjoittelupaikka ei voida ottaa huomioon kuin yksittäisissä tapauksissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan yhteenveto

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö myöntäessään oppilaitoksille tutkintojen järjestämisluvut ottaa huomioon ennen kaikkea alueen työelämän henkilöstötarpeet. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot vastaavat alueen oppilaitoksien harjoittelutarpeisiin säädösten mukaisesti. Julkisilla sosiaali- ja terveyspalveluilla on lakisääteinen velvollisuus antaa opiskelijoille mahdollisuus käytännön harjoitteluun, mikä varsinkin Helsingissä näkyy suurina opiskelijamäärinä. Lautakunta korostaa, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa otetaan jo nyt huomioon kaupungin omat oppilaitokset Stadin ammatti- ja aikuisopisto ja osakeyhtiömallilla toimiva Metropolia ammattikorkeakoulu jaettaessa harjoittelupaikkoja. Esimerkiksi terveystoimien ammatillisen koulutuksen harjoittelupaikat annetaan ainoastaan Stadin ammatti- ja aikuisopistoille. Oppisopimuskoulutukset toteutetaan Stadin aikuisopistossa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää näkemyksensä nykyisten käytäntöjen jatkamisesta harjoittelupaikkojen jakamisessa, jotta hyvä yhteistyö alueen sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten kanssa jatkuisi. Kaikissa alueen oppilaitoksissa opiskelee helsinkiläisiä ja kaikista pääkaupunkiseudun oppilaitoksista rekrytoidaan valmistuneita sosiaali- ja terveysalan työntekijöitä. Oppilaitoksilla on myös erilaisia painotuksia opetuksessa, kuten esimerkiksi ruotsinkielellä tarjottavat opinnot. Harjoittelujaksot eivät ainoastaan täytä ainoastaan ammatillisten osaamisen harjoittelun tavoitteita, vaan ovat tärkeä sisääntuloväylä uuden henkilöstön rekrytoinnissa. Onnistuneet harjoittelujaksot lisäävät merkittävästi organisaation vetovoimaisuutta ja opiskelijoiden halukkuutta tulla Helsingin kaupungille töihin valmistumisen jälkeen. Harjoittelujaksoilta rekrytoidaan usein suoraan kesän vuosilomasijaiset.

Lisäksi lautakunta toteaa, että sote-opiskelijoiden ohjausta ei ole erikseen resursoitu, vaan ohjaustehtävä on rakennettu osaksi työtehtäviä. Sosiaali- ja terveysalalla työntekijöillä on opetusvelvollisuus. Ohjaajille

13.11.2017

järjestetään ohjaajakoulutusta ja näyttötutkinnon vastaanottajakoulutusta. Yhtenä kannustimena on ohjaajille maksettava ohjauspalkkio, 5 euroa/ohjauspäivä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on valmis tarkastelemaan opiskelijoiden harjoitteluprosesseja ja käymään tarkemmin läpi kehittämis- ja yhteistyötarpeita oppilaitoksien kanssa. Tämä yhteistyö kannattaa kytkeä ammatillisten koulutuksen reformiin, joka on tällä hetkellä eduskunnassa hallituksen esityksenä laiksi ammatillisen koulutuksen järjestämisestä.

Lopuksi sosiaali- ja terveyslautakunta haluaa tuoda esille suunnittelu- vaiheessa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon maakunnallisen uudistuksen. On oletettavaa, että lakien voimaan tulon myötä sosiaali- ja terveydenhuollon perus-, ammatti- ja erikoisammattiopintoihin liittyviä käytännön harjoitteluja joudutaan uudelleen organisoimaan maakunnallisissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteissa. Sote-uudistuksen myötä myös yksityistä sektoria voitaneen hyödyntää jatkossa nykyistä enemmän harjoittelupaikkojen järjestämisessä. Tällöin on välttämätöntä tarkastella työelämän ja sote-alan oppilaitosten yhteistyörakenteet ja opiskelijoiden käytännön harjoitteluympäristöjen tarpeet koko maakunnan tasolla."

Käsittely

15.08.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti: Lausunnon viimeiseen kappaleeseen lisätään kolmanneksi lauseeksi "Sote-uudistuksen myötä myös yksityistä sektoria voitaneen hyödyntää jatkossa nykyistä enemmän harjoittelupaikkojen järjestämisessä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1012

V 29.11.2017, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite paperittomien tilanteen edistämisestä

HEL 2017-003881 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo sekä 40 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungin eri virastot laativat valtuustolle ehdotuksia siitä, millä toimenpiteillä Helsinki voi edistää niin sanottujen paperittomien henkilöiden tilannetta sekä erityisesti omankieliseen tiedotukseen, asumiseen, lasten oikeuksiin ja lastensuojeluun, perusopetukseen, terveydenhuoltoon, toimeentuloon, mielenterveyspalveluihin ja työntekijöiden vaitiolovelvollisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

13.11.2017

Kaupunginjohtaja asetti 3.5.2017 työryhmän turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeiden koordinoimiseksi kaupungissa. Työryhmän työskentely käynnistyi 14.9.2017.

Työryhmä ottaa aloitteessa mainitut asiat käsiteltäväkseen, tekee selvityksen niiden nykytilasta ja tekee selvitystyön pohjalta esityksen tarvittavista linjauksista.

Asian valmistelua varten on pyydetty sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunnot.

Paperittomien henkilöiden palveluiden nykytila

Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa paperittomille henkilöille palveluita, joita ovat hätämajoitus, neuvonta, toimeentulotuki sekä akuutti terveydenhuollon päivystys. Vuodesta 2014 lähtien kaupunki on kiireellisen hoidon lisäksi tarjonnut kaikille raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille lapsille laajat terveydenhuollon palvelut, mukaan lukien neuvola- ja sairaanhoitopalvelut sekä synnytyksen jälkitarkastus. Tarjottavaan hoitoon kuuluvat lisäksi kiireellinen suun terveydenhoito, mielenterveydenhoito, päihdehoito ja psykososiaalinen tuki. Viimeksi mainittu koskee myös aloitteessa mainittuja itsemurhaa yrittäneitä henkilöitä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää paperittomille lapsille ja nuorille esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut. Psykologit ja kuraattorit palvelevat paperittomia lapsia ja nuoria samojen periaatteiden mukaisesti kuin muitakin esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa olevia oppilaita ja opiskelijoita. Kaikilla Helsingin alueella asuvilla lapsilla on oikeus käydä peruskouluun maahanmuuttostatuksesta riippumatta.

Työryhmän asettaminen turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeen koordinoimiseksi

Kaupunginjohtaja on 3.5.2017 asettanut työryhmän turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeiden koordinoimiseksi kaupungissa. Työryhmä aloitti työskentelynsä 14.9.2017. Työryhmän koordinaatiotehtävälle ei ole asetettu määräaika. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden tilanteeseen liittyviä haasteita ja palveluntarpeita sekä tehdä esitys kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmä valmistaa tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Työryhmässä on edustus sosiaali- ja terveystoimialalta, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta sekä kaupunginkansliasta. Työryhmään on kut-

13.11.2017

suttu edustajat myös Helsingin diakonissalaitokselta, Suomen Mielen-terveysseuralta sekä Helsingin poliisilaitokselta.

Työryhmän työskentelyssä tullaan ottamaan huomioon mahdolliset kansalliset linjaukset. Lisäksi työryhmä voi kuulla eri viranomaisia, organisaatioita ja järjestöjä työnsä tukena.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Honkasalo Veronika ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 11
- 2 Työryhmän asettamispäätös
- 3 Paperittomien käynnit äitiys- ja lastenneuvonnassa vuonna 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.09.2017 § 66

HEL 2017-003881 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaikilla kunnan alueella asuvilla lapsilla on oikeus käydä peruskoulua statuksesta riippumatta. Helsinki noudattaa lähikouluperiaatetta, joten koulupaikka pyritään aina järjestämään mahdollisimman läheltä asuinpaikkaa ja hyvien kulkuyhteyksien päästä.

Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää esi-, perus- ja toisen asteen opiskeluhuollon palvelut. Psykologit ja kuraattorit palvelevat paperitta maahan tulleita lapsia ja nuoria samojen periaatteiden mukaisesti kuin muitakin esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa olevia opiskelijoita.

Kaupunginjohtaja on asettanut työryhmän koordinoimaan turvapaikanhakijoiden ja paperitta maahan tulleiden palvelutarpeita. Työryhmän

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

tehtävänä on kartoittaa turvapaikanhakijoiden ja ns. paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esitys kaupungin yhteisestä linjauksesta niihin vastaamiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen edustajat osallistuvat tämän ryhmän työskentelyyn. Työryhmän tehtävänä on lisäksi valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeesta muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Lautakunta päätti samalla, että paperittomien lasten koulunkäynnin toteutumisesta Helsingissä tehdään selvitys ja selvitetään keinoja tukea heidän koulunkäyntinsä edistämistä.

Käsittely

19.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lautakunta päättää samalla, että paperittomien lasten koulunkäynnin toteutumisesta Helsingissä tehdään selvitys ja selvitetään keinoja tukea heidän koulunkäyntinsä edistämistä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.08.2017 § 218

HEL 2017-003881 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon paperittomien tilanteen johdosta tehtäviä toimenpiteitä koskevasta Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta:

"Jokaiselle on Suomen perustuslaissa taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Tämä on subjektiivinen oikeus ja henkilö voi vedota suoraan tähän. Säädöksissä on määritelty tuen tarpeen aiheuttavat tilanteet ja eritoten korostettu lapsen huolenpidosta vastaa-

13.11.2017

vien asemaa. Henkilö ei menetä perusoikeuksiaan, vaikka hän ei enää kuulu turvapaikan hakijan vastaanoton piiriin tai on laittomasti maassa.

Sosiaalihuoltolain 12 §:ssä säädetään jokaisen kunnassa oleskelevan henkilön oikeudesta kiireelliseen sosiaalihuoltoon. Myös toimeentulotuki on osa sosiaalihuoltoa. Säännöksen mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa hänen yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille.

Helsingissä oleskelevien paperittomien toimeentulon ja huolenpidon järjestäminen on keskitetty maahanmuuttoyksikköön. Keskitämisen hyötynä on mm. avun tarpeen kehittymisen seuraaminen, yhdenmukaisen avustamisen kehittyminen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön helpottuminen (esim. seurakunta, järjestöt, vastaanottokeskukset). Jos se on henkilön toimeentulon järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaista (esim. virka-ajan ulkopuolella tai lähellä sitä), ensimmäinen päätös tehdään alueellisessa sosiaalityössä tai sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Tämän jälkeen henkilö ohjataan tarvittaessa asioimaan maahanmuuttoyksikössä. Helsingissä noudatetaan paperittomien kohdalla ei-helsinkiäisten tilapäistä majoitusta koskevaa ohjeistusta ja pidempikestoisesta asumisen järjestämisestä tehdään esitys kriisimajoituksen työryhmälle. Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitetäväksi, kuinka hyvin paperittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista tarvetta.

Maahanmuuttovirasto on ohjeistanut vastaanottokeskuksia liittyen palvelujen päättämiseen. Vastaanottokeskukset antavat tietoa vastaanottokeskuksista poistettaville heidän omalla kielellään. Sosiaalityöntekijät antavat tulkin välityksellä tiedon vapaaehtoisen paluun järjestelmän mahdollisuudesta ja sen lisäksi käyvät keskustelua henkilön kanssa siitä, mitä paperittomuus Suomessa merkitsee ja mihin palveluihin hänellä säilyy oikeus. Vastaanottokeskuksissa työskentelee myös henkilöstöä, joka hallitsee joitakin asiakkaiden yleisimpiä kieliä. Sosiaali- ja terveysvirasto varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittävästi paperittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palveluiden saamiseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja roma-

13.11.2017

nia. Myös tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin työntekijät ovat täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä sekä osaavat kertoa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin. Maksukyvyttömyys ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolaisneuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta asemasta ja prosesseista rauhoittaa usein hätäänntyneiden ihmisten mieliä ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löytämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty taivottamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosiasia on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa Suomessa.

Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamusuhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Paperittomien terveydenhuolto tapahtuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveysasemilla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa henkilö voidaan ohjata myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös muussa vastaanottotyössä selvitetään myös mielenterveyspalveluiden tarvetta ja toteutustapoja paperittomille.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on tukenut järjestöavustuksin Helsingin diakonissalaitoksen säätiön (HDL) ja Helsingin seurakuntayhtymän toimintaa paperittomien palvelujen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on myöntänyt vuosittain yhdistyksille ja säätiölle avustuksia toimintaan, joka tukee sosiaali- ja terveystoimen strategiasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Jo useiden vuosien ajan on avustuksin tuettu HDL:n ylläpitämän liikkuvan väestön palvelukeskus Hirundon toimintaa (noin 100 000 euroa/vuosi), jonka matalan kynnyksen avoimen toiminnan ja neuvonnan piiriin voivat hakeutua myös paperittomat henkilöt.

Tämän toiminnan lisäksi on vuodesta 2016 lähtien avustettu HDL:n järjestämän tilapäisen hätämajoituksen kuluja kahdessa Helsingissä sijaitsevassa toimipisteessä (Munkkisaari ja Hermanni), joissa majoitusta on järjestetty yhdessä Helsingin seurakuntayhtymän erityisdiakonian kanssa.

13.11.2017

Osa hätmajoitukseen suunnatusta avustuksesta on sisältynyt HDL:lle myönnettyyn kokonaisavustukseen, joka vuodelle 2016 oli yhteensä 520 000 euroa ja vuodelle 2017 oli yhteensä 590 000 euroa. Tästä säätiö on käyttänyt hätmajoitukseen itse päättämänsä osuuden.

Tämän lisäksi hätmajoitukseen on ollut käytettävissä lautakunnan vi-rastopäällikön (nyt toimialajohtajan) päätettäväksi erikseen osoittamaa avustusrahaa, joka on varattu ”mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveystilanteen hoitamiseen”. Vuodelle 2016 tämä varaus oli 100 000 euroa ja vuodelle 2017 tähän on kohdennettu yhteensä 400 000 euroa. Vuodelle 2016 tästä varauksesta myönnettiin hätmajoituksen kuluihin HDL:lle yhteensä 94 000 euroa ja Refuhome ry:lle 6 000 euroa. Vuonna 2017 on jo myönnetty samoille toimijoille yhteensä 100 000 euroa ja Vivo ry:lle 76 000 euroa. Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä tarpeen mukaan syksyn aikana. Tarpeen vaatiessa rahoitusta voidaan lisätä hätmajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta.

Tilapäisellä hätmajoituksella voidaan edesauttaa paperittomien henkilöiden välittömän turvan ja suojan toteutumista Helsingissä. Toimintaan ohjataan sosiaali- ja terveyslautakunnan avustusvaroja tarpeen mukaan. Avustuspäätöksiä on mahdollista tehdä pitkin vuotta ja tämän ansiosta muuttuviin tilanteisiin voidaan reagoida nopeasti ja joustavasti.

Hermannin diakoniatalon hätmajoitus on tarkoitettu ensisijaisesti paperittomille, jotka oleskelevat Helsingissä. Majoitukseen voi tulla anonyymisti ja majoitus on henkilölle ilmaista. Hätätilanteessa majoittumaan voi tulla myös lapsiperheitä.

Erityisdiakonian käytössä on lisäksi kaksi kalustettua yksiötä kriisiasumiskäyttöön. Kriisiasunnoissa voidaan majoittaa niin paperittomia kuin helsinkiläisiä asunnottomia vuorokaudesta muutamiin viikkoihin. Huoneistoon voi majoittua enintään viisi henkilöä.

Jatkossa on tärkeää varmistaa, että em. kaltaista yhteistyötä tehdään ja palveluja on tarjolla myös muissa pääkaupunkiseudun kunnissa sekä suuremmissa kaupungeissa, jotta paperittomat henkilöt ja heidän tukiverkostonsa saavat apua myös muualla kuin Helsingissä.

Sosiaali- ja terveystoimi on ollut myös aktiivinen verkostoyhteistyön rakentamisessa viranomaisten kesken ja sopinut mm. säännöllisestä tiedon saannista maahanmuuttovirastolta vastaanottokeskuksista uloskirjoitettavien määrän ja tilanteiden ennakoimiseksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Lapsen asemaan kiinnitetään erityistä huomiota, ja otetaan huomioon se, että laittomasti maassa oleskelevalla lapsella on aina oikeus kaikkiin lastensuojelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin. Tarkoituksen toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilanteesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan liittyvästä salassapitovelvoitteesta. Raskaana oleville ja perheille, joissa on 0–2-vuotiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisimajoitukseen.

Asiat tulevat lastensuojeluviranomaisten käsittelyyn lastensuojeluilmoituksen tai muun yhteydenoton kautta ja tarvittaessa lastensuojelun sosiaalityöntekijä käynnistää lapsen palvelutarpeen arvioinnin. Lapsen ja perheen tilannetta ja heidän tarvitsemaan tukea selvitetään yhteistyössä vanhempien ja tarvittaessa muiden yhteistyökumppanien kanssa. Asian selvittelyssä käytetään tulkkia ja vanhemmille ja lapselle selvitetään heidän oikeutensa ja lastensuojelun periaatteet. Huostaanotto on viimesijainen lastensuojelun keino turvata lapsen tilanne.

Paperittomien henkilöiden julkinen terveydenhuolto Helsingissä on vuodesta 2014 alkaen järjestetty siten, että kiireellisen hoidon lisäksi tarjotaan kaikille raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille lapsille laajat terveydenhuollon palvelut, mukaan lukien neuvola- ja sairaanhoitopalvelut, samaan hintaan kuin helsinkiläisille. Tarjottavaan hoitoon kuuluu myös kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyshoito, päihdehoito ja psykososiaalinen tuki. Tämä koskee myös aloitteessa mainittuja itsemurhaa yrittäneitä henkilöitä. Kansainvälisten suositusten mukaisesti tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperittomille.

0–17 -vuotiaille lapsille sekä raskaana oleville tarjotaan kaikki terveydenhuollon palvelut kuten helsinkiläisille. Myös synnytyksen jälkitarkastus kuuluu palveluihin. Palvelut tarjotaan siltä terveystasemalta, johon paperiton henkilö hakeutuu.

Paperittomien terveydenhuoltoa koskevassa ohjeistuksessa korostetaan erityisesti terveydenhuollon salassapitosäännöksiä. Jo hoitosuhde sinänsä on salassa pidettävää tietoa, eikä näistä potilaista informoida poliisia tai mitään muuta hoidon ulkopuolista tahoa. Henkilökunta tiedostaa vaitiolovelvollisuutensa niin paperittomien kuin muidenkin potilaiden kohdalla.

Myös sosiaalihuollon henkilökunta tiedostaa laissa säädetyn salassapitovelvollisuutensa, eivätkä he oma-aloitteisesti ilmoita sosiaalihuollon asiakkuudesta esimerkiksi maahanmuuttovirastolle tai poliisille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Helsingissä palvelujen tarve on huomioitu ja palvelujen tuottamiseen paperittomille on reagoitu. Helsinki huolehtii paperittomien välttämättömästä toimeentulosta ja huolenpidosta ja heille turvataan majoittumisen, toimeentulon ja terveydenhuollon palvelut. Palveluilla varmistetaan Helsingin alueella oleskeleville paperittomille Suomen perustuslaissa taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon."

Käsittely

22.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lautakunta päättää palauttaa lausunnon uudelleen valmisteltavaksi siten, että lausunto noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon".

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon toiseksi viimeinen ja viimeinen kappale ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia poistetaan ja samaan kohtaan lisätään seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveysministeriön ohje laittomasti maassa oleskelevien sosiaali- ja terveyspalveluista edellyttää, että kuntien on aina selvitettävä henkilön oleskeluoikeus Maahanmuuton tilannekeskuksesta sekä ohjattava laittomasti maassa oleskelevä vapaaehtoisen paluun järjestelmään."

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon neljänneksi viimeiseen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia tehdään seuraava lisäys: "Laittomasti maassa oleskelevien palveluiden tarjoaminen yli lain vaatiman kiireellisen hoidon, on yksi houkuttimista jäädä oleskelemaan Helsinkiin ja nykyisessä tilanteessa on arvioitava, onko käytännöstä syytä luopua."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnosta poistetaan kappale "Jatkossa on tärkeää varmistaa, että em. kaltaista yhteistyötä tehdään ja palveluja on tarjolla myös muissa pääkaupunkiseudun kunnissa sekä suurem-

13.11.2017

missa kaupungeissa, jotta paperittomat henkilöt ja heidän tukiverkostonsa saavat apua myös muualla kuin Helsingissä" ja korvataan seuraavalla tekstillä: "Jatkossa on tärkeää varmistaa, että kaupunki toimii siten, että laittomasti maassa olevien palveluita ei laajenneta eivätkä palvelut saa madaltaa kynnystä jäädä oleskelemaan Suomeen. Helsinki noudattaa jatkossa sosiaali- ja terveysministeriön suositusta laittomasti maassa oleskelevien sosiaali- ja terveyspalveluista."

Vastaehdotus 3 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 4:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä kuitenkin siten, että varausta ei ole kohdistettu pelkästään laittomasti maassa oleskelevien palveluihin vaan varaus voidaan käyttää myös muun väestöryhmän tarpeisiin."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 5:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon kolmanneksi viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraava uusi kohta: "Terveystieteiden tutkimuskeskuksen terveydenhuollon on aina annettava kiireellistä hoitoa kaikille sitä tarvitseville riippumatta siitä, onko henkilö kunnan asukas tai onko hänellä oikeus muulla perusteella terveyspalveluihin.

Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan: äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, kiireellistä suun terveydenhuoltoa, mielenterveyshoitoa, päihdehoitoa ja psykososiaalista tukea. Näissä tapauksissa hoidon aloittamista ei voida pitkittää ilman, että sairaus pahenee tai vamma vaikeutuu.

Yleensä kiireellisen hoidon tarpeen arviointi tehdään terveydenhuollon päivystyksyksikössä. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ammattihenkilö arvioi potilaan kiireellisen hoidon tarpeen. Kyse on lääketieteellisestä arviosta, joka perustuu potilaan terveydentilaan ja kansallisiin hoitokäytäntöihin.

Jos potilaalla ei ole oleskelulupaa ja kotikuntaa Suomessa, hänen on maksettava kiireellisen hoidon kustannukset itse täysimääräisinä. Kela korvaa kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuneet kustannukset kiireellisestä sairaanhoidosta, joka on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä asiakkaalta. Korvaus perustuu rajat ylittävältä terveydenhuollosta annettuun lakiin (1201/2013). Korvauksen saaminen edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä on yrittänyt periä sairaanhoidon kustannuksia

13.11.2017

asiakkaalta tai muualta (esim. vakuutusyhtiö).

Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle (Kela)

Valtio korvaa vain kiireellisen sairaanhoidon. Jos kunta on päättänyt laajemmasta palveluvalikoimasta, se vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista kokonaan itse."

Vastaehdotus 5 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon kuudenneksi kappaleeksi seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolaisneuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta asemasta ja prosesseista rauhoittaa usein hätääntyneiden ihmisten mieliä ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löytämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty tavoittamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosiasiallisesti on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa Suomessa."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 7:

Jäsen Katju Aro: Tehdään lausunnon kuudenneksi viimeisen kappaleen loppuun seuraavat lisäykset: "Tarkoituksen toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilanteesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan liittyvästä salassapitovelvoitteesta" ja "Raskaana oleville ja perheille, joissa on 0–2-vuotiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisimajoitukseen."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 8:

Jäsen Katju Aro: Lausunnon neljänteen kappaleeseen lisätään seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitettäväksi, kuinka hyvin paperittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista tarvetta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

13.11.2017

Vastaehdotus 9:

Jäsen Katju Aro: Lausunnon neljännessä kappaleessa korjataan "Helsingissä laittomasti maassa oleskelevien" muotoon "Helsingissä oleskelevien paperittomien".

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 10:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kolmas kappale vaihdetaan muotoon: "Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 11:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viidennen kappaleen loppuun lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittävästi paperittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palveluiden saamiseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja romania. Myös tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin työntekijät ovat täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä sekä osaavat kertoa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin. Maksukyvyttömyys ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi"

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 12:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kuudes kappale vaihdetaan seuraavaan muotoon: "Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamussuhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Paperittomien terveydenhuolto tapahtuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveysasemilla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa henkilö voidaan ohjata myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös muussa vastaanottotyössä selvitetään myös mielen-terveyspalveluiden tarvetta ja toteutustapoja paperittomille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

13.11.2017

Vastaehdotus 13:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Tarpeen vaatiessa rahoitusta voidaan lisätä hätmajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 14:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun lisätään seuraava lause: "Kansainvälisten suositusten mukaisesti tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperittomille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten pohjalta:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Mari Rantanen): Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä kuitenkin siten, että varausta ei ole kohdistettu pelkästään laittomasti maassa oleskelevien palveluihin vaan varaus voidaan käyttää myös muun väestöryhmän tarpeisiin."

Jaa-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Katju Aro): Lisätään lausunnon kuu-

13.11.2017

denneksi kappaleeksi seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolaisneuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta asemasta ja prosesseista rauhoittaa usein hätääntyneiden ihmisten mieliä ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löytämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty tavoittamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosiasiaassa on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa Suomessa."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Katju Aro): Tehdään lausunnon kuudenneksi viimeisen kappaleen loppuun seuraavat lisäykset: "Tarkoituksen toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilanteesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan liittyvästä salassapitovelvoitteesta" ja "Raskaana oleville ja perheille, joissa on 0–2-vuotiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisimajoitukseen."

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

13.11.2017

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Katju Aro): Lausunnon neljänteen kappaleeseen lisätään seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitettäväksi, kuinka hyvin paperittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista tarvetta."

Jaa-äännet: 5

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Katju Aro): Lausunnon neljännessä kappaleessa korjataan "Helsingissä laittomasti maassa oleskelevien" muotoon "Helsingissä oleskelevien paperittomien".

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kolmas kappale vaihdetaan muotoon: "Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille."

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon viidennen kappaleen loppuun lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveysvirasto varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittävästi paperittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palveluiden saamiseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja romania. Myös tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin työntekijät ovat täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä sekä osaavat kertoa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin. Maksukyvyttömyys ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi"

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

13.11.2017

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kuudes kappale vaihdetaan seuraavaan muotoon: "Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamussuhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Paperittomien terveydenhuolto tapahtuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveysasemilla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa henkilö voidaan ohjata myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös muussa vastaanottotyössä selvitetään myös mielenterveyspalveluiden tarvetta ja toteutustapoja paperittomille."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Tarpeen vaa-

13.11.2017

tiessa rahoitusta voidaan lisätä hätämajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta.”

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun lisätään seuraava lause: "Kansainvälisten suositusten mukaisesti tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperittomille."

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä jätettiin seuraava eriävä mielipide:

Jäsen Mari Rantanen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen: Vallitsevassa turvallisuustilanteessa ja viitaten sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistukseen, on Helsingin syytä

13.11.2017

pidättäytyä sellaisista palveluista, jotka edistävät maahan laittomasti tai ilman asiallista syytä ja toimeentuloa jäävien ihmisten määrää.

15.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 1013

V 29.11.2017, Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite koonnos aiemmista toteutumattomista valtuustoaloitteista

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan 47 aiemmin toteutumattomaa aloitetta, jotka saattaisivat olla nyt kypsiä toteutettavaksi. Lautakuntien ehdotetaan valitsevan niistä järkeväksi katsomiaan asioita edelleen valmisteltaviksi. Aloitteet on ryhmitelty asuntoasioihin, terveys- ja sosiaaliasioihin, ympäristöasioihin, kulttuuriin ja muihin asioihin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan sekä liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausuntoihin ja toteaa, että toimintaa on jo hyvin pitkälle ohjattu aloitteissa esitettyyn

13.11.2017

suuntaan vaikka asiat eivät olisikaan toteutuneet tarkkaan aloitteissa esitetyn mukaisina.

Asuntoasioita koskevista aloitteista etenkin asuntojen rakentamista uusien kauppakeskusten päälle aiotaan toteuttaa aktiivisesti. Asuntojen integroimista palvelutoimintoihin edistetään asemakaavoituksessa. Lautakuntien lausuntojen mukaan asuntoasioita koskevista aloitteista etenevät myös pienasuntojen tuotanto, miespuolisen henkilöstön osuuden kasvattaminen, sivuasuntojen kaavoittaminen, tonttien varaaminen Y-säätiölle sekä lapsiperheiden asumispalvelujen ja kotiin vietävien palvelujen lisääminen. Asuntojen rakentaminen sairaaloiden ja sosiaalialan laitosten tonteille on mahdollista siinä määrin kuin nämä eivät itse tarvitse alueita omaa toimintaansa varten, psykiatrian palveluasumipaikkaa jonottavien potilaiden tilannetta on pyritty korjaamaan muuttamalla psykiatrisia sairaansijoja asumiskuntoutuspaikoiksi ja kilpailuttamalla eriasteisesti tuettuja asumispalveluita, kaupungin omassa asuntotuotannossa on tehty yhteistyötä eri alojen taiteilijoiden kanssa monissa hankkeissa ja Helsingin asuntoasiat on koottu kaupunkiympäristön toimialalle.

Lautakuntien lausuntojen lisäksi voidaan todeta, että laitospöytäkirjan asu- mistason kartoituksen vaatimat toimenpiteet on mahdollista selvittää. Laitosmuotoista palvelua on tosin viime vuosina korvattu asumispalveluilla ja sitä aiotaan edelleen vähentää. Vuokra-asuntojen myynnin osalta on huomattava, että tämä pienentäisi vuokra-asuntojen kokonaisu- määrä, koska asuntotuotantoa ei tällä hetkellä juurikaan voi lisätä AM-ohjelmassa ja kaupunkistrategiassa 2017-2021 asetettua tavoitetta suuremmaksi kaavoituksen ja rakentamisen asettamien rajoitteiden takia.

Terveys- ja sosiaaliasioiden koskevista aloitteista maksuttoman varhaiskasvatuksen edistäminen sisältyy valtuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan. Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnon mukaan kotisairaala on pystynyt ottamaan vastaan kaikki sinne saattohoitoon tarjotut potilaat ja sen resursseja pyritään vahvistamaan, kondomien jakelua maksutta lisätään ja mielenterveysoireisten ja -sairaiden sosiaalipalveluja järjestetään palvelutarpeesta sekä asiakkaan yksilöllisestä tilanteesta riippuen sekä sosiaalihuoltolain että vammaispalvelulain perusteella.

Vapautuvien vankien palvelujen parantamiseksi ja heidän ohjaamiseen rikoksettomaan elämään tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa. Lautakunnan lausunnon lisäksi rikosten ennaltaehkäisystä voidaan todeta, että päihteidenkäyttöön ja päihdekäytön rahoittamiseen liittyviin varkaustapauksiin on puututtu Ruusulankadun asumispalveluyksikössä kehitetyllä toimintamallilla, joka on laajennettavissa myös muihin yksik-

köihin. Toimintamalli ei estä varkauksia, mutta sen avulla omaisuutta on saatu takaisin oikeille omistajille ja tekijöiden kiinni saaminen tehostuu.

Ympäristöasioita koskevissa aloitteissa mainittuja kaupunginosien keskusten kehittämistä sekä kattopuutarhojen ja viherkattojen edistämistä on viety eteenpäin viime vuosina kaavoituksen keinoin. Lastentarhojen ja koulun pihoja on istutettu; useissa leikkipuistossa ja muutamissa päiväkodeissa on kaupunkiviljelyä, monissa kouluissa on oma koulu-puutarha ja kouluissa voidaan järjestää esimerkiksi kukkasipulien istutustalkoita. Hyötykotieläinten pitäminen kaupungissa on mahdollista ja useat palvelukeskukset, perhekodit ja vanhustentalot ovat pitäneet kesäkanoja ja lampaita.

Osa ympäristöä koskevissa aloitteissa mainituista asioista selvitetään pidemmällä aikavälillä. Kasvitieteellisiä puutarhoja yhdistävän arboretumikäytävän toteuttaminen kytkeytyy alueen muihin kunnostustoimenpiteisiin ja Vesalan esitettyä kaupunkiarboretumia tutkitaan aluesuunnitelman laatimisen yhteydessä. Toive Kaarlo Haltian puiston kunnostamiseksi otetaan huomioon vuoden 2018 aikana käynnistyvässä Oulun- kylän alueen aluesuunnitelman laadinnassa.

Valosaasteen vähentäminen ja veistosten ja muistomerkkien kyltitys on ratkaistu alkuperäisissä aloitteissa esitetystä poiketen. Kaupunki seuraa julkiseen ulkovalaistukseen käytettävän energian määrää ja se esitetään vuosittaisessa ympäristöraportissa. Valaistukseen käytetty kokonaisenergia on vähentynyt huomattavasti viime vuosikymmenien aikana. Kylttien sijaan kaupungin veistosten ja muistomerkkien tietoja on tallennettu kattavasti verkkosivustoille. Esimerkiksi kaupungin taidemu- seon veistospankkiin, joka on kaikkien käytettävissä internetissä, on koottu kaikkiaan 450 veistoksen tiedot.

Vantaanjoen vesimatkailun kehittäminen riippuu asiasta kiinnostuneista yrittäjistä. Toimialat ovat valmiita tutkimaan toiminnan edellytyksiä yrittäjien kanssa.

Kulttuurista koskevista aloitteista tangolavan perustaminen saa lautakunnan lausunnossa tukea joko olemassa olevaa tai joka tapauksessa syntyvää infrastruktuuria ja erilaisia kumppanuushankkeita hyväksikäyttäen. Tangolava voisi lautakunnan mukaan sijoittua esimerkiksi Espan lavan yhteyteen. Myös Makasiinipuiston ja Kansalaistorin alueelle rakennettava paviljonkilava lienee hyödynnettävissä tähänkin käyttötarkoitukseen. Mikäli yksityinen yritys kiinnostuu hankkeesta, kaupunki toimii strategian mukaisesti mahdollistajana sekä edellytysten luojana kaupungin elävöittämiseksi sekä etsii lavalle soveltuvia sijaintipaikkoja.

13.11.2017

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta sekä liikenneliikelaitoksen johtokunta painottavat molemmat lausunnoissaan sähköistä palvelutarjontaa luettavan materiaalin lisäämisessä liikennevälineisiin. Matkustajien omien mobiililaitteiden lisäksi heidän käytössään ovat joukkoliikenteen sähköiset ilmoitustaulut, joilla on esitelty etenkin nykyrunoutta ja aforismeja. Lähtökohtana ilmaislehtijakelussa on erillinen korvaus, joka kattaa niistä aiheutuvia ylimääräisiä siivouskustannuksia.

Kulttuuriin ryhmitellyistä aloitteista voidaan lautakuntien lausuntojen lisäksi todeta, että luottamushenkilöiden matkustamista on tarkoitus yhdenäistää ja kaupungin henkilöstön tekemä ja kaupungin tilaama tieteellinen tutkimustoiminta on tarkoitus koota kattavaan tutkimusrekisteriin. Kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät matkustamisestaan itsenäisesti. Lautakunnat ovat tehneet kerran valtuustokaudessa matkoja lähinnä eurooppalaisiin kaupunkeihin ja tutustuneet johonkin tehtäväalueensa kannalta ajankohtaiseen teemaan. Kaupungin tutkimustoiminnan tilannetta ja kehitysmahdollisuuksia on tarkasteltu tutkimustoiminnan koordinointi -työryhmän 2016 syksyllä valmistuneessa loppuraportissa.

Muihin asioihin ryhmitellyistä aloitteista koiraveron poistaminen sisältyy kaupunginvaltuuston käsiteltävänä olevaan vuoden 2018 talousarvioesitykseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Lauta- ja johtokunnat

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.10.2017 § 148

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asuntoasiat

1. Perheettömille ja yksinäisille tarkoitettujen asuntojen tuotannon voimakas nostaminen

Asemakaavoituksessa on tavoitteena kaavoittaa asuntotuotantoa 600 000 k-m² vuodessa. Tämän määrän puitteissa on mahdollista osoittaa riittävä määrä myös pientaloasuntoja. Tämän hetkisen trendin mukaan pientaloasuntoja halutaan rakentaa kaikkialle kaupungin alueella runsaasti, puhutaan jopa 15 neliömetrin miniasunnoista. Kaavoitus tähtää pitemmän aikavälin kestävään kehitykseen. Huoli on myös perheasuntojen riittävästä varannosta kaupungin alueella siten, etteivät nuoret perheen perustamisen jälkeen joudu muuttamaan kohtuuhintaisen asumisen toivossa kauas huonompien joukkoliikenneyhteyksien ääreen.

Helsingissä on edelleen 1960-luvun ja 1970-luvun lähiöitä, joissa asuntojen keskikoko on pienehkö. Nämä ovat myös olleet segregaatioske- kustelun ytimessä parin viime vuosikymmenen aikana. Mm. reunoille rakentuvien pientaloalueiden kaavoittamisella jo 2002 yleiskaavan ratkaisuin on yritetty pysäyttää tämä kehitys. Monipuolisella asuntorakentamisella voidaan esikaupunkialueillakin varmistaa kattavat palvelut kaikille. Viime vuosina on kaavoitettu myös paljon pientaloasuntoja.

Asuntotuotantotoimiston tuotannon määrä- ja hallintamuotojakauman tavoitteet on määritetty AM-ohjelmassa, kuten myös omistusasuntotuotannon huoneistotyyppijakauma. Omistusasuntotuotannon ohjauksessa on haluttu turvata perheasunnoiksi soveltuvien asuntojen rakentaminen. Kaupungin vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen kohdalla ohjaus on nykyisin yhtiöillä. Joissain tapauksissa kaavallinen ratkaisu suoraan tai välillisesti vaikuttaa toteutettavaan huoneistotyyppiin tai kokoon.

Vuonna 2016 valmistuneissa Att:n uudishankkeissa kaikkien tavallisten asuntojen keskipinta-ala oli 73,8 m² ja käynnistyneissä uudishankkeissa vastaavasti 62,4 m². Yleisesti ottaen vuokra-asuntojen keskipinta- alat ovat pienimmät ja Hitas-omistusasuntojen suurimmat ja asumisoikeusasuntojen siltä väliltä. Rakennustyyppi vaikuttaa huoneistotyyppeihin ja sitä kautta pinta-aloihin. Kaupungin omassa asuntotuotannossa pyritään tuottamaan kaikissa hallintamuodoissa monipuolista huoneistojakaumaa erilaisten asuntokuntien tarpeisiin.

13.11.2017

3. Liitännäisasuntojen rakentaminen omakotitaloihin ja rivitaloihin - mutta myös kerrostaloasuntoihin

Asemakaavoituksen vuositavoitteen (600 000 k-m²) puitteissa on kaavoitettu monipuolista asuntotuotantoa alueiden omista lähtökohdista käsin. Mm. kaupunkiympäristölautakunnassa 5.9.2017 käsitellyssä Länsi-Käpylän kaavaehdotuksessa on omakotialueelle kaavoitettu sivuasuntoja. Myös kerrostaloasumisessa on voitu mahdollistaa myöhemmin erotettavia sivuasuntoja kaavamääräysten estämättä.

Myös sivuasuntoja on tehty (on osa pääasuntoa). Jos kyseessä on itsenäinen asunto, on rakentamismääräyksiä noudatettava. Asemakaavan mahdollistaessa esim. talousrakennuksessa voi olla asumista (Länsi-Käpylän asemakaavaluonnos).

4. Tontteja Y-säätiölle

Kaupunki luovuttaa tontteja yksityisille toimijoille pääsääntöisesti yleisten hakujen kautta, joihin mm. Y-säätiö on osallistunut ja voi myös jatkossa osallistua. Y-säätiölle on viime vuosina varattu tontteja ainakin Jätkäsaaresta, Kruunuvuorenrannasta ja Pohjois-Pasilan Postipuiston alueelta. Pääasiallisesti ARA-tuotantoon soveltuvat tontit luovutetaan kuitenkin Att:lle.

5. Asuntojen sijoittaminen myös teollisuus- ja toimistokiinteistöihin

Puhtaasti toimitila-alueilla ja varsinkin teollisuus- ja varastoalueilla asumisympäristö ei useinkaan vastaa asumiselta edellytettäviä vaatimuksia, mikäli halutaan pitää työpaikka-alue alkuperäisessä käytössä. Tämä tuo myös epävarmuutta yrityksille siinä, kuinka turvattu tulevaisuus niillä alueen yrityksinä on sijaintinsa suhteen. Asukkaat usein valittavat häiriöistä, jotka ovat tyypillisiä näille alueille – esim. logistiikasta aiheutuva liikenne-, melu- yms. haitta.

Toimitilakiinteistöjä halutaan jo nyt enenevässä määrin muuttaa asumiseen esimerkiksi Helsingin kantakaupungin alueella mutta myös esikaupungeissa. Se yksipuolistaa kaupunkia, eikä toimitilaa ole enää tarjottavana hyvillä sijainneilla. Se puolestaan vaikuttaa myös palvelutarjontaan. Nykytrendin mukaan kaikki kiinteistöt, joilla muutosta on tapahtunut, ovat muuttuneet asumiseen kokonaisina rakennuksina. Työpaikkoja ei juurikaan ole jäänyt jäljelle.

6. Uusien kauppakeskusten päälle (palvelu)asuntoja

Helsingin uuden yleiskaavan tavoitteistossa ja asiakirjamateriaalissa on tuotu vahvasti esiin, että kauppa- ja liikekeskukset tulee integroida asuntorakentamiseen ja tiivistää kaupunkia kestäväällä tavalla tilaa

säästään. Mm. Myllypurossa tällainen ratkaisu kaavoitettiin jo 2000-luvun alussa, jossa ensimmäisessä kerroksessa on liikekeskus ja ylemmissä kerroksissa on asuntoja. Asuntojen integroiminen palvelutoimintoihin on suositeltava ratkaisu, jota asemakaavoituksessa edistetään.

Kommenttina sekä kohtaan 5 että kohtaan 6: Mikäli asuntoja sijoitetaan kauppakeskusten tai teollisuus- ja toimistorakennusten yhteyteen, tulee huomioida erilaisten toimintojen aiheuttamat meluhaitat ja varmistua huolellisesti etukäteen siitä, ettei asunnoille aiheudu terveys- tai viihtyvyyshaittaa aiheuttavaa melua, esimerkiksi runkoäänenä muista tiloista. Myös esimerkiksi kauppojen ja teollisuustoimintojen tavaroiden kuljetuksesta aiheutuu usein huomattavaa meluhaittaa myös yöaikaan.

7. Selvitys, voitaisiinko kaupungin vuokra-asuntoja myydä sovittava määrä asukkaille

Kaupunki myy yksittäisiä omistamiaan vuokrattuja asuntoja (pientaloja ja asunto-osakkeita). Laajempi kaupungin vuokra-asuntoyhtiöiden asuntojen myyminen vaatii kaupungin asunto-omaisuuden linjaamista.

Kaupungin vuokra-asuntojen myyntiä asukkaille ja myynnin vaikutusta asunnottomuuteen ei ole selvitetty. Mikäli asia tulee ajankohtaiseksi, sitä voidaan käsitellä valmisteltavassa kiinteistöstrategiassa.

9. Asuntojen rakentaminen sairaaloiden ja sosiaalialan laitosten tonteille

Asuntojen rakentaminen sairaaloiden ja sosiaalialan laitosten tonteille on mahdollista siinä määrin kuin sosiaali- ja terveystalvet eivät itse tarvitse näitä alueita tai laajennusvaraa tonteillaan niille varattua toimintaa varten. Nämä sopivat yleensä hyvin myös oppilaitostoimintaan, jolle tällaisten toimintojen läheisyys voi tuoda synergiahyötyjä asumista enemmän. Vapautuvia sairaala-alueita ollaan kaavoittamassa asunto-tuotantoon.

10. Pientaloalueiden rakennusmääräyksistä

Pientaloalueet on kaavoittajan toimesta pyritty kartoittamaan esim. merkitsemällä niitä 2002 yleiskaavaan rakennuskulttuurisesti merkittäviksi alueiksi. Osalle alueita laadittiin tai oli jo laadittu ohjeistuksia täydennys- ja korjausrakentamisesta. Osan alueiden asemakaavoja muutettiin yleiskaavan ohjaamalla tavalla varustamalla ne alueellisiin ja/tai rakennuskohtaisiin suojelumerkinnöihin. Näillä alueilla säilyttävä ja yhtenäisyyteen pyrkivä rakentaminen toteutuu parhaiten, kunhan rakennuslupavaiheessa ohjaukseen pystytään varaamaan riittävät resurssit.

Osa Helsingin pientaloalueista on täydentynyt pitkän aikajakson kuluessa ja näillä alueilla on hyvin monen ikäistä rakennuskantaa rintamamiestaloista tasakattoisten talojen kautta aumakattoiseen alppityyliin. Näillä alueilla yhdenmukaisuuden ylläpitäminen/saavuttaminen on hankalaa. Eriytymistä lisäävät myös velvoittavat, muuttuneet vaatimukset esimerkiksi lämmöneristyksen, esteettömyyden ja paloturvallisuuden osalta puhumattakaan elämäntavan muutoksista.

Mainitut Veräjämäki ja Oulunkylä sijaitsevat pääradan varressa ja ovat sellaisina lähteneet kehittymään varsin varhain, jolloin paineet rakentamisen tehostamiselle hyvien kulkuyhteyksien varrella ovat vain kasvaneet. Veräjämäen pientaloalueelle onkin laadittu eri aikoina useita pieniä alueita kattavia asemakaavamuutoksia.

Rakennusvalvonta ohjaa rakentamista asemakaavan edellyttämällä tavalla, joten yhtenäisyyden tavoitteen toteuttaminen lähtee kaavoituksesta. Lisäksi ohjausta viitoittaa maankäyttö- ja rakennuslain 117 § ”Rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan ja täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset”, jonka täyttäminen kirjavaksi muodostuneella vaihtelevista asemakaavamääräyksistä koostuvalla alueella on haasteellista. Näiden alueiden saattaminen yhtenäisemmiksi veisi nykyisillä rakentamista ohjaavilla käytännöillä lähes yhtä kauan kuin niiden kehitykseen nykyiseen asuunsa on mennyt.

Valmiiksi yhtenäisten alueiden ylläpitäminen edellyttää asemakaavallisia toimia.

11. Asuntojen kaavoittaminen Santahaminaan

Uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) mukaan Santahaminaan voidaan kaavoittaa asuntoja, mikäli puolustusvoimat luopuu alueesta. Tällaista ei ole näköpiirissä.

14. Kuva- ja veistostaiteilijoiden käyttö eräiden asuin- ym. talojen suunnittelussa

Kaupungin omassa asuntotuotannossa on tehty yhteistyötä eri alojen taiteilijoiden kanssa monissa hankkeissa. Kohteita on mm. Arabianrannassa, jossa osassa kohteita taide on jo elimellinen osa rakennuksen ulkoista hahmoa. Esimerkkeinä voisi mainita Kaanaankadun betonielementtien reliefit sekä kantavarakenteiset taidepilarit, Posliinikadun graafinen betoni tai Flooranaukion julkisivujen keramiikkakoristeet. Valotaiteilijat taas ovat osallistuneet rakennushankkeiden suunnitteluun Kruunuvuorenrannassa.

Kun hankkeeseen ryhtyvä kiinnittää riittävät resurssit tekniseen osamiseen, taiteilijoiden käytölle ei ole estettä.

15. Helsingin asuntoasiat yhteen yksikköön

Asuntotuotantopalvelut (Att) ja asuntopalvelut ovat nykyisin osa kaupunkiympäristön toimialaa.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus / asuntotuotantopalvelu (Att)

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden asuntotuotanto-palvelun tehtävänä on tuottaa rakennuttajapalveluja kaupungin asuntokohteiden uudisrakentamis- ja peruskorjaushankkeiden toteutuksessa. Rakennuttajapalveluiden tilaajina toimivat kaupungin omistamat kiinteistöyhtiöt. Rakennuttajapalvelu sisältää mm. hankkeiden suunnittelun, urakoitsijoiden kilpailutuksen, rakentamisen valvonnan ja vastaanottamisen, takuuajaisen seurannan sekä kohteen luovuttamisen tilaajalle. Asuntotuotanto-palvelu toteuttaa kaupungin asuntorakentamista kaupungin strategian ja AM-toteutusohjelman mukaisella tavalla. Strategian ja AM-ohjelman päämäärien ja tavoitteiden määrittelyssä on otettu huomioon mm. toteutettavien asuntojen määrä ja monimuotoisuus sekä erilaisten asukasryhmien ja erityisryhmien asumisen vaatimukset ja järjestelyt. Asuntojen käyttäjän toiminnallisten tarpeiden kartoittamiseksi asuntotuotanto-palvelu toimii yhteistyössä kaikkien kaupungin asuinkiinteistöjen ja asumisjärjestelyjen kanssa toimivien tahojen kanssa.

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus / kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut / asuntopalvelut

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalveluiden asuntopalveluiden tehtävänä on toteuttaa asumisen viranomaispalveluja, asunnonvälitystä ja neuvontaa.

Asuntoviranomaisena asuntopalvelut vastaa Helsingissä ARA-vuokrasuuntojen asukasvalinnan valvonnasta. Asuntopalvelut ylläpitää vuokra-asukkaiden hakijarekisteriä ja suorittaa vuokraajien välitystoimintaa kaikille kaupungin vuokra-asunto-omaisuutta omistaville tahoille.

Viranomaisvalvojana asuntopalvelut ei voi toimia toteuttajana tehtävissä, jotka sisältyvät sille määriteltyyn valvontatehtävään.

Asuntopalvelut-yksikkö ja Att (nykyinen asuntotuotanto-palvelu) ovat tehneet säännöllistä yhteistyötä koskien mm. asuntomääriä, asuntojen suunnittelua, aikatauluja ja kysyntää. Nykyisen organisaation mukaan asuntotuotantopalvelut ja asuntopalvelut kuuluvat selkeämmin samaan kaupunkiympäristön toimialan toimintaympäristöön mahdollistaen hyvän yhteistyöhön edelleen kehittämisen.

Asunnon käyttäjien ja eri ihmisryhmien tarpeiden huomioimiseksi ja hankkeiden suunnittelua varten asuntotuotanto-palvelu ja kiinteistöjen eri omistajatahot päivittävät yhteistyössä suunnitteluohjeita ja käyttäjäryhmien asumistarpeita.

Asuntovuokrausprosessissa asuntopalvelujen osuutena on tehdä hakijajärjestelmästä vuokralaisvalintoja yhtiöiden puolesta. Tämän jälkeen asuntojen omistajatahot jatkavat vuokrausprosessin loppuun.

Erityisryhmien asukasvalinnat tekee sosiaali- ja terveystoimiala.

Terveys- ja sosiaaliasiat

18. Melutason vähentäminen julkisissa tiloissa ja tapahtumissa

Suositteltavaa on huolehtia siitä, etteivät melutasot ole tapahtumissa tai julkisissa tiloissa tarpeettoman korkealla kuulovaurioiden välttämiseksi asetettujen toimenpiderajojen suhteen.

Ympäristöasiat

24. Kaupunginosien keskustojen reformi

Asemakaavoituksessa on tavoiteltu aloitteessa mainittua reformia täydennyskaavoituksen keinoin. Kaupunginosien keskustoja on kehitetty useiden viime vuosien ajan. Kokonaan uudistunut keskusta on mm. Myllypurossa. Keskustojen täydennyskaavoitus on käynnissä mm. Melunmäessä, Kontulassa, Vuosaarella, Laajasalossa ja Jakomäessä. Onnistuminen on kiinni myös paikallisista olosuhteista.

Helsinki kehittää määrätietoisesti ja tasapainoisesti asuinalueitaan osana kaupunkirakenteen tiivistymistä ja verkostokaupungin kehittämistä. Erityistä kehittämistä vaativille alueille kohdistetaan samanaikaisesti muun muassa täydennysrakentamiseen ja julkisen ympäristön parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Esimerkiksi vuonna 2014 käynnistyneessä Meri-Rastilan kaupunki uudistuksessa parannetaan alueen julkisia kaupunkitiloja ja laaditaan alueen täydennysrakentamiseen tähtäävää asemakaavaa. Kaupunki uudistus käsittää Meri-Rastilan metroaseman ympäristön, ostarin, torin, 1990-luvun alun asuinrakennukset ja kaikki alueen puistot. Malminkartanossa käynnistyi uudistushanke syksyllä 2016. Hankkeen tavoitteena on parantaa alueen julkista ympäristöä, sijoittaa uutta asuntorakentamista alueelle sekä edistää asukastoimintaa. Kummassakin hankkeessa on erityisesti painopisteinä asema-alueet, ostarit ja muut keskeiset julkiset tilat, jotka ovat alueen tärkeitä käyntikortteja.

25. Siirtolapuutarhamökkialueiden lisääminen

Siirtolapuutarha-alueiden lisäämisessä on edetty kaupunginvaltuuston määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Kaupunginvaltuusto kehotti kesäkuussa 2008 eräiden valtuustoaloitteiden käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että Helsinkiin kaavoitetaan lisää siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueita. Kaupunginjohtaja asetti elokuussa 2008 työryhmän kartoittamaan siirtolapuutarha- ja mökkikyläkäyttöön soveltuvia alueita Helsingissä ja kaupungin muissa kunnissa omistamilla mailla sekä tekemään ehdotuksen tähän käyttöön varattavista alueista, niille soveltuvista toteuttamismalleista ja toteutusaikatauluista.

Siirtolapuutarha- ja kesämajatyöryhmän raportti valmistui helmikuussa 2009. Raportti sisältää inventointi- ja suunnitteluaineiston nykyisistä siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueista ja niiden laajentamismahdollisuuksista sekä kartoituksen käyttöön soveltuvista uusista alueista. Lisäksi raportissa käsitellään siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueiden hallinto- ja toteutusmallien kehittämismahdollisuuksia. Työryhmän ehdotukseen sisältyy seitsemän aluetta Helsingissä ja yksi alue Vihdissä Helsingin kaupungin omistamalla maalla. Ehdotukseen sisältyy neljän nykyisen siirtolapuutarha-alueen laajentamismahdollisuus sekä kolme mahdollisuutta uusille kesämaja-alueille. Ehdotukseen sisältyy myös erilaisia Helsingin omistamia saaria ja ulkoilualueita, joille voidaan kehittää uudenlaisia lyhytaikaiseen vuokramökkeilyyn perustuvia vapaaajan ja virkistyksen toimintoja.

Uusien siirtolapuutarha-alueiden perustaminen ja nykyisten alueiden laajentaminen on mahdollistettu kaavoituksessa: Suutarilan siirtolapuutarhan asemakaava on vahvistettu vuonna 2015 ja Vartioharjun linnavuoren siirtola-puutarhan asemakaava on vielä päätöksentekoprosessissa. Myös kaavoitusta, joka mahdollistaa nykyisten siirtolapuutarha-alueiden laajentamisen, on edistetty. Vihdin Eerolan ryhmäpuutarhan teknisistä ratkaisuista on laadittu työryhmän esityksen mukaisesti yleissuunnitelma määrä- ja kustannusarvioineen. Helsingin kaupunki etsii alueelle toteuttajaa, joka sitoutuu suunnittelemaan ja rakentamaan alueen valmiiksi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Työryhmä esitti, että kokonaan uusien siirtolapuutarhojen tulee rakentua ja olla ylläpidettävissä kokonaisuudessaan yhdistyksen tai sitä varten perustettavan yhtiön jäsenten omakustannusperiaatteella. Kaupunki osallistuu vuokraamalla maan ja olemalla alkuvaiheessa apuna yhdistystä tai yhtiötä perustettaessa. Samoin kaupunki osallistuu kustannuksiin, mikäli alueelle osoitettaisiin palsta, mökki tai muita alueita kaupunkilaisten yleiseen käyttöön. Työryhmä ei pitänyt suotavana siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueiden toteuttamista yleiseen puistorakentamiseen varatuilla määrärahoilla vaan katsoi, että rahoitustarve tulee ottaa huomioon taloussuunnitelmissa erillisenä määrärahana.

Siirtolapuutarha-alueille ei ole varattu kaupungin investointirahoituksessa määrärahaa. Puistoinvestointeja on viime vuosina ohjattu asuntotuotannon edistämiseen sekä peruskorjaukseen.

26. Töölönlahden ruoppaus

Kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleen aloitteesta tämä asia on ollut käsittelyssä viimeksi vuonna 2009. Tuolloin ympäristökeskus ei kannattanut lahden kunnostamista ruoppauksella. Silloisen ympäristökeskuksen vastineen argumentit ovat edelleen päteviä.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden ympäristöpalvelut seuraa Humallahden lisäveden johtamisen vaikutuksia Töölönlahden tilaan. Kaikkia kunnostukselle asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu, mutta monilta osin on edetty parempaan suuntaan. Hygieeninen laatu on parantunut juoksutuksen aloittamisen jälkeen tavoitteiden vaatimalle tasolle, ja levähaittoja esiintyy nykyään vain harvoin. Myös hapen kyllästysasteen osalta tavoite täyttyy suurimmaksi osaksi. Sen sijaan näkösyvyys ja fosforipitoisuus ovat vielä jääneet tavoitteista, vaikka niissäkin on tapahtunut parannusta juoksutusta edeltävään tilaan verrattuna.

Yksi vaihtoehto olisi pyrkiä vaikuttamaan tuloveden laatuun. Töölönlahden kunnostamisen hankesuunnitelmassa (rakennusvirasto vuonna 2000) todetaan, että kauempaa Seurasaarenselältä olisi mahdollista johtaa vieläkin parempilaatuista vettä Töölönlahdelle. Linjan mitoituksessa on varauduttu vedenottoputken siirtämiseen aina keskiselle Seurasaarenselälle saakka, mutta tämä lisäisi kustannuksia ja pienentäisi johdettavan veden suurinta mahdollista määrää.

Töölönlahden kunnostamisprosessin vaiheissa vahvasti esillä ollutta sedimentin käsittelyä yhdessä juoksutuksen kanssa on pohdittu useaan otteeseen jo ennen juoksutuksen aloittamistakin ja sillä on esitetty olevan positiivisia vaikutuksia. Ennen kemialliseen käsittelyyn tai muihin toimenpiteisiin ryhtymistä päätettiin kuitenkin tarkkailla lisäveden johtamisen vaikutusta Töölönlahden veden laatuun, jotta mahdolliset lisätoimet osattaisiin mitoittaa oikein ja kustannustehokkaasti.

Töölönlahdelle on asetettu elokuussa 2017 laitteisto, jonka potentiaalia hajottaa sedimentistä orgaanisia haitta-aineita, kuten PAH-yhdisteitä ja öljyä, tutkitaan. Menetelmän avulla voitaisiin merisedimenttien kunnostuksessa mahdollisesti välttää laajat ruoppaukset. Tutkimus toteutetaan kahden hankkeen yhteistyönä ja siihen osallistuvat Helsingin kaupunki, Suomen ympäristökeskus, Helen Oy, Eko Harden Technologies Oy ja Lamor Corporation Ab. Hankkeet saavat rahoitusta Tekesiltä ja EU:n H2020-ohjelmalta sekä tukea yhteistyökumppanilta Lip-Lap Laituri

Oy:ltä. Tutkimushanke on myös Elävä Itämeri -säätiön (BSAG) sekä Itämerihaasteen sitomushanke.

Töölönlahdella olevilla toiminnoilla on voimassa oleva ympäristölupa kunnostamiselle lisävettä pumppaamalla, pohjoispään Keski-Pasilan hulevesiratkaisulle, rautatiesillan tulvaporveille sekä eteläosan puiston vaatimille vesirakenteille. Mikäli Töölönlahtea päädyttäisiin kunnostamaan ruoppaamalla, niin toimenpiteen vaikutukset em. ympäristöluvan varaisiin toimenpiteisiin tulee huomioida.

27. Kattopuutarhojen toteutus Helsingissä

Kaavoituksen keinoin on edistetty kattopuutarhoja ja viherkattoja viime vuosina Helsingissä.

28. Kasvitieteellisten puutarhojen yhdistäminen arboretumkäytävällä

Aloitteessa ehdotetaan Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan ja Helsingin kaupunginpuutarhan eli Talvipuutarhan välisen alueen kehittämistä arboretum-tyyppiseksi viherkäytäväksi, jossa eri kasvit olisi merkitty monikielisin opastein.

Reitti Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan ja Helsingin kaupunginpuutarhan välillä sijaitsee Helsingin vanhimmilla rakennetuilla puistoalueilla, jotka ovat osa Töölönlahden ympäristön Helsingille tunnusomaista näkymää. Alueen viheralueisiin liittyy paljon puutarhataiteellisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja, joita on selvitetty vuosina 2013 – 2017 laadituissa ympäristöhistoriallisissa selvityksissä Eläintarhan ja Linnunlaulun alueista sekä Kaisaniemen puistosta. Ehdotettu arboretumkäytävä muodostuu osa-alueista, joilla on merkittäviä kulttuurihistoriallisia ja kasvillisuuteen liittyviä arvoja. Alueelle mahdollisesti tehtävät uudet istutukset tulee tehdä harkitusti ja sovittaa paikkoihin, jotka täydentävät jo olevia puutarhataiteellisia aiheita ja vahvistavat alueen kulttuurihistoriallista arvoa. Sen vuoksi aikaisemmassa, vuodelta 2000 olevassa vastauksessa todetaan ajatus, joka nimeämällä reitin varrella jo kasvavia puita ja pensaita nimikylteillä sekä laatimalla reitistä kartta ja opas ilman täydennysistutuksia olisi edelleen alueelle sopivin ratkaisu.

Arboretum-tyyppisen viherkäytävän perustaminen kaupunkiympäristöön on hoidon näkökulmasta vaativaa. Hanke tulisi kytkeä osaksi alueella tehtäviä muita kunnostustoimenpiteitä. Kaisaniemen puiston kunnostus tehdään tulevaisuudessa porrastetusti usean vuoden aikana. Sen kustannusarvio on 16 miljoonaa euroa, mutta kunnostuksen rahoitus puuttuu. Talustilanteen vuoksi hankkeiden toteuttaminen ajoittuu pitkälle aikavälille. Ehdotettua arboretumkäytävää ei ole toistaiseksi pystytty toteuttamaan.

29. Kaupunkiarboretum Vesalaan

Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosaan laaditaan yleisten alueiden nykytilaa, ylläpitoa ja kehittämistä kartoittava aluesuunnitelma. Esitettyä kaupunkiarboretumia tutkitaan aluesuunnitelman laatimisen yhteydessä. Yhtenä mahdollisuutena voisi olla toteuttaa kaupunkipuutarboretum pienimuotoisesti ja hajautetusti Vesalan puistoalueille.

Hanke edistää puistojen monimuotoisuutta myönteisesti, ja laadittaessa aluesuunnitelmaa sille voidaan osoittaa paikka tai paikkoja yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Arboretum tulee ensisijaisesti toteuttaa yhteisöllisenä, jossa esimerkiksi paikallisyhdistys olisi mukana ja ottaisi vastuuta.

Vesalassa on Aarrepuisto, jonka puuvartisten kasvien lajivalikoima on arboretum-tyyppinen. Aarrepuisto palkittiin vuonna 2008 Vuoden ympäristörakenne -palkinnolla.

30. Lastentarhojen ja koulun pihojen istuttaminen oppilaiden toimesta

Asuinalueiden julkisten pihojen monipuolistaminen edistää kaikille ikäryhmille sopivaa toimivaa ja monipuolista kaupunkia.

Kaupunki on toteuttanut koulujen pihojen toiminnallisuuteen ja kehittämiseen liittyviä parannushankkeita. Muun muassa lähiörahaston rahoituksella toteutetussa aktivoivat pihat -hankkeessa on kehitetty koulupihojen toiminnallisuutta. Tavoitteena on tehdä monipuolisia koulupihearatkaisuja, jotka motivoivat monipuolisesti leikkiin, liikuntaan, toimintaan ja opiskeluun. Pihat ovat sekä koululaisten että alueen asukkaiden käytössä.

Helsingin lähiöprojektin tukema Lähiöpuutarha-hanke käynnistyi maaliskuussa 2016 nuorisosiainkeskuksen koordinoimana. Lähiöpuutarhahankkeessa Kumpulan kasvitarhan toimintaa kehitetään ja puutarhатыön menetelmiä kokeillaan osana alue- ja nuorisotyötä. Jakomäessä puolestaan viljelykset sijaitsivat Jakomäen aukiolla nuorisotalon, perhekeskus Punahilkkan ja kirjaston edessä. Myös Päiväkoti Kotilolla oli omat viljelyksensä. Kontulassa viljelykset sijaitsivat kirjaston, nuorisotalon, päihdekuntoutujien päiväkeskus Symppinksen sekä Lastenkaaren läheisyydessä.

31. Veräjämäen Kaarlo Haltian puiston kunnostus

Kaarlo Haltian puiston kunnostus on vuosien varrella ollut esillä useaan otteeseen. Puistojen ja viheralueiden rakentamiseen ja peruskorjaukseen osoitetut määrärahat ovat vaihdelleet vuosittain. Muutokset ovat tarkoittaneet myös puistojen peruskorjauksien siirtämistä eteenpäin uu-

sien asuinalueiden puistojen ollessa etusijalla. Kaupungin kasvaessa ja palvelutarpeiden lisääntyessä on Kaarlo Haltian puiston peruskorjauksen sijaan päädytty korjaamaan Oulunkylän alueen leikkialueita, koiraaitauksia ja esimerkiksi Pikkukosken uimarannan ympäristöä.

Vuonna 2003 valmistuneessa Oulunkylän ja Koskelan aluesuunnitelmassa todetaan, että jos asukashanke Kaarlo Haltian muistomerkistä toteutuu, puisto kunnostetaan hankkeen kanssa rinnakkain. Muistomerkkiasia on viimeksi oltu yhteydessä kaupunkiympäristön toimialaan syksyllä 2016.

Vuoden 2018 aikana käynnistyy Oulunkylän alueen aluesuunnitelman laadinta. Aluesuunnitelmassa, joka tehdään yhteistyössä asukkaiden ja paikallisten toimijoiden kanssa, kartoitetaan myös suunnittelualueen puistojen peruskorjaustarpeet. Aloitteessa esiin tuotu toive Kaarlo Haltian puiston kunnostamiseksi otetaan suunnittelutyössä huomioon.

Erialaisten ja hyvin tarpeellisten kierrätysastioiden sijoittelu on tiivistävässä kaupungissa vaikeaa. Kierrätysastioiden sijoittelussa pitää ottaa huomioon astioiden tyhjennyksen ja autolla lähelle pääsyn lisäksi myös paloturvallisuus. HSY ja muut toimijat ovat yhteistyössä keskittäneet kierrätysastioita samoihin paikkoihin.

32. Valosaasteen vähentäminen

Kaupunki on pyrkinyt tarpeettoman valon ja häiriövalon vähentämiseen julkisessa ulkovalaistuksessa jo usean vuoden ajan. Tätä on edesauttanut uusi valaistustekniikka, jolla valo saadaan ohjatuksi paljon aikaisempaa paremmin haluttuihin kohteisiin. Vaakatason yläpuolelle suunnautuva valo ei ole enää sallittua.

Kaupungin julkisen ulkovalaistuksen tavoitteet ja periaatteet on määriteltävä kaupunginhallituksen vuonna 2015 hyväksymässä Ulkovalaistuksen tarveselvityksessä. Siinä on mm. määriteltävä tarkoituksenmukaiset valaistusluokat ja valaistustavat erityyppisille kaduille ja alueille. Tarveselvityksen suositusten mukaisesti ollaan lisäksi laatimassa ohjeistuksia mm. ranta-alueiden valaistusperiaatteista sekä laatimassa yleissuunnitelmia rantareittien valaisemisesta sekä pimeäksi jätettävistä alueilta.

Kaupunki on lisäksi ottanut käyttöön valaistuksen ohjaustavat, joilla valaistusta voidaan säätää olosuhteiden ja tarpeiden mukaisiksi. Tällä vähennetään merkittävästi tarpeetonta valaisemista. Valaistuksen tehokas ohjaus ei ole vielä mahdollista vanhimpien valaisinten osalta, mutta käyttö laajenee jatkuvasti valaisinkannan uusiutuessa.

Tarpeettoman valon ja häiriövalon määrittelemiseksi ja mittaamiseksi ei ole olemassa menetelmiä, joiden pohjalta asiaa voitaisiin seurata. Sen sijaan kaupunki seuraa tiiviisti julkiseen ulkovalaistukseen käytettävän energian määrää ja se esitetään vuosittaisessa ympäristöraportissa. Valaistukseen käytetty kokonaisenergia on vuodesta 1997 vuoteen 2016 vähentynyt 28 %, vaikka valaistavat alueet ovat samaan aikaan lisääntyneet 22 % kaupungin rakentumisen ja kasvun takia.

33. Hyötykoti-eläinten pito kaupungissa

Kaupungissa saa pitää hyötyeläimiä, ja etenkin kesäkanoja ja -lampaita pidetään Helsingissä jonkin verran. Eläinten pitopaikan ja hoidon on täytettävä eläinsuojelulainsäädännön vaatimukset. Etenkin isojen hyötyeläinten pitoa rajoittaa kuitenkin kaupunkirakenteen tiiviys, ja esimerkiksi sikojen pitäminen ilman kohtuutonta hajuhaittaa naapurustolle olisi taajamassa vaikeaa. Useat palvelukeskukset, perhekodit ja vanhustentalot, esimerkiksi Riistavuoren, Siltämäen ja Kontulan palvelukeskukset, pitävät tai ovat pitäneet kesäkanoja ja/tai lampaita.

34. Höyrylaiva Vantaanjoelle

Vantaanjoen vesiliikennettä Helsingin kaupungin alueella rajoittaa Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös, joka kieltää yli 5 hevosvoiman tehoisilla vesikulkuneuvoilla ajamisen joessa. Päätöksen perusteena on nopeasti kulkevista vesikulkuneuvoista joen muulle käytölle aiheutuva vaara sekä virkistyskalastukselle, melonnalle ja vesilintujen poikasille aiheutuva häiriö. Nopeakulkuisten vesikulkuneuvojen käyttö lisää rantojen eroosiota. Vantaanjoen pääuoma kuuluu Natura 2000 -verkostoon uomassa esiintyvän uhanalaisen vuollejokisimpukan perusteella. Vantaanjoen syvyys vaihtelee uoman eri osissa ja vedenkorkeus ja virtaama vaihtelevat vuoden mittaan.

Virkistyskäytön kehittämisen näkökulmasta Vantaanjokea pitkin kulkevalla pienimuotoisella vesiliikenteellä olisi varmasti positiivisia vaikutuksia ja se tukisi Helsingipuiston yleissuunnitelman tavoitteita alueen yhtenäisyyden ja jatkuvuuden edistämisestä sekä matkailukohteiden saatavuudesta. Veneyhteyden avulla voitaisiin parantaa esimerkiksi Haltialan tilan ja Tuomarinkylän kartanon välistä yhteyttä.

Lähivuosina Helsinki suuntaa voimavaroja merialueen vesiliikenteen kehittämiseen kaupunkistrategian ja yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Vantaanjoen jokiveneliikenteen saaminen taloudellisesti kannattavaksi on arvioitu varsin haasteelliseksi. Mikäli ilmenee, että pienimuotoisen veneliikenteen toteuttamisesta kiinnostuneet yrittäjät olisivat valmiita investoimaan Vantaanjoen virkistyskäyttöä ja luontoarvoja haittaamattomaan vesiliikenteeseen, on kaupunkiympäristön toimiala valmis yhteistyössä yrittäjien ja vesiliikenteestä vastaavan kulttuuri- ja vapaa-

ajan toimialan kanssa tutkimaan toiminnan edellytyksiä. Ennen tarkempaa suunnittelua ja toimenpiteitä tulee huolellisesti arvioida toiminnan ympäristövaikutukset ja etsiä yleisiltä alueilta sopivia rantautumispaikkoja.

35. Helsingin kaupungin veistosten ja muistomerkkien kyltit

Helsingissä on lähes 500 ulkoveistosta, ympäristötaiteen teosta ja historiallista muistomerkkiä. Helsingin kaupungin taidemuseo vastaa kaupungin kokoelmassa olevasta noin 250 teoksesta.

Kaupunkiympäristön toimiala on lisännyt asukkaiden ja vierailijoiden tietoisuutta myös tällä osa-alueella, sillä monet veistokset ja muistomerkit sijaitsevat yleisillä katu- ja puistoalueilla. Vuosina 2014 - 2017 valmistui yhteensä neljäntoista muistomerkkin esittelyfilmiä ja Internet-sivut. Itsenäisyyden juhluvuodeksi 2017 toteutettiin Suomen presidentistä kertova verkkosivusto. Presidenttien muistomerkeillä on QR-koodillinen laatta, joka avaa opastavan Internet-sivuston.

Helsingin kaupungin taidemuseon veistospankkiin (www.hamhelsinki.fi/veistokset) on koottu kaikkiaan 450 veistoksen tiedot. Perustietojen lisäksi pankista löytyy taustoja teoksista ja veistosten sijaintikartta. Sijaintitiedot löytyvät myös avoimena datana. Julkisilla paikoilla, kuten kiinteistöjen pihossa, on myös yritysten, valtion laitosten ja yksityisten tahojen omistamia teoksia. Vaikka teokset eivät kuulu taidemuseon kokoelmiin, myös niistä löytyy tietoja veistospankista.

36. Laattojen lisääminen Helsingin rakennuksiin

Kaupunkiympäristön toimiala lisää historian kannalta merkittäviin kaupungin omistamiin rakennuksiin historiaa kuvaavia laattoja kaupungin museon esityksestä.

37. Katumeroiden suurentaminen ja selkeyttäminen kaupungin rakennuskannassa

Katumeroiden havaittavuus on tärkeä osa toimivaa pelastustoimintaa ja helpottaa myös kaupunkilaisten elämää. Pelastuslaitos edellyttää, että rakennukset on varustettu numero- ja kirjainkyltein. Niiden tulee olla näkyvällä paikalla ja joko sisältä valaistuja tai muuten esim. katuvalojen valaisemia.

Havaittavuudelle oleellista on, että paikat ovat kutakuinkin johdonmukaisia (sisäänkäyntien yläpuolella tai vieressä jne.) ja kyltin olemus on "virallinen" tai perinteinen (mustavalkoinen ja kooltaan tyypillinen), jotta merkit eivät sekaannu mainoksiin yms. ilmoituksiin. Kasvillisuutta tulee huoltaa siten, ettei se peitä merkintää.

Myös kaupunkilaiset ovat tottuneet etsimään tietyn tyyppistä ja kokoista merkintää. Uusilla alueilla ja suurissa kortteleissa on lisäksi tonttiopasteita yleensä kaikkien sisääntuloreittien yhteydessä.

Kaupunkikuvallisesti opasteiden näkyvyydestä pyritään pitämään huolta rauhoittamalla niiden ympäristö erilaisilta mainoksilta ja havainnointia häiritseviltä valoilta. Perinteinen malli on tunnistettava ja uskottava opaste ja se mieltyy osoitteeksi erottuen liikkeiden ja yritysten opasteista.

Kaupunkikuvallisesti rakennuskanta on niin monimuotoinen, että varsinainen läpikäyvä projekti, jossa merkintöjen kokoa oleellisesti muutettaisiin, ei vaikuta välttämättömältä, kunhan yllämainituista seikoista huolehditaan ja uudet alueet varustetaan niiden rakenteen edellyttämällä opastejärjestelmällä.

38. Nikkilän sairaalan hautausmaan kunnostaminen

Sipoon kunta on lunastanut Nikkilän sairaalan hautausmaan.

39. Hajuton, meluton, kynnyksetön kaupunki

Helsingin kaupunki edistää esteettömyyttä kaikessa toiminnassaan.

Muut asiat

45. Maksuton joukkoliikenne

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä liikenteen taksat. Päätös lippujen hinnoista ja joukkoliikenteen maksuttomuudesta kuuluu HSL:n toimivaltaan.

Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL) teki vuonna 2008 selvityksiä maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäisi joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella, ja tämä siirtymä tulisi pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista. Typpioksiidi- ja hiukkaspäästöt vähenisivät noin 3 %.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Lyhyiden matkojen merkittävä lisääntyminen hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Maksuton joukkoliikenne lisäsi selvitysajankohdan vuotuista rahoitus-tarvetta yli 140 miljoonalla eurolla menetettyjen lipputulojen ja kasva-vien liikennöintikustannusten seurauksena.

Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskun-tarakenteen hajautumiseen. Joukkoliikennepalvelun arvostuksen kan-nalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta – maksava asiakas on muun muassa motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua.

Kaupunkiympäristölautakunta ei pidä maksuttoman joukkoliikenteen kokeilua perusteltuna.

46. Rengasmetro

Vuosien varrella raskaan raideliikenteen tavoitteellisia verkkoratkaisuja on suunniteltu useissa selvityksissä. Tutkituissa erilaisissa verkoissa on aina ollut säteittäisten linjojen lisäksi reittivaihtoehtoja, jotka kiertävät Helsingin niemeä rengasmaisesti. Näille linjauksille ominaista on kui-tenkin aina ollut vähäinen matkustajamäärä. Missään selvityksistä mat-kustajamäärä ei ole tullut niin suureksi, että kysynnän hoitaminen met-ron kaltaisella suuren kapasiteetin joukkoliikennevälineellä olisi talou-dellisesti järkevää. Rengasmetron investointi- ja käyttökustannukset suhteessa matkustamisessa saataviin hyötyihin ovat liian suuret.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Outi Karsimus, kehittämisspalvelupäällikkö, puhelin: 310 37364
outi.karsimus(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 03.10.2017 § 50

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Tangolava Helsingin keskusta-alueelle (kohta 40.)

Aloitteessa esitetään, että Helsingin keskeiselle paikalle perustettaisiin tangolava. Lautakunta pitää tärkeänä, että tango- ja paritanssikulttuuri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

voivat hyvin kaupungissamme. Samaan aikaan lautakunnan näkemys on, että aina, kun mahdollista, kulttuuriset hankkeet toteutetaan ole-massa olevaa tai joka tapauksessa syntyvää infrastruktuuria ja erilaisia kumppanuushankkeita hyväksikäyttäen.

Helsingissä on keskeisellä paikalla sekä määrällisesti että laadullisesti jonkin verran alikäytettyjä paikkoja. Espan lava sopisi myös tangotai-teen ja paritanssin paikaksi vain lisäämällä lavan eteen tanssiparketti, joka oikein suunniteltuna ei vaikeuttaisi lavan muuta toimintaa. Espla-nadin puiston kehittämisperiaatteista on tehty ensimmäiset luonnokset kaupunkiympäristön toimialalla. Tulevan puistoremontin keskeisiä kult-tuurisia kysymyksiä tulee olemaan suojeluperiaatteiden ja toiminnalli-suuden yhdistäminen. Lautakuntakunta katsoo, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan osaamista tulee käyttää suunnittelussa hyväksi aikaisessa vaiheessa ja laajasti.

Töölönlahden eteläosien puistosuunnitelmassa kehitetään Sanomatalon, Kiasman, keskustakirjasto Oodin ja Musiikkitalon rajaamaa Maka-siinipuiston ja Kansalaistorin aluetta. Suunnitelma on tarkoitettu viimeis-tellä syksyn 2017 aikana rakentamisen alkaessa 2018 syksyllä. Alueel-le on tulossa tapahtumasähkö- ja vesipisteiden lisäksi myös paviljonki-lava. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ei ole ollut mukana alueen suun-nittelussa. On kuitenkin oletettavaa, että sekä alueen tapahtumakan-taa että paviljonkilavan toimintaa tullaan mahdollistamaan – jopa koor-dinoimaan – toimialalta. Paviljonkilavan konseptia suunniteltaessa tulee tutkia myös tangomusiikin ja paritanssin toimintaedellytyksiä.

Kulttuurin tuottaminen maksaa rahaa vaikka sitä tehtäisiin kumppa-nuuksiin ja vapaaehtoistyöhönkin perustuen. Espan lavan toiminnalli-nen budjetti on ilman henkilöstökuluja vuodessa noin 40 000 euroa. Pa-nostuksen kaksinkertaistaminen mahdollistaisi nykyistä merkittävästi kunnianhimoisemman ohjelmiston tuotannon. Tällainen varojen allo-kointi on toimialan sisäisesti päätettävä asia.

Töölönlahden paviljonkilavan resursoinnista ei ole varmuutta. Näin ol-len toiminnan resursointi tulee suunnitella kulttuurin ja vapaa-ajan toi-mialalla. Resursointikysymyksenkin selvittämiseksi on tärkeää saada toimialojen välinen yhteistyö tässä projektissa toimivaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja va-paa-ajan toimialan yhteistyötä kehitetään tapahtumapaikkojen suunnit-telussa, jotta hankkeissa otetaan paremmin huomioon taiteen ja kult-tuurin tarpeet.

Valtakunnallinen mielisairaalamuseo (kohta 41.)

Nikkilän sairaalan museokokoelma kertoo koskettavasti paitsi Helsingin kaupungin ja psykiatrisen hoidon historiasta, myös laajemmin yksilöi-

den ja yhteiskunnan välisten suhteiden muuttumisesta viimeisten sadan vuoden aikana. Nikkilän sairaalan lähes 10 000 objektin kokoelma siirtyi kaupunginmuseolle kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 1999. Helsingin kaupunki ei tuolloin eikä myöhemmin ole nähnyt perustelluksi perustaa erillistä sairaalamuseota.

Kokoelman perustan muodostavat vapaasti tai ohjatussa taideterapiassa tehdyt potilastyöt. Potilastöiden kokoelma on sekä määrällisessä että ajallisessa laajuudessaan ainutlaatuinen. Lisäksi kokoelmaan kuuluu otos sairaalaesineistöä. Säilytettävä arkistoaineisto on siirretty Helsingin kaupunginarkistoon. Valokuvat ovat kaupunginmuseon kuva-arkistossa. Kokoelman julkista esittämistä rajoittavat yksityisyyden suojan vaatimukset, koska kyse on mielisairaalapotilaiden elämästä ja heidän taideteoksistaan.

Helsingin kaupunginmuseo myöntää Nikkilän sairaalan kokoelmasta lainoja ja vastaa sitä koskeviin asiakaskyselyihin ja tutkimuspyyntöihin jatkuvasti. Mikäli aloitteessa esitetty valtakunnallinen museo perustettaisiin, kaupunginmuseo sitoutuu lainaamaan kokoelmiaan myös sille edellyttäen, että lainausehdot täyttyvät.

Museokokoelmien luonteeseen kuuluu, että kokoelmasta vain pieni osa on näytteillä ja huomattavasti suurempi osa säilytettävänä kokoelmakeskuksessa. Kokoelmakeskuksessa objektit ovat yleisölle näkymättömissä, mutta tutkijoiden ja konservattoreiden ulottuvilla: esineitä luetteloidaan ja tutkitaan, huolletaan ja konservoidaan. Helsingin kaupunginmuseon kokoelmat on muutettu uuteen kokoelmakeskukseen vuosina 2015–16. Kaupunginmuseo edellytykset jatkaa työtä Nikkilän kokoelman esittämiseksi ja säilyttämiseksi museologisten vaatimusten mukaisesti ovat siksi aikaisempaakin paremmat.

Nikkilän sairaalan kokoelman saavutettavuus paranee ratkaisevasti vuonna 2018, kun kaupunginmuseo julkaisee suomalaisten arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteisessä hakupalvelussa FINNAssa otoksen potilastöistä.

Aloitteen esitys valtakunnallisen mielisairaalamuseon perustamisesta ei kuulu Helsingin kaupungin eikä kaupunginmuseon tehtäviin eikä toimivaltuuksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää valtakunnalliset erikoismuseot Museoviraston esityksestä. Museolaki (729/1992) ja museoasetus (1192/2005, 456/2013) määräävät valtakunnallisten erikoismuseoiden tehtävät.

Museon perustaminen ja ylläpito vaatii omistajataholta pitkäjänteistä sitoutumista. Näyttelytoiminnan lisäksi museotyö edellyttää mm. asiakaspalvelua ja pedagogista toimintaa sekä kokoelmanhallintaa. Resursseja on tarjolla rajallisesti. Vapaaehtoisvoimin hoidettujen museoiden ongel-

13.11.2017

mana on usein jatkuvuuden turvaaminen ja museon sekä kokoelman ylläpito perustamisvaiheen alkunostuksen jälkeen.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseona Helsingin kaupunginmuseon tehtävänä on ohjata ja koordinoida museotoimintaa alueellaan. Pelkätään Helsingissä on jo useita museoita ja kokoelmia, jotka tallentavat terveydenhoidon historiaa (esim. Diamus eli Helsingin Diakonissalaitoksen museo ja Hoitotyön koulutuksen museo). Ammatillisista museoista Helsingin yliopistomuseo tallentaa terveydenhuollon historiaan liittyvää esineistöä. Uuden museon perustaminen ei Helsingin kaupunginmuseon näkemyksen mukaan vaikuta perustellulta alueella, jossa on jo useita saman sektorin kokoelmia ja museoita.

Julkisiin liikennevälineisiin lukemista (kohta 42.)

Helsingin kaupunginkirjastolla on melko tiheä kirjastoverkko jonka turvin tarjotaan luettavaa ympäri kaupunkia. Lukuvinkkejä löytyy myös verkkokirjastosta helmet.fi. Sieltä on pääsy myös kirjaston e-aineistoon. Voi siis hyvinkin olla, että padeja ja kännyköitä hipelöivät kansalaiset lukevat yhä kasvavan e-kirjastomme teoksia.

Kampanjaluontoisesti ja yhteistyössä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa on joukkoliikenteen sähköisillä ilmoitustauluilla esitelty etenkin nykyrunoutta ja aforismeja matkustajien iloksi.

Tässä vaiheessa kun Helsingin kaupunginkirjasto valmistautuu keskustakirjasto Oodin avautumiseen ja aluekirjastojen palvelun laadun yhä korkeampaan tasoon, emme ryhdy laajentamaan paperimuotoisen kokoelman tarjontaa joukkoliikennevälineisiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuuripalvelupäällikkö, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Elina Kallio, intendentti, puhelin: 310 71555
elina.kallio(a)hel.fi

Ihamäki Saara, aluekirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Pekka Sihvonen, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.09.2017 § 67

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Mieshoitajien lisääminen päivähoitoyksikköihin sekä nuoriso- ja lastenkoteihin (valtuustoaloitteen kohta 2)

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tiedostetaan miesten vähäinen määrä. Alalle hakeutuu valtakunnallisestikin enemmän naisia kuin miehiä, mikä on keskeisin syy miesten vähyyteen varhaiskasvatuksessa myös Helsingissä. Sukupuolijakauman tasoittamiseen on pyritty ja pyritään edelleen monin keinoin. Miesten osuus henkilöstöstä lisääntyy hitaasti: kun se vuonna 2005 oli 3 %, tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa miesten osuus on noin 5 % henkilöstöstä.

Rekrytointitilaisuuksissa ja rekrytointitilaisuuksien materiaaleissa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että niillä ei entisestään korosteta naisvaltaista alaa. Messuille ja tapahtumiin on otettu mukaan henkilöstöstä sekä miehiä että naisia. Jaettavassa rekrytointimateriaalissa on ajateltu tuotteen pitkäikäisyyttä, tarpeellisuutta ja sitä, että se kiinnostaa kaikkia sukupuolia.

Kesätyöntekijöitä palkattaessa huomioidaan, että haastatteluihin ja sitä kautta kesätyöntekijöiksi valikoituu sekä muun kielisiä että miehiä. Tämä huomioidaan myös työkokeiluissa, palkkatukityössä ja oppisopimuskoulutuksissa. Rekrytointitilaisuuksia on suunnattu myös paikkoihin, joissa on erityisesti miehiä läsnä, esimerkiksi Santahaminan varuskunnan kotouttamistilaisuuden yhteydessä järjestetyssä varusmiesten työnhaku- ja koulutusinfossa sekä 'Nuorten Takuu Arena'- ja Taitaja-tapahtumassa.

Työssäoppimisen paikat varhaiskasvatuksessa ovat olleet suosittuja. Vuosittain noin 3 000 alan opiskelijaa pääkaupunkiseudun oppilaitoksista ja korkeakouluista suorittaa harjoittelut ja työssäoppimisjaksonsa varhaiskasvatuksen toimipisteissä. Näiden opiskelijoiden joukossa miesten osuus on valitettavan vähäinen.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus (valtuustoaloitteen kohta 16)

Talousarvion 2017 varhaiskasvatusvirastoa koskevana tekstikirjauksina todettiin, että:

- tuodaan selvitys valtuustostrategian valmistelun yhteydessä mahdollisuudesta siirtyä maksuttomaan varhaiskasvatukseen, sen eri vaihtoehtoista ja mahdollisista aikatauluista
- kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla selvitetään tulevilla strategia-

kaudella mahdollisuuksia siirtyä portaittain maksuttomaan varhaiskasvatukseen.

Kevään 2017 aikana selvitettiin maksuttoman neljän tunnin päivittäisen varhaiskasvatuksen kustannuksia ja vaikutuksia. Laskelmissa on lähdetty siitä, että muutos koskisi vain yli kolmivuotiaita ja että maksuttomuuteen siirryttäisiin portaittain ikäluokka kerrallaan niin, että aluksi maksuttomuus koskisi 5-vuotiaita lapsia ja myöhemmin maksuttomuus ulotettaisiin nuorempiin ikäryhmiin. Laskelmissa on käytetty todellisia Helsingin varhaiskasvatuksen yksikkökustannuksia.

Kattavuuden ja osallistumisasteen nousua sekä perheiden käyttäytymisen muutosta on vaikea ennustaa. Laskemien eurovaikutukset ovat laskennallisia ja perustuvat kattavuuden ja osallistumisasteen melko merkittävään nousuun.

Strategiaohjelman mukaan maksuton varhaiskasvatus koskisi aluksi 5-vuotiaita. Kokonaiskustannukset 5-vuotiaiden osalta olisivat noin 8 milj. euroa vuodessa, josta 3,4 miljoonaa euroa olisi maksutulojen menetystä ja muut kustannukset tulisivat siirtymisestä muista palvelumuodoista kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin.

Laskelmissa on oletettu, että muutoksen myötä osallistuminen päiväkotihoidon lisäntyisi siten, että kattavuus nousisi n. 92 % 3-5-vuotiaiden ikäryhmissä. Nykyiset kattavuudet ovat 3-vuotiaiden osalta 66 %, 4-vuotiaiden osalta 72 %, 5-vuotiaiden osalta 77 %.

Laskettaessa maksuttomuuden vaikutuksia menoihin on oletettu, että kaikki tällä hetkellä kotihoidontukea tai yksityisen hoidon tukea saavat sekä kerhoissa olevat lapset siirtyisivät varhaiskasvatuksen piiriin. Kokonaiskustannus 3-5-vuotiaiden lasten siirtyessä palvelumuotojen välillä olisi noin 18 miljoonaa euroa siten, että suurimmat kustannukset kohdistuisivat kolmivuotiaisiin, joiden palvelujen käyttö on tällä hetkellä vähäisempää kuin vanhempien lasten. Kun huomioidaan menetetty maksutulo ja palvelujen käytön lisääntyminen, välittömät kustannukset olisivat noin 28 miljoonaa euroa vuodessa.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus 3-5-vuotiaiden kohdalla lisäisi henkilökunnan tarvetta noin 500 henkilöllä. Nämä kustannukset on huomioitu laskelmissa, mutta ongelmaksi muodostuisi kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, koska jo tällä hetkellä pätevistä henkilöstöstä on pula.

Maksuttomuuden myötä kasvava palveluntarve aiheuttaisi myös investointitarpeita uusille tiloille, kun kaikki lapset eivät enää mahtuisi nykyisiin tiloihin. Vuokratkustannukset on huomioitu yksikkökustannushinnoissa, mutta uusista tiloista johtuvia investointikustannuksia ei ole

13.11.2017

huomioitu. On arvioitu, että uusiin toimitilainvestointeihin kuluisi noin 140 miljoonaa euroa, mutta tämä jakaantuisi usealle vuodelle ja riippuisi siitä, millä aikataululla ja millaisella porrastuksella muutos otettaisiin käyttöön.

Esiopetuksessa oleviin kuusivuotiaisiin muutoksella ei olisi vaikutusta, koska neljän tunnin päivittäinen esiopetus on maksutonta jo nyt.

Lastentarhojen ja koulujen pihojen istuttaminen oppilaiden toimesta (valtuustoaloitteen kohta 30)

Helsingissä oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Kestävä kehitys kulkee punaisena lankana arvopohjassa ja toimintakulttuurissa. Yhteistyötä tehdään puutarhanhoidon ja kaupunkiviljelyn osalta eri toimijoiden kanssa, kuten Kumpulan lasten ja nuorten puutarhan, nuorisotyön, vanhusten palvelukeskusten sekä kaupunkiviljelijäyhdistysten kanssa. Kaupunkiviljelyä oli muutamissa päiväkodeissa ja yli kymmenessä leikkipuistossa kesällä 2017. Perusopetuksessa suunnitellaan ja kehitetään ympäristötyötä. Tavoite on, että jokaisessa koulussa on suunnitteluryhmä, joka osallistuu myös koulun pihojen suunnitteluun. Perusopetuksen kouluissa voidaan järjestää esimerkiksi kukkasipulien istutustalkoita ja monissa kouluissa on oma koulupuutarha.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pertti Joonas, pedagogisten palveluiden päällikkö, puhelin: 310 86232
pertti.joonas(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 14.09.2017 § 50

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavat lausunnot kaupunginhallitukselle Ilkka Taipaleen valtuustoaloitteista (1) Julkisiin liikennevälineisiin lisättävän lukemisen palvelutarjontaa sekä (2) Maksuton joukkoliikenne:

(1) Julkisiin liikennevälineisiin lisättävän lukemisen palvelutarjonta

Liikenneliikelaitoksen johtokunta on aiemmin antanut lausunnon kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleen sekä muiden valtuutettujen aloitteesta 20.10.1999, jossa aloitteentekijät esittävät kaupunginhallitukselle, että

13.11.2017

se tekisi perusteellisen selvityksen aloitteen pohjalta korkeatasoisen ilmaisjakelutarjan kehittämiseksi kaupungin liikennevälineisiin.

HKL tarjoaa nykyisellään tällä hetkellä voimassa olevien jakelusopimusten perusteella asiakkaille luettavaa. Raitiovaunuissa ja metroasemilla jaetaan HS Metro -lehteä. Lisäksi HKL:llä on metroasemien osalta jakelusopimus Voima-lehden ja Helsingin Uutisten kanssa. HKL on tehnyt nämä sopimukset alan toimijoiden tekemien tarjoustensa perusteella ja ottaen huomioon kulkuvälineiden ja metroasemien asettamat reunaehdot. HKL arvioi, että nykyinen lehtitarjonta tuo melko monipuolisesti kulttuuriuutisia ja -asioita ilmaislehtien lukijoiden, joukkoliikenteen asiakkaiden saataville ja tiedoksi.

Lähtökohtana raitiovaunuissa ja metroasemilla toteutetussa ilmaislehtijakelussa on, että HKL saa jakelun mahdollistamisesta erillisen korvauksen, joka korvaa lehdistä aiheutuvia ylimääräisiä siivouskustannuksia.

Joukkoliikenteen tuotantoa turvattaessaan HKL on noudattanut sitä kansainvälistä periaatetta, jossa erillisiä luettujen lehtien säiliöitä ei ole sijoitettu liikennevälineisiin. Tällä periaatteella pyritään selkeästi vähentämään palovaaran riskiä, joka korostuu esim. silloin, kun liikenneväline on suljetussa tunnelissa pakkopysäytetyssä tilassa.

Kaikki ylimääräinen irtonainen materiaali liikennevälineissä aiheuttaa merkittäviä kustannuksia vaunujen huollossa. Kustannukset muodostuvat, kun kyseinen palveluntarjonta halutaan pitää korkeatasoisena ja saatavilla oleva materiaali siistinä. Asiakasturvallisuuskohdat on tällä menettelyllä nostettu korostuneesti esiin.

HKL ei nämä näkökohdat huomioon ottaen kannata painetussa muodossa olevan luettavan materiaalin lisäämistä liikennevälineisiin. Palveluntarjonta tältäkin osin on yhä enemmän siirtymässä sähköiseen muotoon, mikä tarjoaa uusia mahdollisuuksia myös kirjojen lukemiselle ilman yllä mainittuja vaikutuksia.

HKL yhdessä HSL:n kanssa on pyrkinyt tarjoamaan myös kulttuuria, kuten musiikkia tai runoutta asiakkaiden iloksi monin tempauksin liikennevälineissä. HKL, HSL ja Nuoren Voiman Liitto järjestävät vuosittain Runoja raiteilla -kampanjan, jonka yhteydessä vaunujen digitaalisilla näyttötauluilla esitetään runoja ja aforismeja.

(2) Maksuton joukkoliikenne

HKL:n tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoittee-

13.11.2017

na on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumis- palveluiden osuutta liikenteestä.

Maksuttoman joukkoliikenteen tarjoamisesta tai maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisesta kampanjasta jollekin erityiselle ryhmälle päätöksen tekee HSL, joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus on tarkemmin 10.12.2013 hyväksymässä päätöksessään kuvannut erityisryhmien alennus- ja vaapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua. Myöhemmin tätä päätöstä on tarkennettu muun muassa 16.6.2015 HSL:n hallituksessa.

Käsittely

14.09.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä teki lisäyksen jakson "(1) Julkisiin liikennevälineisiin lisättävän lukemisen palvelutarjonta" toisen kappaleen keskiosaan niin, että kohta kuuluu seuraavasti: "...Lisäksi HKL:llä on metroasemien osalta jakelusopimus Voima-lehden ja Helsingin Uutisten kanssa. HKL on tehnyt..."

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 239

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Ilkka Taipaleen ym. aiemmin toteutumattomia valtuustoaloitteita koskevan valtuustoaloitteen kohdista 2, 12, 13, 17, 19, 20, 21, 22 ja 23:

"2. Mieshoitajien lisääminen päivähoitoyksiköihin ja lasten- ja nuorisokoteihin

Miespuolista henkilöstöä pyritään palkkaamaan erityisesti lasten- ja nuorisokoteihin. Elokuussa 2017 lastenkotitoiminnan koko henkilöstöstä (sijaiset mukaan luettuina) on miehiä 30,6 % ja naisia 69,4. Vakiinaisen henkilöstön osalta miehiä on 29,5 % ja naisia 70,5 %.

12. Palveluasuntojen rakentaminen mielen sairaille ja muille alle 65-vuotiaille

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Alkusyksystä 2017 Helsingissä oli jonossa kaikkiaan 737 asunnotonta, joista 191 jonotti mielenterveysasiakkaiden asumisyksikköön ja 546 asunnottomien yksikköön.

Kaupunginkanslia koordinoi kaupunkiympäristön toimialan (aiemmin kiinteistöviraston) ja sosiaali- ja terveystoimialan yhteistyötä, jossa mm. sovitaan sosiaali- ja terveystoimelle osoitettujen asuntojen vuosittaisesta määrästä. Kaupunki on laatinut Asunnottomuuden ennaltaehkäisytoimenpideohjelman vuosille 2016–2019. Yhteistyötä kiinteistöviraston kanssa on tiivistetty vuodesta 2016 lähtien

Moni sosiaali- ja terveystoimen asunnottomista ei kuitenkaan kykene selviytymään ilman tukea asumisessaan, vaan he tarvitsevat eriasteista tukea mielenterveys- ja päihdeongelmiinsa ja asumiseen.

Kuluvan vuoden elokuun tilanteessa Auroran sairaalassa palveluasumiseen jonotti 36 potilasta ja psykiatriseen asumiskuntoutukseen tai Niemikotisäätiön kuntouttavaan asumispalveluun jonotti 15 potilasta. Psykiatria- ja päihdepalvelut on pyrkinyt korjaamaan psykiatrisen erikoissairaanhoidon sairaansijalla palveluasumispaikkaa jonottavien potilaiden tilannetta muuttamalla psykiatrisia sairaansijoja asumiskuntoutuspaikoiksi ao. potilasryhmän kuntoutustarvetta vastaavaksi: syksyllä 2014 perustettiin kaksi asumiskuntoutusyksikköä ja keväällä 2016 perustettiin yksi asumiskuntoutusyksikkö lisää. Lisäksi psykiatria- ja päihdepalvelut on keventänyt mielenterveyspotilaiden asumispalvelujen rakennetta eli psykiatrisen erikoissairaanhoidon asumiskuntoutusta on muutettu palveluasumiseksi. Sairaala- ja laitoshoidon henkilöstöresurssi on siirretty liikkuvaan ja intensiiviseen avohoitoon, jolla voidaan ylläpitää potilaiden asumiskykyä ja ehkäistä häätöjä.

Tällä hetkellä psykiatria- ja päihdepalvelut kilpailuttaa mielenterveysasiakkaiden asumispalveluita. Tavoitteena on hankkia eriasteisesti tuettuja asumispalveluita (tuettua asumista, palveluasumista ja tehostettua palveluasumista).

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumispaikkojen puutteen vaikutukset kohdistuvat haavoittuvan potilasryhmän kuntoutumismahdollisuuksiin pitkittämällä tarpeetonta sairaalassaoloaika ja heikentämällä kuntoutujan asuinolosuhteita sekä sosiaalisia elinolosuhteita.

13. Palveluasuntojen lisääminen lapsiperheille

Sosiaalihuoltolain mukaista tuettua asumista lapsiperheille järjestetään esim. Kilpolan asumisyksikössä. Lastensuojelulain mukaisena palvelu-

na järjestetään riittävästi ympärivuorokautista perhekuntoutusta sekä omana että ostopalveluna.

Sekä sosiaalihuoltolain että lastensuojelulain mukaisena palveluna on kehitetty vahvoja kotiin vietäviä palveluja. Näitä palveluja voidaan räätälöidä lapsen ja perheen tarpeen mukaisesti ja yhdistää eri toimijoiden, esimerkiksi kotipalvelun, lastensuojelun ja lastenpsykiatrian osaamista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asianmukaisten, laadukkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen perustana ovat lainsäädäntö, väestön tarpeet sekä näyttöön perustavat toimintatavat. Lastensuojelun asiakkaat ja heidän perheensä ovat erityisen haavoittuva väestöryhmä. Kotiin vietävien palvelujen kehittämisellä ja palvelujen räätälöimisellä haavoittuvassa asemassa oleville asiakkaille pyritään tukemaan perheitä ajoissa niin, että lastensuojelun tarve vähennee sekä kaventamaan terveys- ja hyvinvointieroja.

17. Kondomien ilmaisjako

Kondomien ilmaisjakelu saattaa edistää niiden käyttöä. Näyttöä Suomesta tästä ei kuitenkaan ole, eikä kondomien maksuttomuus vähennä tiedon, neuvonnan ja tuen tarvetta. Helsingissä on varattu jaettavaksi viime vuosina noin 45 000 maksutonta kondomia vuodessa, hankintahinnan ollessa 0,12 euroa kappaleelta. Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala jatkaa maksuttomien kondomien tarjoamista koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon terveystarkastuksissa, ehkäisyneuvonnassa, kutsunnoissa sekä jonkin verran nuorisotaloilla ja erilaisissa terveyden edistämiskampanjoissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee kokouksessaan 12.9.2017 valtuutettu Reetta Vanhasen ym. aloitetta koskien alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämistä.

19. Eläke-edellytysten selvittely-yksikön liittäminen HUS:iin

Aloitteessa mainittu eläkeyksikkö on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelukokonaisuuden nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön Työkykyselvitys -toimipiste. Työkykyselvityksen toiminta Eläkeselvitys nimisenä on alkanut vuonna 1999. Työkykyselvityksen nimellä toimipiste on palvellut vuodesta 2012 alkaen Helsingin kaupungin sosiaalitoimen ja työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP Helsingin) ohella myös Vantaan kaupungin sosiaalitoimen ja TYP Vantaan asiakkaita. Työkykyselvityksen tehtävänä on tutkia ja arvioida palveluun ohjattujen ilmeisen työkyvyttömiä asiakkaiden työ- ja toimintakykyä sekä kuntoutuksen, sairauspäi-

värahan ja työkyvyttömyyseläkkeen saamisen mahdollisuudet ja auttaa asiakkaita edellä mainittujen etuuksien hakemisessa.

Työkykyselvityksen asiakkaina voivat olla helsinkiläiset toimeentulotuen saajat ja pitkäaikaistyöttömät asiakkaat sekä vankiloissa olevat ja päihdehuollon laitoksiin sijoitetut asiakkaat, jotka sosiaalitoimen ja työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) sosiaalialan ammattilaiset ovat lähettäneet kirjallisella läheteellä. Työkykyselvitykset ja työkyvyttömyysetuuksien hakemusvaiheen valmistelut edellyttävät asiakkaasta yksilöllistä, monipuolista, laajaa sosiaalista ja lääketieteellistä tiedonhankintaa, tutkimusta ja selvittelyä. Edellä kerrotussa kokonaisprosessissa erityisen tärkeää on asiantuntijoiden tiivis yhteistyö edellä mainittujen tietojen koostamisessa.

Työkykyselvityksen sosiaalityöntekijä tekee asiakkaasta laajan sosiaalisen selvityksen työkyvyn arviointia varten ja ohjaa asiakkaan tarvittaviin tutkimuksiin sopimuserikoislääkärille ja tarvittaessa sopimusneuropsykologille. Sopimuslääkäri voi tarvittaessa kirjoittaa lähetteen lisä- ja jatkotutkimuksia varten erikoislääkäreille ja/tai kuvantamistutkimuksiin. Lopuksi erikoislääkäri kirjoittaa asiakkaan työkyvystä B-lääkärinlausunnon. Jos lääkärinlausunnossa asiakas arvioidaan työkyvyttömäksi, hänelle haetaan sairauspäivärahaa ja/tai työkyvyttömyyseläkettä. Työkykyselvityksen sosiaalityöntekijä huolehtii asiakkaan työkykyselvitysprosessin kaikista vaiheista yhdessä asiakkaan kanssa mukaan lukien mahdollinen valitusmenettely.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 10.3.2015 Työkykyselvityksen asiantuntijapalvelujen hankinnasta nykyiselle sopimuskaudelle. Päätökseen perustuen on käyttöön otettu kaksi optiovuotta ja sopimus on voimassa 30.4.2019 saakka. Sosiaali- ja terveystoimialalla on mahdollisuus irtisanoa sopimus, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin vuoksi välttämätöntä. Hankinta sisältää fysiatriin, psykiatriin, neurologiin, yleislääketieteen tai työterveyshuollon erikoislääkärin ja neuropsykologin suorittamia työ- ja toimintakyvyn arviointeja. Hankinnan vuosikustannus on n. 600 000 euroa.

Hankittavat palvelut sisältävät erikoislääkärien osalta tutustumisen tutkittavan asiakirjoihin, neuvottelut asiakkaan asiaa hoitavan sosiaalityöntekijän kanssa, varsinaisen tutkimuksen teon myös mahdollisesti tarvittavana kotikäyntinä, ohjaamiset tarvittaviin lisätutkimuksiin, lääkärinlausunnon kirjoittamisen ja konsultaation. Osalla Työkykyselvityksen asiantuntijoista on myös työkyvyn arvioinnin kouluttajan pätevyys.

Työkykyselvityksessä toteutuneita erikoislääkärikäyntejä vuonna 2016 oli 725 ja neuropsykologikäyntejä 251.

13.11.2017

Kuten edellä olevasta Työkykyselvityksen toiminnan kuvauksesta ilmenee, työkykyselvitys tapahtuu kiinteässä yhteydessä kunnan sosiaali- ja terveystieteisiin, mikä puoltaa tällä hetkellä toiminnan sijoittumista kunnalliseen organisaatioon.

Toisaalta Työkykyselvityksen toiminnan haasteellisuus ja vaadittava erikoisosaaminen puoltavat toiminnan organisoimista ylikunnallisesti. Tämä voidaan kuitenkin toteuttaa muutenkin kuin siirtämällä toiminnat erikoissairaanhoidon organisaatiolle, siitä esimerkkinä on Vantaa-Helsinki -yhteistyö. Työkykyselvityksen asiakkaista huomattava osa on erityistä tukea ja ohjausta tarvitsevia asiakkaita. Asiakkaitten tutkimusten ja kokonaisselvityksen toteutuminen vaatii usein erityisiä järjestelyjä, yhteistyötä ja tiivistä kanssakäymistä sosiaalityöntekijän avulla eri toimijatahojen ja erityisesti kunnan sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita koskeva lainsäädäntö siirtäneenä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastaavaa kuntaa suuremmalle toimijalle, jolloin myös työkykyselvitystoiminnan organisointi tulee uudelleen arvioitavaksi. Työkykyselvityksen erikoislääkäreiden ja neuropsykologin nykyinen ostopalvelusopimus päättyy 30.4.2019. Erietyiset muutokset eivät liene perusteltuja meneillään olevan sopimuskauden aikana. Myös tulevia rakenteita valmisteltaessa tulee huomiota kiinnittää siihen, miten turvataan Työkykyselvityksen asiakaskunnan kaltaisten, erityistä tukea tarvitsevien asiakkaitten tarvitsema riittävä sosiaalityöntekijän tuki, kaikkien työkykyselvittelyyn osallistuvien asiantuntijoiden saumaton yhteistyö sekä yhteys eri toimijoihin niin, että asiakas saa tarvittavan ohjauksen ja avun myös jatkotoimenpiteisiin, kuntoutukseen ja hoitoon.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Työkykyselvityksen kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka useimmiten ovat yhteiskunnan heikoimmassa asemassa ja erityisen tuen tarpeessa olevia. Näiden henkilöiden asianmukainen työ- ja toimintakyvyn selvittäminen ja palveluohjaus kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja.

20. Kriminaalipoliittinen ohjelma kaupungille

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi tekee monenlaista yhteistyötä Rikosseuraamuslaitoksen ja järjestöjen kanssa vapautuvien vankeiden palvelujen parantamiseksi ja heidän ohjaamiseksi rikoksettomaan elämään. Esimerkiksi Kuntouttava vankityö -ohjelmassa järjestetään Suomenlinnan vankilan helsinkiläisille vangeille vankityötä ja vapautumisvaiheessa palkkatuettua työtä, autetaan velkaongelmissa, tuetaan asunnon saannissa ja järjestetään päihdehoitoa ja kuntoutusohjausta. Yhteistyöllä rikoksettomaan elämään (YRE) -työryhmässä kehitetään vankeinhoidon, järjestöjen ja kunnan välistä yhteistyötä. Myös

yhteisiä koulutushankkeita on ollut Etelä-Suomen Rikosseuraamusalueen (Rise), Soccan, järjestöjen ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Aikuissosiaalityössä vapautuvat vangit ovat erityiskohderyhmä, johon halutaan panostaa. On tärkeää myös tukea perheitä, joissa toinen vanhempi on vankilassa.

Vankien kanssa työskentelyn haasteena ovat erilaiset nivelvaiheet, joissa henkilö siirtyy vapaudesta vankilaan ja vankilasta koevapauteen. Näitä nivelvaiheita tulisi rakentaa niin, että vangeille voitaisiin rakentaa jo vankilassa oloaikana kuntoutusjatkumojä, joihin kaikki osapuolet sitoutuvat. Yhteistyörakenteita vankilassa oleville, vapautuville ja rikoskierteessä oleville henkilöille tulee edelleen kehittää toimivammiksi.

Vankien palvelujärjestelmää tulee kehittää suunnitelmallisesti ja osana muuta kunnan terveyden- ja hyvinvoinnin edistämistä. Erillinen kriminaalipoliittinen ohjelma on liian erillinen rakenne suhteessa kaupungin asukkaiden kokonaishyvinvoinnin edistämiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Rikoskierteessä olevat henkilöt ovat useimmiten yhteiskunnassa heikoimmassa asemassa ja erityisen tuen tarpeessa olevia. Näiden henkilöiden palvelujen kehittäminen ja suunnittelu kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja.

21. Kotisairaaloiminnan lisääminen

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa toteutetaan HYKS-alueen ja sosiaali- ja terveysministeriön suositusten sekä terveydenhuoltolain mukaan kolmiportaista palvelujärjestelmää. Mallin mukaan perustason (taso A) saattohoitoa toteuttavat kaikki sosiaali- ja terveystoimen yksiköt.

Tason B alueelliset saattohoitoyksiköt muodostuvat kotisairaaloista ja näiden tukiosastoista sekä saattohoitoon erikoistuneista sairaalaosastoista. Suursuon sairaalassa on saattohoito-osasto, joka tekee tiivistä yhteistyötä kotisairaaloiden kanssa. Nämä yksiköt toteuttavat saattohoitoa ja toimivat alueellisina konsultoivina yksiköinä sekä vastaavat alueensa koulutuksesta.

Tason C muodostavat yliopistosairaaloiden palliatiiviset yksiköt ja saattohoitokodit. Nämä vastaavat vaativan tason hoidosta, koulutuksesta, opetuksesta ja alan tutkimuksesta.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimella on 100-paikkainen ns. tason B saattohoitoa toteuttava kotisairaala, joka on osa kaupunginsairaalan

toimintaa. Syksyllä 2017 kotisairaalassa avataan palliatiivinen poliklinikka tukemaan potilaita, jotka eivät vielä tarvitse sairaalatasoista hoitoa.

Palvelualueiden lääkäripalvelut vastaa kotihoidon ja Helsingin kaupungin ympärivuorokautista hoivaa antavien yksiköiden lääkäripalveluista. Kaikissa kaupunginsairaalan sairaaloissa ja palvelualueiden lääkäripalveluissa on lääkäreitä, joilla on palliatiivisen lääketieteen erityispätevyys, ja hoitohenkilökuntaa, joka on koulutautunut palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon.

Saattohoidettavien määrä on kasvanut tasaisesti. Kotisairaalan hoitojaksoista noin puolet on palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa noin neljäosaa. Palliatiivista hoitoa saavilla potilailla on yleensä useampia kotisairaalan hoitojaksoja ennen viimeistä saattohoitojaksoa. Niin sanottuun kotikuolemaan päättyy vielä vain pieni osa palliatiivisista hoitojaksoista ja saattohoitovaiheessakin noin kolmasosa on kotona loppuun asti. Kotisairaala on taattu tarpeen vaatiessa minä vuorokauden aikana tahansa nopea pääsy suoraan kaupunginsairaalan osastolle, ja tarvittaessa saattohoito-osastolle.

Kotisairaala tarjoaa saattohoitoa vuodessa yli 300 potilaalle kotona, kaupungin omassa ympärivuorokautisessa hoidossa tai yksityisessä hoivakodissa. Saattohoidon potilaista noin puolet on ympärivuorokautisessa hoidossa asuvia, loput asuvat omassa kodissaan. Kotisairaala on pystynyt ottamaan vastaan kaikki sinne saattohoitoon tarjotut potilaat, joilla tarve on todettu. Kymmenessä vuodessa saattohoitopotilaiden osuus muusta kotisairaalan hoitotyöstä on kasvanut 20 prosentista 50 prosenttiin.

Palvelutalojen asukkaista (sekä omissa että ostetuissa paikoissa) on kuollut yhteensä 908 henkilöä vuonna 2015, heistä kaksi kolmasosaa on kuollut palvelutaloissa ja yksi kolmasosa on kuollut sairaalassa. Pitkälle edennyttä muistisairautta sairastavan potilaan saattohoito järjestetään pääsääntöisesti potilasta hoitavassa ympärivuorokautisessa hoitoyksiköissä ja palvelutaloissa. Saattohoito vaatii hoitolinjausten tekemistä, hyvää lääkärin ja hoitohenkilökunnan yhteistyötä ja keskustelua omaisten kanssa. Asiakkaan ennen hoitoa tehty hoitotahto on tärkeä elementti saattohoitoprosessissa. Palveluasuntojen asukkaiden hoitolinjauksiin on panostettu, tavoitteena on, että hoitolinjaus on tehty kaikille.

Kotisairaalan sekä ympärivuorokautisten hoitoyksiköiden ja palvelutalojen yhteistyötä kehitetään edelleen. Kotisairaalan hoitaja- ja lääkäriresurssia pyritään vahvistamaan vuonna 2018. Hyvä saattohoito edellyttää henkilökunnalta osaamista ja työhyvinvoinnin ylläpitoa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Palliativisen hoidon ja saattohoidon avulla autetaan ihmistä elämään niin täysipainoista elämää kuin mahdollista kuolemaan asti sekä tuetaan omaisia hoitoprosessin ajan ja kuoleman jälkeen. Hoitosuunnitelma ja yksilölliset hoitolinjaukset saattohoitoon siirryttäessä tukevat potilaan itsemääräämisoikeutta elämän loppuvaiheessa, mahdollistavat toiveiden mukaisen kuoleman ja vähentävät omaisten ahdistusta.

22. Helsingiläisten oikeuspsykiatristen potilaiden siirto Niuvanniemen ja Vanhan Vaasan sairaaloista HUS:in sairaaloihin

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn hoitopaikasta, joka pääsääntöisesti on valtion mielisairaala ja jossa on potilaan hoidon edellyttämät valmiudet ja erityisasiantuntemus. Mielenterveyslain mukaan valtion mielisairaalassa annettavan hoidon tarve arvioidaan säännöllisin välein yhteistyössä sen sairaanhoitopiirin kanssa, jonka alueeseen potilaan kotikunta kuuluu. Valtion mielisairaaloissa keskeisenä hoidon tavoitteena on riittävän toipumisen jälkeen palata oman asuinpaikkakunnan hoitojärjestelmään. Näin tapahtuu myös valtion mielisairaaloissa hoidettavana olevien helsingiläisten oikeuspsykiatristen potilaiden kohdalla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein valittu hoitopaikka edesauttaa psykiatrisen potilaan toipumista.

23. Vammaispalvelulain ja -säädösten soveltaminen mielisairaisiin

Kuntien järjestämisvastuusta säädetään sosiaali- ja terveystalvija koskevissa laeissa ja laissa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla psykiatria ja päihdepalvelut vastaa mielenterveyden häiriöiden ehkäisystä, varhaisesta tunnistamisesta, asianmukaisesta hoidosta ja kuntoutuksesta. Avopalvelut ja sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut ovat hoidossa ensisijaisia. Mielenterveyspalveluja järjestetään lisäksi myös erikoissairaanhoidossa psykiatrian poliklinikoilla ja psykiatrisena sairaalahoitona.

Sosiaalihuoltolain mukaisesti henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikunnaltaan. Palvelun tarve on arvioitava, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta ja samalla asiakkaalle on selvitettävä hänen yleis- ja erityislainsäädäntöön perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa ja erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamiseksi ja niiden vaikutukset. Sosiaalihuoltolain mukaan palvelutarpeen arvioinnissa on käytettävä riittävästi asiantuntemusta ja osaamista. Laki velvoittaa myös muut toimialat osallistumaan työntekijän pyynnöstä palvelutarpeen arviointiin (SHL 41 §, monialainen työ). Palvelut suunnitellaan eri alojen

13.11.2017

ammattilaisten moniammatillisena yhteistyönä. Tavoitteena on yksilöllisesti räätälöidä asiakkaalle kulloinkin parhaiten soveltuvat ja tarkoituksenmukaiset palvelut. Sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja järjestetään Helsingissä sosiaali- ja terveystoimialan kaikissa palvelukokonaisuuksissa (perhe- ja sosiaalipalvelut, terveys- ja päihdepalvelut sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut). Sosiaalipalveluina järjestetään mm. asumispalveluja, kotipalveluja ja kuntouttavaa työtoimintaa.

Vammaisten henkilöiden sosiaalipalvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaan. Jos sosiaalihuoltolain tai muun ensisijaisen lain mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai sopivia, palvelut järjestetään vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaan. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään vammaisten sosiaalityössä.

Mielenterveysoireisten/-sairaiden sosiaalipalveluja järjestetään Helsingissä sekä sosiaalihuoltolain että vammaispalvelulain perusteella, palveluntarpeesta sekä asiakkaan yksilöllisestä tilanteesta riippuen.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla vammaispalvelulakiin perustuva oikeus palveluun arvioidaan vammaisten sosiaalityössä, voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Kaikkia mielenterveyden häiriöistä kärsiviä henkilöitä koskevia sosiaalisia erityiskysymyksiä ei ole tarkoituksenmukaista siirtää vammaispalveluyksikköön, koska palveluja järjestettäessä sovelletaan vammaispalvelulain lisäksi myös mm. sosiaalihuoltolakia ja mielenterveyslakia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asiakkaiden moniammatillinen, tarveperusteinen ja yksilöllinen arviointi antaa parhaan mahdollisen pohjan suunniteltaessa asiakkaan palvelukokonaisuutta. Mielenterveysoireiset ja -sairaajat asiakkaat saavat tällä hetkellä palveluja useiden eri lakien perusteella. Asiakkaan kannalta merkityksellistä on, että palvelut muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden ja vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaan palvelujen tarpeita."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Säde Pitkänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 47380
sade.pitkanen(a)hel.fi

§ 1014

V 29.11.2017, Valtuutettu Helena Kantolan aloite kunnallisesta perhepoliittisesta toimenpideohjelmasta

HEL 2017-005363 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Kantola Helena ym. valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 33

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola ja 30 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuudet laatia kaupunkia koskeva konkreettinen perhepoliittinen toimenpideohjelma valtuustokauden 2017-2021 aikana.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin toimintaa ohjataan kokonaisuutena uuden kuntalain (410/2015) mukaisella kuntastrategialla, jonka yhtenä tarkoituksena on vähentää erillisten suunnitelmien laatimista.

Kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 27.09.2017 (§ 321). Siihen sisältyviä perhepoliittisesti keskeisiä tavoit-

13.11.2017

teita ovat mm. varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen ja maksuttomuuden edistäminen, asumisen hinnan nousun hillitseminen, lasten ja nuorten palveluketjujen vahvistaminen, syrjäytymisen ehkäisy sekä eriarvoisuuden vähentäminen.

Kaupunginhallitus katsoo, että perhepolitiikan osalta valtuuskaudella noudatetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian painotuksia eikä erilliselle toimenpideohjelmalle ole tällä hetkellä tarvetta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Kantola Helena ym. valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 33

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 1015

V 29.11.2017, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sukupuolittaisen budjetoinnin aloittamisesta

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 38 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki aloittaa osana talousarviovalmistelua tekemään sukupuolittietoista budjetointia ja kehittämään budjetin sukupuolivaikutusten arvioinnin menetelmiä. Samaan aikaan Helsingin talousarvioprosessiin integroidaan tasa-arvonäkökulma.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkistrategiassa 2017-2021 on kirjattu seuraavasti: Sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimus-

pohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että mm. aloitteessa kuvattujen tavoitteiden edistämiseksi on käynnistetty Helsingin kaupungin oma kehittämisshanke, jonka tavoitteena on parantaa päätösvalmisteluun sisältyvää vaikutusarviointia. Hankkeessa on tarkoitus ottaa huomioon eri väestöryhmiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi myös kaikki muut olennaiset vaikutukset, kuten taloudelliset vaikutukset, ympäristövaikutukset, elinkeinovaikutukset sekä vaikutukset terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.

Sukupuolivaikutusten arviointia on toteutettu talousarvioissa Helsingissä aikaisemmin. Vuosien 2012 ja 2013 talousarvioissa esitettiin sukupuolivaikutusten arviointia osana virastojen ja liikelaitosten perustelutekstejä.

Helsingin kaupungin vuoden 2016 arviointikertomuksessa oli yhtenä arviointikohteena sukupuolten tasa-arvon edistäminen lasten ja nuorten palveluissa. Kaupunginhallitus totesi lausunnossaan arviointikertomukseen, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian tulee jatkaa hyviä toimintatapojaan ja käytänteitään asiassa.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettu laki sekä yhdenvertaisuuslaki uudistuksineen edellyttävät viranomaiselta ja mm. koulutuksen järjestäjältä suunnitelman laadintaa siitä, miten lain tavoitteita edistetään.

Sukupuolivaikutusten arvioinnin tulee olla osa jokaisen toimialan ja liikelaitoksen normaalia toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja seurantaa.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että sukupuolitietoisien budjetoinnin tarkastelukulma on otettava huomioon kaupungin osallisuusmallin toimeenpanossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Honkasalo Veronika ym. valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 37

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1016

V 29.11.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite kaupunkipyöräkauden tarjoamisesta työsuhde-etuna kaupungin työntekijöille

HEL 2017-006916 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi
Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 20 muuta valtuutettua esittivät, että HKL:n henkilöstölleen tarjoama kaupunkipyöräetu (25 euroa/kausi) laajennettaisiin koskemaan koko kaupungin henkilöstöä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on tukenut henkilöstön liikummista joko julkisilla välineillä tai polkupyörällä eri tavoin viime vuosina.

Kaupunki on ottanut käyttöön työsuhdematkaliput, joilla tuetaan työmatkaliikkumista. Tätä varten on varattu vuosittain määräraha (vuonna 2017 3 050 000 euroa) talousarviossa. Työsuhdematkalippuedun voi vaihtaa polkupyöräeduksi.

Lisäksi useimmilla toimialoilla ja kaupunginkanslialla on käytössä asiointipolkupyöriä, joita henkilöstö voi tarpeen tullen lainata. Myös sähköisiä polkupyöriä on hankittu. Asiointipolkupyörä on tarkoitettu työasioiden hoitamiseen työpäivän aikana. Työpäivän aikaiseen liikkumiseen kaupungin työntekijöille voidaan tarpeen mukaan myöntää myös asiointilippuja, silloin kun henkilö liikkuu paljon ja säännöllisesti työssään.

Ehdotuksen mukaiset kaupunkipyörät muodostaisivat päällekkäisen edun edellä mainittujen tukimuotojen kanssa. Siinä tapauksessa, että kaupungin henkilöstö ottaisi laajamittaisesti edun käyttöönsä, kuormittaisi se kaupunkipyöräkapasiteettia kaupungin henkilöstömäärän ollessa noin 38 000 työntekijää. HKL:n henkilöstölleen tarjoama etu liittyy kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttamiseen, ja on käytännössä ollut pienimuotoista, noin 70 henkilöä on ottanut palvelun käyttöönsä. Tämä määrä ei ole rasittanut polkupyöräkapasiteettia. HKL:n mukaan vilkkaimpien kuukausien aikana käyttäjiä on ollut niin paljon, että mikäli käyttäjiä tulisi lisää, tulisi polkupyörien määrää lisätä nykyisestä.

Sen sijaan, että hankittaisiin kaupunkipyörien käyttöoikeus koko kaupungin henkilöstölle, toimialoja ja kaupungin liikelaitoksia on kannustettu hankkimaan henkilöstön yhteiseen käyttöön edellä mainittuja lainattavia polkupyöriä tai vaihtoehtoisesti haltijakohtaisia matkalippuja työpäivien aikaiseen liikkumiseen.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että nykyisten työsuhde-etujen kirjo on kaupungilla laaja ja monipuolinen. Etuuksien laajentamista nykyisestäään esityksen mukaisesti jo olemassa olevien vastaavien työsuhde-etujen rinnalle ei ole tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi
Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo Aloite Kvsto 07062017 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1017

V 29.11.2017, Valtuutettu Elina Moision aloite Tehtaankadun liikenneturvallisuuden parantamisesta koulujen kohdalla

HEL 2017-003246 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asia pöydälle Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Elina Moision aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Elina Moision ja 39 muuta esittävät aloitteessaan, että kaupunki tekee Tehtaankadun ympäristöön kokonaisvaltaisen turvallisuus selvityksen, jossa käydään läpi liikenneturvallisuuden parantamiseksi käytettävissä olevat keinot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Tehtaankatu on eteläisten kaupunginosien paikallinen kokoojakatu, jonka liikennemäärät vastaavat muita saman katuluokan katuja. Kadun varrella ja sen poikkikaduilla on merkittävä määrä päiväkoteja ja kouluja. Tästä syystä kadun liikenneturvallisuuteen on kiinnitetty paljon huomiota ja kadulle on toteutettu poikkeuksellinen määrä liikenneturvalli-

suuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Onnettomuustilastojen valossa Tehtaankatu näyttyy hieman turvallisempana kuin olosuhteiltaan vastaavat kantakaupungin muut kadut.

Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden liikenne- ja katusuunnittelu -palvelun arkistoidun päätöshistorian mukaan Tehtaankadulle on tehty noin kaksikymmentä liikenneturvallisuutta parantavaa toimenpidettä viime vuosikymmeninä.

Tehtaankadun nopeusrajoitus on 30 km/h ja sitä on korostettu nopeusrajoitusta osoittavin tiemerkinnein, jotka uusitaan vuosittain. Viimeksi merkinnät on uusittu kuluvan syksyn aikana. Tehtaankatu 32:n kohdalle on sijoitettu nopeusnäyttötäulu, joka mittaa, näyttää ja tallentaa itään kulkevien ajoneuvojen nopeuksia. Verrattuna muihin 30 km/h -katuihin, joista on saatavissa seurantatietoa nopeusnäytöistä, Tehtaankadun nopeusjakauma ei erotu poikkeavana. Nopeusnäyttötäulujen vaikutusta mittaavan ennen-jälkeen -tutkimuksen mukaan nopeusnäytöt alentavat nopeuksia keskimäärin vajaalla kahdella kilometrillä tunnissa. Korkeimpien nopeuksien osuus vähenee selvästi keskimääräistä enemmän.

Tehtaankadun ja Laivurinkadun risteyksen liikenneturvallisuuden parantamiseksi on rakennettu huomiovalot Laivurinkadun ylittävälle suojatielle Tehtaankadun pohjoispuolelle. Risteyksen liikenneturvallisuutta on parannettu ohjaamalla jalankulkijoiden kadun ylityksiä kaiteen avulla suojateiden kohdalle.

Kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö on 29.9.2017 päätöksellään tarkistanut lapsivaroituserkkien sijoittelua Tehtaankadulla. Länteen ajettaessa ennen Kapteeninkatua sijaitseva lapsivaroituserkki on päätetty siirtää ennen Huvilankadun risteystä sen länsipuolelle. Lisäksi on päätetty lapsivaroituserkin sijoittamisesta ennen Armfeltintien risteystä. Lapsivaroituserkkejä Tehtaankadulla on Kapteeninkadun, Huvilakadun, Laivurinkadun ja Ehrenströmintien risteysten yhteydessä. Tehtaankadun lapsivaroituserkit ovat normaalisti poiketen timanttikalvoisia, mikä parantaa niiden heijastavuutta. Suojateiden näkemiä on parannettu pysäköintirajoituksilla ja ajoratakavenuksilla. Tehtaankadun jalkakäytäviä on paikoittain levennetty. Liikenneturvallisuutta parantavat myös korotetut raitiovaunupysäkkiemekkeet, jotka antavat pitkälle suoralle kadulle ns. porttivaikutelmaa ja näin osaltaan hidastavat ajonopeuksia.

Tehtaankadun ala-asteen oppilaiden eniten käyttämät suojatiet ovat Laivurinkadun ylittävät suojatiet Tehtaankadun etelä- ja pohjoispuolella, Tehtaankadun ylittävät suojatiet Huvilakadun ja Kapteeninkadun kohdalla sekä Kapteeninkadun ja Neitsytpolun ylittävät suojatiet. Raitiovaun-

nupysäkit ja pysäköintirajoitukset parantavat näkemiä, mutta laittomasti liian lähelle suojateitä pysäköivät ajoneuvot ovat ajoittain ongelmana.

Hidasteita tai korotettuja suojateitä Tehtaankadulle ei voida rakentaa, sillä niitä ei voida toteuttaa katuosuuksille, joissa on raitiovaunukiskot. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vuonna 2009 periaatteet ajonopeuksien hillitsemiseksi Helsingissä. Niiden mukaan kantakaupungin alueella vältetään rakenteellisia hidastetöyssyjä. Tiiviissä katurakenteessa nopeudet eivät nouse sille tasolle kuin esikaupunkialueilla, missä hidasteita pääasiassa käytetään. Keskusta-alueilla on esikaupunkialueisiin verrattuna erityispiirteitä, jotka rajoittavat rakenteellisten hidasteiden käyttöä. Esimerkiksi hidasteiden sovittaminen rakennushistoriallisesti arvokkaaseen kaupunkikuvaan on todettu haasteelliseksi, ja töyssyistä aiheutuva tärinä voi haitata läheisten talojen rakenteita.

Tehtaankadulle liittyvät Armfeltintie, Laivurinkatu ja Kapteeninkatu ovat väistämissäännöiltään tasa-arvoisia Tehtaankadun kanssa, kuten myös suurin osa muista Tehtaankadulle liittyvistä kaduista. Risteysten tasa-arvoisuus laskee ajonopeuksia, sillä Tehtaankatua ajavat joutuvat hidastamaan varoessaan oikealta saapuvaa liikennettä.

Raitiolinja 1:n reitti muuttui kulkemaan Laivurinkadulta pohjoisesta Tehtaankadulle länteen ja päinvastoin elokuussa 2017. Aiemmin vararaitteena toimineet kiskot kulkivat näiden katujen risteyksessä jalkakäytävällä. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäällikön päätöksellä 2.12.2016 liikenneympäristöä selkeytetään siten, että raitiovaunut ja jalankulkijat erotellaan toisistaan rakenteellisesti reunakivijärjestelyin. Päätöstä täydennettiin mm. Tehtaankadun ala-asteen vanhempainyhdistyksen yhteydenottojen pohjalta 5.5.2017 niin, että risteyksen länsipuolelle Armfeltintietä vastapäätä toteutetaan uusi linja-auto- ja raitiovaunupysäkki. Pysäkin odotustila kaventaa ajorataa ja lyhentää suojatien ylitysmatkaa. Myös Laivurinkadulle Tehtaankadun pohjoispuolelle on suunniteltu uusi pysäkki. Uudet pysäkit korvaavat vanhat pysäkit Tehtaankatu 21:n edustalla, Eiranpuiston kohdalla ja Laivurinkatu 29:n edustalla. Poistuville pysäkeille ei tehdä rakenteellisia muutoksia, sillä myös Tehtaankatu 21:n edustan pysäkkialue toimii jatkossa ajorataa kaventavana ja ajonopeuksia hillitseväenä porttina.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäällikön päätösten mukaisten järjestelyjen toteuttaminen on siirtynyt vuoteen 2018. Raitiolinja 1 kuitenkin aloitti uudella reitillään, joten ennen päätettyjen järjestelyjen toteuttamista jalankulun turvallisuutta Tehtaankadun ja Laivurinkadun risteyksessä on parannettu tilapäisillä järjestelyillä.

Tehtaankatu ei näyttäydy liikenneturvallisuudeltaan poikkeavana muihin kantakaupungin katuihin verrattuna. Tehtaankadun ala-asteen ym-

13.11.2017

päristön liikenneturvallisuus on tekeillä olevassa koulujen liikenneturvallisuusvertailussa hyvä. Tehtaankadulle on pitkäjänteisesti ja säännöllisesti tehty lukuisa määrä erilaisia turvallisuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä, joista viimeisimmät on tehty kuluvana vuonna. Näin ollen erikseen tehtävälle kokonaisvaltaiselle turvallisuusselvitykselle ei ole tarvetta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Moisio Elina ym. valtuustoaloite Kvsto 15.3.2017 asia 23

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2017 § 165

HEL 2017-003246 T 00 00 03

Hankennumero 5264_142

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tehtaankatu on eteläisten kaupunginosien paikallinen kokoojkatu, jonka liikennemäärät vastaavat muita saman katuluokan katuja. Kadun varrella ja sen poikkikaduilla on merkittävä määrä päiväkotijä ja koulutoimintaa. Tästä syystä kadun liikenneturvallisuuteen on kiinnitetty tarkoin huomiota ja kadulle on toteutettu poikkeuksellinen määrä liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tapahtuneiden onnettomuuksien valossa Tehtaankatu näyttää hieman turvallisempaan kuin olosuhteiltaan vastaavat kantakaupungin muut kadut.

Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden liikenne- ja katusuunnittelu -palvelun arkistoidun päätöshistorian mukaan Tehtaankadulle on tehty noin kaksikymmentä liikenneturvallisuutta parantavaa toimenpidettä viime vuosikymmeninä.

13.11.2017

Tehtaankadun nopeusrajoitus on 30 km/h ja sitä on korostettu nopeusrajoitusta osoittavin tiemerkinnoin, jotka uusitaan vuosittain. Viimeksi merkinnät on uusittu kuluvan syksyn aikana. Ajoina alukset kuitenkin kuluvat kadun nupukivipinnasta nopeasti. Tehtaankatu 32:n kohdalle on sijoitettu nopeusnäyttötäulu, joka mittaa, näyttää ja tallentaa nopeuksia itään kulkeville ajoneuvoille. Verrattuna muihin 30 km/h -katuihin, joista on saatavissa seurantatietoa nopeusnäytöistä, Tehtaankadun nopeusjakauma ei erotu poikkeavana. Nopeusnäyttötäulujen vaikutusta mittavaan ennen-jälkeen -tutkimuksen mukaan nopeusnäytöt alentavat nopeuksia keskimäärin vajaalla kahdella kilometrillä tunnissa. Korkeimpien nopeuksien osuus vähenee selvästi keskimääräistä enemmän.

Tehtaankadun ja Laivurinkadun risteuksen liikenneturvallisuuden parantamiseksi on rakennettu huomiovalot Laivurinkadun ylittävälle suojatielle Tehtaankadun pohjoispuolelle. Risteuksen liikenneturvallisuutta on parannettu ohjaamalla jalankulkijoiden kadun ylityksiä kaiteen avulla suojateiden kohdalle.

Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö on 29.9.2017 päätöksellään tarkistanut lapsivaroituserkkien sijoittelua Tehtaankadulla. Länteen ajettaessa ennen Kapteeninkatua sijaitseva lapsivaroituserkki on päätetty siirtää ennen Huvilankadun risteystä sen länsipuolelle. Lisäksi on päätetty lapsivaroituserkin sijoittamisesta ennen Armfeltintien risteystä. Lapsivaroituserkkejä Tehtaankadulla on Kapteeninkadun, Huvilakadun, Laivurinkadun ja Ehrenströmintien risteysten yhteydessä. Tehtaankadun lapsivaroituserkit ovat normaalista poiketen timanttikalvoisia, mikä parantaa niiden heijastavuutta. Suojateiden näkemiä on parannettu pysäköintirajoituksilla ja ajoratakavenuksilla. Tehtaankadun jalkakäytäviä on paikoittain levennetty. Levennykset tekevät kävelystä miellyttävämpää. Liikenneturvallisuutta parantavat myös korotetut raitiovaununupysäkkiniemekkeet, jotka antavat pitkälle suoralle kadulle ns. porttivaikutelmaa ja näin osaltaan hidastavat ajonopeuksia.

Tehtaankadun ala-asteen oppilaiden eniten käyttämät suojatiet ovat Laivurinkadun ylittävät suojatiet Tehtaankadun etelä- ja pohjoispuolella, Tehtaankadun ylittävät suojatiet Huvilakadun ja Kapteeninkadun kohdalla sekä Kapteeninkadun ja Neitsytpolun ylittävät suojatiet. Raitiovaununupysäkit ja pysäköintirajoitukset parantavat näkemiä, mutta laittomasti liian lähelle suojateitä pysäköivät ajoneuvot ovat ajoittain ongelmana.

Hidasteita tai korotettuja suojateitä Tehtaankadulle ei voida rakentaa, sillä niitä ei voida toteuttaa katuosuuksille, joissa on raitiovaunukiskot. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vuonna 2009 periaatteet ajo-

nopeuksien hillitsemiseksi Helsingissä. Niiden mukaan kantakaupungin alueella vältetään rakenteellisia hidastetöyssiä. Tiiviissä katurakenteessa nopeudet eivät nouse sille tasolle kuin esikaupunkialueilla, missä hidasteita pääasiassa käytetään. Keskusta-alueilla on esikaupunkialueisiin verrattuna erityispiirteitä, jotka rajoittavat rakenteellisten hidasteiden käyttöä. Esimerkiksi hidasteiden sovittaminen rakennushistoriallisesti arvokkaaseen kaupunkikuvaan on todettu haasteelliseksi, ja töyssyistä aiheutuva tärinä voi haitata läheisten talojen rakenteita.

Tehtaankadulle liittyvät Armfeltintie, Laivurinkatu ja Kapteeninkatu ovat väistämissäännöiltään tasa-arvoisia Tehtaankadun kanssa, kuten myös suurin osa muista Tehtaankadulle liittyvistä kaduista. Risteysten tasa-arvoisuus laskee ajonopeuksia, sillä Tehtaankatua ajavat joutuvat hidastamaan varoessaan oikealta saapuvaa liikennettä.

Raitiolinja 1:n reitti muuttui kulkemaan Laivurinkadulta pohjoisesta Tehtaankadulle länteen ja päinvastoin elokuussa 2017. Aiemmin vararaitteena toimineet kiskot kulkivat näiden katujen risteyksessä jalkakäytävällä. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäällikön päätöksellä 2.12.2016 liikenneympäristöä selkeytetään siten, että raitiovaunut ja jalankulkijat erotellaan toisistaan rakenteellisesti reunakivijärjestelyin. Päätöstä täydennettiin mm. Tehtaankadun ala-asteen vanhempainyhdistyksen yhteydenottojen pohjalta 5.5.2017 niin, että risteuksen länsipuolelle Armfeltintietä vastapäätä toteutetaan uusi linja-auto- ja raitiovaunupysäkki. Pysäkin odotustila kaventaa ajorataa ja lyhentää suoja-tien ylitysmatkaa. Myös Laivurinkadulle Tehtaankadun pohjoispuolelle on suunniteltu uusi pysäkki, joka kokoa keskustaan päin suuntautuvan joukkoliikenteen matkustajan kannalta järkevästi yhdelle pysäkillä. Uudet pysäkit korvaavat vanhat pysäkit Tehtaankatu 21:n edustalla, Eiranpuiston kohdalla ja Laivurinkatu 29:n edustalla. Poistuville pysäkeille ei tehdä rakenteellisia muutoksia, sillä myös Tehtaankatu 21:n edustan pysäkkialue toimii jatkossa ajorataa kaventavana ja ajonopeuksia hillitsevä porttina.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäällikön päätösten mukaisten järjestelyjen toteuttaminen on siirtynyt vuoteen 2018. Raitiolinja 1 kuitenkin aloitti uudella reitillään, joten ennen päätettyjen järjestelyjen toteuttamista jalankulun turvallisuutta Tehtaankadun ja Laivurinkadun risteyksessä on parannettu tilapäisillä järjestelyillä.

Tehtaankatu ei näyttäyty liikenneturvallisuudeltaan poikkeavana muihin kantakaupungin katuihin verrattuna. Tehtaankadun ala-asteen ympäristön liikenneturvallisuus on koulujen liikenneturvallisuusvertailussa hyvä.

https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/los_2017-1.pdf

13.11.2017

Tehtaankadulle on tehty lukuisia määrä erilaisia turvallisuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Näistä toimenpiteistä on päätetty pitkäjänteisesti tasaisin väliajoin ja viimeisimmät päätökset on tehty kuluvana vuonna. Näistä syistä johtuen erikseen tehtävälle kokonaisvaltaiselle turvallisuusselvitykselle ei ole perusteita.

10.10.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juuso Helander, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37134
juuso.helander(a)hel.fi

§ 1018

V 29.11.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite merellisen taidekeskuksen perustamisesta

HEL 2017-003247 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että perusteluosan 6 kappaleen viimeinen virke "Aloitteen ja kaupunkistrategian tavoitteita palvelisi hyvin tapahtumaluontoisempi taidebiennaalin kaltainen toiminta, jota HAM Helsingin taidemuseo on parhaillaan mukana selvittämässä." korvataan virkkeellä "Aloitteen tavoitetta palvelee hyvin tapahtumaluontoinen taidebiennaali, josta on strategian yhteydessä päätetty, ja jota HAM Helsingin taidemuseo on parhaillaan valmistelemassa."

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että Helsinki selvittää saaristoon sijoitettavan taidekeskuksen perustamismahdollisuudet.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Merellisten alueiden kehitys on noussut tärkeäksi tulevaisuuden voimavaraksi Helsingissä. Valtaosa rannikon rantaviivasta on jo julkisessa käytössä tai suunniteltu sellaiseksi. Merellisen potentiaalin täysi hyödyntäminen vaatii kuitenkin vielä paljon työtä, erityisesti saaristossa. Merelliseen kokonaisuuteen kuuluu asumista, vapaa-ajan ja virkistymisen paikkoja ja palveluita sekä merellisiä elinkeinoja. Matkailun potentiaaliin kuuluu sekä kaupunkilaisten lähimatkailua että kansainvälisesti kiinnostavia vierailukohteita.

Helsingin kaupunkistrategia korostaa kaupungin merellistä sijainta osana sen perusluonnetta ja -olemusta. Strategian linjauksen mukaan lähi-saariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan, merellisten kohteiden saavutettavuutta parannetaan, saariston palveluita kehitetään ja siitä tehdään entistään houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde.

Helsingin uusi yleiskaava on kaupunkirakennetta tiivistävä kaava. Kaupungin tiivistymisen myötä Helsingin rantojen, merialueen ja saariston merkitys virkistysaluepotentiaalina kasvaa. Tarkoituksena on kehittää tämän alueen saavutettavuutta ja tukea kaupungin moninaisten merellisten sisältöjen kehittymistä. Yleiskaavassa on nostettu esille erityisesti virkistys- ja matkailualueet merellisten elinkeinojen edistämiseksi.

Suomenlinnassa toimii jo nykyään kansainvälinen residenssi-ohjelma HIAP, joka järjestää näyttelyitä, seminaareja, residenssejä ja paljon muuta toimintaa. Myös Suomenlinnan rantakasarmissa on näyttelytoimintaa, mm. Helsingin taitelijaseuran ylläpitämä Galleria Rantakasarmi. Aloitteen ja kaupunkistrategian tavoitteita palvelisi hyvin tapahtumaluontoisempi taidebiennaalin kaltainen toiminta, jota HAM Helsingin taidemuseo on parhaillaan mukana selvittämässä.

Merellisten yrittäjien, yhteisöjen ja muiden aktiivisten toimijoiden kanssa yhteistyössä kartoitetaan merellisen toiminnan tulevaisuuden tarpeita ja toiveita. Yhteiskehittelyn kautta pyritään löytämään saariston kehitettäviä tähtikohteita ja uusia paikkoja merellisille toiminnoille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

13.11.2017

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 03.10.2017 § 53

HEL 2017-003247 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Mari Holopainen ja Johanna Sydänmaa esittävät valtuustoaloitteessaan, että Helsinki selvittäisi saaristoon sijoitettavan taidekeskuksen perustamismahdollisuuksia, jotta Helsingin saaristoa voitaisiin hyödyntää enemmän kulttuurin, matkailun ja luontoelämysten tarjoamiseen.

Helsingin kaupungin kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuus kannattaa Helsingin saariston hyödyntämistä kulttuurin ja taiteen paikkana uusilla tavoilla.

HAM Helsingin taidemuseo on parhaillaan mukana selvittämässä mahdollisuuksia järjestää Helsingin uudessa kaupunkistrategiaehdotuksessa mainittu, Merellisen Helsingin kehittämiseen kytketty, ja kerran kahdessa vuodessa järjestettävä saaristoon sijoittuva taidebiennaali. Toteutuessaan biennaali toteuttaisi aloitteessa mainittuja tavoitteita. Taiteitoiminnan kannalta kiinnostavat, sopivan kokoiset ja ympäristöltään monipuoliset saaret ovat pääosin valtion hallinnassa, mikä asettaa suunnitelmille omat reunaehdonsa.

Kulttuuripalvelukokonaisuus ei näe mielekkäänä, että kaupunki olisi mukana perustamassa uutta pysyvää taidekeskusta. Suomenlinnassa toimii jo nykyään kansainvälinen residenssiohjelma HIAP, joka järjestää näyttelyitä, seminaareja, residenssejä ja paljon muuta toimintaa. Myös Suomenlinnan rantakasarmissa on näyttelytoimintaa, mm. Helsingin taiteilijaseuran ylläpitämä Galleria Rantakasarmi. Aloitteessa esimerkkinä mainittu Tukholman lähistöllä sijaitseva Artipelag toimii kokonaan yksityisellä rahoituksella.

13.11.2017

Kulttuuripalvelukokonaisuus katsoo, että aloitteen ja kaupunkistrategian tavoitteita palvelisi hyvin tapahtumaluontoisempi taidebiennaalin kaltainen toiminta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
maiya.tanninen(a)hel.fi
Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2017 § 118

HEL 2017-003247 T 00 00 03

Hankennumero 5264_136

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Merellisten alueiden kehitys on noussut tärkeäksi tulevaisuuden voimavaraksi Helsingissä. Valtaosa rannikon rantaviivasta on jo julkisessa käytössä tai suunniteltu sellaiseksi. Merellisen potentiaalin täysi hyödyntäminen vaatii kuitenkin vielä paljon työtä, erityisesti saaristossa. Merelliseen kokonaisuuteen kuuluu asumista, vapaa-ajan ja virkistymisen paikkoja ja palveluita sekä merellisiä elinkeinoja. Matkailun potentiaaliin kuuluu sekä kaupunkilaisten lähimatkailua että kansainvälisesti kiinnostavia vierailukohteita. Paikallinen kysyntä takaa jatkuvan käytön rannikon ja saariston palveluille.

Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021 korostaa kaupungin merellistä sijainta osana sen perusluonnetta ja -olemusta. Strategian linjauksen mukaan lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan, merellisten kohteiden saavutettavuutta parannetaan, saariston palveluita kehitetään ja siitä tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde.

Helsingin uusi yleiskaava on kaupunkirakennetta tiivistävä kaava. Kaupungin tiivistymisen myötä Helsingin rantojen, merialueen ja saariston merkitys virkistysaluepotentiaalina kasvaa. Tarkoituksena on kehittää tämän alueen saavutettavuutta ja tukea kaupungin moninaisten merellisten sisältöjen kehittymistä. Yleiskaavassa on nostettu esille erityisesti virkistys- ja matkailualueet merellisten elinkeinojen edistämiseksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Merellisten alueiden suunnittelua viedään tarkemmalle tasolle yleissuunnitelman avulla. Merellisen Helsingin yleissuunnitelman ydin on saariston ja rannikon toiminnallinen avaaminen siten, että alue on viihtyisä, aktiivinen, puhdas ja kaikille kaupunkilaisille avoin. Tavoitteena on rantojen ja saariston elinvoimaisuus ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen sekä merellisten alueiden kehittymisen ja ranta-alueiden maankäytön suunnittelun edistäminen hallittuna kokonaisuutena. Tärkeä päämäärä on myös kaupungin profiiliin nostaminen: merellisen Helsingin tunnetuksi tekeminen ja kehittäminen kansainvälisesti kiinnostavaksi vierailukohteeksi. Meri on osa Helsingin laajaa ja kattavaa viher- ja siniverkostoa, ja maisema-, ekologia- ja kulttuuriympäristöarvojen huomioiminen on tärkeä osa suunnittelua.

Merellisen Helsingin yleissuunnitelman keskeistä sisältöä on erilaisten verkostojen tunnistaminen ja suunnitteleminen. Liikenteen verkostoihin kuuluvat saavutettavuus, yhteydet mereltä maalle, huoltoverkostot sekä vesiliikenteen kehittäminen. Toimintojen ja palveluiden muodostamat verkostot sisältävät elinkeinotoiminnan, virkistäytymisen ja matkailun edellytysten parantamisen. Oman kokonaisuutensa muodostavat sini- ja viherverkostot rannoilla ja saaristossa, ekologinen kestävyys ja ilmastomuutokseen sopeutuminen. Merellisten yrittäjien, yhteisöjen ja muiden aktiivisten toimijoiden kanssa yhteistyössä kartoitetaan merellisen toiminnan tulevaisuuden tarpeita ja toiveita maankäytön suhteen. Yhteiskehittelyn kautta pyritään löytämään saariston kehitettäviä tähti-kohteita ja uusia paikkoja merellisille toiminnoille.

Helsingin kaupungin asemakaavoituksen kanta on, että mikäli ehdotettu merellinen taidekeskus toteutuu, se tukisi hyvin saariston ja rannikon kehittämisen tavoitteita.

Nykytilanteessa vajaa infra vaikeuttaa kuitenkin korkeatasoisten ympäristöpalveluiden sijoittumista saaristoon. Taidekeskuksen perustamisen mahdollistamisen vaatimia saariston kehittämisen esteiden poistamisen toimenpiteitä ovat merellisten alueiden saavutettavuuden parantaminen, vesiliikenteen kehittäminen sekä saaristoa palvelevien huoltotoimintojen mahdollistaminen ja turvaaminen ja infran ekologisten ratkaisujen kehittäminen (vesihuolto, energia ja jätehuolto). Saariston toiminnallinen avaaminen nykyistä korkeammalla palvelutasolla edellyttää kaupungilta investointeja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Meri Louekari, arkkitehti, puhelin: 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

§ 1019

V 29.11.2017, Valtuutettu Terhi Mäen aloite äänimerkillä varustetuista liikennevaloista Gotlanninkadun suojatielle

HEL 2017-003248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Terhi Mäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Mäki Terhi ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Terhi Mäki ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Gotlanninkadun suojatielle toteutetaan äänimerkillä ja reunakorotuksella varustetut liikennevalot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Gotlanninkadun ylittävän suojatien valo-ohjaaminen kiertoliittymässä edellyttäisi suojatien siirtämistä etäälle kiertoliittymästä, mikä haittaisi Marjaniementien suuntaista jalankulkua. Näkövammaiset kokevat erityisen ongelmalliseksi suojatien suunnan arvioimisen, joten liikennevalojen sijasta kiertoliittymän itäpuolinen suojatie tullaan kokeiluluonteisesti varustamaan vastaavanlaisilla äänimajakoilla kuin liriksen sisään-

13.11.2017

käynti. Kokeilun avulla saadaan myös kokemuksia äänimajakoiden hyödyntämisestä katuymäristössä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Mäki Terhi ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiymäristölautakunta 19.09.2017 § 101

HEL 2017-003248 T 00 00 03

Hankenumero 5264_135

Lausunto

Kaupunkiymäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Gotlanninkadun ylittävän suojatien valo-ohjaaminen kiertoliittymässä edellyttäisi suojatien siirtämistä etäälle kiertoliittymästä, mikä haittaisi Marjaniementien suuntaista jalankulkua. Näkövammaiset kokevat erityisen ongelmalliseksi suojatien suunnan arvioimisen. Liikennevalojen sijasta kiertoliittymän itäpuolinen suojatie tullaan sen vuoksi kokeilu- luonteisesti varustamaan vastaavan kaltaisilla äänimajakoilla kuin lirikesisäänkäynnin lähellä. Näin saadaan kokemuksia, miten äänimajakoita voidaan hyödyntää myös katuymäristössä.

Lisäksi Asujanpolun kohdalla Gotlanninkadun ylittävälle suojatielle on rakennettu liikennevalojen tarvitsemat alitusputket siltä varalta, että korotettu suojatie osoittautuu riittämättömäksi jalankulku- ja pyöräilyn ylityksien kannalta ja suojatievalot todetaan tarpeellisiksi. Itäväylän varteen rakennettava baana risteää Gotlanninkadun Asujanpolun kohdalla, joten jos suojatielle rakennetaan liikennevalot, ne tulevat haittaamaan pyöräilyn sujuvuutta etenkin idästä keskustan suuntaan liikuttaessa.

13.11.2017

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1020

V 29.11.2017, Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite Suvilahden skeittipuiston virallistamisesta

HEL 2017-003249 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Vesa Korkkula ja 38 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Suvilahdessa sijaitsevan skeittipuiston asema virallistetaan ja otetaan huomioon kaavoja laadittaessa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Suvilahden voimalaitoksen alueelle ollaan laatimassa asemakaavan muutosta. Kaavamuutokseen sisältyy lisäksi Kaasukellonpuiston alue sekä Kalasatamanpuiston eteläosa. Kaavamuutoksen arvioidaan tulevan kaupunginvaltuuston käsittelyyn keväällä 2019.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tulevaan Kaasukellonpuistoon on suunniteltu Suvilahden skeittipuisto. Kaasukellonpuistoon ollaan laatimassa kokonaissuunnitelmaa, jossa alue osoitetaan Kalasataman asukkaiden urheilu- ja virkistyskäyttöön. Skeittaus on hyvin luonteva osa Kaasukellonpuistoa ja aluetta tullaan kehittämään siten, että skeittipuisto säilyy yhtenä alueen toimintona.

Kaupunkistrategiassa edellytetään, että selvitetään Suvilahden alueen kehittämistä kansainvälisesti erottuvaksi, pysyväksi tapahtuma-alueeksi. Skeittipuisto on keskeinen osa aluetta. Paikan toteuttaminen ja olemassaolo on erinomainen esimerkki elävästä kaupunkikulttuurista ja aktiivisesta kansalaistoiminnasta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Korkkula Vesa ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 26

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2017 § 117

HEL 2017-003249 T 00 00 03

Hankenumero 0946_6

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suvilahden voimalaitoksen alueelle ollaan laatimassa asemakaavan muutosta. Kaavamutokseen sisältyy lisäksi Kaasukellonpuiston alue sekä Kalasatamanpuiston eteläosa, jossa oleva huoltorakennus aiotaan purkaa ja korvata uudisrakennuksella. Kaavamutoksen arvioidaan tulevan kaupunginvaltuuston käsittelyyn keväällä 2019.

Tulevassa Kaasukellonpuistossa sijaitsee nykyisin Suvilahden väliaikainen skeittipuisto. Kaasukellonpuistoon ollaan laatimassa kokonais-

13.11.2017

suunnitelmaa, jossa alue osoitetaan Kalasataman asukkaiden urheiluja virkistyskäyttöön siten, että se voi tarvittaessa toimia myös paisuntavarana Suvilahden tapahtumakentän tapahtumille, esimerkiksi musiikkifestivaaleille.

Skeittipuistotoiminnot sisällytetään osaksi Kaasukellonpuiston toimintoja. Skeittipuiston nykyiset rakenteet eivät voi säilyä sellaisenaan maaperän puhdistamisen ja maaston korkeuserojen muutosten johdosta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että skeittaus toimintana on hyvin luonteva osa tulevaa Kaasukellonpuistoa ja aluetta tullaan kehittämään siten, että skeittipuisto säilyy yhtenä alueen toimintona myös tulevaisuudessa.

Käsittely

26.09.2017 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään sana "todennäköisesti" virkkeeseen: "Skeittipuiston nykyiset rakenteet eivät todennäköisesti voi säilyä sellaisenaan maaperän puhdistamisen ja maaston korkeuserojen muutosten johdosta" ja lisätään saman kappaleen viimeiseksi virkkeeksi: "Suvilahden skeittipuisto on kuitenkin skeittikulttuurihistoriallisesti merkittävä sekä kansainvälisesti tunnettu, ja sen olemassaolo pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan nykyisessä muodossaan."

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään sana "todennäköisesti" virkkeeseen: "Skeittipuiston nykyiset rakenteet eivät todennäköisesti voi säilyä sellaisenaan maaperän puhdistamisen ja maaston korkeuserojen muutosten johdosta" ja lisätään saman kappaleen viimeiseksi virkkeeksi: "Suvilahden skeittipuisto on kuitenkin skeittikulttuurihistoriallisesti merkittävä sekä kansainvälisesti tunnettu, ja sen olemassaolo pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan nykyisessä muodossaan."

Jaa-äännet: 8

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 3

Mia Haglund, Mai Kivelä, Leo Stranius

13.11.2017

Tyhjä: 2
Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8-3.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi
Tuomas Hakala, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.09.2017 § 31

HEL 2017-003249 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialalla ollaan laatimassa asemakaavan muutosta Suvilahden voimalaitoksen alueelle. Kaavamuutokseen sisältyy Kaasukellonpuiston alue. Kaavamuutoksen arvioidaan tulevan valtuuston käsittelyyn keväällä 2019. Tulevassa Kaasukellonpuistossa sijaitsee nykyinen Suvilahden skeittipuisto. Kaasukellonpuistoon ollaan laatimassa kokonaissuunnitelmaa, jossa skeittipuistotoiminnot sisällytetään osaksi Kaasukellonpuiston toimintoja. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että kaavoituksessa tulisi huomioida, että nykyisen skeittipuiston toimintoja säilytettäisiin osana aluetta.

Helsingissä skeittipalveluita järjestävät kaupunkiympäristön toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelu- ja nuorisopalvelukonaisuudet.

Suvilahden skeittiparkki on poikkeuksellisesti kokonaan skeittaajien talokootyönä rakentama skeittiparkki. Helsingin kaupunki on osallistunut kustannuksiin nuorisoasiainkeskuksen, rakennusviraston ja Helsinki World Design Capital -hankkeen kautta. Parkki on osana Helsingin Skeittiohjelmaa 2015–2019. Osa parkin rahoituksesta on saatu joukkorahoituskampanjan avulla.

13.11.2017

Suvilahden skeittipuisto sijaitsee kaupunkiympäristön hallinnoimalla alueella. Suomen Rullalautaliitto vuokrasi Suvilahden parkin alueen (n. 900 m²) Helsingin Tilakeskukselta vuonna 2011. Vuokrasopimus on väliaikainen, sillä alueelle rakentuu Kalasataman kaupunginosa. Sopimuksen mukaan väliaikainen skeittiparkki voi toimia siihen asti, kunnes rakentaminen sen kohdalla alkaa.

Kerrokartalla-osallistumiskanavan kyselystä saadussa palautteessa vastaajat ylistivät Suvilahden skeittiparkkia. Erityisenä toiveena oli, että väliaikaiseksi tarkoitettu parkki saisi pysyvän aseman. Skeittiparkissa on järjestetty useita tapahtumia. Esimerkiksi Suomen suurin skeittitapahtuma HELride täytti Helsingin kadut 13.–15.7.2017, sekä lajista kiinnostuneilla harrastajilla että ammattiskeittareilla. Yksi tapahtuman keskeisistä tapahtumapaikoista oli Suvilahden ainutlaatuinen skeittiparkki

Alustavia suunnitelmia Kaasukellonpuistoon ajatelluista toiminnoista, joissa skeittipuisto on mukana, on esitelty Skeittipaikkatyöryhmälle 20.6.2017. Skeittipaikkatyöryhmä on epävirallinen poikkihallinnollinen työryhmä joka koordinoi kaupungilla skeittiasioita. Työryhmä on teettänyt skeittiohjelman, joka päivitetään noin 4 vuoden välein. Suunnitelma päivitettiin viimeiseksi vuonna 2015 ja ohjelma ulottuu vuodelle 2019. Skeittiohjelman päivittämisen valmistelu aloitetaan vuoden 2018 aikana.

Päivityksessä arvioidaan kaupunkitasoisesti olemassa olevat skeittämisen edellytykset sekä tulevat verkoston kehittämistarpeet vuorovaihteisesti palvelun käyttäjien kanssa. Tässä yhteydessä huomioidaan myös Suvilahden skeittiparkin tai mahdollisesti parkille korvaavan skeittipaikan tarve.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että Suvilahden skeittipuisto on skeittikulttuurihistoriallisesti merkittävä sekä kansainvälisesti tunnettu ja pitää erittäin tärkeänä, että sen olemassaolo pyritään säilyttämään.

Tuleva kaupunkistrategia tukee asiaa, jossa linjataan Suvilahden vaikiinnuttaminen kulttuuri- ja tapahtuma-alueena. Skeittipuisto on keskeinen osa aluetta. Paikan toteuttaminen ja olemassaolo on erinomainen esimerkki elävästä kaupunkikulttuurista ja aktiivisesta kansalaistoiminnasta joka yhdistää eri-ikäisiä ihmisiä.

Käsittely

05.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään seuraavat kappaleet lausunnon loppuun:

13.11.2017

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että Suvilahden skeittipuisto on skeittikulttuurihistoriallisesti merkittävä sekä kansainvälisesti tunnettu ja pitää erittäin tärkeänä, että sen olemassaolo pyritään säilyttämään.

Tuleva kaupunkistrategia tukee asiaa, jossa linjataan Suvilahden vakiinnuttaminen kulttuuri- ja tapahtuma-alueena. Skeittipuisto on keskeinen osa aluetta. Paikan toteuttaminen ja olemassaolo on erinomainen esimerkki elävästä kaupunkikulttuurista ja aktiivisesta kansalaistoiminnasta joka yhdistää eri-ikäisiä ihmisiä

Kannattaja: Johanna Sydänmaa

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään seuraavat kappaleet lausunnon loppuun: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että Suvilahden skeittipuisto on skeittikulttuurihistoriallisesti merkittävä sekä kansainvälisesti tunnettu ja pitää erittäin tärkeänä, että sen olemassaolo pyritään säilyttämään. Tuleva kaupunkistrategia tukee asiaa, jossa linjataan Suvilahden vakiinnuttaminen kulttuuri- ja tapahtuma-alueena. Skeittipuisto on keskeinen osa aluetta. Paikan toteuttaminen ja olemassaolo on erinomainen esimerkki elävästä kaupunkikulttuurista ja aktiivisesta kansalaistoiminnasta joka yhdistää eri-ikäisiä ihmisiä

Jaa-äännet: 1
Mika Ebeling

Ei-äännet: 11
Elisa Gebhard, Simon Granroth, Mari Holopainen, Heimo Laaksonen, Raine Luomanen, Otto Meri, Päivi Meros, Sami Mutttilainen, Terhi Peltonen, Johanna Sydänmaa, Niilo Toivonen

Tyhjä: 1
Arja Karhuvaara

Poissa: 0

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Arja Eloranta, hallintosihteeri, puhelin: 310 87902
arja.eloranta(a)hel.fi

§ 1021

V 29.11.2017, Valtuutettu Suzan Ikävalkon aloite Lapinlahden sairaala-alueen toiminnan kehittämisestä

HEL 2017-003509 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suzan Ikävalkon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ikävalko Suzan ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Suzan Ikävalko ja 47 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää, miten Lapinlahden vanhaa sairaala-aluetta voidaan edelleen kehittää kaikille kaupunkilaisille ja matkailijoille avoimena kiinnostavana kohteena.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä. Lapinlahden alueen sairaalakäytöstä on luovuttu vuonna 2006 eikä kaupungin tavoitteena ole ottaa aluetta uudelleen sote- eikä muuhunkaan käyttöön.

Nykyinen toiminta rakennuksissa on luonteeltaan väliaikaista, ja tiloja onkin vuokrattu lyhytaikaisilla vuokrasopimuksilla, eikä nykyisiltä vuokralaisilta perittävä vuokra kata rakennusten investointeja kaupungin tilaohjeiden mukaisesti. Väliaikaista toimintaa koskevat ilmoittelu-, viestintä- ja markkinointitoimet ovat nykyisten toimijoiden vastuulla.

Lapinlahden sairaala-alueita kehitetään siten, että rakennuksille haetaan kilpailumenettelyn kautta uusi omistaja, jolla on visio alueen ja rakennusten uudesta käytöstä sekä tahto ja taloudelliset edellytykset kunnostaa nykyiset suojellut rakennukset ja huolehtia rakennusten kunnosta myös jatkossa. Kilpailun lähtökohdiksi määritellään suunnitteluperiaatteet ja sen tuloksen pohjalta laaditaan asemakaavan muutos. Museovirasto valvoo alueen suojeluarvojen säilymistä.

Väliaikaisten vuokralaisten nykytoiminta on hyvä alueen elävöittämiselle ennen kilpailusta saatavien ideoiden jatkotyöstämistä, ja kansalaisten Lapinlahtea kohtaan osoittama aktiivisuus on ideoita antavaa myös alueen tulevalle kehittämiselle. Nykyisten vuokralaisten läsnäolo myös ylläpitää kiinteistön arvoa. On kaupungin edun mukaista etteivät kiinteistöt ole tyhjillään ennen kuin tulevaan peruskorjausvaiheeseen päästään. Onkin tarkoituksenmukaista jatkaa nykyisiä vuokrasopimuksia suunnitellun peruskorjauksen alkamiseen asti. Pidempi vuokrasopimus mahdollistaa vuokralaisten tekemät tilojen kunnostustyöt, jolloin lisää tilaa voidaan saada vuokrakäyttöön.

Lapinlahden puisto tulisi säilyttää kaikille mahdollisimman avoimena alueena, jonka kulttuurihistorialliset arvot säilytetään. Aluetta kehitetään siten, että tulevalle toimijalle voidaan luoda edellytykset ideansa mukaiseen taloudelliseen toimintaan Lapinlahden alueella.

Voimassa olevassa asemakaavassa on varattu paikka laiturille. Rantamuuri on erittäin huonokuntoinen ja se on aluesuunnitelmassa esitetty kiireellisesti korjattavaksi. Hankkeen alustava kustannusarvio on noin 450 000 euroa. Hanke ei ole investointiohjelmassa lähivuosina. Ennen rantamuurin korjaamista ei siihen tukeutuvia laiturirakenteita voida toteuttaa turvallisesti. Sairaalarakennuksen toimijoille on alustavissa keskusteluissa osoitettu paikka väliaikaiselle laiturille sairaalarakennuksen länsipuolelta. Laituripaikkojen vuokraamisesta ja mahdollisesta toteuttamisesta vastaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden merelliset palvelut -yksikkö.

Lapinlahden Lähteen, Tilajakamon ja muiden kiinteistön vuokralaisten sekä kaupunkiympäristön toimialan eri palveluiden kanssa on säännöllisissä tapaamisissa keskusteltu opastamistarpeista. Pelastuslaitoksen vaatimat alueopasteet on aikanaan asennettu kiinteistöviraston toimesta. Katualueilla ja puistossa opastaminen tapahtuu liikennemerkein. Ja-

lankulkijoiden opastaminen alueelle on puutteellista, ja lisää opasteita tarvitaan. Lapinlahden sairaala puistoineen on merkittävä kulttuurikohte, jonka saavutettavuutta tulee parantaa. Muu palveluiden mainostaminen puistossa ei ole toivottavaa. Kiinteistön palveluiden esiin tuominen ja markkinointi tulisi tehdä toimijoiden toimesta kiinteistön alueella.

Kaupunkiympäristölautakunta on edellyttänyt, että alkuvuonna 2018 lautakuntaan tuotavan kilpailuohjelman toteuttamisen rinnalla selvitetään myös sellaista ”nollavaihtoehtoa”, jossa kaupunki kunnostaa Lapinlahden sairaalarakennukset vain rakenteiden vaatimalle minimitasolle (suunnilleen nykyistä käyttöä vastaavan toiminnan tarpeiden mukaisesti) ja selvittää löytyykö rakennuksille näiden investointien kautta syntyvällä vuokratasolla mahdollisia vuokralaisia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ikävalko Suzan ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 63

HEL 2017-003509 T 00 00 03

Hankennumero 5264_133

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä. Lapinlahden alueen sairaalakäytöstä on luovuttu vuonna 2006 eikä kaupungin tavoitteena ole ottaa aluetta uudelleen sote- eikä muuhunkaan käyttöön.

Nykyinen toiminta rakennuksissa on luonteeltaan väliaikaista ja tiloja onkin vuokrattu lyhytaikaisilla vuokrasopimuksilla eikä nykyisiltä vuokralaisilta perittävä vuokra kata edes rakennusten nykyisiä investointeja kaupungin tilaohjeiden mukaisesti. Väliaikaista toimintaa koskevat ilmoittelu-, viestintä- ja markkinointitoimet ovat nykyisten toimijoiden vastuulla.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Lapinlahden sairaala-aluea kehitetään siten, että rakennuksille haetaan kilpailumenettelyn kautta uusi omistaja, jolla on visio alueen ja rakennusten uudesta käytöstä sekä tahto ja taloudelliset edellytykset kunnostaa nykyiset suojellut rakennukset ja huolehtia rakennusten kunnosta myös jatkossa. Kilpailun lähtökohdiksi määritellään suunnitteluperiaatteet ja sen tuloksen pohjalta laaditaan asemakaavan muutos. Museovirasto valvoo alueen suoje-luarvojen säilymistä.

Vanhat arvokkaat kohteet säilyvät parhaiten kunnossa, kun omistajana on taho, joka voi pitää rakennukset jatkuvassa käytössä sekä huoltaa ja ylläpitää rakennuksia kaiken aikaa. Myös nykyiset toimijat alueella voivat tehdä tarjouksen ryhtyä rakennusten omistajiksi. Alueella mahdollinen toiminta tulee todennäköisesti ideakilpailussa hyvin monipuolisesti esille sisältäen mm. aloitteessa mainitut asiat. Niiden huomioiminen tässä vaiheessa on tilapäisten toimijoiden resurssien varassa.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että väliaikaisten vuokralaisten nykytoiminta on hyvä alueen elävöittämiselle ennen kilpailusta saatavien ideoiden jatkotyöstämistä ja että kansalaisten Lapinlahtea kohtaan osoittama aktiivisuus on ideoita antavaa myös alueen tulevalle kehittämiselle.

Lautakunta toteaa, että nykyisten vuokralaisten läsnäolo ylläpitää kiinteistön arvoa. On kaupungin edun mukaista etteivät kiinteistöt ole tyhjillään ennekuin tulevaan peruskorjausvaiheeseen päästään. Siksi on taroituksenmukaista jatkaa nykyisiä vuokrasopimuksia suunnitellun peruskorjauksen alkamiseen asti. Pitkäjänteisempi vuokrasopimus mahdollistaa vuokralaisille tilojen kunnostamista jolloin lisää neliötä voidaan saada vuokrakäyttöön.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että Lapinlahden puisto säilytetään kaikille mahdollisimman avoimena alueena ja sen kulttuurihistorialliset arvot säilytetään. Aluetta kehitetään siten, että tulevalle toimijalle voidaan luoda edellytykset ideansa mukaiseen taloudelliseen toimintaan Lapinlahden alueella.

Voimassa olevassa asemakaavassa on varattu paikka laiturille. Rantamuuri on erittäin huonokuntoinen ja se on aluesuunnitelmassa esitetty kiireellisesti korjattavaksi. Hankkeen alustava kustannusarvio on noin

13.11.2017

450 000 euroa. Hanke ei ole investointiohjelmassa lähivuosina. Ennen rantamuurin korjaamista ei siihen tukeutuvia laiturirakenteita voida toteuttaa turvallisesti. Sairaalarakennuksen toimijoille on alustavissa keskusteluissa osoitettu paikka väliaikaiselle laiturille sairaalarakennuksen länsipuolelta. Laituripaikkojen vuokraamisesta ja mahdollisesta toteuttamisesta vastaa liikuntatoimen merelliset palvelut.

Lapinlahden Lähteen, Tilajakamon ja muiden kiinteistön vuokralaisten sekä kaupunkiympäristön toimialan eri palvelujen kanssa on säännöllisissä tapaamisissa keskusteltu opastamistarpeista. Pelastuslaitoksen vaatimat alueopasteet on aikanaan asennettu kiinteistöviraston toimesta. Katualueilla ja puistossa opastaminen tapahtuu liikennemerkein. Jalankulkijoiden opastaminen alueelle on puutteellista, ja lisää opasteita tarvitaan. Lapinlahden sairaala puistoinen on merkittävä kulttuurikohte, jonka saavutettavuutta tulee parantaa. Muu palveluiden mainostaminen puistossa ei ole toivottavaa. Kiinteistön palveluiden esiin tuominen ja markkinointi tulisi tehdä toimijoiden toimesta kiinteistön alueella.

Kaupunkiympäristölautakunta lisäksi edellyttää, että alkuvuonna 2018 lautakuntaan tuotavan kilpailuohjelman toteuttamisen rinnalla selvitetään myös sellaista ”nollavaihtoehtoa”, missä kaupunki kunnostaa Lapinlahden sairaalarakennukset vain rakenteiden vaatimalla minimitasolla (suunnilleen nykyistä käyttöä vastaavan toiminnan tarpeiden mukaisesti) ja selvittää löytyykö rakennuksille näiden investointien kautta syntyvällä vuokratasolla mahdollisia vuokralaisia.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Silvia Modig: Lisätään kohdan 6 jälkeen uusi kappale:

Lautakunta toteaa, että nykyisten vuokralaisten läsnäolo ylläpitää kiinteistön arvoa. On kaupungin edun mukaista etteivät kiinteistöt ole tyhjillään ennekuin tulevaan peruskorjausvaiheeseen päästään. Siksi on taroituksenmukaista jatkaa nykyisiä vuokrasopimuksia suunnitellun peruskorjauksen alkamiseen asti. Pitkäjänteisempi vuokrasopimus mahdollistaa vuokralaisille tilojen kunnostamista jolloin lisää neliötä voidaan saada vuokrakäyttöön.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään päätökseen kappale: ”Hyväksyessään

13.11.2017

oheisen lausunnon kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että alkuvuonna 2018 lautakuntaan tuotavan kilpailuohjelman toteuttamisen rinnalla selvitetään myös sellaista "nollavaihtoehtoa", missä kaupunki kunnostaa Lapinlahden sairaalarakennukset vain rakenteiden vaatimalla minimitasolla (suunnilleen nykyistä käyttöä vastaavan toiminnan tarpeiden mukaiseksi) ja selvittää löytyykö rakennuksille näiden investointien kautta syntyvällä vuokratasolla mahdollisia vuokralaisia."

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään päätökseen kappale: "Hyväksyessään oheisen lausunnon kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että alkuvuonna 2018 lautakuntaan tuotavan kilpailuohjelman toteuttamisen rinnalla selvitetään myös sellaista "nollavaihtoehtoa", missä kaupunki kunnostaa Lapinlahden sairaalarakennukset vain rakenteiden vaatimalla minimitasolla (suunnilleen nykyistä käyttöä vastaavan toiminnan tarpeiden mukaiseksi) ja selvittää löytyykö rakennuksille näiden investointien kautta syntyvällä vuokratasolla mahdollisia vuokralaisia."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Nuutti Hyttinen

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 4 (1 poissa).

22.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juhani Linnosmaa, projektipäällikkö, puhelin: 310 74401
juhani.linnosmaa(a)hel.fi
Maria Jaakkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37244
maria.jaakkola(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

13.11.2017

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1022

V 29.11.2017, Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Merimiehenkadun liikenneturvallisuuden parantamisesta

HEL 2017-003885 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Pakarinen Pia ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 13

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tekee Merimiehenkadun ympäristöön kokonaisvaltaisen turvallisuus selvityksen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Merimiehenkatu on liikenteeltään tyypillinen kaksisuuntainen tonttikatu, jolla on toispuoleinen pysäköinti. Katutila on hyvin niukka kohtaamisille, mikä hidastaa ajonopeuksia. Merimiehenkadun nopeusrajoitus on 30 km/h ja liikennemäärä noin 2 000 ajoneuvoa/vrk.

Telakkakadun ja Merimiehenkadun liittymä on laaja, mikä saattaa antaa kuljettajalle väärän mielikuvan turvallisesta tilannenopeudesta. [Te-](#)

[lakkakadun liikennesuunnitelmassa](#) (Kslk 18.8.2015) on esitetty muutoksia, jotka toteutetaan investointiohjelman mukaan lähivuosina.

Merimiehenkadun ja Perämiehenkadun liittymä on tasa-arvoinen eli sen kaikista tulosuunnista on väistettävä oikealta tulevaa liikennettä, jolloin ajonopeudet pysyvät kohtuullisina.

Viimeisen 10 vuoden aikana Merimiehenkadulla on sattunut kolme poliisin tietoon tullutta jalankulkuonnettomuutta, joista kahdessa on sattunut henkilövahinko. Onnettomuuksista kaksi on johtunut peruuttavasta autosta. Kolmas tapaus on kääntyvän pakettiauton aiheuttama onnettomuus.

Päiväkoti Meripirtin läheisyydessä on "lapsia"-varoitusmerkit sekä Merimiehenkadulla että Perämiehenkadulla. Varoitusmerkkeihin tullaan lisäämään päiväkodin aukioloaikoina käytössä olevat vilkkuvalot.

Merimiehenkatu on tavanomaisen turvallinen kantakaupungin tonttikatu, jolla on tehty turvallisuuteen tähtääviä toimenpiteitä. Telakkakadun suunnitelman toteutumisen myötä myös Merimiehenkadun länsipää muuttuu tonttikadun luonnetta korostavaksi. Kadun rooli tai käyttö ei ole viime aikoina muuttunut, joten erikseen tehtävälle kokonaisvaltaiselle turvallisuusselvitykselle ei ole tarvetta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Pakarinen Pia ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 13

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2017 § 164

HEL 2017-003885 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Merimiehenkatu on kaksisuuntainen tonttikatu, jolla on toispuoleinen pysäköinti. Katutila on hyvin niukka kohtaamisille, mikä hidastaa ajonepeuksia. Merimiehenkadulla on nopeusrajoitus 30 km/h. Merimiehenkadun tarkoituksena on ennen kaikkea palvella ympäröiviä asukkaita ja toimijoita. Sen luonne ja liikenne on tonttikadulle tyypillinen. Merimiehenkadun liikennemäärät ovat luokkaa noin 2 000 ajoneuvoa/vrk.

Telakkakadun ja Merimiehenkadun liittymä on laaja, mikä saattaa antaa kuljettajalle väärän mielikuvan turvallisuudesta tilannenopeudesta. Telakkakadun liikennesuunnitelmassa on esitetty tähän muutosta:

http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Paatos/2015/Ksv_2015-08-18_Kslk_16_Pk/A631006F-C0DD-4E31-8100-1B23E5B11422/Liite.pdf.

Telakkakadun muutokset toteutetaan kaupungin investointiohjelman mukaan lähivuosina.

Päiväkodin läheisyydessä on "Lapsia"-varoitukset sekä Merimiehenkadulla että Perämiehenkadulla. Merimiehenkadun ja Perämiehenkadun liittymä on tasa-arvoinen eli sen kaikista tulosuunnista on väistettävä oikealta tulevaa liikennettä, jolloin ajonopeudet pysyvät kohtuullisina. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Merimiehenkadun ja Perämiehenkadun "Lapsia"-varoitukseen olisi hyvä lisätä päiväkodin aukioloaikaan käytössä olevat vilkkuvalot.

Viimeisen 10 vuoden aikana poliisin tietoon tulleita onnettomuuksia on Merimiehenkadulla sattunut kolme jalankulkuonnettomuutta, joista kahdessa on sattunut henkilövahinko. Onnettomuuksista kaksi on johtunut peruuttavasta autosta. Kolmas tapaus on kääntyvän pakettiauton aiheuttama onnettomuus.

Merimiehenkatu on tavanomaisen turvallinen kantakaupungin tonttikatu, jolla on tehty turvallisuuteen tähtääviä toimenpiteitä. Telakkakadun suunnitelman toteutumisen myötä myös Merimiehenkadun länsipää muuttuu tonttikadun luonnetta korostavaksi. Kadun rooli tai käyttö ei ole viime aikoina muuttunut, joten erikseen tehtävälle kokonaisvaltaiselle turvallisuus selvitykselle ei ole perusteita.

Käsittely

13.11.2017

24.10.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Rissanen: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen neljänteen kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Merimiehenkadun ja Perämiehenkadun "Lapsia"-varoituserkkeihin olisi hyvä lisätä päiväkodin aukioloaikaan käytössä olevat vilkkuvalot.

Kannattaja: Risto Rautava

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Laura Rissanen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Antti Koskela, Jape Lovén, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Kaisa Hernberg, Atte Kaleva, Silvia Modig, Risto Rautava, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Laura Rissanen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 7 .

10.10.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juuso Helander, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37134
juuso.helander(a)hel.fi

§ 1023

V 29.11.2017, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite jalankulkijoiden liikennevaloetuksista raitiovaunupysäkeille

HEL 2017-003886 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hyttinen Nuutti ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, jotta jalankulkijoille toteutetaan raitiovaunujen kulkuun sidotuin liikennevaloetuksin esteetön pääsy ajoradan keskellä sijaitseville raitiovaunupysäkeille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Raitiovaunupysäkkien kohdalla olevat suojatiet palvelevat sekä pysäkeille kulkevia että koko kadun ylittäviä jalankulkijoita. Usein suojateiden yhteydessä on myös pyörätien jatke. Helsingissä lähes kaikilla suojateilla muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta on periaatteena, että vihreän liikennevalon alussa kadun reunasta liikkeelle lähtenyt jalankulkiija tai pyöräilijä pääsee koko kadun yli kerralla. Tällöin sekä autoliiken-

13.11.2017

teen kaistojen ylittävät suojatiet että kiskoalueen ylittävä suojatie ovat samanaikaisesti vihreänä. Toimintaperiaatteella pyritään takaamaan sujuva ja turvallinen ylitys koko kadun yli sekä jalankulkijoille että pyöräilijöille, jolloin heidän ei tarvitse jäädä kadun usein varsin kapeille keskisaarekkeille odottamaan vihreää valoa uudelleen.

Aloitteen mukainen liikennevalojen toiminta johtaisi siihen, että autoliikenteen kaistojen ylittävät suojatien osat olisivat vihreänä, mutta kiskoalueen ylitys olisi punaisella raitiovaunun pysäkillä saapumisen ja pysäkillä seisomisen aikana. Tämä hyödyttäisi jalankulkijoita, joiden tarvitsee ylittää ainoastaan autoliikenteen kaistat päästäkseen raitoliikenteen pysäkillä. Kyseinen liikennevalojen toiminta ei palvelisi kuitenkaan koko kadun ylittäviä jalankulkijoita tai pyöräilijöitä eikä sellaisia jalankulkijoita, joiden tulee ylittää myös kiskoalue päästäkseen pysäkillä. Ratkaisu poistaisi jalankulkijoilta houkutus ylittää autoliikenteen kaistat vasten punaista liikennevaloa, mutta ongelma siirtyisi todennäköisesti kiskoylityksen kohdalle, mikä ei olisi liikenneturvallisuuden ja raitoliikenteen sujuvuuden kannalta toivottavaa.

Useilla katuosuuksilla sekä raitio- että bussiliikenne on varsin tiheää ja raitiovaunut saapuvat pysäkeille satunnaisesti. Jos raitoliikenteen pysäkillä johtavaa suojatietä risteävä autoliikenne pysäytettäisiin aina raitiovaunun saapuessa pysäkillä ja seisoessa sillä, lyhentäisi tämä huomattavasti autoliikenteen suunnan vihreän pituutta nykyisestä tilanteesta. Tällainen liikennevalojen toimintatapa ruuhkauttaisi ajoneuvoliikennettä ja siten heikentäisi myös bussiliikenteen sujuvuutta.

Aloitteessa esitettyä jalankulkijoiden liikennevaloetuutta raitoliikenteen pysäkkien yhteydessä ei ole edellä kuvatuista kokonaisvaikutuksista johtuen tarkoituksenmukaista toteuttaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hyttinen Nuutti ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.10.2017 § 133

HEL 2017-003886 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Raitiovaunupysäkkien kohdalla olevat suojatiet palvelevat sekä pysäkeille kulkevia että koko kadun ylittäviä jalankulkijoita. Usein suojateiden yhteydessä on myös pyörätien jatke. Helsingissä lähes kaikilla suojateilla muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta on periaatteena, että vihreän liikennevalon alussa kadun reunasta liikkeelle lähtenyt jalankulkija tai pyöräilijä pääsee koko kadun yli kerralla. Tällöin sekä autoliikenteen kaistojen ylittävät suojatiet että kiskoalueen ylittävä suojatie ovat samanaikaisesti vihreänä. Toimintaperiaatteella pyritään takaamaan sujuva ja turvallinen ylitys koko kadun yli sekä jalankulkijoille että pyöräilijöille, jolloin heidän ei tarvitse jäädä kadun usein varsin kapeille keskisaarekkeille odottamaan vihreää valoa uudelleen.

Aloitteen mukainen liikennevalojen toiminta johtaisi siihen, että autoliikenteen kaistojen ylittävät suojatien osat olisivat vihreänä, mutta kiskoalueen ylitys olisi punaisella raitiovaunun pysäkillä saapumisen ja pysäkillä seisomisen aikana. Tämä hyödyttäisi jalankulkijoita, joiden tarvitsee ylittää ainoastaan autoliikenteen kaistat päästäkseen raitoliikenteen pysäkillä. Kyseinen liikennevalojen toiminta ei palvelisi kuitenkaan koko kadun ylittäviä jalankulkijoita tai pyöräilijöitä eikä sellaisia jalankulkijoita, joiden tulee ylittää myös kiskoalue päästäkseen pysäkillä. Ratkaisu poistaisi jalankulkijoilta houkutuksen ylittää autoliikenteen kaistat vasten punaista liikennevaloa. Todennäköisesti ongelma siirtyisi kiskoylityksen kohdalle, mikä ei olisi liikenneturvallisuuden ja raitoliikenteen sujuvuuden kannalta toivottavaa.

Useilla katuosuuksilla sekä raitio- että bussiliikenne on varsin tiheää ja raitiovaunut saapuvat pysäkeille satunnaisesti. Jos raitoliikenteen pysäkillä johtavaa suojatietä risteävä autoliikenne pysäytettäisiin aina raitiovaunun saapuessa pysäkillä ja seisoessa sillä, lyhentäisi tämä huomattavasti autoliikenteen suunnan vihreän pituutta nykyisestä tilanteesta. Tällainen liikennevalojen toimintatapa ruuhkauttaisi ajoneuvoliikennettä ja siten heikentäisi myös bussiliikenteen sujuvuutta.

Aloitteessa esitettyä jalankulkijoiden liikennevaloetuuksia raitoliikenteen pysäkkien yhteydessä ei ole edellä kuvatuista kokonaisvaikutuksista johtuen tarkoituksenmukaista lähteä edistämään.

13.11.2017

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Nervola, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi

§ 1024

V 29.11.2017, Valtuutettu Kauko Koskisen aloite Malmin lentoaseman lentokonehallin vuokraamisesta

HEL 2017-004760 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Koskinen Kauko ym. valtuustoaloite kvsto 19.4.2017 asia 28

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Kauko Koskinen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki pyrkii tekemään lentokonehallin vuokrasopimuksen Malmin lentokenttäyhdistysten ja muiden ilmailutoimijoiden kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Malmin lentokenttäalue ja sillä olevat rakennukset siirtyivät kaupungin hallintaan 1.1.2017 lukien, kun Finavia lopetti toimintansa alueella. Lähes kaikki vanhat lentokenttäalueen rakennusten vuokralaiset halusivat jatkaa vuokrasuhdetta kaupungin kanssa. Halukkaiden kanssa on solmittu toistaiseksi voimassa olevia liike- ja asuinhuoneistojen sopimuksia lukuun ottamatta lentokoneiden säilytyshallina toimineen päähallira-

kennuksen ns. hangaarin vuokrasopimusta, joka tehtiin määräaikaisena 1.1. - 15.5.2017 väliseksi ajaksi.

Malmin lentokenttäyhdistys halusi jatkaa lentotoimintaa alueella ja kiinteistölautakunta vuokrasi Malmin lentokenttäyhdistykselle kentän län-siosasta 40 hehtaarin alueen valvomattoman lentopaikan pitämistä varten. Vuokra-aika jatkuu näillä näkymin 31.12.2019 saakka.

Laajempi lentotoiminta alueella tulee loppumaan, ja kaupungin tarkoituksena on jo ennen varsinaisten alueen asuntorakentamistöiden aloittamista tarjota ns. hangaarirakennusta ja sitä ympäröivää aluetta kaupunkilaisille suunnattuun monipuoliseen virkistys- ja tapahtumakäyttöön. Tapahtumakäyttöön vuokraamisesta vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden -palvelukokonaisuuden tilapalveluiden tukkutori-yksikön päällikkö. Pelastuslaitos suoritti 28.10.2016 katselmuksen lentokonehallin käytöstä yleisötapahtumissa. Katselmuksessa havaittiin poistumisreittien ja sähköasennusten puutteellisuus sekä lattian epätasaisuus. Pelastuslaitos toteaa, että käyttötavan muutos tulee selvittää rakennusvalvontaviranomaisen kanssa.

Hangaarin halliosa oli vuokrattuna kolmelle eri toimijalle lentokoneiden säilytystä ja korjausta varten. Vuokrasopimukset olivat määräaikaisia ja päättyivät 31.8.2017. Kaupunki on pyrkinyt järjestämään lentokoneisiin liittyvän harraste- ja huoltotoiminnan jatkumisen tarjoamalla yrittäjille mahdollisuutta rakentaa tilapäisiä säilytystiloja alueelle. Lisäksi kaupunki on saanut omistukseensa alueella sijaitsevan toisen hallin ns. Patriahallin, jonka kaupunki tarjosi vuokralle hangaarin nykyisille vuokralaisille ja Malmin lentokenttäyhdistys ry:lle. Saapuneiden tarjousten perusteella kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden -palvelukokonaisuuden tilapalveluiden yritysvookraus-yksikön päällikkö päätti 20.6.2017 (14 §) vuokrata Patria-hallin 1.9.2017 lukien siitä määräpäivään menneessä eniten tarjonneelle. Kaupunki on lisäksi neuvotellut eri toimijoiden kanssa maanvuokrauksesta kevytrakenteisen lentokonehallin sijoittamista varten lentäjien tarpeisiin.

Hangaarista tehtiin keväällä 2017 kaksi vuokratarjousta vaikka kaupunki ei ollut järjestänyt hangaarirakennuksen osalta tarjouskilpailua eikä pyytänyt siitä vuokratarjouksia. Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden -palvelukokonaisuuden tilapalveluiden yritysvookraus-yksikön päällikkö on 20.6.2017 (§ 13) tekemällään päätöksellä päättänyt hylätä kaupungille pyytämättä tehdyt vuokratarjoukset. Ko. päätöksestä on tehty kaksi oikaisuvaatimusta, jotka kaupunkiympäristölautakunta on 12.9.2017 päättänyt hylätä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Koskinen Kauko ym. valtuustoaloite kvsto 19.4.2017 asia 28

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 264

HEL 2017-004760 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Kauko Koskisen ym. tekemästä Malmin lentoterminalin lentohallin vuokraamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Malmin lentokenttäalue ja sillä olevat rakennukset siirtyivät Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskuksen hallintaan 1.1.2017 lukien, kun Finavia lopetti toimintansa alueella.

Lähes kaikki vanhat lentokenttäalueen rakennusten vuokralaiset halusivat jatkaa vuokrasuhdetta kaupungin kanssa. Kiinteistöviraston tilakeskus solmi halukkaiden kanssa toistaiseksi voimassa olevia liike- ja asuinhuoneistojen sopimuksia lukuun ottamatta lentokoneiden säilytys-hallina toimineen päähallirakennuksen ns. hangaarin vuokrasopimusta, joka tehtiin määräaikaisena 1.1. - 15.5.2017 väliseksi ajaksi.

Malmin lentokenttäyhdistys halusi jatkaa lentotoimintaa alueella ja kiinteistölautakunta vuokrasi Malmin lentokenttäyhdistykselle kentän län-siosasta 40 hehtaarin alueen valvomattoman lentopaikan pitämistä var-ten. Vuokra-aika jatkuu näillä näköymien 31.12.2019 saakka.

Kun näyttää lähes varmalta, että laajempi lentotoiminta alueella kuitenkin loppuu, kaupungilla on tarkoitus jo ennen varsinaisten alueen asun-torakentamistöiden aloittamista (arviolta vuosi 2020) tarjota ns. han-gaarirakennusta ja sitä ympäröivää aluetta kaupunkilaisille suunnattuun monipuoliseen virkistys- ja tapahtumakäyttöön. Tapahtumakäytön vuokrausasioita vastaa Helsingin tukkutori.

13.11.2017

Lentokoneiden säilytys- ja huoltotoimintaa hangaarirakennuksessa on mahdollista jatkaa syksyyn saakka, ja sen jälkeen asia täytyy järjestää toisin. Nykyisiä hallitilan vuokrasopimuksia jatketaan 31.8.2017 saakka, mikäli yrittäjät haluavat.

Tapahtumakäytön vuoksi lentokoneet joudutaan siirtämään pois hangaarirakennuksesta. Kaupunki on pyrkinyt järjestämään lentokoneisiin liittyvän harraste- ja huoltotoiminnan jatkumisen tarjoamalla yrittäjille mahdollisuutta rakentaa tilapäisiä säilytystiloja alueelle. Lisäksi kaupunki saa lähiaikoina omistukseensa alueella sijaitsevan toisen hallin ns. Patria-hallin, johon osa lentokoneista tarvittaessa mahtuu.

Kiinteistöviraston tilakeskus ei ole saanut ilmailuyrittäjiltä eikä Malmin lentokenttäyhdistykseltä virallista tarjousta hangaarin vuokraamisesta. Tilakeskus on pyytänyt yrittäjiltä tarjousta Patria-hallin vuokraamisesta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Sisko von Behr, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40366
sisko.von.behr(a)hel.fi

§ 1025

V 29.11.2017, Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite osoitteen merkitsemisestä selkeämmin julkisiin rakennuksiin

HEL 2017-005365 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja ym. valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 34

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki merkitsee osoitteet selkeämmin ovien ja uloskäyntien kohdalle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Tarve selkeille osoitemerkinnöille ja opasteille on ajankohtainen, sillä kaupungin organisaatiouudistuksen seurauksena myös opasteiden uusimista valmistellaan. Rakennuksen omistajan velvollisuudesta asettaa näkyvään paikkaan osoitemerkintä, jonka tulee myös opastaa hälytys- ja huoltoajoa sekä muuta liikennöimistä kiinteistölle, säädetään suoraan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 84 §:ssä.

Huolimatta maankäyttö- ja rakennusasetuksen määräyksestä osoite-merkinnät eivät aina ole selkeitä. Myöskään kaupungin omien rakennusten osoitemerkinnät eivät aina ole riittävän selkeitä. Kaupungin toimitilakäytössä on noin 1 700 kiinteistöä ja noin 2 000–2 500 rakennusta.

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus pyrkii selkeyttämään osoitemerkintöjä jokaisen tilahankkeen yhteydessä ja käytettävien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja ym. valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 34

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 69

HEL 2017-005365 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Valtuustoaloitteessa todetaan, että julkisten tilojen, kuten ostoskeskusten, rautatieasemien sekä kaupungin omien toimitilojen uloskäyntien osoitemerkinnät ovat usein epäselviä tai puuttuvat kokonaan. Selkeät osoitemerkinnät ovat tarpeellisia esimerkiksi hätäpuheluita tai taksin tilaamista varten. Aloitteessa ehdotetaan, että kaupunki merkitsee selvästi toimitilojensa osoitteet, ja että samaa edellytetään kaikilta kiinteistöyhtiöiltä.

Tarve selkeille osoitemerkinnöille ja opasteille on ajankohtainen, koska kaupungin toimialauudistuksen seurauksena myös opasteiden uusimista valmistellaan. Rakennuksen omistajan velvollisuudesta asettaa näkyvään paikkaan osoitemerkintä, jonka tulee myös opastaa hälytys- ja

13.11.2017

huoltoajoa sekä muuta liikennöimistä kiinteistölle, säädetään suoraan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 84 §:ssä.

Huolimatta maankäyttö- ja rakennusasetuksen määräyksestä osoite-merkinnät eivät aina ole selkeitä. Myöskään kaupungin omien rakennusten osoitemerkinnät eivät aina ole riittävän selkeitä. Kaupungin toimitilakäytössä on noin 1 700 kiinteistöä ja noin 2000–2500 rakennusta.

Kaupunkiympäristön toimiala ehdottaa talousarvioehdotuksessa varattavaksi vuosille 2017–2018 osoitemerkintöjen ja opasteiden uusimiseen sekä parantamiseen 1,0 miljoonan euron investointimäärärahaa. Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuus aloittaa koontihankkeen suunnittelun ja valmistelun investointivarauksessa esitetyn aikataulun mukaisesti syksyllä 2017.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, projektinjohtaja, puhelin: 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1026

V 29.11.2017, Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite puisto- ja piha-alueiden siivoustalkoista tiedottamisesta

HEL 2017-005366 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungin internetsivuille avataan puistojen ja pihojen siivoustalkoista tiedottava osio karttoineen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että perinteisten, pääkaupunkiseudun yhteisten kevätsiivoustalkoiden järjestäminen ja niistä tiedottaminen perustuu asukkaiden omaan aktiivisuuteen. Kaupunki tukee talkoita tarjoamalla välineet ja kuljettamalla pois siivousjätteet. Kaupunki tukee myös mm. asukkaiden järjestämiä vieraslajitalkoita. Kaivopuiston perinteinen haravointitapahtuma on kaupungin järjestämä tilaisuus, josta kaupunki tiedottaa tiedotusvälineissä.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää talven aikana yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa talkoisiin ilmoittautumisen muuttamista sähköiseksi ja talkoiden merkitsemistä kartalle aloitteessa mainitulla tavalla. Tavoitteena on, että ilmoittautumis- ja merkitsemisjärjestelmä olisi käytössä jo ensi keväänä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.09.2017 § 76

HEL 2017-005366 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääkaupunkiseudun kevätsiivoustalkoot

Helsingissä pääkaupunkiseudun yhteisiä kevätsiivoustalkoita on järjestetty jo yli 30 vuotta vuodesta 1984 lähtien. Viime keväänä talkoita järjestettiin yhteensä 156 kpl ja osallistujia oli yhteensä yli 22 000. Talkoot perustuvat asukkaiden omaan aktiivisuuteen eli he itse järjestävät talkoita haluamallaan yleisellä alueella haluamaansa aikaan ja kaupunki tarjoaa välineet sekä jätteiden poishau. Kaupunki ei siis varsinaisesti järjestä talkoita vaan tarjoaa vain tukea ja apua niiden järjestämiseksi. Kevätsiivoustalkoita saa järjestää huhti–toukokuussa, mutta kaupunki tukee myös tuon ajankohdan ulkopuolella järjestettyjä siivoustalkoita. Aiempina vuosina rakennusvirasto tuki talkoita, jotka järjestettiin rakennusviraston ylläpitämillä alueilla. Tulevaisuudessa talkoita tuetaan alueilla, joiden ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristö toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden ylläpitopalveluiden ylei-

set alueet yksikkö. Kaupunki ei tue yksityisillä tonteilla ja piha-alueilla tapahtuvia talkoita.

Aiempina vuosina, kun esim. asukas, koulu tai yhdistys on halunnut järjestää siivoustalkoot, he ovat ottaneet yhteyttä puhelimitse rakennusviraston asiakaspalveluun, jossa on kirjattu kevätsiivoustalkoorekisteriin talkoiden järjestäjä, ajankohta ja paikka. Ainoastaan kouluilla on ollut mahdollisuus ilmoittautua sähköisesti muutaman vuoden ajan, mutta muuten ilmoittautuminen on tapahtunut puhelimitse. Sähköisessä ilmoittautumisessa talkoiden järjestäjä (tässä tapauksessa koulun edustaja) kirjaa sähköiseen lomakkeeseen tarvittavat tiedot ja nämä tiedot siirtyvät automaattisesti rekisteriin. Rekisteri on myös tuottajien luettavissa, ja sen kautta tieto talkoista menee automaattisesti viheralueiden hoidosta vastaava taholle, joka huolehtii talkoovälineiden toimituksesta sekä siivousjätteiden poishauasta.

Tuottajilta on tilattu palvelu-/urakkasopimuksissa kevätsiivoustalkoiden järjestelyt. Niistä aiheutuvat kustannukset laskutetaan toteutuneiden kustannusten mukaan kevätsiivoustalkooajan jälkeen. Kevätsiivoustalkoisiin on varattu vuoden 2017 budjetissa 52 000 euroa.

Aloitteen vaatimat muutokset

Mikäli halutaan, että asukkaiden järjestämät siivoustalkoot näkyvät yleisesti kartalla, vaatii se ilmoittautumisjärjestelmän muuttamista niin, että rekisteristä tulee automaattisesti merkintä kartalle esim. osoitteen mukaan tai sitten ilmoituksen tekijä tai vastaanottaja merkitsee talkoopaikan kartalle.

Koska talkoot ovat asukkaiden eli yksityisten tahojen järjestämiä tapahtumia, talkoiden julkistaminen täytyisi pitää valinnaisena ellei sitten päätetä, että kaupungin tuella järjestettävien talkoiden tulee olla avoimia kaikille. Tässä avoimuudessa voi olla talkoiden järjestäjän kannalta mm. sellaisia vaikutuksia, että talkoolaisten määrää on hankalampi arvioida etukäteen, joten välineiden sekä mahdollisten talkootarjoilujen riittävyys on hankalampi varmistaa. Monet tahot todennäköisesti haluavat myös talkoilla vain omalla porukalla. Lisäksi on otettava huomioon, etteivät talkoolaiset ole vakuutettuja Helsingin kaupungin puolesta vaan talkoiden järjestäjä on vastuussa talkoolaisistaan, joten osa järjestäjistä saattaa haluta pitää tästäkin syystä talkoonsa mahdollisimman rajattuna. Tämä ei tietenkään koske kaikkia talkoita vaan monet tiedottavat talkoistaan julkisesti talkoojulistilla lähialueella, esim. kauppojen yms. ilmoitustauluilla.

Alustavasti on jo selvitelty, miten olisi mahdollista muuttaa ilmoittautuminen sähköiseksi ja saada liitettyä järjestelmään karttapalvelu, josta näkisi julkisesti talkoopaikkoja ajankohittain. Ilmoittautumisjärjestelmä

ja rekisteri on tähän mennessä ollut suljetussa sisäverkossa, jonka integrointi esimerkiksi Kerro kartalla-palveluun ei ole helppoa, sillä suljetussa järjestelmässä ei välttämättä ole integraatioihin tarvittavaa rajapintaa eikä siihen ole helppoa kehittää sähköistä ilmoittautumista.

Koska talkooilmoittautumisessa vaaditaan ilmoittajan nimi ja yhteystiedot, kaikki ilmoittautumisen tiedot eivät voi olla julkisia. On kuitenkin mahdollista kehittää talkoorekisteritietojen pohjalle uusi, kevyt ilmoittautumisjärjestelmä, jossa ilmoittautumistiedot olisivat vain kaupungin työntekijöiden katseltavissa. Kaupungilla on käytössä useita järjestelmiä, joilla tämä on mahdollista.

Asian selvittelyä ja kehittämistä jatketaan syksyllä 2017 kaupunginkanslian ohjelmistokehityksestä vastaavan yksikön sekä kaupunkiympäristö toimialan yleiset alueet yksikön yhteistyönä. Tavoitteena on, että sähköinen ilmoittautuminen otetaan käyttöön ensi keväänä ja samalla voisi mahdollistua talkoiden merkitseminen kartalle. Lisäksi koko kaupunkiorganisaation tasolla ollaan kehittämässä yhteistä ilmoittautumisjärjestelmää sekä vapaaehtoistyön alustaa, joihin siivoustalkoot ja niiden rekisteröiminen liittyvät olennaisesti.

Muu yleiset alueet yksikön järjestämä ja tukema talkotoiminta ja asukasaktiivisuus

Siivoustalkoiden lisäksi yleiset alueet yksikkö tukee muitakin asukkaiden järjestämiä talkoita kuten vieraslajitalkoita. Vieraslajitalkoita on tänä vuonna järjestetty paljon asukkaiden toimesta, mutta myös kaupungin järjestämiä talkoita on muutamia. Kaupunki tukee asukkaiden vieraslajitalkoiden järjestämistä tarjoamalla opastusta ja työvälineitä sekä hakemalla kitkentäjätteen pois. Kaupungin omista talkoista tiedotetaan sosiaalisessa mediassa sekä mediatiedotteilla ja puistokummeille lähetettävillä tiedotteilla. Asukkaat ovat tiedottaneet omista talkoistaan omissa kanavissaan haluamallaan tavalla. Lisäksi kaupunki jakaa syysipuleita asukkaille istutettavaksi talkoilla yleisille alueille. Myös näihin talkoisiin kaupunki tarjoaa sipuleiden lisäksi työvälineitä sekä opastusta. Perinteiset Kaivopuiston haravointitalkoot ovat jo vuosien perinne ja täysin kaupungin järjestämä tapahtuma, josta tiedotetaan mediassa. Haravointitalkoisiin osallistuu vuosittain noin 100 - 200 henkilöä.

Vieraslajitalkoita tai istutustalkoita varten ei ole omaa rekisteriä tai ilmoittautumisjärjestelmää vaan vapaaehtoistyön koordinaattori toimii näissä yhteyshenkilönä ja koordinoi niitä. On tavoitteena, että edellä mainitut talkoot liitetään tulevaisuudessa samaan ilmoittautumis- ja merkitsemisjärjestelmään kuin siivoustalkoot.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Armi Koskela, vapaaehtoistyön koordinaattori, puhelin: 310 39652
armi.koskela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1027

V 29.11.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite asukaspysäköinnin laajentamisesta

HEL 2017-006092 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nina Hurun aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nina Hurun aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nina Huru ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että asukaspysäköintitarvetta arvioitaessa tarkastellaan tarvetta myös pienten kujien osalta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että asukaspysäköinti kattaa nykyisin pääasiassa kantakaupungin alueet. Kaupunginhallituksen 17.2.2014 hyväksymien Helsingin pysäköintipolitiikkaa koskevien linjausten mukaan asukaspysäköintijärjestelmää laajennetaan hallitusti uusille alueille, ensimmäisenä Munkkiniemeen, Käpylään, Lauttasaareen ja Munkkivuoreen. Lauttasaareessa ja Munkkiniemessä asukaspysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2015. Järjestelmää on

tarkoitus laajentaa Munkkivuoreen, Niemenmäkeen, Etelä-Haagaan ja Kivihakaan vuoden 2018 aikana.

Uusilla asuinalueilla asukkaiden autopaikat on sijoitettu asuintonteille tai kadunomaisille autopaikkojen korttelialueille (LPA-alueille) ja kadunvarsipaikat on tarkoitettu vieras- ja asiointipysäköintiin. Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmää ei laajenneta näille alueille.

Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä on yleensä voimassa järjestelmään kuuluvien alueiden kaikilla kaduilla, myös pienillä kujilla. Kujien merkitseminen asukaspysäköintiin edellyttää kuitenkin, että ne sopivat rakenteellisesti tähän tarkoitukseen. Kadun leveyden tulee olla riittävä, jotta se mahdollistaa pysäköinnin ja riittävän tilan liikenteelle.

Jos pitkäaikainen tai muu pysäköinti aiheuttaa asukas- ja yrityspysäköintivähykkeiden ulkopuolisilla alueilla ongelmia esim. liikenteen sujuvuuden tai turvallisuuden näkökulmasta, pysäköintiä voidaan tällaisessa kohteessa tarvittaessa rajoittaa aikarajoituksin tai kieltää pysäköinti kokonaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nina Hurun aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2017 § 168

HEL 2017-006092 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin pysäköintipolitiikka hyväksyttiin Helsingin kaupunginhallituksessa 17.2.2014. Pysäköintipolitiikassa on 12 kärkitoimenpidettä, joista

yksi on asukaspysäköintijärjestelmän laajentaminen ja hinnoittelu. Kärkitoimenpiteen mukaan asukaspysäköintijärjestelmää laajennetaan hallitusti ja koskien kadunvarsipysäköintiä ja yleisiä pysäköintialueita. Asukaspysäköintijärjestelmän laajentamista on toivottu muun muassa Munkkiniemen, Käpylän, Lauttasaaren ja Munkkivuoren kaupunginosissa. Asukaspysäköintijärjestelmän laajentamista voidaan arvioida ainakin seuraavien kriteerien avulla:

- Paikkoja ei ole riittävästi.
- Alueelta itseltään on tullut aloite.
- Tarve siirtää etenkin pitkäaikaista auton säilytystä kadunvarsilta tarkoituksenmukaisempiin paikkoihin.
- Täydennysrakentamisen yhteydessä tarve esittää kadunvarsipaikkoja asukkaiden käyttöön.
- Nykyinen pysäköinti vaikeuttaa merkittävästi talvikunnossapitoa.
- Alueella on merkittävästi ulkopuolista pysäköintiä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan 10.6.2014 ottaa käyttöön asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän Lauttasaareissa ja Munkkiniemessä. Kohteiden liikennejärjestelyt hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 14.4.2015. Järjestelmä otettiin käyttöön 1.10.2015.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan 11.4.2017 hyväksyä asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän käyttöönoton Munkkivuoresa, Niemenmäessä, Etelä-Haagassa ja Kivihaassa vuoden 2018 aikana, kun tarkat aluerajaukset, liikenteen ohjaussuunnitelmat sekä liikennemerkkien asennukset on tehty. Aluerajausten ja liikenteen ohjaussuunnitelmien laadinta on aloitettu. Seuraavaksi asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä laajennetaan todennäköisesti Käpylään, Kumpulaan ja Toukolaan, mutta tästä ei ole tehty päätöstä.

Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmää laajennetaan hallitusti kosemaan vanhempia alueita, joissa tarvittavia asukkaiden ja yritysten pysäköintipaikkoja ei ole suunniteltu tonteille. Pysäköintipolitiikan mukaan hyvin pitkällä aikavälillä tulee arvioida asukaspysäköintijärjestelmän laajentamista kaikkialle, missä kadunvarteen pysäköinti on asukkaille sallittua. Uudemmillä alueilla asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmää ei laajenneta, koska näillä alueilla asukkaiden ja yritysten pysäköintipaikat on suunniteltu tonteille. Kadunvarsi- ja yleisten alueiden paikat on tarkoitettu asiointi- ja vieraspysäköintiin.

Jos asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä otetaan alueilla käyttöön, se on yleensä voimassa kaikilla kaduilla, myös pienillä kujilla, edellyttäen, että ne ovat kaupungin hallinnoimia katualueita. Kujien merkitseminen asukaspysäköintiin edellyttää, että rakenteelliset perusteet täyttyvät.

13.11.2017

Kadun leveyden tulee olla riittävä, mikä mahdollistaa pysäköinnin ja liikkuvalle liikenteelle jää vielä sen vaatima tila. Asukas- ja yrityspysäköintivyöhykkeillä kaikki nykyiset pysäköintipaikat ovat asukas- ja yrityspysäköintipaikkoja, maksullisia pysäköintipaikkoja tai pysäköintiaikaa on rajoitettu esimerkiksi liikkeiden asiointipysäköintiä varten.

Jos pitkäaikainen pysäköinti tai muu pysäköinti aiheuttaa asukas- ja yrityspysäköintivyöhykkeiden ulkopuolisilla alueilla ongelmia, pysäköintiä voidaan tarvittaessa rajoittaa aikarajoituksin tai kieltämällä pysäköinti kokonaan. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi liikenteen sujuvuus tai turvallisuus.

Pysäköinninvalvonta on hankkimassa / kilpailuttamassa rekisterikilven tunnistukseen erikoistunutta ajoneuvoa. Tämä lisää valvonnan tehokkuutta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juha Hietanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1028

V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite asuinalueiden oma- leimaisuuden lisäämisestä

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen lop-
puun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että asuinalueiden suunnittelussa säilytetään eri puolilta Suomea muuttavien sielunmaisemien keskeisiä osia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Uudessa kaupunkistrategiassa Helsinki kuvataan mm. kaupunkina, "jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. -- Helsinki on viihtyisä kaupunki, jossa kiinnostava kaupunkitila luo edellytykset kohtaamisille ja hyvinvoinnille. Arkkitehtuuri on mielenkiintoista, moninaista ja korkeatasoista, ja rakentamisen korkea laatu luo kaupungille vahvan identiteetin ja imagon."

Kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvi-tyksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tunnistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelu-lautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämis-suunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin monimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huomioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyt-täviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet, purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saa-vutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen: ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiir-teet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kult-tuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja luontoarvojen säilyttämisestä.

Alueellisen suunnittelun lähtökohdaksi on tukea helsinkiläisen, omalei-maisen maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympä-ristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä. Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän ai-kaansaamien mäkien ja niemien sarjoista sekä havumetsän ja sen ym-pärille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo läh-tökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuo-reet kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristönsä luoden myös merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskei-nen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista. Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset alue-suunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa sel-vitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistar-peet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohdaksi on tunnistaa alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet, jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laa-dittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavä-lin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja siniver-kosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös

asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suunnitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan mielipaikkoja. Helsingiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotien-
sa lähellä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja -
puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää
ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuu-
luu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Koko kaupungin organisaatio
huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2017 § 98

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Hankenumero 5264_140

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 on nostettu tär-
keäksi teemaksi tavoite, että kaupunginosat kehittyvät eloisina ja hou-
kuttelevina. Tämä käsittää olemassa olevien alueiden lisäksi tavoitteen,
että uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kau-
punginmaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatimassa toimintasuunnitelmassa vuosil-
le 2016–2018 tarkennetaan kaupungin strategiaohjelman tavoitetta: uu-
sista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään

persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia ja olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi. Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvityksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tunnistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin monimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huomioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyttäviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet, purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saavutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen: ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja luontoarvojen säilyttämisestä.

Kulttuuriympäristön ja maiseman säilyttäminen ja kehittäminen otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa.

Alueellisen suunnittelun lähtökohtana on tukea helsinkiläisen, omaleimaisen maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympäristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä. Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän aikaansaamien mäkien ja niemiä sarjoista sekä havumetsän ja sen ympärille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo lähtökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuoreet kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristöönsä luoden myös merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskeinen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista.

Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset aluesuunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa selvitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistarpeet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohtana on tunnistaa alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet, jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laadittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavälin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja siniverkosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suunnitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan mielipaikkoja. Helsingiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotiensä lähellä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja -puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuuluu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Kaupunkiympäristön toimiala huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä. Eri-tyiskohteiden näkyvyyttä ja tunnistettavuutta on toki mahdollista kehittää edelleen, Helsingin omista maisemallisista lähtökohdista käsin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Linda Wiksten, arkkitehti, puhelin: 310 37029
linda.wiksten(a)hel.fi

§ 1029

V 29.11.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite kaupunkipyörien alueen laajentamisesta koko kaupunkiin

HEL 2017-006917 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Jan Vaavuoren ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Paavo Arhinmäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Paavo Arhinmäki ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunkipyöräjärjestelmä ulotettaisiin käsittämään Helsingin koko alueen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkipyörien asemat on sijoitettu mahdollisimman tiiviisti yhteen joukkoliikennejärjestelmän kanssa. Helsingin alueella on vuonna 2018 käytössä 150 asemaa ja 1500 pyörää. Asemat sijaitsevat Helsingin niemellä Munkkiniemen-Oulunkylän korkeudelle saakka ja lännessä myös Lautasaassa.

Järjestelmän laajentaminen koko kaupungin kattavaksi vaatisi useita satoja uusia asemia ja useita tuhansia uusia pyöriä. Uusia asemia tarvittaisiin tällöin myös nykyisen verkon alueelle. Kaupunginhallituksen esitys vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2018 - 2020 taloussuunnitelmaksi sisältää talousarvioneuvotteluissa sovitun 0,5 milj. euron lisäyksen liikenneliikelaitokselle kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamiseen vuodelle 2018. Tämän suuruisella lisärahoituksella arvioidaan voitavan saada noin 30 kaupunkipyöräasemaa ylläpitöineen jäljellä olevan sopimuskauden ajaksi, mikäli kyseisen suuruinen summa olisi käytettävissä koko loppusopimuskauden (8 vuotta) ajan.

HKL on aloittanut laajennuksen tarveselvityksen tekemisen yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Selvityksen on tarkoitus valmistua keväällä 2018. Tarveselvityksen perusteella arvioidaan hankesuunnittelun käynnistämisen edellytyksiä vuoden 2018 aikana.

HKL selvittää parhaillaan myös, miten mahdollinen laajentaminen voitaisiin toteuttaa julkisia hankintoja koskevan sääntelyn puitteissa nykyisen palvelun laajennuksena taikka nykyisen kaupunkipyöräpalvelun kanssa yhteensopivana palveluna.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 14.09.2017 § 51

HEL 2017-006917 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteeseen koskien kaupunkipyöräpalvelun toiminta-alueen laajentamista:

13.11.2017

HKL:n johtokunta on hyväksynyt Helsingin kaupunkipyöräjärjestelmälle päivitetyn hankesuunnitelman 23.3.2014. Hankesuunnitelmassa kaupunkipyörien tavoitteeksi määritettiin joukkoliikenteen palvelutason parantaminen. Joukkoliikennejärjestelmän joustavuus ja saavutettavuus paranevat, kun liityntämatkoihin voi käyttää kaupunkipyöriä. HKL:n johtokunta päätti kaupunkipyöräjärjestelmän hankinnasta 20.10.2015. Kaupunkipyöräasemien ensimmäisen vaiheen asemapaikoista on tehty liikennesuunnittelupäällikön päätös 12.2.2016 (piirustus 6546-3) ja lopuista sadasta asemapaikasta 9.12.2016 (piirustus 6675-2)

Kaupunkipyöräpalvelun perustavoitteiden mukaisesti kaupunkipyörien nykyiset asemat on sijoitettu mahdollisimman tiiviisti yhteen joukkoliikennejärjestelmän kanssa. Kansainvälisten esimerkkien mukaisesti kaupunkipyöräpalvelun hyvän palvelutason ja saavutettavuuden takaamiseksi pyöräasemia ja pyöriä on oltava tarjolla tarpeeksi tiheässä, noin 300-400 metrin välein. Palvelun on tarkoitus tukea ja kannustaa kaupunkipyörän käyttöä niin, että pyörää ei turhaan pidetä omaan käyttöön varattuna, vaan se otetaan vain matkan ajaksi ja palautetaan toiselle asemalle heti määränpäässä. Tehokkaasti toimiva kaupunkipyöräkonsepti edellyttää, että pyöriä pitää olla tarjolla lähellä matkan lähtöpistettä ja pyörän palauttamisen pitää onnistua määränpäässä ilman varsinaista siirtymää, jotta pyörät palvelevat suunnitellulla tavalla. Asemapaikkojen huolellisesti ja toiminnallisesti harkittu sijoittelu mahdollistaa korkean palvelutason.

Kaupunkipyöräjärjestelmän hankesuunnitelman mukainen täysi laajuus on 150 pyöräasemaa, jotka mahdollistavat pysäköinnin 1 500 kaupunkipyörälle. Näistä 10 asemaa ja 100 pyörä ovat lainalla Espoossa vuoden 2017 ja palaavat Helsinkiin vuonna 2018. Asemat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden Helsingin tiiveimmällä alueella, jossa alueen sisällä matkoja on helppo tehdä kaikkiin suuntiin.

Ilman asemien lukumäärän kasvattamista, kaupunkipyöräverkoston alueen laajentaminen nykyisestä johtaisi nykyistä harvempaan asemaverkostoon, ja heikentäisi sen palvelukykyä; juuri asemien tiheys tekee palvelusta toimivan ja houkuttelevan, kun asemia on katettavalla alueella aina lähettyvillä. Myös järjestelmän ylläpitäminen on tiiviillä alueella tehokkaampaa.

Itä- ja Pohjois-Helsingin kattaminen vastaavasti toimivalla pyöräasemaverkostolla vaatisi jopa enemmän asemia kuin koko nykyisessä järjestelmässä on, jotta verkosto pysyy tarpeeksi tiheänä ja järjestelmä palvelisi asiakkaita kokonaisuutena, hyvällä palvelutasolla. Uusia asemia tarvittaisiin myös nykyisen verkon alueelle, sillä laajentunut alue ja pyörien lukumäärä toisivat lisää käyttäjiä myös keskustaan, joka on usein

matkojen kohde. Jos asemia tulevaisuudessa sijoitetaan uudelleen tai nykyverkostoa laajennetaan, on itä kuitenkin mahdollinen suunta.

Kaupunkipyöräpalvelulla on kansainvälisesti vertailtuna ja pyörien määrään nähden paljon aktiivisia käyttäjiä. Järjestelmään on rekisteröitynyt 33 880 koko kauden käyttöoikeudesta maksanutta asiakasta ja lisäksi useita tuhansia viikon tai päivän mittaisen käyttöoikeuden valinnutta. Kaupunkipyörillä on tällä kaudella tehty jo yli miljoona matkaa. Matkoja tehdään keskimäärin noin 7,5 päivässä jokaista pyörää kohden, vilkkaimpina päivinä matkoja on tehty jopa yli 11 matkaa jokaista pyörää kohden. Tämän käyttöasteen arvioidaan olevan tasolla, jolla nykyinen palvelu tehokkaasti pystyy toimimaan. Käyttömäärien lisääntyminen tai lisääminen edellyttäisi palvelun kasvattamista. Hyvän vastaanoton ja aktiivisen käytön johdosta voi odottaa palvelun toimivan hyvin myös muualla Helsingissä ja pyörien sekä asemien lisääminen jo sinällään parantaisi palvelua nykyisellä alueellakin. Kaupunkipyöräpalvelusta ennakotiitiin saatavan käyttömaksujen muodossa tuloja puolet siitä, mitä HKL maksaa sen toteuttamisesta. HKL maksaa palvelusta vuosittain palvelumaksuja yhteensä 1,295 miljoonaa euroa ja tällä kaudella kolmen ensimmäisen kuukauden aikana tuloja on kertynyt jo 1.034.609 euroa eli odotuksia huomattavasti enemmän.

HKL tervehtii ilolla kaupunkipyörien kysyntää nykyistä laajemmalla alueella ja suhtautuu positiivisesti järjestelmän laajentamiseen Itä-Helsinkiin ja muille alueille. HKL näkee laajentamisen järkevänä, mutta se vaatii lisäresursseja. HKL:llä ei nykyisten hankintapäätösten puitteissa ole mahdollisuutta lisätä kaupunkipyöräasemien määrää tai kaupunkipyörien määrää niin, että kaupunkipyöräpalvelu voitaisiin laajentaa koko Itä-Helsinkiin aloitteessa esitetyllä tavalla. HKL kuitenkin selvittää parhaillaan miten mahdollisilla uusilla päätöksillä laajentaminen voisi tapahtua julkisia hankintoja koskevan sääntelyn puitteissa niin, että laajennus voidaan toteuttaa yhteiskunnan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisesti joko nykyisen palvelun laajenuksena tai joka tapauksessa nykyisen kaupunkipyöräpalvelun kanssa täysin yhteensopivana palveluna.

Käsittely

14.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anu Suoranta: Lisäys viimeisen kappaleen alkuun: "HKL tervehtii ilolla kaupunkipyörien kysyntää nykyistä laajemmalla alueella ja suhtautuu positiivisesti järjestelmän laajentamiseen Itä-Helsinkiin ja muille alueille. HKL näkee laajentamisen järkevänä, mutta se vaatii lisäresursseja."

13.11.2017

Johtokunta päätti yksimielisesti hyväksyä Suorannan muutosehdotuksen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.09.2017 § 91

HEL 2017-006917 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkipyörähanke on toteutettu HKL:n erillisrahoituksella ja HKL vastaa järjestelmän mahdollisesta laajentumisesta.

Helsingin kaupunkipyöräjärjestelmälle on hyväksytty päivitetty hankesuunnitelma (23.3.2014) HKL:n johtokunnassa. Hankesuunnitelmassa kaupunkipyörien tavoitteeksi määritettiin joukkoliikenteen palvelutason parantaminen. Joukkoliikennejärjestelmän joustavuus ja saavutettavuus paranevat, kun liityntämatkoihin voi käyttää kaupunkipyöriä.

Kaupunkisuunnitteluviraston vastuulla oli asemapaikkojen suunnittelu. Suunnitelmaa varten kaupunkisuunnitteluvirasto teki viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupungin liikelaitoksen, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston ja Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa. Tämän lisäksi saatiin tietoa käytännön kokemuksista, järjestelmän toteuttamisesta ja ylläpidosta CityBike Finland Oy:lta. Suunnitelman laati SWECO Ympäristö Oy.

Kaupunkipyöräasemien ensimmäisen vaiheen asemapaikoista on tehty liikennesuunnittelupäällikön päätös (piirustus 6546-3, päivätty 12.2.2016). Kaupunkipyörien laajenemissuunnitelma (6675-2) vastaa hankkeen tavoitteisiin siten, että asemat on sijoitettu mahdollisimman tiiviisti yhteen joukkoliikennejärjestelmän kanssa. Asemat ovat osa joukkoliikenneketjua ja rinnastettavissa bussipysäkkeihin. Asemat ovat kansainvälisten esimerkkien mukaan noin 300 - 400 metrin välein toisistaan. Tiiviillä asemapaikkojen sijoittelulla mahdollistetaan korkea palvelutaso. Laajenemissuunnitelmassa esitettiin hankesuunnitelman mukaisesti kaupunkipyöräjärjestelmän täyttä laajuutta; 150 pyöräasemaa, jotka mahdollistavat pysäköinnin 1 500 kaupunkipyörälle. Näistä 10

asemaa ja 100 pyörä ovat lainassa Espoossa vuoden 2017 ja palaavat Helsinkiin vuonna 2018.

Suunnitelmia varten laadittiin paikkatietotarkasteluja, joissa selvitettiin asumisen ja työpaikkojen volyymit, jotta pyörät saadaan mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön. Tämän lisäksi asukkailla oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaluonnosta loppukesällä 2016 Kerro kantasi -palvelussa noin kuukauden ajan. Vastauksia saatiin yli 1 300 asukkaalta ja niitä hyödynnettiin suunnittelussa. Kyselyn vastaukset ovat yhä nähtävissä osoitteessa <https://kerrokantasi.hel.fi/hearing/kaupunkipyorat>.

Palvelu oli suosittu kaudella 2016 ja sen suosio on laajentumisen myötä kasvanut vuonna 2017. Yhdellä kaupunkipyörällä on tällä kaudella tehty keskimäärin 7,7 matkaa per päivä.

Järjestelmän laajentaminen koko kaupungin kattavaksi vaatisi huomattavan suuren lisäyksen asemia ja pyöriä. Nyt 150 aseman palvelualue kattaa noin kolmasosan Helsingin väkiluvusta ja pinta-alasta huomattavasti pienemmän osan. Uusia asemia tarvittaisiin useita satoja ja uusia pyöriä useita tuhansia, jotta palvelun vaatima tiheä verkko pystyttäisiin laajentamaan koko kaupunkiin. Uusia asemia tarvittaisiin myös nykyisen verkon alueelle, jotta nykyalueen kapasiteetti kestäisi lisättyjen asemien luoman paineen kysytyimmillä alueilla.

Kaupunkipyörät toimivat parhaiten sekoittuneessa kaupunkirakenteessa, jossa liikkumistarve hajaantuu tasaisemmin koko vuorokauden ajalle. Tämän vuoden dataa tarkastellessa on huomattavissa eroja käyttömäärissä sekoittuneiden ja asumispainotteisempien alueiden välillä. Sekoittuneilla alueilla pyörien käyttömäärät ovat useita kertoja suurempia. Järjestelmä toimii pienemmästä kysynnästä huolimatta myös asumispainotteisilla alueilla eikä järjestelmän laajentamiselle koko kaupunkiin näyttäisi toiminnallisesta näkökulmasta olevan esteitä. Mahdollinen laajentaminen vaatisi kuitenkin tarkemman paikkatietotarkastelun ennen lopullisen päätöksen tekemistä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Niklas Aalto-Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37348
[niklas.aaltosetala\(a\)hel.fi](http://niklas.aaltosetala(a)hel.fi)

13.11.2017

§ 1030

V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite päivähoiton laadun varmistamiseksi

HEL 2017-006099 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Sirkku Ingervo ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että varhaiskasvatuksessa tulee pyrkiä lisäämään lastentarhanopettajien vakansseilla olevien suhteellista määrää tulevalla valtuustokaudella varhaiskasvatuksen laadun varmistamiseksi siten, että tavoitteena olisi, että laskennallisesti jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä olisi kaksi lastentarhanopettajan vakanssilla olevaa henkilöä yhtä lastenhoitajan vakanssilla olevaa kohden. Aloitteessa esitetään myös, että erityislastentarhanopettajien koulutusta tuetaan paikallisella opintovapaalla ja samalla edellytetään vähintään kahden vuoden sitoutumista Helsingin kaupungin päiväkodissa toimimiseen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Tavoitteena on, että lapsiryhmät muodostetaan siten, että jokaisessa ryhmässä on lastentarhanopettaja, jolla on kokonaisvastuu lapsiryhmän toiminnan suunnittelusta, suunnitelmallisuudesta ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta ja toteutumisen arvioinnista vastaa lastentarhanopettaja. Varhaiskasvatustaki korostaa pedagogiikan merkitystä ja samalla lastentarhanopettajan pedagogista vastuuta.

Lapsiryhmämitoituksessa olevien lastentarhanopettajien osuus hoito- ja kasvatushenkilöstöstä on suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 39 %. Asetuksen mukainen lastentarhanopettajien määrä on 33,3 % hoito- ja kasvatushenkilöstöstä, joten Helsingissä on hieman enemmän lastentarhanopettajien vakansseja kuin asetus edellyttää.

Lastentarhanopettajien ja erityislastentarhanopettajien rekrytointi on haastavaa. Tällä hetkellä Helsingissä on avoinna noin 40 lastentarhanopettajan vakinaista paikkaa ja kelpoisuuden täyttäviä hakijoita hyvin vähän.

Yliopistojen lastentarhanopettajan koulutuspaikkamäärät eivät riitä vastaamaan pääkaupunkiseudun tarvetta. Koska väestön määrä kasvaa lähivuosina pääkaupunkiseudulla ja päiväkotihenkilökuntaa eläköityy, henkilökuntatarve kasvaa päiväkodeissa.

Lastentarhanopettajan rooli on merkityksellinen varhaiskasvatuksessa ja jokaiseen lapsiryhmään tarvitaan lastentarhanopettaja. Jotta jokaisessa lapsiryhmässä olisi kelpoisuuden täyttävä lastentarhanopettaja, tarvitaan noin 250 työntekijää lisää. Lisäksi tarvitaan jatkuvasti määrällisiä lastentarhanopettajia sijaisiksi.

Kaupunginjohtaja päätti vuonna 2010, että erityislastentarhanopettajiksi pätevyilyville henkilöille voidaan maksaa täydet palkkaedut (100% varsinaisesta palkasta) enintään neljän kuukauden ajalta. Päätös on voimassa enintään 31.12.2020 saakka. Edellytyksenä on, että päteviä erityislastentarhanopettajia ei ole saatavissa työvoimapula- tai muista syistä. Henkilön tulee olla työskennellyt kaupungin palveluksessa ennen työvapaa-alkamista yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta. Henkilön tulee sitoutua maksamaan kaupungille takaisin saamansa työvapaa-ajan palkkaedut, jos hän ei työvapaa-jälkeen suostu työskentelemään erityislastentarhanopettajan tehtävässä tai jos hän omas-

13.11.2017

ta syystä eroaa tai erotetaan kaupungin palveluksesta takaisinmaksuehdon ollessa voimassa. Takaisinmaksuehto on voimassa kaksi vuotta työvapaan päättymisestä.

Vuonna 2017 suomenkieliseen varhaiskasvatukseen on kohdennettu erillismäärärahaa 1,3 miljoonaa euroa positiivisen diskriminaation perusteella.

Määrärahaa on käytetty pedagogisen osaamisen lisäämiseen, lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä päiväkotien ja leikkipuistojen toiminnan kehittämiseen alueilla, joissa lasten ja perheiden syrjäytymisen riskitekijät ovat suuret. Määrärahalla on myös muutettu lastenhoitajien vakansseja lastentarhanopettajien vakansseiksi ja lastentarhanopettajien vakansseja erityislastentarhanopettajan vakansseiksi. Määrärahalla on myös palkattu lisähenkilökuntaa. Haasteena on näissäkin tapauksissa kelpoisuudet täyttävän henkilökunnan saaminen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.08.2017 § 23

HEL 2017-006099 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Helsingissä tavoitteena on, että lapsiryhmät muodostetaan siten, että jokaisessa ryhmässä on lastentarhanopettaja. Kokonaisvastuu lapsi-

13.11.2017

ryhmän toiminnan suunnittelusta, toiminnan suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä on lastentarhanopettajalla.

Varhaiskasvatustalaki korostaa pedagogiikan merkitystä ja samalla lastentarhanopettajan pedagogista vastuuta. Lastentarhanopettajat, lastenhoitajat ja muu varhaiskasvatuksen henkilöstö suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta ja toteutumisen arvioinnista päiväkodeissa vastaa henkilö, jolla on lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Helsingin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa oli 31.5.2017 tilanteessa 1 593 lastentarhanopettajan ja 2 510 lastenhoitajan työtehtävää. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa oli samana ajankohtana 122 lastentarhanopettajaa ja 192 lastenhoitajaa. Lapsiryhmämitoituksessa olevien lastentarhanopettajien osuus hoito- ja kasvatushenkilöstöstä on suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 39 %. Asetuksen mukainen lastentarhanopettajien määrä on 33,3 % hoito- ja kasvatushenkilöstöstä, joten Helsingissä on hieman enemmän lastentarhanopettajien vakansseja kuin asetus edellyttää.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on 169 erityislastentarhanopettaja hoito- ja kasvatushenkilöinä. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä 9 erityislastentarhanopettajaa, joista vain neljällä on erityislastentarhanopettajan tutkinto.

Vakainaisista lastentarhanopettajista suurin osa ovat vanhamuotoisen opistokoulutuksen saaneita. Sosiaalialan koulutuksen saaneita lastentarhanopettajia on vajaa kolmannes.

Lastentarhanopettajien ja erityislastentarhanopettajien rekrytointi on haastavaa. Tällä hetkellä Helsingissä on 43 lastentarhanopettajan vakainaisista paikkaa avoinna ja päteviä hakijoita ei ole juuri lainkaan.

Yliopistojen lastentarhanopettajan koulutuspaikkamäärät eivät riitä vastaamaan pääkaupunkiseudun tarvetta. Tällä hetkellä lastentarhanopettajista noin 20 prosentilla on varhaiskasvatuksen kandidaatin koulutus, joka on sama määrä kuin vailla vaadittavaa koulutusta olevat lastentarhanopettajat. Erityislastentarhanopettajista 23 % ei ole vaadittavaa koulutusta. Lainsäädännön mukaan pyrimme aina palkkaamaan kelpoisen henkilön.

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on erityisen suuri puute koulutuksen saaneista lastenhoitajista. Lastenhoitajien vakansseista vain 80% on pystytty vakainaisamaan.

Väestö kasvaa lähivuosina koko pääkaupunkiseudulla samalla kun suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle, jotka yhdessä tarkoittavat lisääntyvää henkilökuntatarvetta päiväkodeissa.

Aloitteessa mainittu lastentarhanopettajien määrä on lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta olennainen asia. Lastentarhanopettajan rooli on merkityksellinen varhaiskasvatuksen antamisessa, jonka vuoksi jokaiseen lapsiryhmään tarvitaan lastentarhanopettaja. Tämän hetkinen vakinaisten lastentarhanopettajien tarve on noin 250 työntekijää, jotta meillä on kelpoiset lastentarhanopettajat jokaisessa lapsiryhmässä. Lisäksi tarvitsemme jatkuvasti määrärahoja lastentarhanopettajia toimimaan vakinaisten lastentarhanopettajien työvapaiden sijaisina. Lastentarhanopettajien koulutuspaikkoja tulee lisätä huomattavasti, jotta voimme järjestää pedagogista toimintaa lain edellyttämällä tavalla.

Kaupunginjohtajan päätös vuodelta 2010 tarjoaa erityislastentarhanopettajaksi pätevöityville henkilöille täydet virka- tai työvapaa-ajan palkkaedut (100% varsinaisesta palkasta) enintään neljän kuukauden ajalta. Päätös on voimassa enintään 31.12.2020 saakka.

Henkilön tulee olla työskennellyt kaupungin palveluksessa ennen virka- tai työvapaan alkamista yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta. Henkilö sitoutuu maksamaan kaupungille takaisin saamansa virka- tai työvapaa-ajan palkkaedut, jos hän ei virka- tai työvapaan jälkeen suostu työskentelemään kaupungin tarjoamassa erityislastentarhanopettajan tehtävässä tai jos hän omasta syystä eroaa tai erotetaan kaupungin palveluksesta takaisinmaksuehdon ollessa voimassa. Takaisinmaksuehto on voimassa kaksi vuotta virka- tai työvapaan päättymisestä. Edellä mainittuun viitaten Helsinki tukee erityislastentarhanopettajaksi pätevöitymistä.

Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen on vuonna 2017 kohdennettu positiivisen diskriminaation perusteella myönnetty erillismäärärahaa 1,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa on käytetty pedagogisen osaamisen lisäämiseen, lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä päiväkotien ja leikkipuistojen toiminnan kehittämiseen alueilla, joissa lasten ja perheiden syrjäytymisen riskitekijät ovat suuret.

Määrärahalla on muutettu lastenhoitajien vakansseja lastentarhanopettajien vakansseiksi 49 ja lastentarhanopettajien vakansseja erityislastentarhanopettajiksi seitsemän (yhteensä 56 vakanssia). Haasteena näissäkin tapauksissa on ollut koulutetun henkilökunnan saaminen. Tämän lisäksi määrärahalla on palkattu lisähenkilökuntaa 26 henkilöä, joista erityisavustajia 6, lastenhoitajia 5, lastentarhanopettajia 6, erityislastentarhanopettajia 7 ja leikkipuistoihin kaksi sosiaaliohjaajaa.

Esittelijä

13.11.2017

---

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

§ 1031

V 29.11.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite punavankileirien historian muistamisesta

HEL 2017-005428 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 49 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki kunnioittaa Suomenlinnan vankileireillä menehtyneitä tuomalla vainajien nimet esille Santahaminan joukkohaudan yhteyteen. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi digitaalisella muistotaululla, joka toteutettaisiin kaupunginmuseon ja puolustusvoimien yhteistyönä. Aloitteessa ehdotetaan myös digitaalisen karttapalvelun mahdollisuutta. Palvelussa kerrottaisiin Helsingin historiaan liittyen vuoden 1918 tapahtumista ja muistopaikoista.

Kaupunginhallitus viittaa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntoon. Lausunnosta ilmenee, että lautakunta pitää aloitteessa esitettyä hanketta arvokkaana ja tärkeänä. Samalla lautakunta toteaa, että kaupunginmuseolla ei ole resursseja aloitteessa esitettyyn mittavaan muis-

tohankkeeseen. Hanke edellyttäisi mm. tutkijaresursseja ja digitaalista osaamista. Lisäksi muistomerkki sijaitsee suljetulla alueella, jonne pääsy on hankalaa. Kohderyhmä jäisi näin ollen varsin suppeaksi. Lautakunta katsookin, että alueella jo toimivat tahot, kuten Santahamina-seura ja puolustusvoimat, soveltuisivat luontevammin hankkeen omistajatahoiksi.

Lausunnossa todetaan vielä, että kaupunginmuseo pyrkii kannustamaan kansalaisia omatoimiseen kulttuuriperinnön esiin nostamiseen ja käyttämiseen. Tämän vuoksi museo on linjannut avoimen datan tärkeäksi painopisteekseen. Kokoelma-aineisto ja niihin liittyvä tieto on avattu kansalaisten käyttöön Finnaportaalin ja Helsingin kuvien.fi -palvelun kautta. Museo selvittää vielä mahdollisuutta edistää sisällissodan muistohanketta sitä kautta, että museo tekisi esimerkiksi Helsingin kuvien.fi -palveluun 1918-teemaisen albumikokonaisuuden. Lausunnossa todetaan lopuksi, että kaupunginmuseon vuoden 1918 toiminnassa sisällissodan muistovuosi näkyy mm. valokuvainstallaationa ja Nuoret sodassa -draamapedagogisessa ohjelmassa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 31.10.2017 § 66

HEL 2017-005428 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Yrjö Hakanen ja 49 muuta valtuutettua ovat tehneet aloitteen 1918 punavankileirien historian muistamisesta. Aiheesta on vuosien varrella tehty useita aloitteita, mm. 2005, 2006 ja 2014. Kaupungin historiatoi-

mikunta on tukenut aiheesta tehtyä tutkimushanketta Helsingin sotasurmat 1917–1918, jonka loppuraportti valmistui 2015.

Santahaminan joukkohauta on Helsingin ja Suomen sisällissodan suurimpia joukkohautoja. Joukkohaudan luo pystytettiin Uno F. Inkisen suunnittelema punagraniittinen muistomerkki vuonna 1949. Sitä on hoidettu lähinnä Entiset Punakaartilaiset ry:n, SKP:n Helsingin piirijärjestön ja Helsingin Vasemmistoliiton varoilla. Helsingin kaupungin rakennusvirasto, nykyinen kaupunkiympäristön toimiala huolehtii muistomerkkin ympäristöstä.

Uudessa aloitteessa esitetään, että kaupunki kunnioittaa Suomenlinnan vankileireillä menehtyneiden muistoa vastaamalla omaisten toiveisiin saada vainajien nimet esille Santahaminan joukkohaudan yhteyteen esim. digitaalisella muistotaululla. Toteuttajatahoiksi aloitteessa esitetään kaupunginmuseota ja puolustusvoimia. Lisäksi aloitteessa esitetään selvitettäväksi mahdollisuutta tuottaa digitaalinen karttapalvelu, jolla kerrotaan vuoden 1918 tapahtumista ja muistopaikoista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää ehdotettua hanketta arvokkaana ja tärkeänä – kuten myös kaupunginmuseon edellinen johtokunta lausunnossaan 21.1.2014, § 4, jossa se esitti digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämistä. Samalla lautakunta kuitenkin toteaa, että kaupunginmuseolla ei valitettavasti ole käytettävissään resursseja aloitteessa esitettyyn mittavaan muistohankkeeseen, joka edellyttäisi usean toimijan yhteistyötä. Hankkeeseen tarvittaisiin lisäksi niin tutkija- tai koordinaattoriresursseja kuin digitaalista osaamista ja suunnittelua sekä mahdollisesti myös osallisuus- ja vuorovaikutusresurssia. Lisäksi muistomerkkin sijaitseminen suljetulla sotilasalueella hankaloittaa laajempien yleisöjen pääsyä muistopaikalle ja hankkeen kohderyhmä jäisi näin ollen varsin suppeaksi. Hankkeen omistajatahoiksi soveltuisivat luontevimmin esimerkiksi alueella jo toimivat tahot, Santahamina-seura ja/tai puolustusvoimat tai Maanpuolustuskorkeakoulu. Myös vainajien omaisilla on tällaisessa hautapaikkaan liittyvässä hankkeessa keskeinen rooli.

Kaupunginmuseolla ei ole vuosiin ollut määrärahoja toteuttaa itse minäkäänlaisia muistolaatta- tai vastaavia hankkeita kaupungin eri alueille, vaikka tällaisia on useissa aloitteissa esitettykin. Koska museo ei voi olla tekemässä kaikkia toivottuja hankkeita itse, onkin museo pyrkinyt kannustamaan kansalaisia omatoimiseen kulttuuriperinnön esiin nostamiseen ja käyttämiseen. Siksi museo on linjannut avoimen datan tärkeäksi painopisteekseen, sillä kokoelma-aineistojen ja niihin liittyvän tiedon julkaiseminen ja avaaminen kansalaisten käyttöön Finnportaalien ja Helsingin kuvien palvelun kautta toteuttaa museon roolia mahdollistajana aivan kaupungin strategian mukaisesti. Aineistoa saavat ja voi-

13.11.2017

vat kaikki tahot, järjestöt ja yksityiset käyttää vapaasti lähteet mainiten juuri edellä kuvatun kaltaisiin hankkeisiin. Resurssiensa puitteissa museon on mahdollista edistää sisällissodan muistohanketta avaamalla tähän aiheeseen liittyvät omat aineistonsa ja tekemällä yleisön käyttöön esim. Helsingikuvia.fi.-palveluun 1918-teemainen albumikonaisuus. Myös Museoliiton ylläpitämän Seinätön museo -alustan soveltumista digitaaliseksi palveluksi voidaan vielä selvittää, mutta sopivia tekijöitä ja sisällöntuottajia ei museossa tällä hetkellä ole.

Sisällissodan muistovuoden ohjelmaan kaupunginmuseo tuottaa Hakasalmen huvilaan keväälle 2018 Sirpa Kähkösen käsikirjoittaman Vihan kevät - Helsinki 1918 -draamaproduktion ja Japo Knuutilan ja Jan Kailan valokuvainstallaation sekä siihen liittyvän yläkouluikäisille suunnatun laajan Nuoret sodassa -draamapedagogisen ohjelman. Syksyllä 2018 Hakasalmen huvilassa suunnataan sodasta rauhan vuosiin 1920-lukua käsittelevässä näyttelyssä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

§ 1032

V 29.11.2017, Valtuutettu Mari Puoskarin aloite Meilahdessa sijaitsevan julkisen taideteoksen uudelleen sijoittamisesta

HEL 2017-006093 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Puoskarin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Puoskarin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Puoskari ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Meilahdessa Helsingin taidemuseon entisen näyttelytilan alueella sijaitseva julkinen taideteos, Kalle Hammin suihkulähdeveistos Teetä kahdelle, siirretään uuteen paikkaan. Tällainen paikka voi olla Hakasalmen huvilan alue tai muu paikka, jossa teos on sille luontevassa kulttuurisessa kontekstissa ja helsinkiläisten ihailtavissa.

Kaupunginhallitus viittaa Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntoon ja toteaa lausunnosta ilmenevän, että taiteilija Kalle Hammin teos on nykyisessä paikassaan kulkureittien katveessa, ja altis ilkeille. Jos Meilahden taidemuseorakennus jää tyhjilleen tai se puretaan, niin teos tarvitsee uuden sijoituspaikan.

Lautakunnan lausunnosta ilmenee, että taidemuseo pitää teosta taiteellisesti korkeatasoisena, ja ehdottomasti säilyttämisen arvoisena.

Taidemuseo on jo tutkinut Hakasalmen huvilan sisäpihaa mahdollisena sijoituspaikkana, mutta se on liian ahdas. Taidemuseo jatkaa mahdollisten sijoituspaikkojen tutkimista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Puoskarin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.09.2017 § 39

HEL 2017-006093 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Puoskarin valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin taidemuseo valmistelee kokoelmiinsa kuuluvan julkisen teoksen siirron Meilahdesta Hakasalmen huvilan alueelle tai perusteltuun muuhun paikkaan. Kyseessä on taiteilija Kalle Hammin suihkulähdeveistos Teetä kahdelle, jonka Helsingin taidemuseo tilasi vuonna 2004 tuolloin Meilahdessa sijainneen taidemuseon puutarhaan. Meilahden näyttelyrakennuksen käytön päätyttyä teos on jäänyt kulkureittien katveeseen, alltiiksi ilkvallalle ja pronssiosien katoamiselle.

Taidemuseon kanta on, että teos on taiteellisesti korkeatasoinen, ehdottomasti säilyttämisen arvoinen ja ansaitsee näkyvän paikan. Se on tullut kaupunkilaisille rakkaaksi ja soveltuu hyvin paikkaan, jossa on päivittäistä toimintaa. Mikäli Meilahden taidemuseorakennukseen on lähitulevaisuudessa suunnitteilla tällaista käyttöä, Taidemuseo pitää teoksen nykyistä paikkaa edelleen mahdollisena.

Mikäli entinen taidemuseorakennus jää yhä useammaksi vuodeksi tyhjilleen tai se puretaan, teos tarvitsee uuden sijoituspaikan. Teoksen siirron voisi toteuttaa rakennuksen mahdollisen purkamisen yhteydessä,

13.11.2017

koska teokseen kuuluu maan alle sijoitettu kookas suihkulähdekoneisto ja vesiputkisto. Lisäksi osa teoksen käyttötekniikasta sijaitsee entisten taidemuseorakennuksen sisällä.

Suihkulähdekoneiston ja putkiston siirtäminen on suuritöistä ja kallista. Taidemuseo on halukas selvittämään teokselle uutta sijaintipaikkaa ja järjestämään teoksen siirtämisen, mikäli siirtämisen ja uudelleen sijoittamisen kustannuksiin saadaan erillinen määräraha. Suihkulähdekoneisto on teoksen oleellinen osa, eikä teosta tule siirtää ilman sitä.

Taidemuseo on tutkinut Hakasalmen huvilan sisäpihaa mahdollisena uutena sijoituspaikkana, mutta todennut, että tila on teokselle liian ahdas. Tulevassa sijoituskohteessa tulisi olla valmiina vesijohto- ja viemäriverkosto sekä tilaa konehuoneelle. Taidemuseo tutkii teokselle soveltuvia sijoituspaikkoja.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

§ 1033

V 29.11.2017, Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite pikatilausmatkojen lisäämisestä vaikeavammaisten kuljetuspalveluissa

HEL 2017-003888 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Anna Vuorjoen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anna Vuorjoki ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan pikatilausmatkojen lisäämistä vaikeavammaisten kuljetuspalveluissa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Helsingissä vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalvelut on järjestetty pääsääntöisesti Helsingin Matkapalvelujen kautta. Matka tulee tilata hyvissä ajoin, vähintään 40 minuuttia ennen toivottua lähtöaikaa. Jokaisella asiakkaalla on käytössään matkatyyppikohtaisesti kaksi pikatilausmatkaa.

13.11.2017

Kalenterikuukaudessa voidaan tehdä kaksi pikatilausmatkaa, jolloin kuljetus saapuu 15 minuutin kuluessa tilauksesta, mikäli asiakas pystyy matkustamaan tavallisella henkilöautolla. Inva-auto saapuu viimeistään 45 minuutin kuluessa tilauksesta.

Pikatilausmatkat lisäävät kuljetuspalvelujärjestelmän joustavuutta. Joustavuus lisää vaikeavammaisten elämänhallintaa, mm. epäsäännöllistä työtä tekevien työssäkäyntimahdollisuudet paranevat. Kuljetuspalvelujen periaatteet selvitetään lähiaikoina, kun hankintasopimukset päättyvät kesäkuussa 2018. Valmistelussa selvitetään ja määrärahojen puitteissa otetaan huomioon aloitteessa ehdotettu vaikeavammaisten pikatilausmatkojen mahdollinen lisästarve.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 29.08.2017 § 231

HEL 2017-003888 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Anna Vuorjoen valtuustoaloitteesta pikamatkojen lisäämiseksi vaikeavammaisten kuljetuksissa:

"Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite vammaispalvelulain nojalla kuljetuspalvelua saavien asiakkaiden pikamatkojen lukumäärän nostamisen kuuteen yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa selvittämiseksi nostaa esiin tärkeän asian. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tarkoituksena on mahdollistaa henkilön osallistuminen yhteiskuntaan.

Helsingissä vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalvelut on järjestetty pääsääntöisesti Helsingin Matkapalvelun kautta. Matkapalvelusta

matka tulee tilata hyvissä ajoin, vähintään 40 minuuttia ennen toivottua lähtöaikaa. Jokaisella asiakkaalla on käytössään matkatyypikohtaisesti kaksi pikatilausmatkaa.

Kalenterikuukaudessa voidaan tehdä kaksi pikatilausmatkaa, jolloin kuljetus saapuu 15 minuutin kuluessa tilauksesta, mikäli asiakas pystyy matkustamaan tavallisella henkilöautolla. Inva-auto saapuu viimeistään 45 minuutin kuluessa tilauksesta.

Helsingin hankintasopimukset liikennöinnin osalta päättyvät kesäkuussa 2018. Hankinnan yhteydessä selvitetään kuljetuspalvelujen periaatteet.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Pikatilausmatkat lisäävät kuljetuspalvelujärjestelmän joustavuutta. Vaikka niiden määrällä ei ole merkittävää yleistä vaikutusta kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin, lisäävät ne selkeästi vaikeavammaisten elämänhallintaa. Erityisesti epäsäännöllistä työtä tekeville vaikeavammaisille pikatilausmatkojen lisäys kohentaa heidän elämänhallintaansa ja työssäkäynnin mahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että kun matkapalvelun hankinnan ehdoista seuraavan kerran sovitaan vuonna 2018, otetaan sopimuksissa huomioon erityisesti työssäkävien vaikeavammaisten pikatilausmatkojen lisäystarve.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katriina Juva: Korvataan lausunnon viimeinen kappale (terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi) seuraavalla tekstillä: "Pikatilausmatkat lisäävät kuljetuspalvelujärjestelmän joustavuutta. Vaikka niiden määrällä ei ole merkittävää yleistä vaikutusta kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin, lisäävät ne selkeästi vaikeavammaisten elämänhallintaa. Erityisesti epäsäännöllistä työtä tekeville vaikeavammaisille pikatilausmatkojen lisäys kohentaa heidän elämänhallintaansa ja työssäkäynnin mahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että kun matkapalvelun hankinnan ehdoista seuraavan kerran sovitaan vuonna 2018, otetaan sopimuksissa huomioon erityisesti työssäkävien vaikeavammaisten pikatilausmatkojen lisäystarve."

Kannattaja: Jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen pohjalta:

13.11.2017

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Katriina Juva): Korvataan lausunnon viimeinen kappale (terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi) seuraavalla tekstillä: "Pikatilausmatkat lisäävät kuljetuspalvelujärjestelmän joustavuutta. Vaikka niiden määrällä ei ole merkittävää yleistä vaikutusta kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin, lisäävät ne selkeästi vaikeavammaisten elämänhallintaa. Erityisesti epäsäännöllistä työtä tekeville vaikeavammaisille pikatilausmatkojen lisäys kohentaa heidän elämänhallintaansa ja työssäkäynnin mahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että kun matkapalvelun hankinnan ehdoista seuraavan kerran sovitaan vuonna 2018, otetaan sopimuksissa huomioon erityisesti työssäkäyvien vaikeavammaisten pikatilausmatkojen lisäystarve."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katriina Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Päivinen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
tuomas.paivinen(a)hel.fi

13.11.2017

§ 1034

V 29.11.2017, Valtuutettu Jukka Järvisen aloite päihdetyön ammattitutkinnosta

HEL 2017-006098 T 00 00 03

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Käsittely

Esittelijä peruutti ehdotuksensa kokouksessa ennen kuin keskustelu asiasta oli julistettu päättyneeksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen peruuttamisen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.09.2017 § 254

HEL 2017-006098 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Jukka Järvisen valtuustoaloitteesta hyväksyä päihdetyön ammattitutkinto viralliseksi pätevyydeksi:

"Valtuutettu Jukka Järvinen esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupunki hyväksyisi päihdetyön ammattitutkinnon viralliseksi kuten Valvira ja AVI. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että opetushallitus on hakenut päihdehuollon ammattitutkinnolle virallisen EU-luokituksen kansallisesti ja kansainvälisesti, ja että päihdetyön ammattitutkinto on ylempi kuin perustutkinto. Jukka Järvinen esittää aloitteessaan myös huolensa sii-

tä, että päihdetyön ammattilaiset jäävät pois kentältä ja samaan aikaan päihdehaitat kasvavat sekä taloudellisesti että sosiaalisesti.

Valvira on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keskusvirasto, joka valvoo sosiaali- ja terveydenhuollon, alkoholielinkeinon sekä ympäristöterveydenhuollon toiminnan asianmukaisuutta. Valviran tehtäviin kuuluu myöntää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden laillistus, nimikesuojaus ja määräaikaiset luvat.

Päihdetyön ammattitutkinnosta on oltu yhteydessä sekä Valviraan että Aluehallintovirastoon (AVI:in). Valvira myöntää oikeuden harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai antaa oikeuden käyttää nimikesuojattua sosiaalihuollon ammattinimikettä. Päihdetyön ammattitutkinto ei ole tutkinto, jonka perusteella voi hakea oikeutta harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä eikä sen perusteella saa nimikettä, joka on nimikesuojattu sosiaalihuollon ammattinimike. Aluehallintovirastosta kerrottiin, että (AVI:n) tehtäviin ei kuulu tutkintojen hyväksyminen viralliseksi kelpoisuudeksi. Aluehallintovirasto voi kuitenkin antaa lausunnon niistä nimikkeistä, jotka jo kuuluvat Valviran rekisteröinnin piiriin.

Päihdetyön ammattitutkinto ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto, kuten lähihoitajan tutkinto. Päihdetyön ammattitutkinto on sosiaali- ja terveysalan yhteistä ammatillista lisäkoulutusta, joka antaa jatko-opintokelpoisuuden vastaavan alan ammattikorkeakouluopintoihin.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettu laki (817/2015) tuli voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2016. Laissa säädetään keskeisten ammattiryhmien ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä, ammatinharjoittamisoikeuden rekisteröinnistä, ammattihenkilön nimikesuojasta, ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta sekä valvontaviranomaisentehtävistä ja työnjaosta. Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettu laki on kumottu. Sosiaalihuollon ammattihenkilölain myötä työnantajalla on mahdollisuus muita kuin kyseiseen lakiin liittyviä virkoja ja toimia perustaessaan määritellä kyseinen tehtävänimike ja tehtävässä tarvittava osaamisvaatimus.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain ulkopuolelle jäävien ammattiryhmien / tehtävänimikkeiden osalta työnantajien liikkumavara on laajentunut. Tehtäviä täytettäessä tulee ottaa huomioon sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilölaki ja asetus sekä mahdolliset erillislainsäädännön säädökset.

Toimialalla on 1.6.2017 tullut voimaan pysyväisohje ”Kelpoisuus, ammatinharjoittamisoikeudet ja ammattihenkilöiden valvonta sosiaali- ja terveystoimessa”. Ohjeen mukaan kouluasteisissa ohjaajan tehtävissä

13.11.2017

edellytetään tehtävään soveltuvaa sosiaali- ja terveysalan ammatillista perustutkintoa (lähihoitaja) tai muuta soveltuvaa tutkintoa.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa arvostetaan päihdetyön ammattitutkintoa lisätutkintona, mutta tehtävien vaativuus edellyttää päihdehuollon tehtävissä myös sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa tai esimerkiksi sairaanhoitajan tai sosionomin pätevyyttä. Toimialalla on työntekijöitä, joilla on perustutkinnon lisäksi päihdetyön ammattitutkinto. Juuri nytkin on alkamassa työntekijöille oppisopimuksena päihdetyön ammattitutkintokoulutus, johon osallistuu noin 30 toimialan työntekijää."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Torres, henkilöstöasiantuntija, puhelin: 310 24109
sari.torres(a)hel.fi

§ 1035

V 29.11.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite perhetyön vahvistamisesta ns. Imatran mallin mukaisesti

HEL 2017-006100 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 29 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan perhetyön vahvistamista ns. Imatran mallin mukaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Imatralla ja Helsingissä on kehitetty palvelutuotantoa lapsiperheiden palvelujen saatavuuden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Imatran hyvinvointineuvolassa on äitiys- ja lastenneuvolapalveluja sekä perhetyön palveluja. Terveystieteiden ja perhetyöntekijä muodostavat työparin, mikä mahdollistaa perhetyön varhaisen ohjauksen perheiden tueksi. Perhetyöntekijä tekee kotikäynnit

kaikkien raskaana olevien luokse, tarvittaessa lapsen synnyttyä yhdessä terveydenhoitajan kanssa sekä kun lapsi on kahden kuukauden ikäinen (yhteensä 2-3 käyntiä). Lisäksi perhetyöntekijä tekee tarvittaessa tukikäyntejä perheen tarpeiden mukaan. Imatralla lastensuojelun asiakkaiden määrä, kodin ulkopuoliset sijoitukset sekä lastensuojelun kustannukset ovat vähentyneet.

Helsingissä voimavaroja on kohdennettu niille lapsiperheille, joilla on erityisen tuen tarvetta. Raskauden aikainen kotikäynti tehdään aina, mikäli tuleva äiti on nuori (alle 20-vuotias) tai mikäli äidillä on jokin toimintakykyä rajoittava vamma, vanhemmilla on pitkäaikaisia mielenterveyden ongelmia, päihdeongelmia tai perheessä on lähisuhdeväkivaltaa. Raskauden jälkeinen kotikäynti pyritään tekemään jokaisen ensisynnyttäjän kotiin. Vuonna 2016 näiden kotikäyntien kattavuus oli 90,5 prosenttia ensisynnyttäjistä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan lapsiperheiden palveluvalikoima on valtakunnallisesti verraten kattava ja ehkäisevän lastensuojelun palveluja on runsaasti. Uudistettujen palvelujen ansiosta lastensuojelun asiakkaiden ja kodin ulkopuolisten sijoitusten määrä on vähentynyt. Kustannuskehitys on seurannut asiakasmäärien suotuisaa kehitystä. Tukitoimia on tarkoituksenmukaista kohdentaa tarvetta vastaavasti. Aloitteessa ehdotettu kotikäyntien määrän lisääminen on yksittäisenä toimenpiteenä kustannustehoton.

Helsingissä jatketaan perhekeskusmallin kehittämistä. Perhekeskustoiminnassa pyritään tukemaan perheitä ongelmia ehkäisevästi ja oikea-aikaisesti. Yhteistyössä toimien voimavaroja ja osaamista kokoamalla on mahdollista luoda uusia toimintakäytäntöjä sekä välttää päällekkäisyyttä. Perhekeskustoimintamallin kehittämisessä on hyödynnetty mm. Imatran hyvinvointineuvolassa saatuja kokemuksia sekä muita kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia sekä ehkäisevän lastensuojelun hyviä käytäntöjä. Ensimmäiset perhekeskukset on avattu vuonna 2017 ja niissä tarjotaan palveluja asiakkaiden tarpeiden mukaan digitaalisesti, lähipalveluina sekä moniammatillista osaamista yhdistävinä palveluina.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.09.2017 § 253

HEL 2017-006100 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon valtuustoaloitteesta koskien perhetyön vahvistamista ns. Imatran mallin mukaisesti seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Imatralla oli vuonna 2016 yhteensä 27 517 asukasta, joista alle kouluikäisiä oli 1499. Imatran väestömäärä on laskussa ja myös syntyneiden lasten määrä on laskenut alle 200 syntyvään lapseen vuodessa. Hyvinvointi- ja terveyserojen näkökulmasta Imatralla haasteina ovat korkea työttömyys, korkea sairastavuus, alhaisempi koulutustaso, suuri yksinhuoltajien määrä sekä päihdeongelmat.

Helsingissä oli vuonna 2016 yhteensä 628 208 asukasta, joista alle kouluikäisiä oli 45 379. Lapsia Helsingissä syntyy noin 6500 vuodessa. Väestöennusteiden mukaan alle kouluikäisten ja kouluikäisten lasten määrä kasvaa vuoteen 2030 saakka. Helsingissä alueelliset ja eri väestöryhmien hyvinvointi- ja terveyserot ovat suuria.

Molemmat kaupungit ovat kehittäneet palvelutuotantoaan lapsiperheiden palvelujen saatavuuden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Imatran hyvinvointineuvola koostuu äitiys- ja lastenneuvolapalveluista sekä perhetyön palveluista. Terveystoimittaja ja perhetyöntekijä muodostavat työparin, mikä mahdollistaa perhetyön varhaisen ohjauksen perheiden tueksi. Perhetyöntekijä tekee kotikäynnin kaikille raskaana oleville, tarvittaessa lapsen synnyttyä yhdessä terveydenhoitajan kanssa ja kun lapsi on 2 kuukautta (yhteensä 2-3 käyntiä). Lisäksi perhetyöntekijä tekee tarvittaessa tukikäyntejä perheen tarpeiden mukaan. Imatralla lastensuojelun asiakkaiden määrä, kodin ulkopuoliset sijoitukset sekä lastensuojelun kustannukset ovat vähentyneet.

Helsingissä resursseja kohdennetaan etenkin niille lapsiperheille, joilla on erityisen tuen tarvetta. Raskauden aikainen kotikäynti tehdään aina, mikäli tuleva äiti on nuori (alle 20-vuotias) tai mikäli äidillä on joku toi-

mintakykyä rajoittava vamma, vanhemmilla on pitkäaikaisia mielenterveyden ongelmia, päihdeongelmia tai perheessä on lähisuhdeväkivaltaa. Raskauden jälkeinen kotikäynti pyritään tekemään jokaisen ensisynnyttäjän kotiin. Vuonna 2016 synnytyksen jälkeinen kotikäynti tehtiin 90,5 prosentille ensisynnyttäjistä. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan lapsiperheiden palveluvalikoima on valtakunnallisesti verraten kattava ja ehkäisevää lastensuojelua toteuttavia tahoja on runsaasti.

Panostus kevyempiin palveluihin on myös Helsingissä vähentänyt merkittävästi kodin ulkopuolisten sijoitusten määrää. Lastensuojelun asiakkaiden määrä on kääntynyt laskuun. Kustannuskehitys on seurannut asiakasmäärien suotuisaa kehitystä.

Valtuustoaloitteessa esitetty pysyvä perhetyöntekijöiden lisääminen siten, että kotikäyntien määrä lisättäisiin säännönmukaisesti kaikkien ensimmäistä lasta odottavien piiriin, on yksittäisenä toimenpiteenä kustannustehoton. Tukitoimia on tarkoituksenmukaista kohdentaa tarkemmin tarvetta vastaavasti.

Osana palvelujen uudistamista Helsingissä jatketaan perhekeskusmallin kehittämistä. Perhekeskustoiminnassa pyritään tukemaan perheitä ongelmia ehkäisevästi ja oikea-aikaisesti. Kokoamalla voimavaroja ja osaamista sekä toimimalla yhteistyössä on mahdollista luoda uusia toimintakäytäntöjä sekä välttää resurssien päällekkäistä käyttöä. Perhekeskustoimintamallin kehittämisessä on hyödynnetty mm. Imatran hyvinvointineuvolassa saatuja kokemuksia sekä muita kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia sekä hyviä käytäntöjä ehkäisevän lastensuojelun toteuttamisesta. Ensimmäinen perhekeskus käynnistyi kesäkuussa 2017 Itäkadulla ja Vuosaaren perhekeskus käynnistyy syksyllä 2017. Palveluja tarjotaan asiakkaiden erilaisten tarpeiden mukaan sisältäen digitaalisia palveluja, lähipalveluja sekä moniammatillista osaamista yhdistäviä palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Riittävän varhaisessa vaiheessa tehty havainto tuen tarpeesta mahdollistaa vanhempien ja perheiden tuen oikea-aikaisesti. Ehkäisevän lastensuojelun laajentaminen lisää lasten ja perheiden hyvinvointia ja varhainen tuki lapsille ja perheille vähentää lastensuojelun avohuollon tukitoimien tarvetta. Perhekeskusmallin mukainen monitoimijainen työskentely tukee perheitä ehkäisevästi ja oikea-aikaisesti ja lisää siten lasten ja perheiden hyvinvointia."

Käsittely

19.09.2017 Ehdotuksen mukaan

13.11.2017

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Poistetaan lausunnon toiseksi viimeinen kappale ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia ja lisätään viimeisen kappaleen jälkeen seuraava kappale:

"Kohdennetut palvelutkin toimivat paremmin, jos varhainen tuki ja seulonta tavoittavat mahdollisimman suuren määrän ihmisiä, sillä tällöin erityisen paljon tukea tarvitsevia asiakkaita on jatkossa vähemmän. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta suosittelee valtuustoaloitteen mukaisesti nk. Imatran mallin käyttöönottoa myös Helsingin perhetyöhön."

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

12.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

§ 1036

V 29.11.2017, Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämisestä

HEL 2017-007557 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Terhi Koulumiehen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Reetta Vanhasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Reetta Vanhanen ja 45 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan maksuttoman ehkäisyn kustannus- ja hyvinvointivaikutusten selvittämistä ja maksuttoman ehkäisyn tarjoamista alle 25-vuotiaille nuorille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kunnan on terveydenhuoltolain 2 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan järjestettävä alueensa asukkaille ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Alle 24-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana koko maassa 23 prosenttia. Helsingissä keskeytysten määrä on pienentynyt viimeisen viiden vuoden aikana 22 prosenttia, Espoossa 25 prosenttia ja Vantaalla 40 prosenttia. Tästä suotuisasta kehityksestä huolimatta aiemmin keskeytyksessä olleiden määrä kuitenkin nousee. Lisäksi keskeytyksistä noin 10 prosenttia tehdään samana tai edellisenä vuonna synnyttäneille naisille. Tehokas raskauden ehkäisy on raskauden keskeytyksen ja synnytyksen jälkeen tärkeää ja kustannustehokasta.

Helsingiläisten alle 25-vuotiaiden sukupuolitartuntojen (klamydia, kuppua ja tippuri) määrät yhteensä ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana 6,5 prosenttia (vuonna 2012 oli 1 142 tartuntaa ja vuonna 2016 tartuntoja oli 1 068). Klamydiatartuntoja todettiin helsinkiläisillä alle 25-vuotiailla nuorilla 1 103 vuonna 2012 ja 1 037 vuonna 2016.

Laajojen kansainvälisten ja myös suomalaisten tutkimusten mukaan maksuton ehkäisy säästää kustannuksia. Erityisesti ns. pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät (kapselit, kierukat) ovat kustannustehokkaimpia. Lyhytvaikutteisten menetelmien käyttäjillä suunnittelemattoman raskauden riski on 10-kertainen pitkävaikutteisiin verrattuna, vaikka ehkäisy olisi maksutonta. 15–24-vuotiaiden ryhmässä suunnittelematon raskaus selittyy yli 80 prosentissa ehkäisyn käyttövirheellä.

Raskauden ehkäisyn ja -keskeytysten kustannukset

Helsingissä asui 15-24-vuotiaita naisia 40 468 vuonna 2016, jolloin tässä ikäryhmässä tehtiin 498 raskaudenkeskeytystä. Raskaudenkeskeytyksen hinta on HUSissa 565 euroa. Tämän lisäksi perusterveydenhuollon vastaanotto- ja laboratoriokustannukset ovat noin 365 euroa. Raskaudenkeskeytysten kokonaiskustannukset ovat 459 000 euroa vuodessa.

Arvion mukaan puolet 15–24-vuotiaista naisista on seksuaalisesti aktiivisia. Vuoden pilleriehkäisyn laskennalliset kustannukset olisivat noin 50 euroa/henkilö. Laajan tutkimuksen mukaan vain 40–50 prosenttia käyttäjistä sitoutuu maksuttomaan pilleriehkäisyyn. Näin ollen 15–24-vuotiaille tarjottavan maksuttoman pilleriehkäisyn kustannukset kaupungille olisivat 10 000 käyttäjän mukaan laskettuna noin 506 000 euroa. Tyypillisellä käytöllä noin yhdeksän prosenttia ehkäisytablettien käyttäjistä tulee raskaaksi vuoden aikana, joten voidaan olettaa, että ehkäisytablettien käyttäjille tehdään 227 raskaudenkeskeytystä vähemmän vuodessa, jolloin raskaudenkeskeytysten kuntalaskutusten määrä vähenee arviolta 210 000 euroa.

Helsingissä tarjotaan maksutta ensimmäiset ehkäisypillerit (kolmen kuukauden aloituspakkaus), ensimmäinen kierukka ja ehkäisyimplantit. Maksuttomia kondomeja tarjotaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, ehkäisyneuvonnassa, kutsunnoissa sekä jonkin verran nuorisotiloilla ja erilaisissa terveyden edistämiskampanjoissa. Tarvittaessa nuori saa maksuttoman jälkiehkäisyn koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa.

Helsingin kaupunki on tarjonnut vuodesta 2007 ensimmäiset pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät kaikenikäisille naisille. Pitkävaikutteisen ehkäisimen eli hormonikierukan tai ehkäisykapselin hankintahinta on noin 100 euroa/kpl ja se jakautuu 4–7 vuodelle, jolloin vuosikustannus on keskimäärin 20 euroa. Vuonna 2016 sosiaali- ja terveystoimi hankki toimipisteisiinsä pitkävaikutteisia ehkäisymenetelmiä 358 460 eurolla (2 974 kierukkaa ja 540 ehkäisykapselia).

Mikäli kaikki 15–24-vuotiaat ehkäisyä tarvitsevat naiset Helsingissä käyttäisivät maksuttomia pitkävaikutteisia ehkäisymenetelmiä, kustannukset olisivat vuodessa noin 405 000 euroa. Mikäli noin 80 prosenttia käyttäisi ehkäisymenetelmää pitkäaikaisesti, raskaudenkeskeytyksiä tehtäisiin ikäryhmässä 400 vähemmän ja kustannuksia säästyisi 367 000 euroa.

Maksuton pilleriehkäisy on kustannuksiltaan samankaltainen kuin pitkävaikutteiset menetelmät, mutta vähemmän tehokas raskaudenehkäisyssä. Nuoremmassa 15–19-vuotiaiden ikäryhmässä lyhytvaikutteisen ehkäisymenetelmän ohjeen mukaiseen käyttöön sitoutuminen on vähäisempää kuin aikuisilla. 15–19-vuotiaiden ikäryhmän 14 043 naisesta arviolta 3 500 on seksuaalisesti aktiivisia ja käyttäisi ehkäisypillereitä pitkäaikaisesti. Vuositasolla kustannukset olisivat 176 000 euroa. Raskaudenkeskeytysten määrä vähenisi ja kustannussäästöä syntyisi noin 23 600 euroa.

Viime vuosina Helsingissä on varattu jaettavaksi noin 45 000 maksutonta kondomia, joiden hankintahinta on 0,12 euroa kappaleelta. Yksi kondomi viikossa 20 000 käyttäjälle maksaisi 124 000 euroa vuodessa.

Aloitteessa esitettyä tavoitetta on perusteltua edistää ensisijaisesti siten, että alle 25-vuotiaalle nuorelle tarjotaan pitkävaikutteisena ehkäisyvaihtoehtona kierukka tai ehkäisykapseli. Ehkäisyrenkaan tarjoaminen sen sijaan ei vaikuta kustannustehokkaalta, johtuen ehkäisyrenkaan korkeammasta hinnasta ja siitä, ettei näyttöä ehkäisyrenkaan muita menetelmiä korkeammasta käyttämiseen sitoutumisesta ole. Jos tarjontaa kuitenkin halutaan ulottaa sosiaali- ja terveystoimialan määrärahojen puitteissa myös ehkäisyrenkaaseen, sosiaali- ja terveyslautakunta voi tehdä tätä koskevan päätöksen käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Raskaudenkeskeytyksen jälkitarkastus on luonteva ajankohta tarjota pitkäkestoista ehkäisyä. Päihdehuollon asiakkaiden ehkäisyneuvonnan kehittämiseen on tarpeen järjestää uusia yhteistyömuotoja.

Keskitetyn ehkäisyneuvonnan palveluihin kuuluu erityisesti pitkävaikutteisten menetelmien aloittaminen. Tähän toimintaan on tarkoitus käyttää voimavaroja uudessa Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa. Lyhytvaikutteisen ehkäisyn aloittaminen toimii hyvin toisen asteen oppilaitoksissa, terveysasemilla ja jälkitarkastusten yhteydessä äitiysneuvolassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että seksuaaliterveyden neuvontapalveluja ja viestintää sekä maksuttomien kondomien jakelua lisätään toimialojen yhteistyöllä. Lisäksi lautakunta on edellyttänyt, että sille laaditaan selvitys ja vertailu alle 20- ja 25-vuotiaiden vuosien 2016 - 2018 seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävien palvelujen sekä raskauden ehkäisy- ja keskeytyskustannusten välillä.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa ehdotettua alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn edistämistä voidaan toteuttaa kaupunginvaltuuston talousarvioissa hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.09.2017 § 252

HEL 2017-007557 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Reetta Vanhasen alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämistä koskevasta

valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaille ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Valtakunnallisen vuoden 2015 kouluterveyskyselyn mukaan koko maan peruskoululaisista oli ollut yhdynnässä 18 prosenttia, lukiolaisista 38 prosenttia ja ammattikoululaisista 60 prosenttia. Kolmasosa nuorista ei käyttänyt mitään ehkäisyä viimeisimmässä yhdynnässään (peruskoululaiset 35 prosenttia, lukiolaiset 33 prosenttia, ammattikoululaiset 33 prosenttia). Ehkäisymenetelmänä kondomi oli yleisin, jota käytti peruskoululaisista 39 prosenttia, lukiolaisista 32 prosenttia ja ammattikoululaisista 28 prosenttia. Hormonaalisen ehkäisyn käyttäjiä oli 17 prosenttia, 32 prosenttia ja 28 prosenttia em. nuorista.

Alle 24-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana koko maassa 23 prosenttia. Helsingissä keskeytysten määrä on pienentynyt viimeisen viiden vuoden aikana 22 prosenttia, Espoossa 25 prosenttia ja Vantaalla 40 prosenttia. Tästä suotuisasta kehityksestä huolimatta aiemmin keskeytyksessä olleiden määrä kuitenkin nousee. Lisäksi keskeytyksistä noin 10 prosenttia tehdään samana tai edellisenä vuonna synnyttäneille naisille. Tehokas raskauden ehkäisy niin raskauden keskeytyksen kuin synnytyksen jälkeen on tärkeää ja kustannustehokasta.

Vantaalla tarjotaan alle 20-vuotiaille nuorille yhdeksän kuukauden ehkäisyvalmisteet maksutta. Vantaa tarjoaa myös kaikille ensimmäisen pitkäaikaisen ehkäisyvälineen maksutta. Raskaudenkeskeytyksen jälkeen tarjotaan uusi ilmainen ehkäisyväline. Vantaa on panostanut riskiryhmiin ja tarjoaa heille pitkäaikaisen ehkäisimen kuluitta. Päihderiippuvaisilla ja jo keskeytyksen läpikäyneillä on suurempi riski uuteen raskaudenkeskeytykseen kuin muilla.

Espoossa ensimmäinen kuparikierukka on maksuton kaikenikäisille ehkäisyä tarvitseville naisille, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet kupari- tai hormonikierukkaa. Alle 20-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, saavat maksutta yhdistelmäehkäisytablettit, minipillerit tai ehkäisyrenkaan (3–9 kk:n ajaksi) tai hormonikierukan. Yli 20-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, saavat maksutta yhdistelmäehkäisytablettit, minipillerit, ehkäisyrenkaan tai ehkäisykapselin 3 kuukauden ajaksi. Synnyttäneet ja 20–24-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, voivat valita synnytyksen jälkitarkastuksen yhteydessä maksutta myös hormonikierukan tai ehkäisykapselin.

Helsingissä tarjotaan maksutta ensimmäiset ehkäisypillerit (kolmen kuukauden aloituspakkaus), ensimmäinen kierukka ja ehkäisyimplantit. Maksuttomia kondomeja tarjotaan koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa, ehkäisyneuvonnassa, kutsunnoissa sekä jonkin verran nuorisotaloilla ja erilaisissa terveyden edistämiskampanjoissa. Tarvittaessa nuori saa maksuttoman jälkiehkäisyn koulu- tai opiskeluterveydenhuollosta.

Helsinkiäisten alle 25-vuotiaiden sukupuolitartuntojen (klamydia, kuppua ja tippuri) määrät yhteensä ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana 6,5 prosenttia (vuonna 2012 1142 tartuntaa ja vuonna 2016 1068 tartuntaa). Klamydiatartuntoja todettiin helsinkiläisillä alle 25-vuotiailla nuorilla vuonna 2012 1103 ja vuonna 2016 1037, joista naisilla todettujen klamydiatartuntojen osuus on pysynyt viiden vuoden aikana samana, noin 68 prosentissa. Kondomin käytöllä ja vastuullisella seksikäyttäytymisellä ehkäistään seksitauteja. Ei ole kuitenkaan osoitettu, että kondomien maksuton tarjonta lisäisi niiden käyttöä.

Laajojen kansainvälisten ja myös suomalaisten tutkimusten mukaan maksuton ehkäisy säästää kustannuksia. Erityisesti ns. pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät (kapselit, kierukat) ovat kustannustehokkaimpia. Lyhytvaikutteisten menetelmien käyttäjillä suunnittelemattoman raskauden riski on 10-kertainen pitkävaikutteisiin verrattuna, vaikka ehkäisy olisi maksutonta. 15–24-vuotiaiden ryhmässä suunnittelematon raskaus selittyy yli 80 prosentissa ehkäisyn käyttövirheellä.

Raskauden ehkäisyn ja -keskeytysten kustannukset

Helsingissä asui vuonna 2016 40 468 15–24-vuotiaista naista. Tässä ikäryhmässä tehtiin vuonna 2016 498 raskaudenkeskeytystä. Raskaudenkeskeytyksen hinta on HUS:ssa 565 euroa. Lisäksi tulevat perusterveydenhuollon vastaanotto- ja laboratoriokustannukset noin 365 euroa. Raskaudenkeskeytysten kokonaiskustannukset vuodessa ovat näin ollen 459 000 euroa.

Arvioidaan, että puolet 15–24-vuotiaista naisista on seksuaalisesti aktiivisia. Vuoden pilleriehkäisyn kustannukset olisivat noin 50 euroa/henkilö. Laajan tutkimuksen mukaan vain 40–50 prosenttia käyttäjistä sitoutuu maksuttomaankaan pilleriehkäisyyn. Näin ollen 15–24-vuotiaille tarjottavan maksuttoman pilleriehkäisyn kustannukset kaupungille olisivat 10 000 käyttäjällä laskettuna noin 506 000 euroa. Tyypillisellä käytöllä noin 9 prosenttia ehkäisypillerien käyttäjistä tulee raskaaksi vuoden aikana, joten ehkäisypillerien käyttäjille voidaan olettaa raskaudenkeskeytyksiä tehtävän vuodessa 227 vähemmän, jolloin raskaudenkeskeytysten kuntalaskutusten määrä vähenee arviolta 210 000 euroa.

Helsingin kaupunki on tarjonnut vuodesta 2007 ensimmäiset pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät kaikenikäisille naisille. Käyttäjät ovat voi-

neet valita sekä hormonikierukan että ehkäisykapselit käyttöönsä yhteensä jopa 11 vuoden ajaksi. Pitkävaikutteisen ehkäisimen korkeampi hankintahinta noin 100 euroa/kpl jakautuu 4–7 vuodelle ja vuosikustannus on keskimäärin 20 euroa. Vuonna 2016 Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi hankki toimipisteisiinsä pitkävaikutteisia ehkäisy menetelmiä 358 460 eurolla (2974 kierukkaa, 540 ehkäisykapselia),

Mikäli kaikki 15–24-vuotiaat ehkäisyä tarvitsevat naiset Helsingissä käyttäisivät maksutonta pitkävaikutteisia ehkäisymenetelmiä, olisivat kustannukset vuodessa myös noin 405 000 euroa, mutta paremman ehkäisytehon vuoksi keskeytyksiä ei tehtäisi käyttäjille juuri ollenkaan. Käyttäjistä noin 80 prosenttia käyttää ehkäisymenetelmää pitkäaikaisesti, joten raskaudenkeskeytyksiä tehtäisiin ikäryhmässä jopa 400 vähemmän ja kustannuksia säästyisi 367 000 euroa.

Ehdotettu maksuton pilleriehkäisy on kustannuksiltaan samankaltainen, mutta teholtaan huonompi kuin jo aikaisempien päätösten nojalla kaikkeinikaisille tarjottava pitkäkestoinen ehkäisy. Nuoremmissa 15–19-vuotiaiden ikäryhmässä lyhytvaikutteinen ehkäisymenetelmä ensimmäisenä ehkäisyvaihtoehtona saattaa olla houkutteleva, mutta sitoutuminen ohjeenmukaiseen käyttöön on heikompaa nuorilla kuin aikuisilla. 15–19-vuotiaiden ikäryhmän 14 043 naisesta arviolta 3 500 on seksuaalisesti aktiivisia ja käyttäisi ehkäisytabletteja pitkäaikaisesti. Vuositasolla kustannukset olisivat 176 000 euroa. Raskaudenkeskeytyksiä tehdään tässä ikäryhmässä 20–24-vuotiaita vähemmän, noin 8/1000 naisista vuodessa, ja tyypillisellä käytöllä voidaan olettaa raskaudenkeskeytyksiä tehtävän noin 26 vähemmän. Kustannussäästöä näistä syntyisi noin 23 600 euroa.

Helsingissä on varattu jaettavaksi viime vuosina noin 45 000 maksutonta kondomia vuodessa hankintahinnan ollessa 0,12 euroa kappaleelta. Sosiaali- ja terveystoimen osuus oli noin 90 prosenttia (41 256 kpl). Kondomin hinnan ollessa 0,12 euroa kappaleelta ovat vuosikustannukset 4 951 euroa. Kondomien tarve käyttäjien välillä vaihtelee huomattavasti, eikä ole realistista olettaa kaupungin pystyvän logistisesti tarjoamaan maksuttomia kondomeja kaikille 15–24-vuotiaille. Yksi kondomi viikossa 20 000 käyttäjälle maksaisi vuositasolla 124 000 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin nykykäytäntöä tehostetaan seuraavilla tavoilla: kierukka tai ehkäisykapseli tarjotaan aina alle 25-vuotiaalle maksutta. Vantaan mallin mukaisesti Helsinki alkaa tarjota maksuttoman kierukan tai ehkäisykapselin raskaudenkeskeytyksen jälkeen sekä päihdehuollon asiakkaille. Alle 25-vuotiaille nuorille tarjotaan ehkäisytabletteja ja ehkäisyrenkaat vuodeksi maksutta. Tämän ikäryhmän pitkävaikutteisten ehkäisymenetelmien aloitus toteutetaan ensisijaisesti keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa, jonka toiminta siirtyy

13.11.2017

helmikuussa 2018 Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Keskitetyn ehkäisyneuvonnan lääkäriresurssi, jota nimenomaan edellä mainittuihin ehkäisymuotoihin (kierukka tai ehkäisykapseli) liittyen tarvitaan, lisääntyy nykyisestä yhdestä lääkärin työpanoksesta kahteen, ja myös avustavan henkilökunnan määrää lisätään vastaavasti. Lisäksi Kalasatamassa ehkäisypalveluita pystytään tarjoamaan laajemmalla aukioloajalla. Helsinki lisää selvästi sekä neuvontaa seksitautien ehkäisystä ja seksuaaliterveydestä että kondomien jakelua maksutta ehkäisyneuvoissa, kouluissa ja nuorisotaloilla toimialojen yhteistyöllä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä muiden toimialojen rooli on keskeistä, myös ilman sosiaali- ja terveystoimialan koordinoitua tai osallistumista hankintaan ja jakeluun. Kondomeja on tarjolla nuorille säännölliseen käyttöön. Sosiaali- ja terveyslauta pitää tärkeänä, että oikeus ehkäisyyn ja seksuaaliterveyteen toteutuu jokaisen omista lähtökohdista ja toiveista käsin ja että ehkäisypalvelut on suunnattu kaikille nuorille sukupuolesta riippumatta.

Ehkäisypalveluiden toteutuksessa yhteistyötä terveysasemien, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, äitiysneuvolan, keskitetyn ehkäisyneuvonnan sekä Helsingin kaupungin muiden toimijoiden, kuten koulujen ja nuorisotalojen kanssa jatketaan ja lisätään. Viestintää maksuttomasta ehkäisystä tehostetaan eri kanavissa.

Sosiaali- ja terveystoimi selvittää ja raportoi lautakunnalle alle 20- ja 25-vuotiaiden maksuttomien ehkäisymenetelmien käytön ja raskaudenkeskeytyksien ja sukupuolitautilien määrän vuosilta 2017 ja 2018 sekä maksuttomien ehkäisymenetelmien kustannukset ja vertaa lukuja vuoden 2016 lukuihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tutkimusten mukaan maksuton, erityisesti pitkäaikaisten ehkäisymenetelmien käyttö, on tehokasta suunnittelemattomien raskauksien ehkäisyssä ja niihin liittyvien niin yksilöä kuin terveydenhuoltojärjestelmää koskevan kuormituksen ja kustannusten vähentämisessä. Nuorten, niin naisten kuin miesten, ehkäisyn käyttöön kuuluu aina seksuaalikasvatus ja -neuvonta sekä turvalliseen sekä vastuulliseen seksikäyttäytymiseen ohjaaminen. Asianmukainen ehkäisymenetelmien käyttö vähentää ei-toivottujen raskauksien ja sukupuolitautilien määrää."

Käsittely

19.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

13.11.2017

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Poistetaan lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia ensimmäinen lause ja lisätään sen tilalle seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin nykykäytäntöä tehostetaan seuraavilla tavoilla: kierukka tai ehkäisykapseli tarjotaan aina alle 25-vuotiaalle maksutta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 2:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toiseksi lauseeksi: "Vantaan mallin mukaisesti Helsinki alkaa tarjota maksuttoman kierukan tai ehkäisykapselin raskaudenkeskeytyksen jälkeen sekä päihdehuollon asiakkaille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 2 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia kolmanneksi lauseeksi: "Alle 25-vuotiaille nuorille tarjotaan ehkäisytabletit ja ehkäisyrenkaat vuodeksi maksutta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 4:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia neljänneksi lauseeksi: "Helsinki lisää selvästi sekä neuvontaa seksitautien ehkäisystä ja seksuaaliterveydestä että kondomien jakelua maksutta ehkäisyneuvoloissa, kouluissa ja nuorisotaloilla toimialojen yhteistyöllä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä muiden toimialojen rooli on keskeistä, myös ilman sosiaali- ja terveystoimialan koordinoimista tai osallistumista hankintaan ja jakeluun. Kondomeja on tarjolla nuorille säännölliseen käyttöön."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 5:

Jäsen Karita Toijonen: Lausunnon toiseksi viimeiseen kappaleeseen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava virke: "Helsingissä tarjotaan maksutta yksilölle soveltuva pitkävaikutteinen ehkäisy (kupari- tai hormonikierukka, ehkäisyrenkas, ehkäisykap-

seli tai ehkäisytabletit) kaikille alle 25-vuotiaille ja riskiryhmiin kuuluville, kuten päihteiden käyttäjät."

Kannattaja: Jäsen Tapio Bergholm

Vastaehdotus 6:

Jäsen Karita Toijonen: Lausunnon toiseksi viimeiseen kappaleeseen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava virke: "Seksuaaliterveyden edistämiseksi ja ei-toivottujen raskauksien ehkäisemiseksi kondomien ilmaisjakelua ja saatavuutta tehostetaan huomioiden erityisesti nuoret ja riskiryhmiin kuuluvat."

Kannattaja: Jäsen Tapio Bergholm

Vastaehdotus 7:

Jäsen Katju Aro: Lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia viidenneksi lauseeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslauta pitää tärkeänä, että oikeus ehkäisyyn ja seksuaaliterveyteen toteutuu jokaisen omista lähtökohdista ja toiveista käsin ja että ehkäisypalvelut on suunnattu kaikille nuorille sukupuolesta riippumatta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 8:

Jäsen Seija Muurinen: Lausuntoon lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveystoimi selvittää ja raportoi lautakunnalle alle 20- ja 25-vuotiaiden maksuttomien ehkäisymenetelmien käytön ja raskaudenkeskeytyksien ja sukupuolitautilien määrän vuosilta 2017 ja 2018 sekä maksuttomien ehkäisymenetelmien kustannukset ja vertaa lukuja vuoden 2016 lukuihin."

Kannattaja: Jäsen Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Poistetaan lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia ensimmäinen lause ja lisätään sen tilalle seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin nykykäytäntöä tehostetaan seuraavilla tavoilla: kierukka tai ehkäisykapseli tarjotaan aina alle 25-vuotiaille maksutta."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Karita Toijonen): Lausunnon toiseksi viimeiseen kappaleeseen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava virke: "Helsingissä tarjotaan maksutta yksi-

lölle soveltuva pitkävaikutteinen ehkäisy (kupari- tai hormonikierukka, ehkäisyrengas, ehkäisykapseli tai ehkäisypillerit) kaikille alle 25-vuotiaille ja riskiryhmiin kuuluville, kuten päihteiden käyttäjät."

Jaa-äännet: 9

Katju Aro, Leo Bergman, Saku Etholen, Maritta Hyvärinen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Daniel Sazonov, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Karita Toijonen

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Poistetaan lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia ensimmäinen lause ja lisätään sen tilalle seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin nykykäytäntöä tehostetaan seuraavilla tavoilla: kierukka tai ehkäisykapseli tarjotaan aina alle 25-vuotiaalle maksutta."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Maritta Hyvärinen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvin-

13.11.2017

vointivaikutusten arviointia kolmanneksi lauseeksi: "Alle 25-vuotiaille nuorille tarjotaan ehkäisytabletit ja ehkäisyrenkaat vuodeksi maksutta."

Jaa-äännet: 4

Leo Bergman, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Daniel Sazonov

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 4 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia neljänneksi lauseeksi: "Helsinki lisää selvästi sekä neuvontaa seksitautien ehkäisystä ja seksuaaliterveydestä että kondomien jakelua maksutta ehkäisyneuvoloissa, kouluissa ja nuorisotaloilla toimialojen yhteistyöllä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä muiden toimialojen rooli on keskeistä, myös ilman sosiaali- ja terveys-toimialan koordinoitua tai osallistumista hankintaan ja jakeluun. Kondomeja on tarjolla nuorille säännölliseen käyttöön."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Karita Toijonen): Lausunnon toiseksi viimeiseen kappaleeseen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava virke: "Seksuaaliterveyden edistämiseksi ja ei-toivottujen raskauksien ehkäisemiseksi kondomien ilmaisjakelua ja saatavuutta tehostetaan huomioiden erityisesti nuoret ja riskiryhmiin kuuluvat."

Jaa-äännet: 11

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Maritta Hyvärinen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Tapio Bergholm, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

13.11.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia neljänneksi lauseeksi: "Helsinki lisää selvästi sekä neuvontaa seksitautien ehkäisystä ja seksuaaliterveydestä että kondomien jakelua maksutta ehkäisyneuvoloissa, kouluissa ja nuorisotaloilla toimialojen yhteistyöllä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä muiden toimialojen rooli on keskeistä, myös ilman sosiaali- ja terveys-toimialan koordinoitua tai osallistumista hankintaan ja jakeluun. Kondomeja on tarjolla nuorille säännölliseen käyttöön."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Maritta Hyvärinen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 13 - 0.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Katju Aro): Lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia viidenneksi lauseeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslauta pitää tärkeänä, että oikeus ehkäisyyn ja seksuaaliterveyteen toteutuu jokaisen omista lähtökohdista ja toiveista käsin ja että ehkäisypalvelut on suunnattu kaikille nuorille sukupuolesta riippumatta."

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

13.11.2017

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Seija Muurinen): Lausuntoon lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveystoimi selvittää ja raportoi lautakunnalle alle 20- ja 25-vuotiaiden maksuttomien ehkäisymenetelmien käytön ja raskaudenkeskeytyksien ja sukupuolitautien määrän vuosilta 2017 ja 2018 sekä maksuttomien ehkäisymenetelmien kustannukset ja vertaa lukuja vuoden 2016 lukuihin."

Jaa-äännet: 2

Katriina Juva, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Seija Muurisen vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

12.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Satu Suhonen, lääkäri, puhelin: 09 310 45564

satu.suhonen(a)hel.fi

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42683

mervi.korpela(a)hel.fi

§ 1037

V 29.11.2017, Itäkeskuksen Kauppakartanonkatu 16:n asemakaavan muuttaminen (nro 12443)

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45048 tonttien 8 ja 9 sekä puistoalueen asemakaavan muutoksen 28.2.2017 päivätyn ja 19.9.2017 muutetun piirustuksen numero 12443 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Käsittely

Esteelliset: Anni Sinnemäki

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12443 kartta, päivätty 28.2.2017, muutettu 19.9.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12443 selostus, päivätty 28.2.2017, muutettu 19.9.2017, päivitetty Kylk:n 19.9.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.2.2017, täydennetty 12.9.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

13.11.2017

Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Itäkeskuksessa Kauppakartanonkadun varrella sijaitsevaa kiinteistöä, jossa on nyt Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) vuokra-asuntoja, kivijalan liiketiloja sekä kaksi pientä päivähoiton yksikköä. Heka Oy on arvioinut, että kohteen rakennustekniset ongelmat ovat suuria ja rakennukset ovat laajamittaisen peruskorjauksen tarpeessa lähivuosina. Peruskorjaus on arvioitu kannattamattomaksi.

Kaavamuutos perustuu nykyisten rakennusten purkamiseen, rakennusoikeuden määrän lähes kaksinkertaistamiseen ja uuden umpikorttelimaisen asuintalokokonaisuuden rakentamiseen. Kadun varteen rakennetaan nykyiseen tapaan kivijalan liiketiloja. Tontille ei sijoiteta jatkossa päivähoiton yksikköjä. Asuintonttia laajennetaan kaakkoiskulmassa vähäisessä määrin nykyisen puuston puolelle. Autopaikat sijoittuvat vieressä sijaitsevalle, useamman tontin käytössä olevalle pysäköintikentälle ja rakennuksen-/pihakannen alaiseen pysäköintilaitokseen.

Tavoitteena on täydentää aluetta nykyistä tehokkaammalla asuntorakentamisella, joka volyymiltaan ja arkkitehtuuriltaan sopeutuu nykyiseen kaupunkikuvaan, mutta samalla luo alueelle uutta ajallista kerrostumaa ja entistä kaupunkimaisempaa ilmettä.

Rakennusoikeuden määrä on kaavamuutoksessa yhteensä 20 300 k-m². Uutta asuntokerrosalaa on 8 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 200.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen sekä edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on myös kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymän uuden yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Voimassa olevissa asemakaavoissa (1975 ja 1977) alue on merkitty asuntolarakennusten korttelialueeksi, autopaikkojen korttelialueeksi ja

vähäisiltä osin puistoksi. Tontilla 45048/9 (Kauppakartanonkatu 16) on 4-kerroksisia asuinkeuhkaloja ja sisäpihalla pieni päiväkotirakennus (valmistuneet vuosina 1978–1979), joiden koko on yhteensä 13 165 k-m². Tontti 45048/8 on autopaikkojen korttelialuetta. Pysäköintikenttä on vuokrattu kolmelle eri asuntoyhtiölle. Muutosalueen kaakkoiskulma on kaavallisesti puistoa, mutta käytännössä tontilla sijaitsevan päiväkodin käytössä ja aidattuna.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 24.3. - 24.4.2017. Ehdotuksesta tehtiin kuusi muistutusta ja nähtävilläoloajan ulkopuolella on saatu kaksi kirjettä.

Muistutukset ja kirjeet

Kaavaehdotuksesta tehtiin kuusi muistutusta. Muistutukset kohdistuivat mm. purkamiseen ja sen perusteisiin yleisesti, kaavamuutoksesta tiedottamiseen ja kuulemisen järjestämiseen, uudisrakentamisen mitta-kaavaan, massoitteluun ja korttelityyppiin, muutoksen aiheuttamiin varjostus- ja meluhaittoihin, purku- ja perustusolosuhteisiin, kulkureittien ja kasvillisuuden säilyttämiseen sekä ruotsinkielisen päivähoidon tilojen tulevaisuuteen ja siihen liittyvään vaikutusten arviointiin.

Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui kaksi kirjettä. Kirjeissä esitetyt huomiot kohdistuivat muistutusten tapaan purkamiseen ja sen perusteisiin yleisesti, kaavamuutoksesta tiedottamiseen ja kuulemisen järjestämiseen.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kiinteistöviraston tonttiosaston, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin huomautuksia liikenteen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin ja niihin liittyviin kaavamääräyksiin.

13.11.2017

Pelastuslautakunnan lausunto kohdistui jatkosuunnittelussa huomioon otettaviin asioihin.

Ympäristölautakunnan lausunto kohdistui liikenteen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin ja niihin liittyviin kaavamääräyksiin.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutuksissa, kirjeissä ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavan tavoitteet huomioon ottaen ja tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka eivät olennaisesti muuta kaavaehdotuksen sisältöä. Ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen (liite 2) toiseksi viimeisestä luvusta.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12443 kartta, päivätty 28.2.2017, muutettu 19.9.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12443 selostus, päivätty 28.2.2017, muutettu 19.9.2017, päivitetty Kylk:n 19.9.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.2.2017, täydennetty 12.9.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2017 § 96

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 0750_11, karttaruudut 676504, 677504

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 28.2.2017 päivätyn ja 19.9.2017 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12443 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45048 tontteja 8 ja 9 sekä puistoaluetta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkiympäristön toimialan internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

19.09.2017 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Anni Sinnemäki (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

12.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.08.2017 § 12

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Hankennumero 0750_11

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12443 pohjakartan kaupunginosassa 45 Vartiokylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12443
Kaupunginosa: 45 Vartiokylä
Kartoituksen työnumero: 48/2016
Pohjakartta valmistunut: 17.11.2016

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 02.05.2017 § 48

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kauppakartanonkatu 16 asemakaavan muutoksesta nro 12443:

Jatkosuunnittelussa tulee huomioida pelastusteiden ajoreittien ja nostopaikkojen tarkemmat järjestelyt rakennusta ympäröivillä ajo- ja kevyenliikenteen väylillä sekä piha-alueella. Huomioitavaa on muun muassa, että pihakannelle tulee kantavuusvaatimus pelastustien vuoksi.

Jatkosuunnittelussa tulee myös huomioida porrashuoneiden sivukäytävien palo- ja poistumisturvallisuuteen liittyvät järjestelyt, kuten savunpoisto ja käytävien savu- ja palo-osastointi.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 25.04.2017 § 152

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee Itäkeskuksessa Kauppakartanonkadun varrella sijaitsevaa kiinteistöä, jossa on nyt Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokra-asuntoja, kivijalan liiketiloja sekä kaksi pientä päivähoiton yksikköä. Heka Oy on arvioinut, että kohteen rakennustekniset ongelmat ovat suuria ja rakennukset ovat laajamittaisen peruskorjauksen tarpeessa lähivuosina. Peruskorjaus on arvioitu kannattamattomaksi.

Kaavamuutos perustuu nykyisten rakennusten purkamiseen, rakennusoikeuden määrän kasvattamiseen ja uuden umpikorttelimaisen asuintalokokonaisuuden rakentamiseen. Tavoitteena on täydentää aluetta nykyistä tehokkaammalla asuntorakentamisella, joka volyymiltaan ja arkkitehtuuriltaan sopeutuu nykyiseen kaupunkikuvaan, mutta samalla luo alueelle uutta ajallista kerrostumaa ja entistä kaupunkimaisempaa ilmettä.

Asuintonttia laajennetaan kaakkoiskulmassa vähäisessä määrin nykyisen puiston puolelle. Kulmassa oleva leikkipaikka ei ole rakennusviraston hallinnassa.

Asemakaavan muutoksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Esittelijä

va. kaupunginarkkitehti
Sonja Liljeblad

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 131

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Umpikorttelirakenne suojaa hyvin piha-alueita liikenteen melulta. Kaavaselostuksen mukaan liikenteen aiheuttamat kadun puoleiseen julkisi-

vuun kohdistuvat päiväajan keskiäänitasot ovat noin 65–66 dB. Julkisivuun kohdistuvan melutason ollessa ≥ 65 dB, on suositeltavaa, että asunnot avautuvat myös hiljaisemman julkisivun puolelle. Hiljaisemmalta puolella tarkoitetaan lähtökohtaisesti suuntaa, jolla melutason ohjearvot alittuvat.

Kaavaehdotuksessa on annettu määräys, jonka mukaan parvekkeet tulee lasittaa. Oleskeluparvekkeilla tulee saavuttaa melutason ohjearvot (Vnp 993/1992). Tältä osin kaavamääräystä on hyvä täydentää.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2017 § 114

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 0750_11, karttaruudut 676504, 677504

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 28.2.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12443 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45048 tontteja 8 ja 9 sekä puistoaluetta.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laurilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilta: kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä

13.11.2017

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12443 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 21.6.2016

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Kohde sijaitsee savialueella ja saven reuna-alueella. Savikerros paksu-
nee länteen päin ja on paksuimmillaan alueen länsireunalla noin 6 m.
Kauppakartanonkadun osalta savikerrokset on suunnitelmätietojen mu-
kaan stabiloitu. Tontin osalla stabilointia todennäköisesti ei ole. Saven
yläpuolella ovat pihan rakennekerrokset ja alapuolella kitkamaakerrok-
set ennen kallionpintaa.

Pohjaveden korkeusasema on vuosina 2006...2007 vaihdellut noin
0,6...1,5 m maanpinnasta tontin itäreunassa sijaitsevassa mittauspis-
teessä. Lähin puupaaluilla perustettu ja siten pohjaveden painetason
vaihteluille herkkä rakennus sijaitsee kohteesta noin 150 m päässä.

Nykyiset rakennukset on todennäköisesti perustettu paaluilla. Raken-
nuksia purettaessa tulee maahan jäävien paalujen osalta toimittaa nii-
den tarketiedot (yläpään xyz) Kv/geotekniselle osastolle.

Piha-alueiden mahdollinen nykyinen pohjanvahvistus ja tuleva pohjan-
vahvistustarve tulee selvittää erityisesti mikäli tontin maanpintaa noste-
taan nykyisestä saven haitallisten painumien ehkäisemiseksi.

Lisätiedot

Mirva Koskinen, geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 37821
mirva.koskinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Rakennusvirasto 20.6.2016

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1249-00/16, koskien Vartiokylän (45.ko), Itäkeskuksen, Kauppakartanonkatu 16 asemakaavan muutosta 22.6.2016 mennessä.

Osoitteessa Kauppakartanonkatu 16 suunnitellaan nykyisten rakennusten purkamista ja korvaamista uusilla asuinkerrostaloilla.

Kaavamuutosalue rajautuu Ystävydenpuistoon, johon on vuonna 2007 tehty Ystävydenpuiston ja väestönsuojan maanpäällisiin alueisiin liittyvä yleissuunnitelma. Väestönsuojahanketta ei ole toteutettu.

Rakennusvirasto voi tarvittaessa varautua toteuttamaan Ystävydenpuiston yleissuunnitelman tavoitteita. Tonttiin rajautuvaa metsämaata voidaan avartaa metsänhoitotoimin.

Rakennusviraston yhteyshenkilöinä asemakaavan laadinnassa toimivat aluesuunnittelija Nina Mouhu ja suunnitteluinsinööri Silja Hurskainen.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 7.6.2016

HEL 2015-013166 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 12.5.2016

Kauppakartanonkatu 16:ssa sijaitsee Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) vuokra-asuntoja ja kaksi pientä päiväkotiyksikköä. Hekan arvion mukaan kohteen laajamittainen peruskorjaaminen ei ole kannattavaa. Suunnittelun lähtökohdaksi on asetettu kiinteistön purkaminen ja uusien, nykyhetken ja tulevaisuuden tarpeisiin paremmin vastaavien asuinrakennusten toteuttaminen tilalle. Kohteessa toimivien kunnallisten päiväkotien hoitopaikat tullaan korvaamaan uusilla paikoilla lähialueella.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueen kaupunkikuvaa luontevalla tavalla täydentävä, mutta nykytilannetta tehokkaampi asuntorakentaminen. Suunnittelualueeseen kuuluu Kauppakartanonkatu 16 tontin lisäksi viereinen pysäköintitontti sekä pieni pala puistoa alueen itänurkassa, jota suunnitellaan liitettäväksi osaksi asuntotonttia. Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavoitus on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1975) tontti nro 45048/9 on asuntolarakennusten korttelialuetta (AKS) ja tontti 45948/8 on autopaikkojen korttelialuetta (AP) Muutosalue ulottuu vähäisessä määrin puiston puolelle kaakkoiskulmassa. Yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista asumisen ja toimitilojen aluetta. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa (2015) alue sijaitsee osittain liike- ja palvelukeskustan alueella C1 ja osittain asuntovaltaisella alueella A2.

Kauppakartanonkatu 16 nykyiset rakennukset ovat valmistuneet vuonna 1978. Suunnittelijana toimi arkkitehti Erkki Valovirta/arkkitehtitoimisto Söderlund-Valovirta. Punatiilielementein verhoiltujen asuinkerrostalojen kerroslukumäärä on neljä. Korttelin sisällä sijaitsee lisäksi yksikerroksinen, lautaverhoiltu päiväkotirakennus. Asuintalot omistaa Helsingin kaupunki/Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka). Kohteen omistaja on arvioinut, että kohteen ongelmat ovat suuria ja rakennukset ovat laajamittaisen peruskorjauksen tarpeessa lähivuosina. Mm. epäkäytännölliset huoneistopohjat ja kohteen yleinen tilojen tehottomuus (alun perin rakennettu opiskelija-asunnoiksi) tekevät peruskorjauksesta kuitenkin kannattamatonta. Suunnittelussa on lähdetty siitä, että kiinteistöt puretaan ja niiden tilalle rakennetaan uudet.

Kaavamuutoksella lisätään korttelin rakentamistehokkuutta lähes kaksinkertaiseksi. Korttelin nykyinen tonttitehokkuus on noin $e=1,0$. Tontille esitetään uutta umpikorttelia, jonka kerroslukumäärä on kauttaaltaan 6 tai pääasiallisesti 6 ja vähäisin osin enintään 7-8 (esim. julkisivuista sisäänvedetty kattokerros). Julkisivut olisivat pääosin punatiiltä. Luonnosmateriaalin mukaan rakennuksen/rakennusten laajuutta, massoitte- lua ja arkkitehtuuria tutkitaan tarkemmin kaavaehdotuksen valmistumista edeltävän viitesuunnittelun yhteydessä.

Itäkeskuksen rakentumisesta

Itäkeskus rakennettiin aluekokonaisuutena, jonka suunnittelu alkoi 1970-luvulla. Helsingin kasvussa näkyi tuolloin voimakas rakentamis- paine itään päin ja Itäkeskus oli yksi uusista Helsingin keskustoista, joita suunniteltiin 1970-luvun alussa Kampin ja Pasilan lisäksi. Itäkeskuk- sen rakentaminen poikkesi muusta lähiörakentamisesta siinä mielessä, että painopiste siellä oli pääkaupunkiseudun alueellisen keskuksen ra-

kentämisessä. Itäkeskus oli osa nk. cityn tukineliötä, johon kuuluvat myös Malmi, Leppävaara ja Tapiolan aluekeskus. Itäisen aluekeskuksen tutkimisessa päädyttiin vuonna 1971 lopulliseen paikkaan entisen Porvoontien molemmiin puolin. Lännessä alue rajautui Marjaniemen siirtolapuutarhaan, etelässä Marjaniemen asuntoalueeseen, pohjoisessa Puotinharjuun ja idässä Puotilan 1960-luvulla rakennettuun lähiöön. Itäkeskuksen paikalla oli tuolloin peltoa. Metro aloitti toimintansa 1982 ja Itäkeskus oli metrolinjan pääte pysäkki idässä vuoteen 1986 saakka.

Itäkeskuksen osayleiskaavan kaavarunkosuunnittelu alkoi 1972 ja kaava hyväksyttiin vuonna 1974. Aluekeskuksen ydin oli pohjois-eteläsuuntainen kolmen aukion sarja ja niitä yhdistävä kävelyakseli jalankulkusiltoineen Itäväylän ja Turunlinnantien yli. Itäkeskus jaettiin suunnitelmassa selkeästi työpaikka- ja asuinalueisiin. Keskustarakenteen monipuolistamiseksi sinne suunniteltiin myös kulttuuripalveluja. Itäkeskuksen suunnittelussa haluttiin tarkoituksella korjata itäisen Helsingin tilannetta niin, että asuntojen rinnalle tulisi myös työpaikkoja ja palveluja. Modernin kaupunkisuunnittelun idea alueiden toiminnallisesta eriyttämisestä, jossa esimerkiksi asuminen, työpaikat, teollisuus ja liikenne pyrittiin sijoittamaan kukin tietylle alueelle kaupungissa, ei ollut osoittautunut aina toimivaksi ja johti kasvavassa kaupungissa liikennemuutoksiin ja esimerkiksi uusien lähiöiden lähipalveluiden puutteeseen. Itäkeskuksen asuntorakentaminen aloitettiin vuonna 1975 ja monelle lähiölle tyypilliseen tapaan palvelut saatiin sinne myöhemmin. Itäkeskuksen kauppakeskus valmistui vuonna 1984.

Itäkeskuksen arkkitehtuuria pidettiin kaupunkisuunnittelijoiden näkemyksissä hyvin tärkeänä: sen avulla luotaisiin omaperäisyyttä ja virikkeinen ympäristö. Rakennusten suunnittelusta järjestettiin kaksi suunnittelukilpailua: monitoimitalon ja seurakuntakeskuksen kilpailu 1976–77 ja Rakennuskunta Hakan järjestämä kutsukilpailu (1977–78) Itäkeskuksen maamerkistä. Muidenkin rakennusten suunnittelijoiksi tuli nimekkäitä arkkitehteja.

Itäkeskus on yhtenäinen ja omana aikansa suunnitteluihanteita edustava aluekokonaisuus. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan sen ominaispiirteiden tulisi toimia suunnittelun lähtökohtana jatkossakin. Museolla ei ole asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnosmateriaalista huomautettavaa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

§ 1038

V 29.11.2017, Kunnan jäsenen tekemä osaliitosesitys kuntarakennelain (1698/2009) mukaan

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto antaa seuraavan lausunnon:

Kunnan jäsenen esitys kunnan osan siirrosta Espoon kaupunkiin

Helsingin kaupunginvaltuusto uudistaa asiassa 15.3.2017 lausumansa. Kaupunginvaltuusto vastustaa esitettyä Helsingin kaupungin osan siirtämistä Espoon kaupunkiin.

Esitys ei täytä kuntarakennelain mukaisia kuntajaon muuttamisen edellytyksiä. Esityksessä ei ole myöskään tuotu esiin sellaisia painavia syitä, joiden vuoksi esitetyn kaltainen merkittävä muutos on perusteltu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Nirkko, ma. kaupunginasiamies, puhelin: 310 36610
saara.nirkko(a)hel.fi

Liitteet

1 MML:n lausunto kuntajaon muutoksesta Helsingin ja Espoon kaupunkien välillä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rysäkarin Linnake Oy ja Tom Kaisla ovat esittäneet Rysskär-nimisen lunastusyksikön (91-414-2-3) sekä lunastusyksikön ympäröimän vesialueen siirtämistä Helsingistä Espooseen. Vesialueen osalta hakija on tehnyt kaksi vaihtoehtoista siirtoesitystä.

13.11.2017

Esitetty kunnanrajamuutos 1 lähtee pohjoisessa Korkeakupu-nimiseltä saarelta etelään Rysäkarin itäpuolelta ja yhtyy nykyiseen kuntarajaan ulkomerellä. Siirrettäväksi esitetyn alueen yhteispinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 1 767 hehtaaria (vesialuetta ja Nuottakari-niminen suojeltu saari). Kunnanrajamuutos 2 lähtee pohjoisessa nykyisestä kuntarajasta Nuottakarin eteläpuolelta Rysäkarin itäpuolelle, josta raja kääntyy lounaaseen liittyen nykyiseen kuntarajaan. Alueen kokonaispinta-ala on noin 930 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 897 hehtaaria.

Rysäkarin Linnake Oy:n omistama Rysskär muodostuu 9,65 hehtaarin suuruisesta Rysäkari-nimisestä saaresta ja ympäröivästä 23,34 hehtaarin suuruisesta vesialueesta.

Asian aiempi käsittely Helsingin kaupunginvaltuustossa

Kaupunginvaltuusto on 15.3.2017 päättänyt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti antaa asiassa kuntarakennelain 11 §:n mukaisen lausunnon. Lausunnossa kaupunginvaltuusto on vastustanut esitettyä Helsingin kaupungin osan siirtämistä Espoon kaupunkiin.

Asian käsittely valtiovarainministeriössä

Helsingin kaupungin ja Espoon kaupungin lausunnot on toimitettu ministeriölle 21.3.2017.

Ministeriö on kuntarakennelain 14 §:n mukaisesti määrännyt Rysäkarin alueen Espoon kaupunkiin liittämistä koskevan esityksen valmisteluvasta käsittelystä. Ministeriö on hankkinut esityksestä kuntarakennelain 14 §:n 2 momentin mukaisesti Maanmittauslaitoksen lausunnon 13.6.2017 ja Uudenmaan maistraatin lausunnon 1.8.2017. Esityksen tekijän täsmennyksen perusteella valmistelua on jatkettu Maanmittauslaitoksen lausunnon vaihtoehto 1:n mukaisesti.

Kuntarakennelain 14 §:n 3 momentin mukaisesti ministeriö on kehottanut Helsingin kaupunkia varaamaan asukkailleen ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuuden tehdä huomautus vaihtoehto 1:n mukaisesta esityksestä.

Ministeriö on myös kehottanut Helsingin kaupunginvaltuustoa tämän jälkeen antamaan esityksestä ja sitä koskevista huomautuksista lausuntonsa. Kuntarakennelain 14 §:n mukaan lausunnon antaa valtuusto.

Ministeriön lausunnon antamiselle asettama määräpäivä on 30.11.2017.

Asiaa koskevat huomautukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.11.2017

Asiaa koskeva kuulutus on julkaistu siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan ja vaihtoehto 1 mukainen esitys on asetettu nähtäville 7.9.-9.10.2017 väliseksi ajaksi. Asiassa ei ole saapunut huomautuksia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Nirrko, ma. kaupunginasiamies, puhelin: 310 36610
saara.nirrko(a)hel.fi

Liitteet

1 MML:n lausunto kuntajaon muutoksesta Helsingin ja Espoon kaupunkien välillä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 15.03.2017 § 162

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti antaa seuraavan lausunnon:

Kunnan jäsenen esitys kunnan osan siirrosta Espoon kaupunkiin

Rysäkarin Linnake Oy ja Tom Kaisla esittävät Rysskär-nimisen lunastusyksikön (91-414-2-3) sekä lunastusyksikön ympäröimän vesialueen siirtämistä Helsingistä Espooseen, liite 1. Vesialueen osalta hakija on tehnyt kaksi vaihtoehtoista siirtoesitystä.

Esitetty kunnanrajamuutos 1 lähtee pohjoisessa Korkeakupu-nimiseltä saarelta etelään Rysäkarin itäpuolelta ja yhtyy nykyiseen kuntarajaan ulkomerellä. Siirrettäväksi esitetyn alueen yhteispinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 1 767 hehtaaria (vesialuetta ja Nuottakari-niminen suojeltu saari). Kunnanrajamuutos 2 lähtee pohjoisessa nykyisestä kuntarajasta Nuottakarin eteläpuolelta Rysäkarin itäpuolelle, josta raja kääntyy lounaaseen liittyen nykyiseen kuntarajaan. Alueen kokonaispinta-ala on noin 930 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 897 hehtaaria. Rajamuutosehdotuk-

13.11.2017

set käyvät ilmi esityksen tekijän laatimasta kartasta, liite 2, ja kiinteistöviraston laatimasta kartasta, liite 3.

Rysäkarin Linnake Oy:n omistama Rysskär muodostuu 9,65 hehtaarin suuruisesta Rysäkari-nimisestä saaresta ja ympäröivästä 23,34 hehtaarin suuruisesta vesialueesta.

Helsingin kaupungin kanta

Kaupunginvaltuusto vastustaa esitettyä Helsingin kaupungin osan siirtämistä Espoon kaupunkiin.

Esitys ei täytä kuntarakennelain mukaisia kuntajaon muuttamisen edellytyksiä. Esityksessä ei ole myöskään tuotu esiin sellaisia painavia syitä, joiden vuoksi esitetyn kaltainen merkittävä muutos on perusteltu kummassakaan vaihtoehdossa.

Perustelut

Rysäkari sijaitsee Helsingin ulkosaaristossa Espoon kuntarajan tuntumassa. Kyseessä on entinen sotilassaari, joka on yksi Helsingin edustalle perustetun merilinnoitusketjun saarista ensimmäisen maailmansodan ajalta. Meripuolustusjärjestelmään liittyvät linnoitteet ja rakennelmat ovat muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännöksiä. Muita linnoitusketjun saaria Helsingin edustalla ovat mm. Itäinen Pihlajasaari, Suomenlinna, Vallisaari, Kuninkaansaari, Santahamina, Itä-Villinki, Isosaari, Kuivasaari, Harmaja ja Katajaluoto sekä Espoossa Miessaari. Vallisaari, Kuninkaansaari, Isosaari, Kuivasaari ja Itä-Villinki ovat vapautumassa tai jo vapautuneet puolustuskäytöstä.

Rysäkari on ollut Suomen puolustusvoimien hallussa vuodesta 1922 vuoteen 2010. Saarella oli sotilaallinen rooli myös toisen maailmansodan aikana osana rannikon puolustusta. Saaren nykyinen omistaja on Rysäkarin Linnake Oy, jonka tavoitteena on kehittää saarta matkailusaarena.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Rysäkari on sotilasalue, jonka reunassa on pieni luonnonsuojelualue. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Helsingin uudessa yleiskaavassa 2050 saari on merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi. Kaavamääräyksen mukaan aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy mantereen virkistys- ja viheralueisiin. Merkintä sisältää loma-asumisen ja matkailun alueita. Yleiskaavaan liittyvän Merellinen Helsinki teemakartan mukaan, liite 4, Rysäkariin on merkitty lisäksi vesiliikenteen yhteystarve sekä vesiliikenteen yhteyspiste.

13.11.2017

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa on valmisteilla Merellisen Helsingin yleissuunnitelma, joka on osa yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Yleissuunnitelman tavoitteena on merellisten alueiden kehittyminen ja maankäytön suunnittelu hallittuna kokonaisuutena. Suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja merellisten toimijoiden kanssa. Erityisesti on tarkoitus parantaa saariston saavutettavuutta ja kehittää vesiliikennettä. Myös saariston huoltoa ja infraa suunnitellaan työssä kokonaisvaltaisesti.

Helsingillä on erinomaiset edellytykset toteuttaa merellisten alueiden kehittämiseen suunnattuja toimenpiteitä ja suunnitella ns. sinirakenteen kehitystä. Kaupungin edustalla on ainutlaatuinen merellisen Helsingin kansallismaisema ja maailmanperintökohde Suomenlinna ja monia kulttuurihistoriallisia kohteita. Mikäli alue pilkotaan useamman kunnan kaavoituskohteiksi ja palvelukokonaisuuksiksi, tämä vaikeuttaa tarpeettomasti suunnittelua ja alueen hyödyntämistä. Esitetyllä muutoksella ei saavuteta alueellisesti eheää kokonaisuutta tai edistetä yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Helsingin kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteena on yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittämisen edistäminen ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittämisen edistäminen.

Rysäkarin kehittäminen matkailu- ja virkistysaarena on kaupungin intresseissä. Merellisen Helsingin kehittämisessä edetään vaiheittain ja niin, että toimitaan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti. Kaupunkisuunnitteluvirastossa vuonna 2011 käynnistynyt alustava asemakaava-suunnittelu on toistaiseksi keskeytynyt maanomistajan ilmoittettua, että kaavaa ei kohteessa pidä tai kannata suunnitella ennen kuin hän saa vastauksen, miten elämisen ja elinkeinoharjoittamisen perusedellytykset tullaan toteuttamaan kohteessa saaristolain hengessä. Rysäkarin alueella uudisrakentamisen sovittaminen valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön edellyttää huolellista suunnittelua.

Helsingin uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2015–2024 turvaa erityisesti metsäverkoston, Natura-verkoston ja saaristoluonnon arvoja. Kaupungin alueella on yli 50 luonnonsuojelukohdetta, jotka ovat pääsääntöisesti pieniä. Rysäkari yhdessä rantavesiensä kanssa on luokiteltu I arvoluokan kasvikohteeksi, josta osa (0,43 ha) on rajattu ELY-keskuksen päätöksellä suojeltavaksi luontotyyppiä. On tarkoituksenmukaista, että saaristoluonnon arvoja turvataan yhtenäisellä ohjelmalla.

Virkistyskalastuksen näkökulmasta Rysäkarin läheiset vesialueet ovat lähinnä lohenuisteluvesiä, joille myydään jo tällä hetkellä myös Helsin-

13.11.2017

gin ja Espoon yhteislupia. Esitetyllä kuntarajan siirrolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kalastusmahdollisuuksiin alueella.

Lähin Helsingin kaupungin terveysasema sijaitsee noin viiden kilometrin päässä Rysäkarilta Lauttasaassa. Pääkaupunkiseudun asukkailla on vapaus valita terveysasemapalvelut yli kuntarajojen eikä esitetty kuntarajan muutos vaikuta oikeuteen valita terveysterveyspalveluita.

Rysäkari ei kuulu vesihuollon toiminta-alueeseen ja vastuu kiinteistön vesihuollosta on kiinteistön omistajalla tai haltijalla.

Yhteenveto

Kuntarakennelain (1698/2009) mukaan kuntajaon muuttamisen edellytyksinä on, että muutos edistää lain 2 §:n tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa lain 4 §:n mukaisia asioita.

Lain mukaan kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Rysäkarin irrottaminen merilinnoitusketjusta tarkoittaisi kaupungin saaristo- ja merialueen pirstaloitumista kulttuurihistoriallisesta ja ympäristöllisestä näkökulmasta. Esitetty kuntarajanmuutos heikentäisi Helsingin strategisena tavoitteena olevia yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan kehittämisen edellytyksiä saaristossa etenkin kaupungin läntisellä merialueella.

Kuntarajan siirrolla ei ole vaikutusta tarpeeseen alueen asumisen, virkistyskäytön tai palvelujen parantamisen kannalta. Liikennöinnin ja vesihuollon näkökulmasta Helsinki ja Espoo ovat samojen kuntayhtymien jäseniä.

Esitettyä kuntarajamuutosta ei voida pitää vähäisenä ottaen huomioon meripinta-alan laajuuden ja merellisen yhdyskunta- ja elinkeinorakenteen kehityksen erityisesti saaristossa. Esityksen kohteena olevan alueen pinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, joka vastaa noin 3 % Helsingin vesipinta-alasta. Myöskään rajaukseltaan suppeampaa vaihtoehtoa (930 hehtaaria) ei voida pitää vähäisenä.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösesityksen Helsingin kaupunginvaltuusto pitää tärkeänä, että kaupungin virkamiehet ja luottamushenkilöt muistavat kaupungin strategiaohjelman linjauksen siitä, että Helsingin olisi tullut olla Suomen yritysmönteisin kaupunki vuonna 2016. Helsingin kaupunginvaltuusto katsoo, että tämän tulee näkyä siinä, miten Helsingin kaupunki suhtautuu jatkossa Rysäkarin Linnake Oy:n toiveisiin. (Mika Ebeling)

Käsittely

15.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Valtuutettu Pia Pakarinen ehdotti valtuutettu Jarmo Niemisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan jäsenen tekemän osaliitosesityksen vaihtoehdon 1 mukaisesti.

Lisäksi valtuutettu Mika Ebeling ehdotti valtuutettu Björn Månssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösesityksen Helsingin kaupunginvaltuusto pitää tärkeänä, että kaupungin virkamiehet ja luottamushenkilöt muistavat kaupungin strategiaohjelman linjauksen siitä, että Helsingin olisi tullut olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016. Helsingin kaupunginvaltuusto katsoo, että tämän tulee näkyä siinä, miten Helsingin kaupunki suhtautuu jatkossa Rysäkarin Linnake Oy:n toiveisiin.

Äänestysjärjestys

Ensin äänestettiin vastaehdotuksesta, minkä jälkeen äänestettiin toivomusponnen hyväksymisestä.

1 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: Kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan jäsenen tekemän osaliitosesityksen vaihtoehdon 1 mukaisesti.

Jaa-äännet: 75

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Pu-

13.11.2017

hakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanner, Heimo Laaksonen, Jarmo Nieminen, Pia Pakarinen

Tyhjä: 2

Suzan Ikävalko, Arja Karhuvaara

Poissa: 1

Maria Landén

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

2 äänestys

Valtuutettu Mika Ebelingin toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään päätösesityksen Helsingin kaupunginvaltuusto pitää tärkeänä, että kaupungin virkamiehet ja luottamushenkilöt muistavat kaupungin strategiaohjelman linjauksen siitä, että Helsingin olisi tullut olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016. Helsingin kaupunginvaltuusto katsoo, että tämän tulee näkyä siinä, miten Helsingin kaupunki suhtautuu jatkossa Rysäkarin Linnake Oy:n toiveisiin. EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 51

Zahra Abdulla, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

13.11.2017

Ei-äännet: 3

Yrjö Hakanen, Sami Muttillainen, Jan D Oker-Blom

Tyhjä: 30

Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Minerva Krohn, Silvia Modig, Elina Moisio, Terhi Mäki, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Poissa: 1

Maria Landén

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mika Ebelingin ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 199

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää antaa seuraavan lausunnon:

Kunnan jäsenen esitys kunnan osan siirrosta Espoon kaupunkiin

Rysäkarin Linnake Oy ja Tom Kaisla esittävät Rysskär-nimisen lunastusyksikön (91-414-2-3) sekä lunastusyksikön ympäröimän vesialueen siirtämistä Helsingistä Espooseen, liite 1. Vesialueen osalta hakija on tehnyt kaksi vaihtoehtoista siirtoesitystä.

Esitetty kunnanrajamuutos 1 lähtee pohjoisessa Korkeakupu-nimiseltä saarelta etelään Rysäkarin itäpuolelta ja yhtyy nykyiseen kuntarajaan ulkomerellä. Siirrettäväksi esitetyn alueen yhteispinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 1 767 hehtaaria (vesialuetta ja Nuottakari-niminen suojeltu saari). Kunnanrajamuutos 2 lähtee pohjoisessa nykyisestä kuntarajasta Nuottakarin eteläpuolelta

Rysäkarin itäpuolelle, josta raja kääntyy lounaaseen liittyen nykyiseen kuntarajaan. Alueen kokonaispinta-ala on noin 930 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 897 hehtaaria. Rajamuutosehdotukset käyvät ilmi esityksen tekijän laatimasta kartasta, liite 2, ja kiinteistöviraston laatimasta kartasta, liite 3.

Rysäkari linnake Oy:n omistama Rysskär muodostuu 9,65 hehtaarin suuruisesta Rysäkari-nimisestä saaresta ja ympäröivästä 23,34 hehtaarin suuruisesta vesialueesta.

Helsingin kaupungin kanta

Kaupunginvaltuusto vastustaa esitettyä Helsingin kaupungin osan siirtämistä Espoon kaupunkiin.

Esitys ei täytä kuntarakennelain mukaisia kuntajaon muuttamisen edellytyksiä. Esityksessä ei ole myöskään tuotu esiin sellaisia painavia syitä, joiden vuoksi esitetyn kaltainen merkittävä muutos on perusteltu kummassakaan vaihtoehdossa.

Perustelut

Rysäkari sijaitsee Helsingin ulkosaaristossa Espoon kuntarajan tuntumassa. Kyseessä on entinen sotilassaari, joka on yksi Helsingin edustalle perustetun merilinnoitusketjun saarista ensimmäisen maailmansodan ajalta. Meripuolustusjärjestelmään liittyvät linnoitteet ja rakennelmat ovat muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännöksiä. Muita linnoitusketjun saaria Helsingin edustalla ovat mm. Itäinen Pihlajasaari, Suomenlinna, Vallisaari, Kuninkaansaari, Santahamina, Itä-Villinki, Iso-saari, Kuivasaari, Harmaja ja Katajaluoto sekä Espoossa Miessaari. Vallisaari, Kuninkaansaari, Isosaari, Kuivasaari ja Itä-Villinki ovat vapautumassa tai jo vapautuneet puolustuskäytöstä.

Rysäkari on ollut Suomen puolustusvoimien hallussa vuodesta 1922 vuoteen 2010. Saarella oli sotilaallinen rooli myös toisen maailmansodan aikana osana rannikon puolustusta. Saaren nykyinen omistaja on Rysäkarin Linnake Oy, jonka tavoitteena on kehittää saarta matkailusaarena.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Rysäkari on sotilasalue, jonka reunassa on pieni luonnonsuojelualue. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Helsingin uudessa yleiskaavassa 2050 saari on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Kaavamääräyksen mukaan aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy mantereen virkistys- ja viheralueisiin. Merkintä sisältää loma-asumisen ja matkailun alueita. Yleiskaavaan liittyvän Merellinen Helsinki teemakartan mukaan, liite 4, Rysäkariin on

merkitty lisäksi vesiliikenteen yhteystarve sekä vesiliikenteen yhteyspiste.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa on valmisteilla Merellisen Helsingin yleissuunnitelma, joka on osa yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Yleissuunnitelman tavoitteena on merellisten alueiden kehittyminen ja maankäytön suunnittelu hallittuna kokonaisuutena. Suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja merellisten toimijoiden kanssa. Erityisesti on tarkoitus parantaa saariston saavutettavuutta ja kehittää vesiliikennettä. Myös saariston huoltoa ja infraa suunnittelaan työssä kokonaisvaltaisesti.

Helsingillä on erinomaiset edellytykset toteuttaa merellisten alueiden kehittämiseen suunnattuja toimenpiteitä ja suunnitella ns. sinirakenteen kehitystä. Kaupungin edustalla on ainutlaatuinen merellisen Helsingin kansallismaisema ja maailmanperintökohde Suomenlinna ja monia kulttuurihistoriallisia kohteita. Mikäli alue pilkotaan useamman kunnan kaavoituskohteiksi ja palvelukokonaisuuksiksi, tämä vaikeuttaa tarpeettomasti suunnittelua ja alueen hyödyntämistä. Esitetyllä muutoksella ei saavuteta alueellisesti eheää kokonaisuutta tai edistetä yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Helsingin kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteena on yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittämisen edistäminen ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittämisen edistäminen.

Rysäkarin kehittäminen matkailu- ja virkistysaarena on kaupungin intresseissä. Merellisen Helsingin kehittämisessä edetään vaiheittain ja niin, että toimitaan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti. Kaupunkisuunnitteluvirastossa vuonna 2011 käynnistynyt alustava asemakaava-suunnittelu on toistaiseksi keskeytynyt maanomistajan ilmoittettua, että kaavaa ei kohteessa pidä tai kannata suunnitella ennen kuin hän saa vastauksen, miten elämisen ja elinkeinoharjoittamisen perusedellytykset tullaan toteuttamaan kohteessa saaristolain hengessä. Rysäkarin alueella uudisrakentamisen sovittaminen valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön edellyttää huolellista suunnittelua.

Helsingin uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2015–2024 turvaa erityisesti metsäverkoston, Natura-verkoston ja saaristoluonnon arvoja. Kaupungin alueella on yli 50 luonnonsuojelukohdetta, jotka ovat pääsääntöisesti pieniä. Rysäkari yhdessä rantavesiensä kanssa on luokiteltu I arvoluokan kasvikohteeksi, josta osa (0,43 ha) on rajattu ELY-keskuksen päätöksellä suojeltavaksi luontotyyppiä. On tarkoituksenmukaista, että saaristoluonnon arvoja turvataan yhtenäisellä ohjelmalla.

Virkistyskalastuksen näkökulmasta Rysäkarin läheiset vesialueet ovat lähinnä lohenuisteluvesiä, joille myydään jo tällä hetkellä myös Helsingin ja Espoon yhteislupia. Esitetyllä kuntarajan siirrolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kalastusmahdollisuuksiin alueella.

Lähin Helsingin kaupungin terveysasema sijaitsee noin viiden kilometrin päässä Rysäkarilta Lauttasaassa. Pääkaupunkiseudun asukkailla on vapaus valita terveysasemapalvelut yli kuntarajojen eikä esitetty kuntarajan muutos vaikuta oikeuteen valita terveyspalveluita.

Rysäkari ei kuulu vesihuollon toiminta-alueeseen ja vastuu kiinteistön vesihuollosta on kiinteistön omistajalla tai haltijalla.

Yhteenveto

Kuntarakennelain (1698/2009) mukaan kuntajaon muuttamisen edellytyksinä on, että muutos edistää lain 2 §:n tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa lain 4 §:n mukaisia asioita.

Lain mukaan kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Rysäkarin irrottaminen merilinnonitusketjusta tarkoittaisi kaupungin saaristo- ja merialueen pirstaloitumista kulttuurihistoriallisesta ja ympäristöllisestä näkökulmasta. Esitetty kuntarajanmuutos heikentäisi Helsingin strategisena tavoitteena olevaa yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan kehittämisen edellytyksiä saaristossa etenkin kaupungin läntisellä merialueella.

Kuntarajan siirrolla ei ole vaikutusta tarpeeseen alueen asumisen, virkistyskäytön tai palvelujen parantamisen kannalta. Liikennöinnin ja vesihuollon näkökulmasta Helsinki ja Espoo ovat samojen kuntayhtymien jäseniä.

Esitettyä kuntarajamuutosta ei voida pitää vähäisenä ottaen huomioon meripinta-alan laajuuden ja merellisen yhdyskunta- ja elinkeinorakenteen kehityksen erityisesti saaristossa. Esityksen kohteena olevan alueen pinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, joka vastaa noin 3 % Helsingin vesipinta-alasta. Myöskään rajaukseltaan suppeampaa vaihtoehtoa (930 hehtaaria) ei voida pitää vähäisenä.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää todeta, että valtuustostrategian yhteydessä valmistellaan merellisen Helsingin kehittämisohjelma ja linjaukset, huomioiden erityisesti virkistys- ja matkailukäyttö.

Käsittely

27.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

13.11.2017

Vastaehdotus:
Laura Rissanen:

Lisäys päätösesitykseen:

Lisäksi kaupunginhallitus esittää valtuustolle että valtuustostrategian yhteydessä valmistellaan merellisen Helsingin kehittämissuunnitelma ja linjat, huomioiden erityisesti virkistys- ja matkailukäyttö.

Kannattaja: Hannu Oskala

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Laura Rissanen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

20.02.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 12.01.2017 § 19

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Rysäkarin linnake Oy (2433106-6) ja ***** esittää Rysskär nimisen lunastusyksikön (91-414-2-3) sekä lunastusyksikön ympäröimän laajan vesialueen siirtämistä Helsingistä Espooseen. Rysäkari linnake Oy:n omistama Rysskär muodostuu 9,65 hehtaarin suuruisesta Rysäkari-nimisestä saaresta ja ympäröivästä 23,34 hehtaarin suuruisesta vesialueesta. Hakijan esitys liitteenä numero 1.

Hakija ehdottaa kahta eri vaihtoehtoa rajasiirrolle. Rajamuutos 1 lähtee pohjoisessa Korkeakuppu nimiseltä saarelta etelään Rysäkarin itäpuolelta ja yhtyy nykyiseen kuntarajaan ulkomerellä. Siirrettäväksi esitetyn alueen yhteispinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 1 767 hehtaaria (vesialuetta ja Nuottakari niminen suojeltu saari). Rajamuutos 2 lähtee pohjoisessa nykyisestä kuntarajasta Nuottakarin eteläpuolelta Rysäkarin itäpuolelle, josta raja kääntyy lounaaseen liittyen nykyiseen kuntarajaan. Alueen kokonaispinta-ala on noin 930 hehtaaria, josta kaupungin omistuksessa on noin 897 hehtaaria.

ria. Rajamuutosehdotukset käyvät ilmi hakijan laatimasta liitekartasta numero 2 ja kiinteistöviraston laatimasta liitekartasta numero 3.

Karttaliitteestä numero 4 käy ilmi siirrettäväksi esitetyn alueen laajuuden heijastettuna mantereelle.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Rysäkari on sotilasaluetta, jonka reunassa on pieni luonnonsuojelualue. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä uudessa yleiskaavassa 2050 saari on merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi. Kaupunkisuunnitteluvirasto on vuodesta 2011 lähtien vuoropuhelussa Rysäkarin linnake Oy:n kanssa tehnyt alustavaa asemakaavasuunnittelua. Työ on keskeytetty maanomistajan pyynnöstä.

Hakija perustelee rajasiirtoa sillä, että kulku mantereelle harrastuksiin ja palveluiden ääreen tapahtuu yksityisen sataman kautta Espoon puolelta, julkisen vesiliikenteen puuttumisella, postinjakelun puuttumisella, Helsingin haluttomuudella järjestää Rysäkarille vesi- ja sähköjakelua sekä kaavoituksen hitaudella. Rajansiirto parantaisi hakijan mukaan elinkeinotoiminnan edellytyksiä Rysäkarissa, tarkemmin tätä perustelematta.

Kuntarakennelain mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää elinvoimaista, alueellisesti eheää ja yhdyskuntarakenteeltaan toimivaa kuntarakennetta, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Valtiovarainministeriön ohjeistus koskien kunnan jäsenen tekemää osaliitosesitystä on kokonaisuudessaan liitteenä numero 5.

Rajamuutos heikentäisi Helsingin strategiaohjelman tavoitteena olevaa yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan kehittämisen edellytyksiä saaristossa etenkin kaupungin läntisellä merialueella.

Rajamuutosta ei voida pitää vähäisenä koska alueen pinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, joka vastaa noin 3 % Helsingin vesipinta-alasta. Myöskään rajaukseltaan suppeampaa vaihtoehtoa ei voida pitää vähäisenä.

Kiinteistölautakunta toteaa lisäksi, että sähkö- ja vesijakelun tai esimerkiksi postinjakelun koskevat ratkaisut ja toiminta-alueet eivät ole kuntarajoihin sidottuja.

Edellä mainituin perustein kiinteistölautakunta ei pidä kuntarajan siirtoa alueen kehittämisen kannalta välttämättömänä. Kiinteistölautakunnan mielestä hakemuksessa ei ole esitetty sellaisia painavia syitä joiden vuoksi esitetyn kaltainen merkittävä muutos olisi perusteltu.

Käsittely

12.01.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Sami Haapanen: Muutan esitystäni seuraavasti:

Esitysehdotuksen virkkeen "Rajamuutosta ei voida pitää vähäisenä koska alueen pinta-ala on noin 1 800 hehtaaria, joka vastaa noin 3 % Helsingin vesipinta-alasta" jälkeen lisätään seuraava uusi virke: "Myöskään rajaukseltaan suppeampaa vaihtoehtoa ei voida pitää vähäisenä".

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.01.2017 § 15

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa ympäristölautakunnalta aloitteesta, joka koskee Rysäkarin siirtämistä Espooseen. Rysäkarin Linna-ke Oy ja saaren asukas toivovat kuntarajan siirtoa siten, että yhtiön omistama Rysäkarin saari siirtyisi Espoon kaupunkiin.

Rysäkari on 10 hehtaarin laajuinen metsäinen ulkosaari. Yhdessä rantavesiensä kanssa saari on luokiteltu I arvoluokan (hyvin arvokas) kasvikohteeksi. Alueelta on tavattu 250 putkilokasvilajia. Etenkin saaren merenrantaniityt ja kalliokedot ovat monimuotoisia. Osa arvokkaasta kasvikohteesta (0,43 ha) on rajattu ELY-keskuksen päätöksellä erityisesti suojeltavaksi luontotyyppiä. Saarella on laajoja muinaismuistolain suojaamia linnoiterakenteita, jotka omalta osaltaan ovat lisänneet kasvillisuuden monilajisuutta mm. kalkkivaikutuksen kautta. Saarella

13.11.2017

on suhteellisen monipuolinen metsälinnusto, mutta varsinaisten saaristolintujen pesimäpaikaksi se on liian metsäpeitteinen. Luonto- ja muinaismuistoarvot tulee maankäytön suunnittelussa ottaa huomioon kuntarajasta riippumatta.

Saari ei kuulu vesihuollon toiminta-alueeseen, joten vastuu kiinteistön vesihuollosta on kiinteistön omistajalla tai haltijalla. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolisilla alueilla noudatetaan valtioneuvoston asetusta talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sekä kaupunkien ympäristönsuojelumääräyksiä ja rakennusjärjestystä. Omistajan tavoitteena on kehittää alueen matkailukäyttöä. Kuntarajasta riippumatta toiminta vaatii asemakaavoitusta ja vesihuollon kehittämistä vesihuoltolain mukaisesti.

Ympäristölautakunta ei ota kantaa kuntarakennelain mukaiseen osallistokysymykseen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Liikuntavirasto 22.12.2016

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Liikuntavirasto antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa liikuntalautakunnalta liittyen kuntarajan siirtämiseen Helsingin ulkosaariston lounaisosassa. Rysäkarin omistava Rysäkarin Linnake Oy sekä saaren asukas Tom Kaisla toivovat valtion siirtävän kuntarajaa Rysäkarin ja siihen liittyvän vesialueen osalta Espoon puolelle.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Rysäkari on sotilasaluetta, mutta kaupunginvaltuuston hyväksymässä uudessa yleiskaavassa 2050 saari on merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi. Liikuntavirasto on mukana tekemässä kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistelussa olevaa Merellisen Helsingin yleissuunnitelmaa, joka on osa yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Suunnitelman avulla on tarkoitus parantaa saariston saavutettavuutta ja vesiliikennettä.

13.11.2017

Vesireittiliikenteen syntyminen uuteen kohteeseen Helsingissä edellyttää sen olevan kaupallisesti kannattavaa, koska kaupunki ei tue muuta vesiliikennettä kuin Suomenlinnan liikennettä osana muuta joukkoliikennettä. Rysäkarin kehittyminen vetovoimaiseksi kohteeksi edellyttää saaren toimintojen suunnittelua asemakaavoituksen avulla, mutta kaupunkisuunnitteluvirasto ei ole pitänyt maankäytön ohjausta tarpeellisena ilman saaren omistajan myötävaikutusta.

Virkistyskalastuksen kannalta Rysäkarin läheiset vesialueet ovat lähinnä lohenuisteluvesiä, joille myydään jo tällä hetkellä myös Espoon ja Helsingin yhteislupia. Alueella on myös mahdollista kalastaa rysillä sekä vetää trolia Rysäkarin etelä- ja länsipuolella. Kaupallisen kalastuksen ohjaus on kuitenkin jatkossa luontevinta tehdä vuonna 2019 perustettavien kalatalousalueitten, jotka korvaavat nykyiset kalastusalueet, laatimissa käyttö- ja hoitosuunnitelmissa. Näin ollen esitetyn siirron vaikutukset alueen kalastusmahdollisuuksiin eivät ole merkittäviä.

Edellä mainituin perustein liikuntavirasto ei pidä kuntarajan siirtoa alueen virkistyskäytön kehittämisen kannalta tarpeellisena.

Valmisteluaikatauluissa tapahtuneen erehdyksen vuoksi liikuntalautakunta keskusteli asiasta 8.12.2016 kokouksen yhteydessä ja oikeutti liikuntajohtajan antamaan asiasta yllä olevan lausunnon kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot

Turo Saarinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 87801
turo.saarinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 19.12.2016

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Kaupunginkanslia pyytää rakennusviraston lausuntoa kaupunginhallitukselle kunnan jäsenen tekemästä osaliitosesityksestä kuntarakenne lain mukaan. Määräaika on 30.12.2016.

Rysäkarin Linnake Oy:n edustaja Tom Kaisla ehdottaa kuntarajan muuttamista niin, että nykyisin Helsingin alueella sijaitseva Rysäkari niminen saari liitettäisiin Espoon kaupunkiin. Perusteluina ovat yrityksen yhdyskuntahuollon paremmat yhteydet Espooseen ja kunnallisten palveluiden parempi saavutettavuus Espoon puolella.

Rakennusvirasto ei ota kantaa kuntarajan muuttamiseen. Yhdyskuntarakenteen ja liikenteen suunnittelu kuuluu kaupunkisuunnitteluvirastolle

13.11.2017

ja maa- ja vesialueiden hallinta kiinteistövirastolle. Saari on yksityisomistuksessa, joten rakennusvirastolla ei ole siellä vastuuta tai hankkeita. Helsingin kaupunki on aikaisemmin vastannut yritykselle, ettei kaupungilla ole saaristolain nojalla velvollisuutta rakentaa saareen kunnallistekniikkaa.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2016 § 318

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Rysäkari sijaitsee Helsingin edustalla. Saarella on tällä hetkellä vakituista asumista.

Saari kuuluu Helsingissä etelän palvelualueelle. Rysäkarilla ei sijaitse kaupungin tarjoamia sosiaali- ja terveysterveyspalveluja. Lähin Helsingin kaupungin terveysasema sijaitsee Lauttasaarella.

Pääkaupunkiseudun asukkailla on vapaus valita terveysasemapaalvelut yli kuntarajojen.

Toivottu kuntarajan liitos Helsingistä Espooseen ei vaikuta asukkaiden oikeuteen valita terveyspalveluja."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2016 § 446

HEL 2016-010713 T 00 00 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kaupunkisuunnittelulautakunnalta liittyen kuntarajan siirtämiseen Helsingin lounaispuolella. Rysäkarin Linnake Oy ja saaren asukas ***** toivovat valtion siirtävän kuntarajaa Rysäkarin osalta Espoon puolelle.

Rysäkari sijaitsee Helsingin ulkosaaristossa Espoon rajan tuntumassa. Rysäkari on noin 10 ha kokoinen entinen sotilassaari ja yksi Helsingin edustalle perustetun merilinnon saarista ensimmäisen maailmansodan ajalta. Meripuolustusjärjestelmään liittyvät linnoitteet ja rakennelmat ovat muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännöksiä. Rysäkari on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö RKY osana Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteita. Muita linnoitusketjun saaria Helsingin edustalla ovat mm. Itäinen Pihlajasaari, Suomenlinna, Vallisaari, Kuninkaansaari, Santahamina, Itä-Villinki, Isosaari, Kuivasaari, Harmaja ja Katajaluoto sekä Espossa Miessaari.

Rysäkari on ollut Suomen puolustusvoimien hallussa vuodesta 1922 vuoteen 2010. Saarella oli sotilaallinen rooli myös toisen maailmansodan aikana osana rannikon puolustusta. Saaren nykyinen omistaja on Rysäkarin Linnake Oy, jonka tavoitteena on kehittää saarta matkailusaarena.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Rysäkari on sotilasalue, jonka reunassa on pieni luonnonsuojelualue. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Helsingin uudessa yleiskaavassa 2050 saari on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Kaavamääräyksen mukaan aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy mantereen virkistys- ja viheralueisiin. Merkintä sisältää loma-asumisen ja matkailun alueita. Yleiskaavaan liittyvän Merellinen Helsinki teemakartan mukaan Rysäkariin on merkitty lisäksi vesiliikenteen yhteystarve sekä vesiliikenteen yhteyspiste.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on valmisteilla Merellisen Helsingin yleissuunnitelma, joka on osa yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Yleissuunnitelman tavoitteena on merellisten alueiden kehittyminen ja maankäytön suunnittelu hallittuna kokonaisuutena. Suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja merellisten toimijoiden kanssa. Erityisesti on tarkoitus parantaa saariston saavutettavuutta ja kehittää vesiliikennettä. Myös saariston huoltoa ja infraa suunnitellaan työssä kokonaisvaltaisesti.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt Rysäkarin alustavaa asemakaavasuunnittelua vuoropuhelussa Rysäkarin Linnake Oy:n kanssa vuodesta 2011 lähtien. Alustavassa asemakaavaluonnoksessa Rysäkari

on merkitty pääosin matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Olemassa olevista rakennuksista osa suojellaan, osa säilytetään ja osa on mahdollista korvata uudisrakennuksilla. Kaavaluonnokseen on merkitty muinaismuistoalueet ja luonnonsuojelualue.

Kaavatyö on toistaiseksi keskeytynyt maanomistajan ilmoitettua, että kaavaa ei kohteessa pidä tai kannata suunnitella ennen kuin hän saa vastauksen, miten elämisen ja elinkeinonharjoittamisen perusedellytykset tullaan toteuttamaan kohteessa saaristolain hengessä, eli miten sähkön saanti, vesihuolto ja satama-asia hoidetaan kaupungin toimesta. Rysäkarin alueella uudisrakentamisen sovittaminen valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön edellyttää huolellista suunnittelua. Tästä syystä alueen omistajalta on toivottu asemakaavan laatimisen pohjaksi hakemusta, josta ilmenisivät hänen tavoitteensa alueen kehittämiseksi. Kaupunkisuunnitteluvirastolla on valmius jatkaa Rysäkarin kaavoitustyötä, mutta maankäytön ohjaus Rysäkarin osalta ei ilman maanomistajan myötävaikuttamista ole tarkoituksenmukaista.

Helsingin strategiaohjelman tavoitteena on yritystoiminnan, matkailun ja vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittämisen edistäminen ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittämisen edistäminen. Myös Rysäkarin kehittäminen matkailu- ja virkistysaarena on kaupungin intresseissä. Saari on osa Helsingin edustan merilinnoitusketjua, jonka saarista mm. Vallisaari, Kuninkaansaari, Isosaari, Kuivasaari ja Itä-Villinki ovat vapautumassa tai jo vapautuneet puolustuskäytöstä ja joiden avaamista virkistys- ja matkailutoimintaan kaupunkisuunnitteluvirastossa parastaikaa suunnitellaan.

Kaupungin kehittämisessä toimitaan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti.

Edellä mainituin perustein kaupunkisuunnittelulautakunta ei pidä kuntarajan siirtoa alueen kehittämisen kannalta tarpeellisena.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi
Ritva Luoto, projektipäällikkö, puhelin: 310 37294
ritva.luoto(a)hel.fi
Irene Varila, lakimies, puhelin: 310 37451
irene.varila(a)hel.fi

§ 1039

V 29.11.2017, Hallintosäännön muuttaminen

HEL 2017-011689 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti voimaan 1.1.2018 lukien.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto on 16.11.2016 hyväksynyt Helsingin kaupungin hallintosäännön voimaan 1.6.2017 lukien ja muuttanut sitä 1.3.2017 (§ 139) rakentamispalveluliikelaitokseen perustamista koskevan päätöksen yhteydessä. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.4.2017 Korkeasaaren eläintarhaa koskevat väliaikaiset määräykset.

Kaupunginhallitus kehotti 21.11.2016 (§ 1049) kaupunginjohtajaa tarvittaessa valmistelemaan hallintosääntöön mahdollisesti tarvittavat korjaukset ja tarkistukset siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa keväällä 2017. Kaupunginhallitus päätti hallintosääntöön tehtävistä teknisistä tarkistuksista 3.5.2017 (§ 206).

13.11.2017

Kansliapäällikkö päätti 16.8.2017 (§ 77) asettaa sääntötyöryhmän, jonka tehtävänä on koordinoida kaupungin sääntökokonaisuuden yhtenäisyyttä, osallistua kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätettäväksi tulevien sääntöasioiden käsittelyyn, edistää hallinnon sääntöjen ymmärrettävyyttä ja yhtenäistä tulkintaa sekä huolehtia, että sääntökokonaisuus on lainsäädännön edellytysten mukainen.

Sääntötyöryhmä on pyytänyt toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia ilmoittamaan sääntötyöryhmälle mahdollisia hallintosäännön teknisiä korjaustarpeita, joita on havaittu hallintosäännön voimaantulon jälkeen. Sääntötyöryhmä on käsitellyt saadut korjausehdotukset ja niiden perusteella on laadittu esitys hallintosäännön tekniseksi korjaamiseksi.

Esitettävät muutokset

Puutteiden ja virheiden korjaamisen lisäksi hallintosääntöön esitetään yhtä muutosta, joka perustuu muuttuneeseen lainsäädäntöön. Sosiaali- ja terveystoimialan toimivaltamääräyksiin esitetään lisättäväksi uuden tartuntatautilain edellyttämät muutokset hallintosäännön 18 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohtaan. Esitys on perusteltu tarkemmin myöhempanä. Muutos olisi pitänyt tehdä jo keväällä, mutta erehdyksessä määräykset ovat jääneet pois hallintosäännöstä.

Esitettävät toimivallan siirtoa koskevat muutokset ovat pääosin sellaisia, jotka palauttavat toimivallan sille taholle, millä se oli ennen hallintosäännön voimaantuloa 1.6.2017. Otto-oikeuden antaminen muille liikelaitosten johtokunnille kuin liikenneliikelaitoksen ja rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnalle on todellinen toimivallan siirto, mutta se koskee vain hyvin vähäistä määrää päätöksiä. Toimivallan siirto on perusteltu tarkemmin jäljempänä.

Muutokset sisältävät yhden organisaatiomuutokseen liittyvän hallintosäännön muutoksen. Etsivän nuorisotyön palvelut siirtyvät kasvatukseen ja koulutuksen toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Muutos on perusteltu tarkemmin jäljempänä.

Muutosten tekemisen yhteydessä keväällä säädetyt Korkeasaaren eläintarhaa koskevat väliaikaiset määräykset poistetaan hallintosäännöstä Korkeasaaren eläintarhan säätöittämissä vuoksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa koskevat muutokset

Hallintosäännön 4 luvun 5 § 2 momentin kohdasta 3 poistetaan sanat "ja etsivästä nuorisotyöstä" ja kohdasta 4 poistetaan sanat "etsivästä nuorisotyöstä".

Etsivä nuorisotyö tukee ja ohjaa alle 29-vuotiaita nuoria löytämään palvelut, joilla edistetään nuoren kasvua ja itsenäistymistä sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivällä nuorisotyöllä parannetaan palvelujen saavutettavuutta niille nuorille, joilla ei ole kykyä hakeutua itsenäisesti palvelujen piiriin.

Helsingin kaupunginhallitus päätti 27.8.2012, että kaupunki tekee etsivää nuorisotyötä ja määräsi samalla etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaavaksi viranhaltijaksi opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtajan. Helsingin kaupungin organisaatiomuutoksen myötä toiminnan toimeenpanovastuun siirtäminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle on perusteltua.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorison palvelukokonaisuus huolehtii nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, josta säädetään nuorisolain 10 - 12 §:issä. Etsivän nuorisotyön siirron myötä nuorisopalvelut vastaavat selkeämmin nuorisotyön kokonaisuudesta. Valtakunnalliset verkostot sekä vaikuttamistyö nuorisotyön osalta selkeytyy.

Lisäksi nuorisopalveluilla on vahva osaaminen nuorisotyön työmuodon kehittämisessä. Kaupunkitasolla nuorisopalveluiden verkostot vapaa-ajan toimijoissa mahdollistavat uusia väyliä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten tavoittamiseen.

Kaupunginvaltuuston toimivaltaan esitetyt muutokset

Kaupunginvaltuuston toimivaltaa koskevan hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohtaa, joka koskee irtaimen omaisuuden myymistä, jos omaisuuden arvo on yli 5 000 000, ehdotetaan muutettavaksi siten, että sana "myydä" korvataan sanalla "luovuttaa". Omaisuutta voidaan luovuttaa muullakin tavalla kuin myymällä, kuten vaihtamalla.

Kansliapäällikön toimivaltaan esitetyt muutokset

Kansliapäällikön toimivaltaa koskevan 12 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohtaa täydennetään siten, että kansliapäällikkö päättää kaupunginkanslian osastopäälliköiden ja toimialojen hallintojohtajien kokonaispalkasta henkilöstöjohtajan sijaan. Kansliapäälliköllä on jo ennestään oikeus päättää toimialajohtajan, palvelukokonaisuusjohtajan, pelastusjohtajan ja liikelaitoksen johtajan palkasta. On tarkoituksenmukaista, että kansliapäällikkö, eikä henkilöstöjohtaja, päättää organisatorisesti samalla tasolla olevien muiden viranhaltijoiden, kanslian osastopäälliköiden ja toimialojen hallintojohtajan, palkasta. Näin vältetään myös siltä, että hallintosäännön mukaan henkilöstöjohtajalla olisi toimivalta päättää henkilöstöjohtajan palkastaan. Ko. viranhaltija olisi toki esteellinen tästä tekemään tällaisen päätöksen, mutta ei ole tarkoituksenmukaista, että

henkilöstöjohtajan sijaisena toimiva hänen alaisensa päättäisi henkilöstöjohtajan palkasta.

Kansliapäällikön toimivaltaa koskevaan 12 luvun 1 §:n 1 momenttiin lisätään henkilöstöasioihin uusi 12 kohta. Kyseisen momentin kohtien 12 - 20 numerointi samalla muuttuu. Uusi kohta antaa kansliapäällikölle oikeuden päättää muista tarkastusjohtajan henkilöstöasioista. Kaupunginvaltuusto päättää tarkastusjohtajan virkaan ottamisesta sekä tarkastusjohtajan avoimen viran haltijasta, jos virkamääräys annetaan yli yhdeksän kuukauden ajaksi. Tarkastuslautakunta päättää tarkastusjohtajan palkasta, tarkastusjohtajan avoimen viran määräaikaisesta johtamisesta, enintään kuitenkin yhdeksän kuukauden ajaksi, virkavapaan myöntämisestä tarkastusjohtajalle enintään yhdeksän kuukauden ajaksi sekä sijaisen ottamisesta täksi ajaksi. Hallintosäännössä ei ole määräystä siitä, kuka päättää tarkastusjohtajan muista henkilöstöasioista kuten vuosilomien myöntämisestä. On tarkoituksenmukaista, että näistä juoksevista henkilöstöasioista päättäminen ei kuulu toimielimelle. Päätöksenteon joustavoittamiseksi esitetään, että muista henkilöstöasioista päättää kansliapäällikkö.

Rahoitusjohtajan toimivaltaan esitetyt muutokset

Rahoitusjohtajan toimivaltaa koskeviin hallintosäännön 12 5 §:n 1 momentin 2, 5 ja 10 kohtiin ehdotetaan tehtäväksi lisäykset.

Kohtaan 2 ehdotetaan lisättäväksi rahoitusjohtajalle oikeus päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisen ja lainojen takaisinmaksun lisäksi lainojen korko- ja valuuttasuojauksien tekemisestä johdannaissopimuksin. Korko- ja valuuttasuojauksia koskevat valtuudet on aikaisemmin annettu talousarviossa vuosittain. Selkeyden vuoksi asiasta on tarpeen olla maininta myös hallintosäännössä.

Kohtaan 5 ehdotetaan lisättäväksi rahoitusjohtajalle oikeus päättää kaupungin ja konsernipankin sisäisistä hyväksyttävistä ja veloitettavista koroista. Koroista päättäminen on delegoitu rahoitusjohtajalle kaupunginhallituksen kaupungin kassanhallinnan keskittämistä koskevassa päätöksessä 14.5.2007. Konsernipankkitoiminta on vakiintunut kaupunkikonsernin toimintamuotona ja päätösvaltuus on siksi tarpeen lisätä myös hallintosääntöön.

Kohtaan 10 lisätään rahoitusjohtajalle oikeus päättää kaupungin konsernitilijärjestelmän sisäisistä limiiteistä. Konsernitilijärjestelmän sisäisistä limiiteistä päättäminen on delegoitu rahoitusjohtajalle tasehallinnan periaatteista ja sijoitustoimintaa koskevien ohjeiden hyväksymisen yhteydessä 19.12.2011. Kuten edellä on todettu konsernipankkitoiminta

on vakiintunut kaupunkikonsernin toimintamuotona ja päätösvaltuus on tältäkin osin tarpeen lisätä hallintosääntöön.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimivaltamääräyksiin esitettävät muutokset

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen ja ruotsinkielisen jaoston toimivaltaa koskevaa 15 luvun 2 §:n 1 momenttiin lisätään uusi 6 kohta, jonka mukaan jaosto päättää koulujen ja lukioiden johtokuntien työjärjestyksistä. Kumotussa opetustoimen johtosäännössä määrättiin koulun ja lukion johtokunnan järjestäytymisestä, tehtävistä ja menettelytavoista. Nykyisessä hallintosäännössä ei ole vastaavia määräyksiä. Johtokuntien toiminnan laillisuuden ja yhdenmukaisuuden varmentamiseksi on tarpeellista, että vastaava sääntely toteutetaan hallintosäännön voimaantumisen jälkeen asianomaisen toimielimen vahvistamalla sääntelyllä. Tämä toteutettavissa siten, että jaosto vahvistaa koulujen ja lukioiden työjärjestykset, jotka sisältävät tarvittavat määräykset.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan toimivaltaan esitetään lisättäväksi uudet 5 ja 6 kohdat, jotka koskevat puhevallan käyttöoikeutta erityyppisissä oppilaita ja opiskelijoita koskevissa asioissa sekä lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksilöllistä toimenpanoa koskevissa asioissa sekä toimialan yksityisiä sosiaalipalveluja koskevissa asioissa. Toimialajohtajalla on oikeus delegoida puhevallan käyttöoikeus edelleen.

Opetustoimen kumotussa johtosäännössä oli määräys puhevallan käytöstä oppilaita ja opiskelijoita koskevissa oppilaaksi- ja opiskelijaksiottoon, opetukseen ja oppilasarviointiin liittyvissä sekä muissa oppilaiden ja opiskelijoiden säädetyt oikeuksia ja velvollisuuksia koskevissa asioissa. Puhevaltaa koskeva määräys oli myös varhaiskasvatustoimen johtosäännössä lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksilöllistä toimeenpanoa koskevissa asioissa sekä toimialan yksityisiä sosiaalipalveluja koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan toimialajohtaja, ellei toimialalautakunta yksittäistapauksessa toisin päättä, käyttää kaupungin puhevaltaa toimialalautakunnan ja toimialan viranhaltijoiden päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa, mikäli hän yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan päätökseen. Tämä määräys antaa toimialajohtajalle oikeuden käyttää puhevaltaa lähes kaikissa niissä tilanteissa, jotka on erikseen mainittu nyt ehdotettavissa uusissa 5 ja 6 kohdissa. Toimivaltaa on kuitenkin syytä tarkentaa, jotta toimialajohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa 5 ja 6 kohdissa mainituissa tilanteissa myös, jos hän ei yhdy muutoksenhaun kohteena olevaan päätök-

seen tai jos päätöksentekijänä on joku muu kuin toimialalautakunta tai toimialan viranhaltija.

Kaupungin ympäristön toimialan toimivaltamääräyksiin esitettävät muutokset

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston toimivaltaan koskevaan 16 luvun 3 §:n 2 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 6 kohta, joka koskee oikeutta myydä asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavia osakkeita kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan osakkeiden luovuttamisesta päättää kaupunginhallitus. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 7 kohdassa on määrätty erikseen, että kaupunkiympäristölautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, osakkeiden myymisestä, jos osakkeet oikeuttavat hallitsemaan kiinteistöä ja kauppahinta on alle 5 miljoonaan euroa.

Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää myydä tai vaihdossa luovuttaa liikehuoneistoja kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa. Tämä määräys tarkoittaa sitä, että jaostolla on oikeus myydä liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita.

Hallintosäännössä ei ole erikseen määräystä asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden myymisestä. Asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita on tarpeen myydä erityisesti, kun kaupunki vastaanottaa niitä valtionperintönä, lahjana tai testamenttisaantona. Valtionperinnöllä tarkoitetaan valtiolle menevää perintöä, kun vainajalta ei ole jäänyt perimään oikeutettuja perillisiä eikä hän ole tehnyt testamenttia. Valtiokonttori voi päättää, jos se havaitaan olosuhteisiin nähden kohtuulliseksi muun muassa, että valtion saama omaisuus luovutetaan kokonaan tai osittain sille kunnalle, jossa perittävä oli viimeksi asunut (perintökaari 5 luku 1 § ja 2 § 1 momentti).

Koska hallintosäännössä ei ole määräystä asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden luovuttamisesta, on toimivalta luovuttaa niitä yleistoimivallan nojalla kaupunginhallituksella. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kaikkien kaupungin asuinhuoneistojen hallintaa oikeuttavien osakkeiden myynti menisi kaupunginhallituksen päätettäväksi. Menettely on hallinnollista työtä vaativa, raskas ja hidas.

Ennen organisaatiouudistusta kiinteistölautakunnalla oli oikeus myydä hallinnossaan olevia osakkeita kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa, mikä piti sisällään myös asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat

13.11.2017

osakkeiden myymisen. Hallintosäännössä kiinteistölautakunnalle kuulu-
nut toimivalta pilkottiin siten, että kiinteistön hallintaan oikeuttavien
osakkeiden myyminen jäi kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltaan,
mutta liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden myyminen
siirtyi rakennusten ja yleisten alueiden jaoston toimivaltaan. Samalla
toimivalta luovuttaa asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita
jäi kokonaan pois hallintosäännöstä. Tämä ei ollut tarkoituksellista.

On tarkoituksenmukaista, että kaupunginhallituksen sijasta asuinhuo-
neiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden luovuttamisesta päättäisi sa-
ma taho kuin liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden luo-
vuttamisesta eli kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten
alueiden jaosto tai jaoston päättämä viranhaltija.

Kaupunginhallitukselle jää edelleen asuinhuoneistojen hallintaan oi-
keuttavien osakkeiden myymiseen liittyvää päätösvaltaa, koska jaostol-
la on päätösvalta vain niissä rajoissa, jotka kaupunginhallitus vahvis-
taa. Kaupunginhallituksen toimivalta palaa muutoksen jälkeen saman
sisältöiseksi kuin se oli ennen hallintosäännön voimaantuloa.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 4 kohdasta esitetään pois-
tettavaksi kirjoitusvirheenä ylimääräinen sana "päättää".

Sosiaali- ja terveystoimialan toimivaltamääräyksiin esitettävät muutokset

Uusi tartuntatautilaki (1227/2016) tuli voimaan 1.3.2017. Uuden tartun-
tatautilain mukaan virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava
lääkäri päättää suuresta osasta toimenpiteistä, jotka tehdään tartunta-
taudin leviämisen ehkäisemiseksi. Kunnan tartuntataudeista vastaavan
toimielimen päätettäväksi jää laajaan tartuntavaaraan liittyvinä toimen-
piteinä tilojen sulkeminen sekä yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien
kieltäminen tartuntatautilain 58 §:n perusteella. Kunnan tulee nimetä,
mikä toimielin on kyseinen tartuntataudeista vastaava toimielin. Sosiaa-
li- ja terveystoimialan esitys on, että kyseinen toimielin olisi sosiaali- ja
terveyslautakunnan jaosto.

Jaosto päättäisi lisäksi myös tartuntatautilain 71 §:n perusteella karan-
teenista (60 §), tavarankaranteenista (61 §) sekä eristämisestä, jos pi-
kaiset toimenpiteet ovat tarpeen yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi
perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja päätökset
ovat välttämättömiä.

Päätöksentekoa ja toimivallan jakoa koskeviin määräyksiin esitettävät muutokset

Helsingin kaupungilla on viisi liikelaitosta: kaupunkiympäristön toimia-
laan kuuluva liikenneliikelaitos ja keskushallintoon kuuluvat palvelukes-
kusliikelaitos, rakentamispalveluliikelaitos, taloushallintopalveluliikelai-

tos ja työterveysliikelaitos. Näistä viidestä liikelaitoksesta ainoastaan liikenneliikelaitoksen johtokunnalla ja sen puheenjohtajalla on hallintosäännön mukaan oikeus ottaa johtokunnan käsiteltäväksi sen alaisen viranhaltijan tekemä päätös. Muiden liikelaitosten osalta vain kaupunginhallituksella ja pormestarilla sekä osin kansliapäälliköllä on oikeus ottaa käsiteltäväksi asia, jossa johtokunta tai sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen. Asian käsittely siirtyy tuolloin kaupunginhallitukseen.

Organisaatiouudistuksen yhteydessä entinen rakentamispalveluvirasto muuttui rakentamispalveluliikelaitokseksi. Rakentamispalvelu oli virastona teknisen palvelun lautakunnan alainen ja sen viranhaltijoiden päätökset voitiin ottaa teknisen palvelun lautakunnan käsiteltäväksi. Kun organisaatiouudistuksen yhteydessä rakentamispalveluliikelaitos siirtyi kaupunginhallituksen alaisuuteen, samalla siirtyi merkittävä määrä vuosittain tehtäviä viranhaltijapäätöksiä kaupunginhallituksen ottoharkinnan piiriin. Tämä muutos ei ole ollut tarkoituksenmukainen ja eikä se ole ollut tavoiteltu.

Kuntalain 134 §:n 2 momentin mukaan liikelaitoksen johtokunnan ja sen alaisen viranomaisen päätökseen kohdistuva oikaisuvaatimus tehdään johtokunnalle, jos johtokunnalla on hallintosäännön nojalla oikeus ottaa päätös johtokunnan käsiteltäväksi. Poikkeuksena ovat ainoastaan liikelaitosten johtokuntien kuntalain 67 §:n 3 momentin nojalla tekemät päätökset, joihin kohdistuvat oikaisuvaatimukset liikelaitoksen johtokunta käsittelee, vaikka sillä ei olisikaan otto-oikeutta alaistensa viranomaisten päätöksiin. Koska muilla liikelaitoksilla kuin liikenneliikelaitoksella ei ole oikeutta ottaa niiden alaisten viranomaisten päätöksiä käsiteltäväksi, eivät ne voi käsitellä myöskään kyseisiin päätöksiin kohdistuvia oikaisuvaatimuksia. Oikaisuvaatimukset menevät kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Aiemmin rakentamispalvelun viranhaltijoiden päätöksistä tehtävät oikaisuvaatimukset menivät teknisen palvelun lautakunnan käsiteltäväksi. Tältäkin osin asioiden käsittelyssä on tapahtunut muutos, joka ei ole tarkoituksenmukainen eikä tavoiteltu.

Keskushallinnon liikelaitosten viranhaltijoiden päätökset eivät ole merkitykseltään sellaisia, että olisi aiheellista käsitellä niistä tehdyt oikaisuvaatimukset kaupunginhallituksessa, ei ole myöskään aiheellista, että kaupunginhallitus kohdistaisi näihin päätöksiin ottoharkintaa. On tarkoituksenmukaisempaa, että liikelaitosten omat toimitukset, johtokunnat, käsittelevät kyseiset asiat. Rakentamispalveluliikelaitoksen osalta kyse on toimivallan palauttamisesta kaupunginhallitukselta liikelaitoksen omalle toimielimelle, johtokunnalle. Muiden liikelaitosten osalta kyse on toimivallan siirrosta kaupunginhallitukselta liikelaitosten johtokunnille. Kyse on kuitenkin vähäisestä määrästä asioita ja kaupunginhallituksella on aina kuntalain 134 §:n nojalla oikeus ottaa liikelaitosten viranhaltijoiden tekemät päätökset käsiteltäväksi, vaikka liikelaitosten johto-

kunnillakin on myös otto-oikeus. Jos sekä kaupunginhallitus että johtokunta käyttävät otto-oikeutta, asia menee kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaisesti hankintaoikaisun käsittelee sama viranomainen, joka käsittelisi kyseisen päättäjän päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen. Jos johtokunnilla ei ole otto-oikeutta niiden alaisten viranomaisten päätöksiin, ei niillä ole myöskään oikeutta käsitellä niiden omista tai niiden alaisten viranomaisten päätöksistä tehtyjä hankintaoikaisuja. Näissä tilanteissa hankintaoikaisun käsittelee kaupunginhallitus. Mikäli hallintosääntöä muutetaan siten, että kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen käsitelijä vaihtuu, on tarkoituksenmukaista tehdä sama muutos myös hankintaoikaisun käsittelevään viranomaiseen. Muutoksen jälkeen kaikkien liikelaitosten johtokuntien ja niiden alaisten viranomaisten päätöksistä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee kyseisen liikelaitoksen johtokunta.

Hallintosäännön 19 luvun 4 §:n 3 momentista poistetaan sanasta "hankinta-oikaisu" ylimääräinen tavuviiva.

Kokousmenettelyä koskeviin määräyksiin esitetyt muutokset

Hallintosäännön 29 luvun 3 §:n 3 momenttia muutetaan siten, että jos toimielimen kokousaikaa muutetaan 2 § 3 momentissa tarkoitetulla tavalla, muutoksista on ilmoitettava ennen kokouskutsun lähettämistä. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Tällä hetkellä hallintosäännön mukaan muutoksista on ilmoitettava vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kokousaikojen muutoksista sovitaan pääsääntöisesti tulevan kokouksen esityslistojen käsittelyn yhteydessä. Listaprosessit on aikataulullisesti sidottu esityslistan julkaisuun ja kokouskutsun lähettämiseen. Edellä mainitusta johtuen kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousaikojen muutoksia voidaan tehdä vain harvoin hallintosäännön määrittelemässä aikataulussa viikkoa ennen kokousta. Koska kokousajan muuttaminen koskee ainoastaan alkamisajankohdan muuttamista jo päätettynä kokouspäivänä, voidaan neljää päivää pitää muutoksesta tiedottamisen ja mahdollisten varajäsenten kutsumisen osalta riittävänä. Ehdotettu aikataulu on sama kuin tilanteessa, jossa puheenjohtaja kutsuu koolle uuden kokouksen.

Hallintosäännön 29 luvun 14 §:n 3 momentin viimeisestä virkkeestä poistetaan sana "kaikista". Virke käsittelee äänestystä toimielimen kokouksessa, jos on tehty useita palautusehdotuksia. Virkkeen mukaan jos kannatettuja palautusehdotuksia on useita, äänestetään niistä kaikista erikseen asian käsittelyn jatkamista vastaan. Virke antaa nyky muodossaan väärän kuvan äänestysmenettelystä. Mikäli ensimmäisen

äänestyksen kohdalla palautus hyväksytään, ei muista palautusehdotuksista enää äänestetä, vaan asian käsittely keskeytyy palautukseen.

Hallintosäännön 29 luvun 17 §:ään lisätään uusi kolmas momentti: Kaupunginvaltuustossa äänestys toimitetaan äänestyskoneella, ellei kaupunginvaltuusto toisin päättä. Muissa toimielimissä äänestys toimitetaan nimenhuudolla, jos ei toimielin toisin päättä. Nykyisestä kolmanesta momentista tulee neljäs momentti. Selkeyden vuoksi hallintosääntöön lisätään määräys äänestyksen tekotavasta. Tämä ei muuta nykykäytäntöä.

Hallintosäännön 29 luvun 18 §:n 2 momentin 7 kohtaa muutetaan siten, että toimielimien pöytäkirjaan merkitään lisäksi muut asioiden käsittelyä selventävät seikat, muiden kokouksen kulkua selvittävien seikkojen sijasta. Uudessa kuntalaissa on siirrytty sanamuodonkin mukaan pitämään pöytäkirjaa päätöksistä, ei itse kokouksista. Näin ollen pöytäkirjallekin kirjataan asian käsittelyä, ei kokouksen kulkua selventäviä seikkoja.

Hallintosäännön 29 luvun 21 §:ää muutetaan siten, että toimielimien pöytäkirjat pidetään nähtävänä siten kuin kuntalaissa säädetään. Tällä hetkellä hallintosääntö määrää, että pöytäkirjat pidetään toimielimien päättämänä aikana yleisesti nähtävänä siten, kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain muutosten tultua voimaan 1.6.2017 ei ole enää tarpeellista erikseen päättää nähtävillä pitoajankohdasta.

Hallintosäännön 29 luvun 27 §:ään lisätään uusi 2 momentti: Ennen vaalilautakunnan valitsemista lautakunnan tehtäviä hoitaa puheenjohtaja. Lisäyksen tekeminen on tarpeellista, koska ennen vaalilautakunnan valitsemista voi tulla suhteellisia vaaleja. Muussa toimielimessä vaalilautakunnan tehtäviä hoitaa toimielimien puheenjohtaja lukuun ottamatta 29 luvun 31 §:ssä määrättyä vaalin tuloksen laskemista. Toimielimien puheenjohtajaan sovelletaan soveltuvin osin sitä, mitä 29 luvussa on säädetty vaalilautakunnasta. Vaalin tuloksen laskemiseen sovelletaan 29 luvun 25 §:ää.

Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuskien perusteita koskeviin määräyksiin esitetyt muutokset

Hallintosäännön 31 luvun 2 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään sanat "kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valitsemien". Hallintosäännön nyky muodon mukaan kaikkien johtokuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat ovat kokouspalkkion lisäksi oikeutettuja vuosipalkkioon. Tämä tarkoittaa sitä, että liikelaitosten johtokuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien lisäksi myös koulujen ja lukioiden johtokuntien puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla olisi oikeus vuosipalkkioon. Tämä ei ole ollut tarkoituksena hallintosääntöä

13.11.2017

hyväksyttäessä. Aikaisemmin näitä palkkioita ei ole maksettu, eikä tätä järjestelyä ole ollut tarkoitus muuttaa.

Koulujen ja lukioiden johtokuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien työmäärän ollessa kohtaisen vähäinen verrattuna muihin hallintosäännössä mainittuihin toimielimiin ei ole tarkoituksenmukaista maksaa vuosipalkkiota. Tämä toteutetaan siten, että hallintosäännössä vuosipalkkioiden maksaminen rajoitetaan niihin johtokuntiin, joiden jäsenet kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus ovat valinneet.

Korkeasaaren eläintarhaa koskevat poistettavat määräykset

Korkeasaaren eläintarhan säätöittämisen vuoksi hallintosäännöstä poistetaan 1.1.2018 lukien seuraavat määräykset: 4 luku 1 a §, 4 luku 3 a §, 5 luku 4 a §, 5 luku 10 a §, 8 luku 1 § 1 momentti 8 a kohta, 12 luku 1 § 1 momentti 8 a kohta, luku 18 a kokonaisuudessaan sekä 23 luku 1 a §.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset hyväksytyt
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset näkyvissä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

§ 1040

V 29.11.2017, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varajäsenen valinta

HEL 2017-011461 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Nina Casténille eron kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varajäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Eevi Kirjasniemen varajäseneksi (Johanna Laisaaren henkilökohtainen varajäsen) kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 23.10.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

13.11.2017

Kaupunginvaltuusto valitsi Nina Casténin (SDP) 7.6.2017 (§ 265) varajäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Nina Castén pyytää 23.10.2017 eroa kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varajäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 23.10.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto
Taloushallintopalveluliikelaitos

§ 1041

F 29.11.2017, Val av ledamot i revisionsnämnden

HEL 2017-009824 T 00 00 02

Beslut

Stadsstyrelsen föreslog stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige

- beviljar Jan D. Oker-Blom avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i revisionsnämnden
- väljer Paul Taimitarha till ny ledamot i revisionsnämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerar dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Behandling

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt på förslag av Silja Borgarsdottir Sandelin föreslå att Paul Taimitarha väljs till ledamot i revisionsnämnden.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Avskedsansökan 5.10.2017

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige följande:

13.11.2017

Stadsfullmäktige

- beviljar Jan D. Oker-Blom avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i revisionsnämnden
- väljer _____ till ny ledamot i revisionsnämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerar dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 7.6.2017 (§ 262) Jan D. Oker-Blom (SFP) till ledamot i revisionsnämnden för den mandattid som börjar år 2017. Jan D. Oker-Blom anhåller 5.10.2017 om avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i revisionsnämnden.

Enligt 70 § 3 mom. i kommunallagen (410/2015) kan den som har giltiga skäl avgå från förtroendeuppdraget. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen samt 75 § som gäller revisionsnämnden.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Avskedsansökan 5.10.2017

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Revisionskontoret

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

§ 1041

V 29.11.2017, Tarkastuslautakunnan jäsenen valinta

HEL 2017-009824 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Jan D. Oker-Blomille eron tarkastuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Paul Taimitarhan jäseneksi tarkastuslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Silja Borgarsdottir Sandelinin ehdotuksesta, että tarkastuslautakunnan jäseneksi valitaan Paul Taimitarha.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Avskedsansökan 5.10.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.11.2017

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Jan D. Oker-Blomille eron tarkastuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi tarkastuslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Jan D. Oker-Blomin (RKP) 7.6.2017 (§ 262) jäseneksi tarkastuslautakuntaan vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Jan D. Oker-Blom pyytää 5.10.2017 eroa tarkastuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n sekä tarkastuslautakuntaa koskevan 75 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Avskedsansökan 5.10.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Otteen liitteet

13.11.2017

Päätöksessä mainitut

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Tarkastusvirasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1042

V 29.11.2017, Kiinteistö Oy Myllypuron kampuksen pääomittaminen
ja talousarviomäärärahojen ylitysoikeus

HEL 2017-011310 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2017 talousarviomäärärahoja seuraavasti:

- talousarviokohta 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi 45 590 000 euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen Kiinteistö Oy Myllypuron Kampukselle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus
- 2 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 28.9.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 5.5.2015, § 120 hyväksyä 11.12.2014 päivätyn Metropolian Myllypuron kampuksen hankesuunnitelman siten, että

hankkeen enimmäislaajuus on 56 015 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 165 000 000 euroa huhtikuun 2014 kustannustasossa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen perusteluissa todettiin muun muassa, että Myllypuron kampus tulee perustettavan Helsingin kaupungin omistaman kiinteistöosakeyhtiön omistukseen. Kiinteistöosakeyhtiö myös toteuttaa hankkeen, ja kiinteistöosakeyhtiön perustamista koskeva asia tuodaan päätöksentekoon erikseen.

Kaupunginhallitus päätti 2.11.2015, § 1042 kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut-osastoa perustamaan kiinteistöosakeyhtiön Metropolia Ammattikorkeakoulun käyttöön rakennettavan Myllypuron kampuksen toteuttamista ja omistamista varten sekä hyväksyä perustettavan kiinteistöosakeyhtiön kaikkien osakkeiden merkitsemisen kaupungin lukuun. Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus merkittiin kaupparekisteriin 1.2.2016. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen edellä mainittujen päätösten perustelujen mukaisesti Myllypuron kampuksen rakentaminen tullaan rahoittamaan osittain Metropolia Ammattikorkeakoulun käytössä olevien kaupungin omistamien kiinteistöjen myyntituloilla. Perustelujen mukaan tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että tuloilla maksetaan kaupungin omistukseen tulevien rakennuttamisen toteuttavan ja kampuksen omistajaksi tulevan kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden merkintähintoja.

Kiinteistöjen myynti

Kaupunginvaltuusto päätti 11.5.2016, § 122 oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käytössä olevien kiinteistöjen kauppaa ja kehittämistä koskevan puitesopimuksen ja siinä tarkoitettujen kiinteistökaupat Merasco Real Estate Ltd Oy:n kanssa yhtiön tai perustettavan yhtiön lukuun seuraavin ja muutoin puitesopimuksesta ilmenevien sopimusehtojen mukaisesti:

Puitesopimuksen kohteena ovat Helsingin kaupungin omistamat, nykyisin Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käytössä olevat kiinteistöt osoitteissa:

- Abrahaminkatu 1–3, Bulevardi 29–31, kiinteistötunnus 91-4-77-3,
- Agricolankatu 1–3, kiinteistötunnus 91-11-334-8,
- Albertinkatu 40–42 (Kalevankatu 37–43, Eerikinkatu 36),
- Onnentie 18, kiinteistötunnus 91-25-899-18,

13.11.2017

- Sofianlehdonkatu 5, kiinteistötunnus 91-24-948-1
- Tukholmankatu 10, kiinteistötunnus 91-15-526-3.

Kiinteistöjen myyntiä koskeva puitesopimus on tehty 12.10.2017 Lumo Kodit Oy:n kanssa, joka toimii kaupassa Merasco Real Estate Ltd Oy:n perustamien kiinteistösaakeyhtiöiden valtuuttamana ja lukuun. Puitesopimuksen mukaan kiinteistöjen kauppahinta muodostuu kiinteästä osuudesta sekä muuttuvasta osuudesta.

Kauppahinnan kiinteä osuus on 80,9 miljoonaa euroa. Kauppahinnan muuttuva osuus perustuu kunkin kiinteistön uuden kaavan salliman rakennusoikeuteen laskettavan kerrosalan mukaisen rakennusoikeuden määrän lisääntymiseen ja kunkin kiinteistön käyttötarkoituksen muutokseen.

Kauppahinnan kiinteä osuus maksetaan seuraavasti:

- yhteensä 61 228 500 euroa puitesopimuksen allekirjoituksen yhteydessä ja
- 19 671 500 euroa 31.12.2017 mennessä.

Kauppahinnan kiinteä osuus jakautuu eri kiinteistöjen osalta seuraavasti:

- Abrahaminkatu 1–3, 14,6 miljoonaa euroa,
- Agricolankatu 1–3, 8,2 miljoonaa euroa,
- Albertinkatu 40–42 (Kalevankatu 37–43, Eerikinkatu 36), 18,5 miljoonaa euroa,
- Bulevardi 29–31, 5,5 miljoonaa euroa,
- Onnentie 18, 3,5 miljoonaa euroa,
- Sofianlehdonkatu 5, 6,6 miljoonaa euroa, ja
- Tukholmankatu 10, 24 miljoonaa euroa.

Mahdollinen kauppahinnan muuttuva osuus maksetaan kustakin myytävästä kiinteistöstä sen jälkeen, kun kiinteistöä koskeva kaavamuutos tai käyttötarkoituksen muutosta koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n kanssa solmittu vuokrasopimus on päättynyt ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy on luovuttanut kiinteistön hallinnan ostajalle.

Kaupan yhteydessä kaupungin ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n väliset myytäviä rakennuksia koskevat vuokrasopimukset säilyvät voimassa ja siirtyvät ostajatahoille.

Kiinteistöjen luovutusrajoitukset

Osoitteissa Onnentie 18 ja Sofianlehdonkatu 5 sijaitsevia Metropolian hallinnassa olevia kiinteistöjä lukuun ottamatta edellä mainitut myydyt kiinteistöt ovat siirtyneet vuonna 1995 korvauksetta Suomen valtiolta Helsingin kaupungille edelleen käytettäväksi opetustarkoituksiin. Luovutetut kiinteistöt ovat opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain siirtymäsäännösten johdosta ns. ikuisen luovutusrajoituksen piirissä.

Kaupunki on hakenut opetus- ja kulttuuriministeriöltä lupaa luovutusrajoitusten alaisten kiinteistön myyntihintojen käyttämiseen kampushankkeen rakentamisen rahoittamiseen vähennettynä rakennuksiin myyntihetken ja vuonna 1995 tapahtuneen siirron välillä tehdyillä käypää arvoa korottavilla investoinneilla. Tällaisten kaupungin kiinteistöihin tekemien investointien yhteismäärä on ulkopuolisen arvioitsijan 29.8.2016 tehdyn arvion mukaan myytyjen kohteiden osalta 4,21 miljoonaa euroa. Investoinnit jakautuvat kiinteistöittäin seuraavasti:

- Agricolankatu 1–3, 350 000 euroa,
- Albertinkatu 40–42 (Kalevankatu 37–43, Eerikinkatu 36), yhteensä 880 000 euroa,
- Abrahaminkatu 1–3 ja Bulevardi 29–31, yhteensä 1 040 000 euroa, ja
- Tukholmankatu 10, 1 940 000 euroa.

Kaupungin hakemus koski kaikkia luovutusrajoituksen piirissä olevia Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käytössä olevia kiinteistöjä. Edellä mainittuun kiinteistökauppaan sisältyy sellaisia kiinteistöjä, jotka eivät olet luovutusrajoituksen piirissä (Onnentie 18 sekä Sofianlehdonkatu 5), ja toisaalta kauppaan ei sisälly luovutusrajoituksen piirissä oleva Vanhan Viertotien kiinteistö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 28.9.2017 päätöksen, jonka mukaan valtio ei tule määräämään palautettavaksi kaupan kohteena olevien valtion luovuttamien rakennusten suhteellisen osan osuutta valtionosuuskäytöstä pois jäävän omaisuuden käyvästä arvosta, mikäli lahjoitusvarat ja niitä koskeva palautusvelvollisuus siirretään uuteen Myllypuron kampushankkeeseen. Päätöksen mukaan valtionavustuksia vastaava suhteellinen osuus kiinteistöjen käyvästä arvosta pitää sijoittaa

oman pääoman ehtoisesti kampuksesta huolehtivaan kiinteistöyhtiöön. Kyseinen summa tulee ottaa huomioon laskettaessa Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:ltä Myllypuron kampuksen tiloista perittävää pääomavuokraa.

Kiinteistöjen luovuttamista koskevaan puitesopimuksen kannalta opetus- ja kulttuuriministeriön päätös tarkoittaa sitä, että se osuus 80,9 miljoonan euron kiinteästä kauppahinnasta, joka kohdistuu luovutusrajoituksen alaisiin kiinteistöihin, tulee sijoittaa vastikkeetta Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen vähennettynä kaupungin ko. kiinteistöihin tekemillä käypää arvoa korottavilla investoinneilla.

Luovutusrajoituksen piirissä olevien kiinteistöjen osuus kauppahinnasta on yhteensä 70,8 miljoonaa euroa ja kiinteistöihin kohdistuvat käypää arvoa korottavat kaupungin investoinnit yhteensä 4,21 miljoonaa euroa. Näin ollen kaupungin tulee opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksessä todettujen ehtojen täyttämiseksi sijoittaa kiinteistöjen kauppahinnasta Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen vastikkeetta 66,59 miljoonaa euroa.

Vanhan Viertotien kiinteistön osalta vastikkeetta kampusyhtiöön sijoitettava määrä tarkentuu sen jälkeen, kun kiinteistön myynnistä on päätetty ja sovittu. Sijoitettava määrä tulee perustumaan kauppahintaan vähennettynä kaupungin kiinteistöön tekemien käypää arvoa korottavien investointien määrällä.

Myöhemmin erikseen tarkastellaan myös mahdolliset myytyihin kiinteistöihin liittyvät lisäkauppahinnat.

Toteutuneesta kiinteistökaupasta ja mahdollisista lisäkauppahinnoista ilmoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriölle ministeriön päätöksessä 28.9.2017 edellytetyn mukaisesti.

Talousarvio 2017

Kaupungin vuoden 2017 talousarviossa on varauduttu Kiinteistö Oy Myllypuron Kampuksen pääomittamiseen edellä mainitun kiinteistökaupan alkuperäisen useampivuotisen maksuaikataulun mukaan.

Talousarviossa on varattu talousarviokohdalle 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi 21 miljoonaa euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen Kiinteistö Oy Myllypuron Kampukselle.

Talousarviossa varattu määräraha huomioon ottaen talousarviokohdalle 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi tarvitaan 45,59 miljoonan euron ylitysoikeus, jotta luovutusrajoituksen alaisista kiinteistöistä vuonna 2017 saatava kauppahinta voidaan opetus- ja kult-

tuuriministeriön päätöksessä linjattujen periaatteiden mukaisesti sijoittaa vastikkeettomasti Kiinteistö Oy Myllypuron Kampukseen ja käyttää kampuksen rakentamiskustannusten osittaiseen kattamiseen.

Valtiontuki

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n hallinnassa olevien kiinteistöjen myyntitulot on tarkoitus sijoittaa vastikkeettomasti Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen. Vastikkeettoman varallisuuden siirron osalta on arvioitava, onko luovutusta pidettävä EU:n valtiontukisäännösten mukaisena valtiontukena.

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampuksen saama taloudellinen hyöty valuu edelleen Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n hyödyksi, koska tämän määrän osalta ammattikorkeakoululta ei peritä pääomavuokraa.

Valtiontukiarvioinnissa ensimmäinen tarkasteltava seikka on se, harjoittavatko kiinteistöosakeyhtiö ja ammattikorkeakoulu valtiontukisäännösten mukaista taloudellista toimintaa.

Euroopan komission tiedonannon (2016/C 262/01) mukaan julkista koulutusta, joka järjestetään valtion rahoittaman ja valvoman kansallisen koulutusjärjestelmän puitteissa, voidaan pitää muuna kuin taloudellisena toimintana. Unionin tuomioistuimien on katsonut, että perustaessaan ja pysyttäessään tällaisen julkisen koulutusjärjestelmän, joka saa yleensä rahoituksensa julkisista varoista eikä oppilailta tai heidän vanhemmiltaan, valtio ei pyri harjoittamaan voittoa tuottavaa toimintaa, vaan se suorittaa yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja koulutuksellisia tehtäviä väestöään kohtaan. Taloudellista toimintaa ei myöskään ole yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden toiminnot kuten riippumattoman T&K-toiminnan harjoittaminen tiedon lisäämiseksi ja ymmärryksen parantamiseksi yhteistyöhön perustuva T&K-toiminta mukaan luettuna.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n toiminta on julkista koulutusta, jota valtio rahoittaa ja valvoo kansallisen koulutusjärjestelmän puitteissa. Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:tä ei voida siten pitää taloudellisen toiminnan harjoittajana eikä sille annettavaa alennettua vuokraa voida pitää valtiontukena.

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampuksen toimialana on vuokrata Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:lle tiloja. Vuokralainen ei harjoita taloudellista toimintaa. Kiinteistöosakeyhtiön tavoitteena ei ole myöskään tuottaa voittoa. Koska yhtiö ei vuokraa toimitilaa taloudellista toimintaa harjoittaville yhtiöille, sen ei voida katsoa toimivan kilpailluilla markkinoilla. Yhtiön ei voida tämän vuoksi katsoa harjoittavan taloudellista toimintaa.

Koska kumpikaan yhtiöistä ei harjoita taloudellista toimintaa, ei niiden saamaa tukea ole pidettävä kiellettyinä valtiontukena.

Mikäli Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy vuokraa Myllypuron kampuksen tiloja kolmannelle osapuolelle, tulee varmistua siitä, että Kiinteistö Oy Myllypuron Kampuksen ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n Helsingin kaupungilta saama tuki ei tule kilpailluilla markkinoilla vuokrattavien tilojen hyväksi, ja että kyseisistä tiloista peritään markkinahintaista vuokraa.

Täytäntöönpano

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille tehdyn esityksen, kaupunginhallitus tulee

- hyväksymään 66 590 000 miljoonan euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Kiinteistö Oy Myllypuron Kampuksen sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,
- myöntämään kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi 66 590 000 euroa talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi, vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen Kiinteistö Oy Myllypuron kampukselle, sekä
- kehottamaan kaupunkiympäristön toimialaa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa huolehtimaan puitesopimusjärjestelyn mukaisien muuttuvien kauppahintojen määrittelyyn, toteutumisen seurantaan ja maksamiseen liittyvistä oikeuksista ja velvoitteista sekä niihin liittyen tarvittavista ilmoituksista opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Lopuksi

Myllypuron kampushanke on merkitty Helsingin kaupungin talousarviossa 2017 esitettyihin vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla oleviin uudis- ja peruskorjaushankkeisiin, vuosina 2016–2019 toteutettavana 165 miljoonan euron suuruisena hankkeena.

Kaupunki saa Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käytössä olevista ns. ikuisen luovutusrajoituksen alaisista kiinteistöistä (pl. Vanha Viertotie 23) kiinteänä kauppahintana 70,8 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti kaupungille ei aseteta palautusvelvollisuutta kauppahinnan osalta, jos kauppahinta käytetään Myllypuron kampushankkeen oman pääoman ehtoiseen rahoittamiseen. Kauppahinnasta saadaan vähentää kaupungin kiinteistöihin tekemien käypää arvoa korottavien investointien osuus, joka on myytyjen luovutusrajoitusten alaisten kiinteistöjen osalta yhteensä 4,21 miljoonaa euroa.

13.11.2017

Kampusyhtiöön sijoitettavaksi määräksi muodostuu siten 66,59 miljoonaa euroa.

Myllypuron kampuksen rakennuttamisaikataulu ja kiinteistöyhtiön kasvavirtaennusteet sekä kiinteän kauppahinnan maksuaikataulu huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista tehdä Kiinteistö Oy Myllypuron Kampukseen vuonna 2017 kertasijoitus, jonka määrä vastaa myytävistä luovutusrajoituksen alaisista kiinteistöistä saatavaa kauppahinnan kiinteää osuutta vähennettynä kiinteistöihin kohdistuvilla opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymillä käypiä arvoja korottaneilla investoinneilla. Pääomitus tehdään vastikkeettomana sijoituksena, joka merkitään yhtiön omaan pääomaan, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Nyt myydyistä kiinteistöistä myöhemmin mahdollisesti saatavan kauppahinnan muuttuvan osan sekä erikseen myytävän Vanha Viertotie 23 -kiinteistön myyntihinnan osalta tullaan tarkastelemaan erikseen kaupungin mahdollista palautusvelvollisuutta valtiolle ja/tai velvollisuutta käyttää kauppahinta Myllypuron kampushankkeen rahoittamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus
- 2 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 28.9.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu

§ 1043

Valtuutettu René Hurstin aloite äänestysohjeesta vaalitoimipisteille

HEL 2017-004751 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoo valtuutettu Rene Hurstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hursti René, valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 29
- 2 Ohje äänestäjälle.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Rene Hursti esittää aloitteessaan, että vaalilautakunnille esitetään tulevia vaaleja ajatellen vietäväksi äänestyspaikoille äänestysohje, joissa kerrotaan äänestäjälle kuinka äänestäjän pitää toimia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa valtuutettujen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa keskusvaalilautakunnan lausuntoon ja toteaa, että kaikille Helsingin ennakkoäänestys- ja äänestyspaikoille toimitetaan oikeusministeriön laatima ohje äänestäjälle. Ohjeessa on numeroimerkit ja ohjeet merkinnän tekemisestä äänestyslippuun. Ohjeessa pyydetään äänestäjää kirjoittamaan äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaan numero, ei mitään muuta. Tämä ohje on jo useissa vaaleissa kiinnitetty äänestyskopin sisäpuolelle. Lisäksi oikeusministeriö on painattanut äänioikeutetuille ennen vaaleja lähetettävään ilmoi-

tuskorttiin esimerkit numeroiden kirjoitusasusta äänestysmerkinnän tekemisen helpottamiseksi.

Äänestäjän on vaalilain 58 §:n ja 76 §:n mukaisesti merkittävä selvästi sen ehdokkaan numero, jonka hyväksi antaa äänensä. Mikäli äänestyslipussa on muu merkintä, äänestyslippuja tarkastava keskusvaalilautakunta tulkitsee vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti onko merkintä vaalilain 85 §:n tarkoittama äänestyslipun mitättömyyden aiheuttava asiaton merkintä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hursti René, valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 29
- 2 Ohje äänestäjälle.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Keskusvaalilautakunta 02.11.2017 § 66

HEL 2017-004751 T 00 00 03

Päätös

Keskusvaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Rene Hurstin aloitteesta äänestysohjeiden toimittamisesta vaalilautakunnille seuraavan lausunnon:

keskusvaalilautakunta toteaa, että kaikille Helsingin ennakoäänestys- ja äänestyspaikoille toimitetaan oikeusministeriön laatima ohje äänestäjälle. Ohjeessa on numeroesimerkit ja ohjeet merkinnän tekemisestä äänestyslippuun. Ohjeessa pyydetään äänestäjää kirjoittamaan äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaan numero, ei mitään muuta. Tä-

13.11.2017

mä ohje on jo useissa vaaleissa kiinnitetty äänestyskopin sisäpuolelle. Lisäksi oikeusministeriö on painattanut äänioikeutetuille ennen vaaleja lähetettävään ilmoituskorttiin esimerkit numeroiden kirjoitusasusta, joilla pyritään helpottamaan äänestysmerkinnän selkeyttä.

Äänestäjän on vaalilain 58 §:n ja 76 §:n mukaisesti merkittävä selvästi sen ehdokkaan numero, jonka hyväksi antaa äänensä. Mikäli äänestyslipussa on muu merkintä, äänestyslippuja tarkastava keskusvaalilautakunta tulkitsee vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti onko merkintä vaalilain 85 §:n tarkoittama äänestyslipun mitättömyyden aiheuttava asiaton merkintä.

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginsihteeri
Timo Linden

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi

§ 1044

Valtuutettu René Hurstin aloite valiokuntamaisesta työskentelymahdollisuudesta Helsingin kaupungin päätöksenteossa

HEL 2017-004750 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoo valtuutettu René Hurstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hursti Rene valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu René Hursti esittää aloitteessaan viitaten Helsingin 1.6.2017 aloittaneeseen hallintomalliin, että valiokuntamainen työskentelymahdollisuus sisällytetään kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen työskentelymuotoihin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että määriteltäessä valiokuntamaista työskentelymahdollisuutta tulee lähtökohtana pitää kuntalain 31 §:ää, jonka mukaan valtuusto voi päättää toimielinten kokoonpanosta mm, että: 1) kunnanhallitukseen ja lautakuntaan voidaan valita vain valtuutettuja ja varavaltuutettuja, jolloin lautakuntaa voidaan kutsua valiokunnaksi (valiokuntamalli) ja 2) kunnanhallituksen jäseniä valitaan lautakuntien tai valiokuntien puheenjohtajiksi (puheenjohtajamalli).

13.11.2017

Kaupunginhallituksen osalta johtamisuudistuksessa hallintosäntöön lisättiin uudet määräykset, että pormestari ja apulaispormestarit sekä kaupunginhallituksen muut jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä valiokuntamallin käyttöönottoa lautakuntien sijaan tarkasteltiin valmisteluvaiheessa. Mallin käyttöönotto eli lautakuntien jäsenten valinta valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta olisi merkinnyt luottamushenkilötehtävien keskittymistä aiempaa huomattavasti pienemmälle luottamushenkilöjoukolle. Uudistuksen valmistelussa ja päätöksenteossa voidaan tiivistää periaatteena olleen, että demokraattinen päätöksenteko toteutuu Helsingissä paremmin ilman valiokuntamallia.

Johtamisuudistuksessa päätetyn hallintosäännön mukaan kaupungissa on neljä apulaispormestaria, jotka toimivat toimialalautakuntien puheenjohtajina sekä kaupunginhallituksen jäseninä. Uudistuksen periaatepäätöksen perusteluissa todettiin, että kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen roolia vahvistetaan valitsemalla lautakuntien puheenjohtajat kaupunginhallituksen jäsenistä. Tämä tarkoittaa kuntalain puheenjohtajamallia.

Aloitteessa mainittu laajapohjaisempi puolue-edustuksen käyttö ratkaistaan luottamushenkilöiden valintatilanteessa, joka tehdään poliittisessa päätöksenteossa ja joka ei kuulu hallintosäännön sääntelyn piiriin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hursti Rene valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1045

Avustuksen myöntäminen kaupunginhallituksen käyttövaroista Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiön Lallukan taiteilijakodin peruskorjaukseen

HEL 2013-005106 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus myönsi vuoden 2017 talousarvion kohdasta 1 30 01 Käyttövarat, Khn käytettäväksi 456 667 euroa kaupunginkanslialle käytettäväksi Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiön Lallukan taiteilijakodin peruskorjaukseen siten, että avustus kohdistetaan ateljee- ja työtilojen sekä yhteistilojen peruskorjaukseen ja että avustus myönnetään rakennustöiden edistymisen mukaan.

Päätöksen toimeenpanon edellytyksenä on, että valtio tukee hanketta vastaavalla määrällä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Avustushakemus, Juho ja Maria Lallukan Taiteilijakotisäätiö
- 2 Todistus peruskorjauksen valmiusasteesta
- 3 Peruskorjauksen hankerahoituslaskelma
- 4 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiö

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Taiteilijakoti sijaitsee Apollonkatu 13:ssa (Eteläinen Hesperiankatu 14). Juho ja Maria Lallukan Taiteilijakoti-säätiö on ylläpitänyt taiteilijakotia vuodesta 1934 lähtien. Rakennuksen pinta-ala on 8238 br-m² ja siinä on 56 asuinhuoneistoa.

Lallukan taiteilijakodin rakennus on suojeltu rakennussuojelulain perusteella vuonna 2012. Taiteilijakodin toiminnan jatkaminen on edellyttää rakennuksen peruskorjausta. Arkkitehtitoimisto Freese Oy:n tekemän hankesuunnitelman 24.10.2014 tarkennetun kustannusarvion mukaan peruskorjauksen kustannukset ovat 11,0 milj. euroa eli noin 1 335 euroa/br-m². Asukkailla ei ole mahdollisuutta vuokrien avulla hoitaa peruskorjauksen aiheuttamia rahoituskuluja. Kohtuuhintainen asuminen vastaa myös säätiön tarkoitusta.

Helsingin kaupungin osuus Lallukan taiteilijakodin peruskorjauksen rahoituksesta on yksi kolmasosa (1/3), joka tarkoittaa tarkennetun kustannusarvion mukaan yhteensä 3,67 milj. euroa jakautuen vuosille 2014–2017. Valtio osallistuu peruskorjauksesta aiheutuviin kustannuksiin kaupungin tavoin 1/3 osalla. Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiö sitoutuu itse huolehtimaan jäljelle jäävästä 1/3 osuuden rahoittamisesta.

Kaupungilta haettava avustus kohdistuu ateljee- ja työtilojen sekä yhteistilojen peruskorjaukseen. Kaupunginhallitus on myöntänyt hankkeelle 7.1.2014 § 12, 12.10.2015 § 962 ja 17.10.2016 § 893 yhteensä 3 020 000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päätöksillään 27.11.2013, 28.11.2014, 15.3.2016 ja 21.12.2016 myöntänyt peruskorjausta varten yhteensä 3 476 667 euroa.

Juho ja Maria Lallukan taiteilijakotisäätiö esittää anomuksessaan, että Helsingin kaupunki osallistuisi hankkeen rahoitukseen tässä vaiheessa 456 667 eurolla, jolloin valtion ja kaupungin myöntämät avustukset ovat yhtä suuria. Kohteen peruskorjaus on alkanut helmikuussa 2015. Hankkeen valmiusasteen arvioidaan olevan 96 %. Jäljellä on vielä joitakin viimeistelytyöitä ja puutteiden korjauksia.

Vastaavanlaisissa taiteilijakotihankkeissa kaupungin avustuksen myöntämisen edellytyksenä on ollut, että valtio osallistuu hankkeeseen yhtä suurella summalla. Avustuksen tulee kohdistua ateljee- ja työtilojen sekä yhteistilojen peruskorjaukseen. Avustukseen tarvittava 456 667 euron määräraha tulisi myöntää vuoden 2017 talousarvion kohdasta 1 30 01 Käyttövarat, Khn käytettäväksi kaupunginkanslialle, joka maksaa avustukset säätiölle rakennustöiden edistymisen mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

13.11.2017

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Avustushakemus, Juho ja Maria Lallukan Taiteilijakotisäätiö
- 2 Todistus peruskorjauksen valmiusasteesta
- 3 Peruskorjauksen hankerahoituslaskelma
- 4 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Juho ja Maria Lallukan taiteilija-
kotisäätiö

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.10.2016 § 893

HEL 2013-005106 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää vuoden 2016 talousarvion
kohdasta 1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektirakenneosa
1040200662)

1 000 000 euroa kaupunginkanslialle käytettäväksi Juho ja
Maria Lallukan taiteilijakotisäätiön Lallukan taiteilijakodin pe-
ruskorjaukseen siten, että avustus kohdistetaan ateljee- ja
työtilojen sekä yhteistilojen peruskorjaukseen ja että avustus
myönnetään rakennustöiden edistymisen mukaan.

Päätöksen edellytyksenä on, että valtio tukee hanketta vastaavalla
määrällä.

12.10.2015 Ehdotuksen mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

07.01.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

§ 1046

Määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön kaupungintalokortteleiden kehittämistä varten

HEL 2017-008372 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön vuoden 2017 talousarvion kohdasta 8 02 03, Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, Khn käytettäväksi

7 680 000 euroa Helsingin Leijona Oy:n Torikortteleiden kiinteistökehityssuunnitelman mukaisten hankkeiden toteuttamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vuoden 2017 talousarvion kohdassa 8 02 03, Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi on varauduttu Sarvikuono korttelissa sijaitsevan Sofiankatu 4 perusparannuksen rakentamiseen, torikortteleiden opasteiden ja julkisivuvalaistuksen uusimiseen, torikorttelien 1. kerroksen myymälätilojen muutostöihin sekä muihin torikortteleiden K4, K30 ja K32 pieniin muutostöihin. Hankkeet ovat aktiivisia.

Kaupungintalokortteleiden kehittämiseen on vuosina 2010–2016 käytetty yhteensä 54,5 milj. euroa. Vuoden 2017 tarpeeksi on arvioitu 8,66 milj. euroa, joka kostuu talousarviossa osoitetusta 7,68 milj. euron määrärahasta ja vuonna 2016 käyttämättä jääneen määrärahan perusteella myönnetystä 0,98 milj. euron ylitysoikeudesta vuodelle 2017.

Kaupungintalokortteleiden kehittämisvaihe päättyy vuonna 2018, jolloin arvioidaan tarvittavan 1,9 milj. euroa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön talousarviossa osoitetun 7,68 miljoonan euron määrärahan.

Esitetty yhteensä 7 680 000 euron määräraha tulisi myöntää kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi kiinteistökehityssuunnitelman mukaisten hankkeiden toteuttamiseen vuoden 2017 talousarvion kohdasta 8 02 03, Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 24.08.2017
§ 14

HEL 2017-008372 T 02 02 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaisi kaupunkiympäristölautakunnan käyttämään vuoden 2017 talousarvion kohdassa 8 02 03, Kaupungintalokorttelien kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi osoitetut määrärahat 7,68 miljoonaa euroa vuoden 2017 talonrakennusinvestointiohjelman toteuttamiseen.

Esittelijä

tekninen johtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Mårten Lindholm, tiimipäällikkö, puhelin: 310 31831
marten.lindholm(a)hel.fi

§ 1047

Osallisuusmallin toimeenpano ja rahoitus

HEL 2017-010829 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hallintosäännön VII osan 27 luvun mukaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen periaatteiden ja niiden osatekijöihin perustuvan osallisuusmallin toimeenpanemiseksi vuosina 2018-2021 seuraavaa:

Kaupunginhallitus toteaa, että yleisistä käyttövaroista ohjataan kaupunginkanslian käyttöön aiemmin lähiöprojektin käytössä ollut, enintään 500 000 euroa, käytettäväksi alueellisen osallisuuden toimeenpanoon ja osallistuvan budjetoinnin teknisen alustan kehittämiseen ja ylläpitoon.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan lähiörahaston muutoksen osallisuusrahastoksi siten, että osallisuusrahaston tuotosta voidaan rahoittaa vuosittain osallistuvan budjetoinnin kustannukset sisältäen toimeenpanon henkilöstön, alueellisen osallisuuden käyttömenot, sekä osallistuvan budjetoinnin alueellisesti päätettävät summat.

Vielä kaupunginhallitus päättää kehottaa toimialalautakuntia osaltaan raportoimaan osallisuuden toteutumisesta kaupunkistrategian arvioinnin yhteydessä valtuustokauden puolella välissä.

Osallisuusmalli arvioidaan valtuustokauden aikana sekä avoimissa asukastilaisuuksissa että kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallitus kehottaa toimialalautakuntia samassa yhteydessä osaltaan raportoimaan osallisuuden toteutumisesta. Arvioinnin yhteydessä kaupunginhallitus päättää tarvittavista toimista osallisuusmallin jatkokehittämiseksi ja laajentamiseksi.

Osallisuusmallin alaikäraja muutetaan siten, että ehdotuksien tekemiseen ja niistä äänestämiseen on mahdollisuus 12 vuotta täyttäneillä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo:

Osallisuusmalli arvioidaan valtuustokauden aikana sekä avoimissa asukastilaisuuksissa että kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallitus kehottaa toimialalautakuntia samassa yhteydessä osaltaan raportoimaan osallisuuden toteutumisesta.

13.11.2017

maan osallisuuden toteutumisesta. Arvioinnin yhteydessä kaupunginhallitus päättää tarvittavista toimista osallisuusmallin jatkokehittämiseksi ja laajentamiseksi.

Kannattaja: Otso Kivekäs

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo:

Lisäksi kaupunginhallitus täsmentää toimialoille osallisuusmallin toimeenpanosta annettavaa ohjeistusta seuraavasti:

Jokaisella toimialalla vakinaistetaan ja otetaan käyttöön kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin, asukas- ja käyttäjäraatien sekä verkko-osallistumisen käytännöt niin, että osallisuuden mahdollisuuksia luodaan kattavasti koko kaupungin alueelle, jokaiselle toimialalle ja toimialan eri osa-alueille. Tämä edellyttää kyseisen toimialan palveluita käyttävien asukkaiden tarpeiden erityistä huomioimista.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo:

Osallisuusmallin alaikärajaa muutetaan siten, että ehdotuksien tekemiseen ja niistä äänestämiseen on mahdollisuus 12 vuotta täyttäneillä.

Kannattaja: Nasima Razmyar

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon osallisuusmallin arviointia koskevan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 6

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

2 äänestys

13.11.2017

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon osallisuusmallin toimeenpanosta annettavaa ohjeistusta koskevan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 13

Silja Borgarsdottir Sandelin, Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 13 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon osallisuusmallin alaikärajan muuttamista koskevan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 6

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tommi Laitio, toimialajohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi
Titta Reunanen, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asian taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 16.3.2016 johtamisjärjestelmän uudistamisen periaatepäätöksessä, että osana muutosta tehdään kaupunkilaisten osallistumisen linjaukset, joissa määritellään, miten aiemmin tehtyjä osallistumisen ja kuulemisen kokeiluja vakinaistetaan ja otetaan käyttöön, sisältäen ainakin osallistuvan budjetoinnin, asukas- ja käyttäjäraadit sekä verkko-osallistumisen. Lisäksi mallissa tulee huomioida alueellinen osallistuminen. Valtuuston linjaus on jatkoa kahden aikaisemman valtuustokauden strategian pyrkimykselle kaupunkilaisten osallisuuden vahvistamiseen.

Kaupunginjohtaja asetti työryhmän 23.3.2016 ja 23.6.2016 selvittämään ja valmistelemaan uuteen johtamisjärjestelmään ja toimialalautakuntarakenteeseen kytkeytyvää osallisuus- ja vuorovaikutusmallia sekä työryhmän 11.1.2017 mallin toimeenpanemiseksi ja jatkovalmistelemiseksi.

Valmistelun pohjana ovat olleet uuden kuntalain osallisuussäännökset. Lisäksi on haettu Helsinkiin soveltuvaa, pidemmälle menevää mallia, joka kytkeytyy uuteen johtamisjärjestelmään ja toimialalautakuntarakenteeseen. Mallin valmistelun painopiste on ollut kaupunkitasoisten yhteisten periaatteiden laatimisessa ja kaupunginvaltuuston periaatepäätöksessä todettujen yksityiskohtien selvittämisessä ja niihin liittyvien esitysten laatimisessa.

Kaupunkilaisten, järjestöjen, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien laajamittaisen osallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollistava Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on keskeisessä roolissa tavoiteltaessa kaupungin toiminnan asukaslähtöisyyden, yhdessä tekemisen ja kaupunkilaisten osallisuuden laajentumista.

Mallin valmistelu on tehty yhteistyössä asukkaiden ja yhteisöjen kanssa.

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen lähtökohdat ja periaatteet

Helsingissä osallisuuden periaatteet on kirjattu kaupungin hallintosäätöön (osa V Osallistuminen ja viestintä, luku 27 Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus § 1).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Osallisuuden ja vuorovaikutuksen periaatteet ovat kunnan jäsenten ja palveluiden käyttäjien osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen kaupungin palveluiden kehittämisessä, omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luominen. Hallintosääntöön kirjatut osallistumisen ja vuorovaikutuksen osatekijät ovat hallinnon avoimuus, selkokielineen ja monikanavainen viestintä, alueellisen osallistumisen ratkaisu, osallistuva suunnittelu ja osallistuva budjetointi, asukaslähtöisyyttä edistävät käyttäjä- ja asiakasraadit sekä asiakaskokemuksen ja palautteen hyödyntäminen, toimivat aloitekäytännöt ja kansalaistoiminnan kannuste- ja tukimenettelyt. Periaatteet ja osatekijät perustuvat kuntalaisten esiin nostamiin näkökulmiin vuorovaikutuksessa Kerrokantasi- verkkokyselyssä, yhteiskehittämisspäivillä ja neljässä asukasillassa.

Hallintosäännön III osan 9 luvun 1 § mukaisesti pormestari vastaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumisesta. 2 §:ssä vastaavasti on määrätty, että apulaispormestari vastaa toimialallaan kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumisesta.

Kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosasto ohjaa kaupungin osallisuuden ja vuorovaikutuksen kehittämistä hallintosäännön II osan 4 luvun 2 § mukaisesti.

Helsingin kaupunkistrategiaan 2017–2021 on kirjattu visio maailman toimivimmasta kaupungista. Toimivuus rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle. Tavoitteeksi on asetettu Helsinki, joka on asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki, jossa kaikilla on mahdollisuus elää kokeusrikasta elämää.

Helsinki haluaa kaupunkistrategialla myös vahvistaa asemaansa osallisuuden ja avoimuuden kansainvälisenä edelläkävijänä. Tavoitteena on, että asukkaat ja yritykset luottavat kaupungin toimintaan, että heidän todellinen vaikutuksensa toimintaan vahvistuu ja että modernit osallisuuskäytännöt parantavat väestöryhmien välistä ymmärrystä, yhdenvertaisuutta ja palvelujen laatua. Kaupunki edesauttaa dialogia sekä aktivoi heikoimmassa asemassa olevia osallistumaan.

Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli muodostaa kokonaisuuden, joka tukee edellä mainittujen tavoitteiden toteutumista. Kokonaisuus muodostaa uuden kaupunkitasoisen toimintamallin, jolla lisätään asukkaiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kaupungin palveluihin ja päätöksentekoon, tehdä yhdessä vaikuttavia tekoja ja toimia toisten hyväksi. Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimintakokonaisuus edesauttaa myös dialogia ja väestöryhmien välistä ymmärrystä ja yhdenvertaisuutta.

Osallisuuden ja vuorovaikutuksen kokonaisuus Helsingissä

1.) Alueellinen osallisuus

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 periaatelinjausten mukaan Helsingin johtamisjärjestelmään ei olla perustamassa kuntalain 36 § mukaisia alueellisia toimielimiä.

Aikaisemmissa kokeiluissa sekä osallisuusmallin rakentamiseksi järjestetyillä yhteiskehittämispäivillä tunnistettiin tarve toimintamallille alueelliseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen, keskusteluun ja koordinaatioon kaupunginosissa poikkihallinnollisesti ja yhdessä paikallistoimijoiden kanssa. Erityisesti tukea toivottiin asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten aloitteiden edistämiseen ja keskusteluyhteyden synnyttämiseen kaupunkiorganisaation kanssa. Alueellinen osallistuminen nousi esiin myös syksyllä 2015 toteutetussa johtamisen uudistamisen verkkoaivo-riihessä. Alueellisen osallistumisen kehittäminen ja kaupungin jalkautuminen kaupunginosiin on nähty tärkeänä.

Tulevaisuuden kaupungin rooli on yhä vahvemmin toimia alustana itseorganisoituvalla ja omaehtoisella toiminnalla, joka voi edesauttaa rakentamaan yhteyksiä eri toimijoiden välille ja uusien ratkaisujen löytämistä. Yhteiskehittämispäivillä syntynyt ehdotus stadiluotseista tarjoaa selkeän ja suunnitelmallisen ratkaisun alueen erityispiirteet huomioivaan kehittämiseen.

Stadiluotsit ovat työntekijöitä, joiden puoleen kaupunkilaiset ja paikallistoimijat voivat käännyä tarvitessaan apua aloitteiden ja kehittämis ehdotustensa edistämiseksi. Jokaiselle kaupunginosalle on nimetty vastuuhenkilö. Yhteensä stadiluotseja palkataan seitsemän, joista kullakin ovat vastuulla yhden suurpiirin kaupunginosat. Helsinki on tilastollisesti jaettu seitsemään suurpiiriin, joiden koko vaihtelee noin 40 000 asukkaasta noin 110 000 asukkaaseen. Stadiluotsit tuntevat oman suurpiirialueensa toimijat ja asiat. Stadiluotsit rakentavat yhdessä alueiden toimijoiden kanssa alueelle sopivat yhteistyöfoorumit. Stadiluotsit toimivat tiiviissä yhteistyössä toimialojen osallisuus- ja vuorovaikutustyötä tekevien ja palveluissa työskentelevien kanssa.

Suurpiirejä hienojakoisempi alueellinen yhteistyö mukautetaan alueen erityispiirteisiin. Asukkaiden ei tarvitse tietää kunkin stadiluotsin vastuualueita, vaan asukkaille tulee olla helppoa löytää oman kaupunginosansa stadiluotsi. Stadiluotsin aluetuntemuksen ja yhteistyöverkostojen kautta muodostetaan kokonaiskuva siitä, mitä toiveita, tarpeita ja resursseja asukkailla, yhteisöillä ja yrityksillä on oman alueensa kehittämisen suhteen. Stadiluotsien avulla asukkaat ja yhteisöt myös löytävät nykyistä helpommin yhteistyökumppaneita, joilla on samansuuntaisia intressejä.

Stadiluotsit edistävät dialogia ja aktivoivat eri väestöryhmiä osallistumaan. Stadiluotsin, sosiaali- ja terveystieteiden yhdyskuntatyöntekijöiden sekä toimialojen valmistelijoiden yhteistyön avulla voidaan edesauttaa sellaisten toimintatapojen syntymistä, joilla yhteiskunnan marginaalissa elävien ja erityisryhmien ääni tulee nykyistä paremmin kuuluiin heitä koskevissa asioissa.

Stadiluotsit ovat mukana osallistuvan budjetoinnin vuosittaisessa toimenpanossa. Yhteistyössä osallistuvan budjetoinnin projektipäällikön kanssa he tukevat eri väestöryhmiä aloitteiden tekemisessä ja äänestämässä. Stadiluotsien työnkuvassa korostuu osallistuvan budjetoinnin hanke-ehdotusten yhdenvertaisuuden ja moniäänisyyden varmistaminen.

Kaupunginosien tasolla yhteistyötä voidaan organisoida monella tavalla eri toimijoiden kesken. Asukasfoorumien, kaupunginosakokousten ja erilaisten yhteistoimintaryhmien myötä voidaan edistää kaupungin ja kuntalaisten välisen yhteistyön sujuvuutta koordinoitusti. Monet paikalliset yhteisöt järjestävät kaupunkilaisille tärkeää toimintaa ja tapahtumia ja muodostavat verkostoja edistääkseen tavoitteitaan. Kaupungin toimipisteet kuten kirjastot, nuorisotalot ja leikkipuistot tarjoavat hyvin kattavan verkon asukkaiden ja yhteisöjen tiedonhankinnan ja viranomaisyhteyksien luomisen pohjaksi. Toimintatapa tuottaa paikallista ja oikea-aikaista tietoa sekä koko yhteisön, että kaupunkiorganisaation käyttöön.

Nyt esitetyn alueellisen osallistumisen mallin kautta lisätään osallistavan suunnittelun käyttöä sekä kuntalaisten, yhteisöjen ja valmistelusta vastaavien viranhaltijoiden ja poliittisten päättäjien välistä vuoropuhelua. Mallissa luodaan kaupunginosaan alueelliset yhteistyö- ja viestintärakenteet ja resurssit edistämään kaupunkilaisten ja kaupungissa toimivien yhteisöjen keskinäistä vuoropuhelua, yhteistoimintaa sekä alueellisten kehittämistoimien yhteensovittamista.

2) Yritysluotsit

Alueelliseen osallisuuteen liittyvät tiiviisti myös alueella toimivat yritykset ja niiden kytkeytyminen alueen kehittämis- ja vaikuttamistoimintaan. Alueellisella osallistumisella halutaan myös edistää paikallista elinvoimaisuutta, uusien liiketoimintamahdollisuuksien syntymistä ja paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä, verkottumista sekä yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Yritysluotsitoiminta edesauttaa paikallisten yritysten menestystä ja luo paikallisia liiketoiminta-, elinkeino- ja työllistymismahdollisuuksia.

Yritystoiminnan tukemiseksi tarvitaan myös ohjaus- ja tukipalveluita. Yritysten palvelu- ja tietotarpeet kohdistuvat useimmiten kaava-, tontti-, liikenne- ja lupa-asioihin sekä julkisiin hankintoihin, erilaisiin tukiin ja

kehittämistoimintaan. Kaupunki tarvitsee (stadiluotsien rinnalle) asiantuntijoita, jotka palvelevat yrityksiä ja muita yhteisöjä edellä mainituissa tehtäväkokonaisuuksissa sekä ohjaamaan joko sähköiseen palveluprosessiin tai asiasta vastaavalle taholle. Toimeenpano edellyttää kolmen yritysluotsin vakanssin osoittamista tehtävään ja tiivistä yhteistyötä kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja kaupunkiympäristötoimialan kanssa.

3.) Osallistuva budjetointi

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 periaatepäätöksessä linjattiin osallistuvan budjetoinnin käytön vakinaistamisesta nuorisotoimessa ja opetuksessa ja annettiin tehtäväksi selvittää laajentamista muihin soveltuviin toimiin. Osallistuvalla budjetoinnilla on Helsingissä tarkoitettu käyttösuunnitelman puitteissa tapahtuvaa toiminnan painopisteiden tarkentamista yhdessä palvelun käyttäjien kanssa. Toimintatapa on ollut käytössä mm. rakennustoimessa ja kaupunginkirjastossa sekä hanke- tai toimipistekohtaisesti, kuten Maunulan uudessa monitoimitalossa.

Kasvatus- ja koulutustoimialan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan nuorille suuntaama RuutiBudjetti -malli jatkuu 1.6.2017 jälkeen toimialojen tekemien päätösten mukaisesti. Vuonna 2017 malli levitetään kaikille Helsingin alueille. Nuorisotoimi on lisäksi varannut 200 000 euroa vuoden 2017 toimintamenoista osallistuvan budjetoinnin kokeiluun. Opetusvirasto on käyttänyt Ruuti-aloitteisiin perusopetuslinjalla 230 000 euroa (2016) ja toisen asteen koulutuksessa 38 000 euroa.

Osallisuustyöryhmä on perehtynyt valmistelun aikana osallistuvan budjetoinnin kansainvälisiin esimerkkeihin ja ehdottaa, että Helsingissä sovelletaan muun muassa Reykjavikin, Barcelonan, Madridin, New Yorkin ja Pariisin käyttämää menettelyä, jossa vuosittain järjestetään asukkaiden esittämien hanke-esitysten välinen äänestys. Malleissa kaupunki on jaettu alueisiin, joiden kesken summa on jaettu alueiden asukasmäärän perusteella. Näin varmistetaan, että hankkeita kohdistuu laajasti kaupungin alueelle. Osallistuvan budjetoinnin kaupunkitasoinen toimeenpano edellyttää digitaalista alustaa, jolla ehdotuksia kerätään, käsitellään ja saatetaan päätöksentekoon.

Osallisuustyöryhmä ehdottaa kansainvälisten mallien ja asukkaiden toiveiden perusteella Helsinkiin osallistuvan budjetoinnin mallia, jossa kaupunkilaisten äänestettäväksi osoitettava summa on jaettu seitsemälle suurpiirille asukasmäärän mukaan. Tämän lisäksi osa summasta on varattu koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin.

Ehdotuksia voivat tehdä ja äänestää 13 vuotta kyseisenä vuonna täytävät ja sitä vanhemmat helsinkiläiset. Ehdotettava ikäraja on kansainvälisesti vertailtuna matala. Ikärajan alentaminen osallistuvan budje-

toinnin kokeilussa tukee kouluissa uuden opetussuunnitelman toteuttamista, luo uusia mahdollisuuksia nuorten kansalaistoiminnalle ja tuottaa jokaiselle teini-ikäiselle todellisen ja säännöllisen vaikuttamismahdollisuuden. Samaan aikaan alueellisesti toteutettu kokeilu vastaa esimerkiksi yhteiskehittämispäivillä nousseeseen toiveeseen saada alueille kehittämisrahaa, joka ei ole etukäteen sidottu tiettyihin projekteihin.

Määräraha on jaettu koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin sekä alueellisiin hankkeisiin. Alueiden määrärahat määräytyvät asukasluvun perusteella. Osallistuvaan budjettiin ehdotettaville hankkeille voidaan asettaa kriteereitä vuosittain vaihtuvien teemojen mukaan, joita ohjaavat kaupunkistrategia sekä maankäyttösuunnitelmat ja täydennysrakentamiseen liittyvät tavoitteet.

Mallin toimeenpanossa on olennaista huolehtia osallisuuden yhdenvertaisuudesta. Tämän vuoksi esimerkiksi monipuolisilla palvelukeskuksilla, nuorisotaloilla, kirjastoilla ja kouluilla on keskeinen rooli aloitteiden ja äänestämisen tukemisessa sekä asukkaiden keskinäisen vuorovaikutuksen, jopa empatian, edesauttamisessa. Tukemalla heikommassa asemassa olevien osallistumista sekä eri väestöryhmien keskinäistä oppimista ja vuorovaikutusta, Helsinki tekee myös kansainvälisesti edistyksellistä demokratiatyötä. Helsingin vahvuuksia osallistuvan budjetoinnin toteuttajana ovat esimerkiksi palvelumuotoilun osaaminen, laajamittainen läsnäolo kaupunginosissa, uusi opetussuunnitelma sekä asukkaiden varsin suuri luottamus julkista valtaa kohtaan.

4.) Toimialojen osallisuustyö

Hallintosäännössä on määritelty osallisuuden periaatteet ja osatekijät, jotka koskevat koko kaupunkiorganisaatiota. Strategiassa on asetettu osallisuuden tavoitteet. Toimialojen erilaisista tehtävistä johtuen soveltuvat menetelmät tavoitteiden saavuttamiseksi vaihtelevat.

Toimialat ovat käynnistäneet hallintosäännön tarkoittamien osallisuuden toimenpiteiden käytön valmistelun, jotka kuvaavat kaupunkitasoisten periaatteiden soveltamistapoja kyseisellä toimialalla.

Toimialat raportoivat osallisuussuunnitelman toteutumisesta säännöllisesti apulaispormestarille sekä toimialalautakunnalle.

5.) Vapaaehtoistoiminta

Helsingin kaupungin organisaatiossa toimii tällä hetkellä yhdeksän (9) kokopäiväistä vapaaehtoistyön koordinaattoria ja reilu kuusikymmentä (60) työntekijää vapaaehtoistoiminnan ohjaajina ja vastuuhenkilöinä, joilla vapaaehtoistoiminnan koordinointi ja vapaaehtoisten ohjaaminen

sekä järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustehtävää tai koordinointia tehdään oman toimen ohessa.

Koordinaattoreista kaksi työskentelee kaupunginkansliassa, kolme työskentelee sosiaali- ja terveystoimialalla, yksi kaupunkiympäristön toimialalla, kolme kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla sekä yksi Korkeasaaren eläintarhassa. Sosiaali- ja terveystoimialojen uudistus kannustaa määrittelemään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työnjakoa uudelleen.

Kaupunkitasoisen vapaaehtoistoiminnan kokonaisuutta tulee jatkossa tarkastella siten, että vapaaehtoistoiminta tuottaa osaltaan ratkaisuja kaupungin strategiassa määriteltyihin haasteisiin ja että tehtävät kattavat mahdollisimman laajasti kaupungin palvelukokonaisuudet. Toiminnan uudelleenjärjestelyksi esitetään, että kaikki vapaaehtoistoiminnan täysipäiväiset koordinaattorit (pois lukien Korkeasaari) keskitetään yhdelle toimialalle. Keskitetympi malli tarjoaa mahdollisuuden tarjota kuntalaisille selkeämmän ja helpomman osallistumis- ja perehtymismahdollisuuden. Selkein vaihtoehto on keskittää koordinaatio kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, jossa on avustustoiminnan myötä syntyneitä kansalaistoiminnan asiantuntemusta.

Vakanssien siirtäminen toimintabudjetteineen ehdotetaan tehtäväksi 1.1.2018, mikä mahdollistaa uuden toimintamallin rakentamisen yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja työntekijöiden kanssa. Toiminnan keskittäminen vahvistaa yhteisiä käytäntöjä, parantaa palvelun saavutettavuutta kuntalaisille ja poistaa päällekkäisyyksiä. Luomalla vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreista nykyistä vahvempi työyhteisö mahdollistetaan entistä paremmin vapaaehtoistoiminnan kaupunkitasoinen kehittäminen sekä vapaaehtoistoiminnan helpompi löydettävyys.

6.) Kaupungin tilojen käytön avaaminen

Vs kaupunginjohtaja päätti 7.9.2016 § 60 hyväksyessään Asukas- ja yhteisöyhteistyö alueilla -työryhmän loppuraportin, että työryhmän ehdottamat kaupungin julkisten palvelutilojen käyttöä koskevat periaatteet otetaan huomioon osallisuus- ja vuorovaikutusmallin valmistelussa.

Kaupungin julkisten palvelutilojen tulisi lähtökohtaisesti olla nykyistä kattavammin käytettävissä asukas- ja yhteisötoiminnan tukemiseksi ja kaupungin toimialojen yhteistyön edistämiseksi eri kaupunginosissa. Tilojen helpommat käyttömahdollisuudet olivat yksi yleisimpiä teemoja osallisuusmallin valmisteluun liittyneissä kuulemisissa.

Aiemman organisaation hallintokunnissa oli erittäin vaihtelevia käytäntöjä siinä, millä perusteilla tiloja luovutettiin kansalaisyhteiskunnan käyttöön. Kaupungin julkisten palvelutilojen käytön avaamiseksi on toteutet-

tu erilaisia joustavampaan tilankäyttöön liittyviä kokeiluja. Esimerkiksi Varaamo-palvelusta kaupunkilaiset voivat varata kaupungin julkisia työpisteitä sekä laitteita käyttöönsä. Varaamo-palvelun tavoitteena on julkisten tilojen käytön tehostaminen, saavuttavuuden parantaminen ja tilojen käyttöön liittyvien kustannusten alentaminen kaupungin tilavauskäytäntöjä yhtenäistämällä.

7.) Avoin data

Avoimella datalla tarkoitetaan julkishallinnolle, organisaatioille, yrityksille tai yksityishenkilöille kertynyttä tietoa, joka on avattu organisaation ulkopuolisillekin vapaasti ja maksutta hyödynnettäväksi. Avoimella datalla parannetaan kaupungin toiminnan läpinäkyvyyttä, päätöksenteon seurattavuutta ja palveluiden löydettävyyttä sekä edistetään innovatiivisten uusien palveluiden rakentamista avaamalla lisää dataa ja ohjelmistorajapintoja kaikkien käyttöön. Avoimen datan ja tiedon julkaisemisen myötä kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaineisto on helpposti ja esteettömästi kaupunkilaisten ja yritysten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä.

8.) Vaikuttajatoimielimet

Kaupunginkanslia ja toimialat varmistavat, että kuntalaissa määritellyillä toimielimillä (vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuustoa vastaava Ruudin ydinryhmä) on todelliset mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin palveluihin ja päätöksentekoon.

9.) Aloitteet ja palautteet

Kunnan jäsenten ja palvelun käyttäjien aloitteet sekä nuorten aloitteet tuodaan kaupunginvaltuustolle tiedoksi kahdesti vuodessa. Kaupunki huolehtii palautekanavassa kaupunkilaisille annetun palvelulupauksen täyttymisestä viiden arkipäivän vastausajan osalta. Kaupunki kehittää palautetietojen hyödyntämistä osana palvelujen ja toiminnan kehittämistä ja johtamisen tukena.

Kaupunkilaiset hyödyntävät myös oikeusministeriön tarjoamia digitaalisia aloite- ja lausuntopalveluja Demokratia.fi -verkkosivustolla.

10.) Digitaalinen osallisuus

Helpposti saavutettavien ja käyttäjälähtöisten verkkopalveluiden välityksellä kaupunkilaiset pääsevät sujuvasti ajasta ja paikasta riippumatta osallistumaan ja vaikuttamaan valmisteluun ja päätöksentekoon. Kerro-kantasi.hel.fi- palvelussa kuntalaiset voivat kertoa mielipiteensä ja tulla kuulluksi erityyppisistä valmisteluun tulevista tai valmistelussa jo olevis-

ta asioista. Mielenpitoet ovat muiden nähtävinä, kommentoitavina ja peukutettavina (rekisteröidyt käyttäjät).

Helsinki-sovellus tuo kaupunkilaisten palvelut kännykkään. Beta- vaiheen sovelluksessa on käytössä kaupungille palautteen antomahdollisuus. Tulevaisuudessa Helsinki-sovellus osaa mm. kertoa push-viesteillä käyttäjää kiinnostavista lähiympäristön tapahtumista, Kerro kanta-si -välilehdellä voi kertoa mielenpitoensä paikallisista kysymyksistä ja saa tietoa lähiseudun kaupungin päätöksistä. Kaikkien toimialojen käytössä olevassa sähköisessä palautekanavassa voi antaa palautetta tai kysyä kaupungilta, lähettää ehdotuksia, kiitoksia tai moitteita.

Osallisuusmallin seuranta ja johtaminen

Osallisuuden arviointiin laaditaan sekä kaupunkitasoiset että toimialakohtaiset mittarit, joita seurataan vuosittain ja strategiakaussittain. Mittareissa tulee mitata sekä kuntalaisten kokemusta demokratian toiminnasta että osallisuusprosessien toimivuutta.

Osallisuuden johtaminen on osa toimialojen päivittäisjohtamista. Kaupungin yhteisten toimenpiteiden edistämiseksi ehdotetaan perustettavaksi kaksitasoinen ohjausrakenne.

Osallisuusmallin kehittämisen tueksi pormestarin on tarkoitus perustaa osallisuuden neuvottelukunta. Osallisuuden neuvottelukuntaan kutsutaan kansalaisyhteiskunnan, yritysten sekä korkeakoulujen edustajia. Tämän lisäksi kansliapäällikön on tarkoitus nimetä kaupunkiorganisaation sisäisen osallisuuden ja vuorovaikutuksen ohjausryhmä, jossa on kaupunginkanslian ja toimialojen edustus.

Osallisuusmallin toimeenpano arvioidaan valtuustokauden loppuun osana kaupunkistrategian arviointia. Kaupunginkanslian kaupunkitietoyksikkö toteuttaa arvioinnin ja mallin kehittämistä päätetään saavutettujen tulosten asukaspalautteen perusteella.

Resursointi

Mallin toimeenpanemiseksi esitetään henkilö- ja toimintamäärärahojen osoittamista kaupunginkansliaan yhteensä 1 286 740 (palkkamenot 766 740 euroa, 280 000 euroa alueellisen osallistumisen käyttömenot, teknisen alustan kehittämis- ja ylläpitotyö 41 000 euroa). Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista ohjataan kaupunginkanslian käyttöön aiemmin lähiöprojektin käytössä ollut määräraha 500 000 euroa. Lisäksi toimeenpanoon osoitetaan 587 740 euroa osallisuusrahastoksi muutettavasta lähiörahadasta, jonka vuosittainen käyttö on kokonaisuudessaan 5 000 000 euroa.

Alueellisen osallisuuden mallin toteuttamiseen palkataan suurpiirikoh-
taiset seitsemän stadiluotsia, joiden palkkakulut sivukuluineen ovat yh-
teensä 387 982 euroa sekä tiimipäällikkö 70 827 euroa. Käyttömenoja
alueellisiin tapahtumiin, viestintään, koulutukseen, puhelin- ja matkaku-
luihin sekä alueellisiin toimitilavuokriin osoitetaan 280 000 euroa (noin
40 000 euroa/alue huomioiden suurpiirien asukasohjat).

Yritystoiminnan tukeen ja kytketykseksi osaksi alueellista toimintaa
palkataan kolme yritysluotsia, joiden palkkakulut sivukuluineen on 166
278 euroa.

Osallistuvan budjetoinnin kehitysprojektipäällikön ja teknisen projekti-
päällikön palkkaukseen sivukuluineen osoitetaan 141 653 euroa. Ohjel-
mistokehitys osallistuvan budjetoinnin verkkoalustan rakentamiseen se-
kä kehittämiseen ja ylläpitoon 41 000 euroa.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin osallistuva budjetointi resursoidaan
muuttamalla lähiörahassto osallisuusrahastoksi.

Vuodesta 1996 alkaen toiminut lähiöprojekti on koordinoitunut ja organi-
soitunut lähiörahasston esikaupunkien kehittämiseen liittyviä hankkeita
hallintokuntien sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kans-
sa. Lähiörahasston tarkoituksena on ollut Helsingin lähiöiden arvostuk-
sen nostaminen parantamalla lähiöiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta.
Rahaston varoja on käytetty joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä
muiden osapuolien kanssa toteutettavien kaupunginvaltuuston tai kau-
punginhallituksen erikseen päättämien investointihankkeiden ja projek-
tien rahoitukseen.

Lähiöprojektin ydintehtävänä on ollut Helsingin esikaupunkialueiden
imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, ko-
roostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tuke-
malla saavutettavien palvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupun-
kiympäristöä. Toimintatavassa on korostunut kumppanuus ja asukasos-
allisuus. Aluekohtaisen toiminnan tavoitteena on ollut pyrkiä yhtäaikai-
sesti kohentamaan julkisen ympäristön parantamista, täydennyskaavoit-
tusta sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn pyrkiviä toimenpiteitä alu-
eellisesti.

Osallisuus ja vuorovaikutusmallin kokonaisuuden tavoitteet ja toiminta-
periaatteet ovat monilta osin hyvin yhteneväiset lähiöprojektin kanssa.
Osallisuusmallin eri osa-alueista muodostuva toimintakokonaisuus le-
vittää lähiöprojektin vahvuutena pidetyn toimialarajat ylittävän, kumppa-
nuuteen ja asukasosallisuuteen sekä elinkeinojen edellytysten vahvis-
tamiseen perustuvan alueellisen lähestymistavan Helsingin kaikille esi-
kaupunkialueille sekä keskustaan.

13.11.2017

Osallistuva budjetointi avaa kanavan koko kaupunkiyhteisölle priorisoida julkisen ympäristön investointeja paikallistasolla. Stadiluotsien aluekohtaisessa työnkuvassa korostuu eri toimintojen ja asukasaloitteiden koordinaatio ja tukeminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen, heikompien ryhmien aktivoiminen sekä yhteistyöverkoston rakentaminen ja viestintä. Yritysluotsien työn tavoitteena puolestaan on elinkeinojen edellytysten vahvistaminen. Osallisuus- ja vuorovaikutusmallissa stadiluotsit, yritysluotsit sekä toimialoilla ja niiden palvelukokonaisuuksissa työskentelevät paikallistason toimijat toimivat tiiviissä asukas- ja yhteisöyhteistyössä toimenpiteiden ja resurssien yhteen sovittamiseksi. Tavoitteena on edistää toimivuutta, viihtyisyyttä, elinvoimaisuutta ja turvallisuutta paikalliset lähtökohdat ja voimavarat huomioiden.

Lähiörahaston muutos osallisuusrahastoksi edellyttää kaupunginvaltuuston päätöstä rahaston sääntöjen muuttamisesta. Muutoksen jälkeen varojen käyttötarkoitus on laajempi kuin mitä lähiörahaston säännöt ovat mahdollistaneet.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamallissa kaupunginhallitus osoittaa osallisuusrahaston varoja osallistuvan budjetoinnin käyttöön vuosittaisen teemojen ja kriteereiden mukaisesti. Osallistuvan budjetoinnin menettelyn kautta rahoitetaan jatkossakin hankkeita, joilla on merkitystä esikaupunkialueiden myönteiselle kehittymiselle. Lähiörahaston vuosittainen jakovara on ollut 5 000 000 euron tasolla. Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioon on sisällytetty lähiöprojektia varten vuosittain noin 500 000€.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tommi Laitio, toimialajohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi
Titta Reunanen, asukas-yhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Toimialat

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2017 § 989

HEL 2017-010829 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.11.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityksen 10 kokouksen toisena asiana.

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli Johanna Seppälä. Asiantuntija ei ollut läsnä päätöksenteon aikana.

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle yksimielisesti Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tommi Laitio, toimialajohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Titta Reunanen, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

§ 1048

Helsingin kaupungin kuntapaikkatilanne

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi arvion kuntapaikkatilanteesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus asetti 5.5.2017 § 537 kertaluontoisen kuntapaikka-kiintiön enintään 10 lapsiperheelle vuodelle 2017. Kuntapaikkakiintiö päätettiin täyttää ensisijaisesti perheillä, joiden lapset ovat perusopetuksessa tai esiopetuksessa Helsingissä, joiden oleskelukunta on Helsinki ja jotka tosiasiallisesti asuvat Helsingin kaupungin vastaanotto-keskuksessa. Samalla kaupunginhallitus kehotti valmistelemaan lapsiperheiden kiintiötä vastaavan esityksen kuntapaikkakiintiöstä yksityismajoituksessa olevien lapsiperheiden osalta mahdollisimman pikaisesti ja tuomaan kuntapaikkatilanteen uudelleen arvioitavaksi kaupunginhallitukseen syksyllä 2017.

Kuntapaikkatilanne Helsingissä

Päätöksen kansainvälistä suojelua saavien osoittamisesta vastaanotto-keskuksesta kuntaan tekee järjestelmää valtion tasolla hallinnoiva Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Kunta voi halutessaan tehdä ELY-keskuksen kanssa sopimuksen kansainvälistä suojelua saavien, muun muassa kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden, kuntaan osoittamisesta ja heidän koutumisensa edistämisestä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat siirtyä kuntaan ELY-keskuksen hallinnoimalla kuntapaikalla tai omaehtoisella muutolla suoraan vastaanottokeskuksesta tai toisen kunnan alueelta. Suomessa vain noin kolmasosa siirtyy kuntaan kuntapaikalla ja pääosa kansainvälistä suojelua saavista suuntaa omaehtoisesti haluamalleen alueelle. Voimakkaimmin Helsingin kansainvälistä suojelua saava väestö kasvaakin vastaanottokeskuksista tapahtuvan omaehtoisen kuntaan siirtymisen ja muista kunnista saapuvien asukkaiden myötä. Myös Helsingissä yksityismajoituksessa olevat myönteisen turvapaikkapäätöksen saaneet henkilöt jäävät pääasiallisesti Helsinkiin.

Elokuun 2017 loppuun mennessä Helsinkiin oli kuluvan vuoden aikana muuttanut 862 uutta kansainvälistä suojelua saavaa henkilöä kuntapaikkajärjestelmän ulkopuolella. Tämän lisäksi elokuun loppuun mennessä oli myönnetty 14 kuntapaikkaa avoimen sopimuksen perusteella. Avoimen sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jolla kaupunki ei sitoudu pysyvään määrälliseen kiintiöön, vaan vastaanottaa kansainvälistä suojelua saavia kuntapaikoille ELY-keskuksen pyynnöstä henkilöstöresursien ja asuntotilanteen sallimissa rajoissa. Tähän mennessä vuoden 2017 kuntapaikan saaneista seitsemän on ollut täysi-ikäisiä turvapaikanhakijoita, viisi ilman huoltajaa saapuneita alaikäisiä turvapaikanhakijoita ja kaksi henkilöä ihmiskaupan uhreja.

Keväällä 2017 asetetun kymmenen lapsiperheen kuntapaikkakiintiön osalta perheitä, joiden lapset ovat perusopetuksessa tai esiopetuksessa Helsingissä, joiden oleskelukuntana on Helsinki ja jotka asuvat Helsingin kaupungin vastaanottokeskuksessa, on sijoitettu kuntapaikalle toukokuun 2017 jälkeen yksi kolmelapsinen perhe. Kiintiöstä on osa käyttämättä, sillä myönteisen oleskeluluvan saaneita lapsiperheitä ei ole ollut tähän mennessä enempää vastaanottokeskuksissa.

Vastaanottokeskuksissa Helsingissä asui elokuun 2017 lopussa 28 päätöksistään odottavaa perhettä, joiden lapsista 32 oli koulutuksen tai varhaiskasvatuksen piirissä. Yksityismajoituksessa oli 43 lapsiperhettä, joiden lapsista 76 oli peruskoulussa, varhaiskasvatuksessa tai peruskouluun valmentavassa koulutuksessa. Sosiaali- ja terveystoimialan arvion mukaan tällä hetkellä Helsingissä yksityismajoituksessa olevista perheistä korkeintaan noin 10 perhettä tulee saamaan myönteisen turvapaikkapäätöksen. Yhtensä turvapaikanhakijoiden vastaanoton piirissä Helsingissä on syyskuun lopussa 1167 henkilöä. Heistä 926 oli yksityismajoituksessa.

Kuntapaikkajärjestelmä ja yksityismajoituksessa asuvat kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt

13.11.2017

Helsingin kaupungilla on ELY-keskuksen kanssa voimassa oleva avoin sopimus kansainvälistä suojelua saavien vastaanottamisesta kuntaan, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 19.9.2016 § 815. Pääsääntöisesti ELY-keskus ei pyri sijoittamaan kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä kuntapaikkajärjestelmän kautta pääkaupunkiseudun kuntiin alueelle suuntautuvan itsenäisen muuton suuren määrän vuoksi. Täysi-ikäisten henkilöiden kohdalla ELY-keskus kysyy kuntapaikkaa avoimeen sopimukseen perustuen Helsingistä erityisesti kiintiöhätätapauksille sekä muissa erityisissä tapauksissa, kuten esimerkiksi sairaalahoitoa vaativan sairauden, sukupuolivähemmistöön kuulumisen tai henkilön tai hänen perheensä turvallisuuden vuoksi. Käytäntö koskee myös muita pääkaupunkiseudun kuntia.

ELY-keskuksen, kuntien, vastaanottokeskusten, Maahanmuuttoviraston sekä TE-toimiston yhteinen työryhmä on päättänyt, että kuntaan voi kuntapaikalle siirtyä vain suoraan vastaanottokeskuksista. Uudenmaan ELY-keskus noudattaa käytäntöä, joten Helsingissä yksityismajoituksessa asuvat henkilöt eivät ole kuntapaikkajärjestelmän piirissä. Helsingin kaupungin omilla kuntapaikkoja koskevilla linjauksilla ei ole vaikutusta ELY-keskuksen käytäntöön. Koska kaupunki ei voi myöntää kuntapaikkaa yksityismajoituksessa asuville lapsiperheille valtion viranomaisen käytännöstä johtuen, voimassa oleviin kuntapaikkoja koskeviin linjauksiin ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Myönteisen turvapaikkapäätöksen saamisen jälkeen kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat itse valita asuinkuntansa riippumatta siitä, ovatko he olleet vastaanottoaikansa vastaanottokeskuksessa vai yksityismajoituksessa. Pääasiallisesti kansainvälistä suojelua saavat siirtyvätkin itse haluamaansa kuntaan kuntapaikkajärjestelmän ulkopuolella. Suojelua saavat ovat asuinpaikkansa valinnan jälkeen kuntalaisina oikeutettuja kaikkiin asuinkuntansa tarjoamiin palveluihin, esimerkiksi sosiaali- ja asumispalveluihin.

Asia on valmisteltu kaupunginkansliassa yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2017 § 1000

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.11.2017 Pöydälle

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa:

Lisätään päätökseen: Kaupunginhallitus kehottaa edistämään haavoittuvassa asemassa yksityismajoituksessa olevien asumistilanteen selvittämistä ja sosiaalityötä, sekä tuomaan kaupunginhallitukseen vuosittain selvityksen oleskelulupapäätösten ja turvapaikanhakijoiden tilanteesta.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Sanna Vesikansan vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle yksimielisesti Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

30.10.2017 Pöydälle

15.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

08.05.2017 Pöydälle

16.01.2017 Palautettiin

09.01.2017 Pöydälle

19.12.2016 Pöydälle

19.09.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

13.11.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Opetusvirasto 30.3.2017

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Kaupunginhallitus on 16.1.2017 kokouksessaan palauttanut asian Helsingin kaupungin linjaus kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton täsmentämiseksi (§ 33) valmisteluun siten, että Helsinki myöntää kuntapaikan oleskeluluvan saaneille lapsiperheille, jotka ovat pääosan vastaanottoaikaa asuneet Helsingissä; tavoitteena on turvata lasten koulupolut ja perheiden nopea kotoutuminen. Kaupunginkanslia on pyytänyt opetusvirastolta kirjallista lausuntoa linjausmuutoksen vaikutuksesta perusopetuksen palveluihin ja resurssitarpeisiin.

Opetusvirasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tai perusopetuksessa olevien oppilaiden maassaolostatusta ei kerätä, koska se ei ole opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden ja Helsingin vastaanottokeskuksissa rekisteröityneinä asiakkaina olevien lasten tietoja vertaamalla voidaan kuitenkin arvioida, että Helsingin kaupungin peruskouluissa oppilaina on korkeintaan 40 turvapaikanhakijaa.

Linjausmuutoksen perusteena todettiin, että halutaan turvata lasten koulupolut. On huomattava, että perusopetukseen valmistava opetus, jonka piirissä yllä mainitut 40 turvapaikanhakijalasta ovat, tapahtuu harvoin näiden lasten omassa lähikoulussa, joten koulupolut muuttuvat joka tapauksessa perusopetukseen valmistavan opetuksen päätyttyä. Helsinkiin muuttaa tällä hetkellä myös paljon oleskeluluvan saaneita lapsiperheitä muista kunnista, joissa aloitetut koulupolut jatkuvat jouhevasti Helsingissä. Koulupolun näkökulmasta kuntapaikalla ei siis ole merkittävää vaikutusta.

Keskimääräinen perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaskohdainen hinta on 14 840 euroa/vuosi. Helsinki saa laskennallista korvausta jokaisesta perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevasta oppilaasta 1 186 euroa/ läsnäolokuukausi. Koska linjausmuutos kos-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

kee koulunsa jo aloittaneita turvapaikanhakijalapsia, ei tällä ole vaikutusta perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämiseksi.

Kun kyseiset turvapaikanhakijalapset siirtyvät perusopetuksen oppilaiksi ja saavat pysyvän kotiosoitteen Helsingistä, he siirtyvät oman alueen lähikoulun oppilaiksi normaalin oppilaaksiottoprosessin mukaisesti. Koulupolkunsa Helsingissä aloittaneiden turvapaikanhakijalasten määrä on pieni perusopetuksen oppilasmäärään (noin 37 000) suhteutettuna.

Opetusvirasto toteaa, ettei kaupunginhallituksen linjausmuutoksella ole merkittävää vaikutusta perusopetukseen valmistavan opetuksen tai perusopetuksen järjestämiseksi palveluiden tai resurssitarpeiden näkökulmasta.

Lisätiedot

Sari Ahola, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
sari.ahola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden osasto 29.3.2017

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Sosiaali- ja terveystieteiden osasto antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntaan sijoittamisen vaikutuksesta sosiaali- ja terveystieteiden palveluihin ja resurssitarpeisiin.

Kohderyhmä

Turvapaikanhakijoiden kuntapaikkoja koskevan kaupunginhallituksen linjauksen (16.1.2017 § 33) piiriin kuuluvia oleskeluluvan saavia lapsiperheitä on Helsingissä arviolta noin 30 perhettä, joissa asuu noin 40 lasta. Arvioituun määrään sisältyvät turvapaikanhakijoina olevat perheet, joiden lapset ovat perusopetuksessa tai esikoulussa. Lisäksi perheiden oleskelukuntana on Helsinki ja he tosiasiallisesti asuvat Helsingin kaupungin vastaanottokeskuksessa tai yksityismajoituksessa Helsingissä. Perheiden tilanteet ovat kuitenkin turvapaikanhakuvaiheessa muuttuvia, jonka vuoksi yksilöityjä vastaanottopäätöksiä ei tässä vaiheessa kyetä tekemään.

Sosiaali- ja terveystieteiden osaston palvelut kansainvälistä suojelua saaville

Helsinkiin vakituisesti asumaan muuttavat ulkomaalaiset saavat sosiaalipalveluja samoin perustein kuin muutkin helsinkiläiset. Kiireetöntä terveydenhoitoa annetaan henkilöille, joiden kotikunta on Helsinki tai sil-

loin kun Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta (2013/1201) tai kansainvälinen sosiaaliturva- tai muu sopimus velvoittaa hoidon antamiseen.

Maahanmuuttoyksikkö vastaa kansainvälistä suojelua tai siihen rinnasteisten perusteiden oleskeluluvan saaneiden henkilöiden vastaanoton järjestämisestä riippumatta siitä, onko kyse Suomeen ulkomailta tulevasta kiintiöpakolaisesta, turvapaikkaprosessin kautta oleskeluluvan saavasta henkilöstä tai pakolaisen perheen yhdistämisen kautta maahan saapuvasta henkilöstä.

Maahanmuuttoyksikön kansainvälistä suojelua saavien asiakkaiden vastaanotto ns. kuntapaikalle, jolloin kaupunki järjestää vastaanotettavalle pakolaiselle myös asunnon, perustuu EU:n neuvoston direktiiviin 2003/9. Direktiivi koskee turvapaikanhakijoiden vastaanoton vähimmäisvaatimuksia jäsenvaltioissa erityistarpeissa olevien henkilöiden osalta. Direktiivissä tunnustetaan haavoittuvassa asemassa oleviksi henkilöiksi mm. alaikäiset, ilman huoltajaa tulevat alaikäiset, vammaiset, vanhuksset, raskaana olevat naiset, yksinhuoltajat, joilla on alaikäisiä lapsia, sekä kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet henkilöt. Kuntapaikkamenettelyn kautta tuetaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden kuntaan siirtymistä ensivaiheessa.

Maahanmuuttoyksikön järjestämiin alkuvaiheen vastaanottopalveluihin kuuluvat muun muassa asunnon järjestäminen kuntapaikan saaville, asunnon hankinnan muissa tilanteissa avustaminen ja tuki asumisessa, alkukartoitusten laatiminen, terveystarkastuksiin ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnit, kotoutumissuunnitelmien tekeminen sekä erilaiset ohjaus-, neuvonta- ja arjen tuen palvelut.

Maaliskuussa 2017 maahanmuuttoyksikön asiakkuudessa oli 322 perhettä, joissa asui noin 700 lasta. Kaikille perheellisille asiakkaille tehdään perhekartoitus, jossa selvitetään laaja-alaisesti perheen nykytilanne ja perheen historia sekä lasten terveys ja hyvinvointi. Perhekartoituksessa sovitetaan yhteen perheenjäsenten kotoutumisen tavoitteita ja tuetaan psykoedukaation keinoin perheen arjen vakiintumista lapsen yksilöllisesti huomioiden. Perhekartoituksen tekee sosiaalityöntekijä ja psykologi työparina kotikäynnillä haastatteleamalla koko perhettä.

Maahanmuuttoyksikkö ohjaa perheen peruspalveluihin tai varmistaa niiden tarkoituksenmukaisuuden perheen palvelutarpeiden mukaisesti. Aikuiset ohjataan pääasiassa kotoutumiskoulutukseen tai siihen rinnastettavaan omaehtoiseen koulutukseen. Lisäksi vanhempia tuetaan henkilökohtaisten tavoitteiden muodostamisessa ja koulutus- ja työuralla pääsemisessä yhteistyössä työ- ja elinkeinotoimiston kanssa. Oppivel-

vollisuusikäiset lapset ja nuoret ohjataan Helsingin valmistavaan opetukseen. Tarvittaessa asiakkaita ohjataan muihin kunnan palveluihin tai ostopalveluihin terveydenhoidon, kuntoutuksen, terapian tai jonkin erityispalvelun järjestämiseksi. Maahanmuuttajat tarvitsevat tavallista enemmän tukea löytääkseen tai päästäkseen esimerkiksi asianmukaisen terveyspalveluiden piiriin.

Asiakasryhmän erityistarpeita

Asiakasryhmän vanhemmat ja alaikäiset perheenjäsenet ovat usein erityisen tuen tarpeessa olevia henkilöitä ja lapsia, jotka ovat oikeutettuja sosiaalihuoltolain 42 §:n mukaiseen omatyöntekijään. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai muun asiakkaan omatyöntekijällä on oltava sosiaalityöntekijän kelpoisuus. Sosiaalihuoltolain 3 §:n mukaan erityistä tukea tarvitsevalla asiakkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön, usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Sosiaalihuoltolain mukaan erityistä tukea tarvitsee mm. lapsi, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Erityistä tukea tarvitsevaa lasta koskevaa sosiaalihuoltoa toteutettaessa lapsen omatyöntekijän tai muun lapsen sosiaalipalveluista vastaavan työntekijän tulee tavata lapsi asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävän usein henkilökohtaisesti.

Kansainvälistä suojelua saavat ovat usein jo ennen Suomeen tuloaan traumatisoituneita ja aiemmin koetut sota- ym. traumat aktivoituvat monesti vasta myöhemmin, jopa silloin, kun muut asiat ovat kunnossa. Myös maahanmuuton jälkeen syntyneet olosuhteet lisäävät kuormitusta ja avuttomuuden kokemuksia erilaisessa yhteiskunnassa, vaikka henkilöllä muutoin onkin monenlaisia taitoja ja kykyjä. Paljon palvelutarpeita ja selvittelyä vaativia asioita liittyy myös seuraaviin arjen pulmiin:

- somaattinen kipu, johon ei löydy lääketieteellistä diagnoosia tai ratkaisua
- riippuvuudet (päihderiippuvuus, peliriippuvuus)
- henkilön kapea sosiaalinen verkosto tai vaikeus solmia sosiaalisia suhteita
- arjen hallinta ja itsenäisen asioimisen hankaluus ja hitaus (etenkin kiintiöpakolaisilla sekä luku- ja kirjoitustaidottomilla)
- uni-valverytmin, liikunnan, ravinnon, ilmaston ja kulttuurin vaikutus psykofyysiseen terveydentilaan; syömishäiriöt
- taloudellisen tilanteen ja arjen hallinnan vaikutus hyvinvointiin ja terveydentilaan

Sosiaalihuoltolain mukaan erityistä tukea tarvitsee mm. lapsi, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Maahanmuuttoon liittyvät olosuhteet lisäävät etenkin psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvää erityisen tuen tarvetta. Myös muut, kuten arjessa ja suoriutumisessa olevat puutteet ja kasvuympäristön epävakaas, edellyttävät aktiivista työskentelyä. Perheissä ilmenee esimerkiksi perhedynamiikan häiriöitä, kuten yhden perheenjäsenen koko perheeseen tarttuvaa masennusta tai lasten vastuun korostumista perheen asioiden hoidossa.

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalihuoltoa toteutettaessa lapsen omatyöntekijän tai muun lapsen sosiaalipalveluista vastaavan työntekijän tulee tavata lapsi asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävän usein henkilökohtaisesti. Sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja erityisen tuen tarpeessa olevalle lapselle ovat sosiaalityö, tukihenkilö tai tukiperhe, perhetyö ja vertaisryhmät. Lisäksi erityisen tuen tarpeessa olevalle nuorelle voidaan tarjota asumisen tukea. Käytössä on myös akuuttineuvonpito sosiaalityön välineenä.

Kouluterveydenhuollossa käytännössä kaikkia asiakasryhmän lapsia tulee arvioida erityisen tuen tarpeen näkökulmasta. Lisäksi on huolehdittava mm. infektio- ja tartuntatauti- ja rokotusohjelman laatimisesta ja toteuttamisesta sekä tilattava vastaanottokäynneille tulkki. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen työajan tarve on arviolta 1,5-2 –kertainen, kun työskennellään maahanmuuttajataustaisen oppilaan kanssa.

Arviolta 15 prosenttia asiakasryhmän perheistä tarvitsee erityisen tuen palvelujen lisäksi lastensuojelun palveluja. Kansainvälistä suojelua saavat tarvitsevat myös psykiatrista tai psykoterapeuttista hoitoa traumaattisten (dissosiaatiohäiriöt, irrationaaliset pelkotilat) lieventämiseksi. Kidutettujen tai vaikeasti traumatisoituneiden lasten hoitoa ei ole julkisessa terveydenhuollossa helposti saatavissa. Myös aikuisten hoidon tarpeeseen vastaava Kidutettujen kuntoutuskeskus on ruuhkautunut. Julkisen terveydenhuollon osaamista ja resursseja tulee näiltä osin vahvistaa. Tulkkien käyttö ja kulttuuriset eroavaisuudet aiheuttavat haasteita asiakasperheiden kanssa työskennellessä.

Resurssitarpeet

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on turvapaikanhakijoiden määrän kasvun johdosta myönnettyllä kotoutumisen erillismäärärahalta kyennyt vastaamaan vuonna 2016 lisääntyneen asiakaskunnan palvelutarpeeseen. Asiakaskunnan kasvaessa edelleen entisestään jatkuvan omatoinnituksen muutos ja erillisten vastaanottopäätösten (alikäisenä ilman huoltajaa saapuneet lapset sekä nyt esitetty perheiden vastaanotto) vuoksi, tulee

13.11.2017

sosiaali- ja terveystieteille varata myös riittävät resurssit, joilla turvataan vastaanotettaville perheille lakisääteiset palvelut. Resurssitarpeita arvioitaessa on huomioitava sosiaalihuoltolain velvoitteet erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja henkilöiden palvelujen järjestämisessä.

Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijän asiakkuudessa on tällä hetkellä noin 140 taloutta, joista lapsiperheiden osuus on noin 25 prosenttia. Lapsiperheiden määrän kasvaminen lisää erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrää ja edellyttää vastuusosiaalityöntekijöiltä erityistä työskentelyä perheen lapsen kanssa vanhempien kotoutumisen edistämiseksi tehtävän työn lisäksi. Tämän vuoksi maahanmuuttoyksikköön tarvitaan lisää kaksi sosiaalityöntekijää ja yksi sosiaaliohjaaja 30 perheen vastaanottamista varten.

Kuntapaikan myöntäminen

Kuntapaikan myöntäminen edellä kuvatulle noin 30 perheelle on tarkoituksenmukaisinta toteuttaa kertauttona. Helsingin kaupungin vastaanotto on tarkoitettu transit-toiminnaksi ja perheiden jääminen Helsinkiin samalla periaatteella pysyväisratkaisuna ruuhkauttaisi vastaanottojärjestelmän. Lisäksi Helsinkiin saapuu jatkuvasti muualta Suomesta omatomaisesti oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita omatomisesti, eikä ole odotettavissa, että omaehtoinen pääkaupunkiin muutto vähenisi lähivuosina. Edellisvuosien kasvanut turvapaikanhakijoiden määrä lisää viiveellä Helsinkiin muuttavien määrää.

Lausuntopyyntö

Kaupunginhallitus on 16.1.2017 (§ 33) kokouksessaan palauttanut asian ”Helsingin kaupungin linjaus kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton täsmentämiseksi” valmisteluun siten, että ”Helsinki myöntää kuntapaikan oleskeluluvan saaneille lapsiperheille, jotka ovat pääosan vastaanottoaikaa asuneet Helsingissä; tavoitteena turvata lasten koulupolut ja perheiden nopea kotoutuminen”.

Lisätiedot

Anne Kuvaja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Asuntolautakunta 16.03.2017 § 13

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asuntolautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntaan sijoittumisen osalta:

Kuntapaikka vain lapsiperheille

Helsinki myöntää kuntapaikan oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijaperheille, jotka olivat tammikuussa 2017 asiakkaina Helsingin vastaanottokeskuksissa, ja joiden lapset ovat esi- tai perusopetuksessa Helsingissä. Tämä kertaluonteinen kuntapaikkakiintiö purkaa vuosina 2015 ja 2016 tulleiden turvapaikanhakijoiden suuresta määrästä johtuvaa painetta eikä se riko normaalia käytäntöä tai avaa koko valtioneuvoston kuntapaikkajärjestelmää. Myöntäessään kuntapaikan kaupunki on velvollinen osoittamaan asunnon kuntapaikan saaneelle henkilölle.

Tammikuussa 2017 oli Helsingin vastaanottokeskuksissa asiakkaina 60 perhettä, joista 29 asui vastaanottokeskuksissa ja 31 yksityismajoituksessa. Maahanmuuttoyksikön mukaan tällä hetkellä näistä perheistä enää noin 30 kuuluu kertaluonteisen kuntapaikkakiintiön piiriin.

Perheiden asuttaminen

Asunnot järjestetään mahdollisuuksien mukaan niiltä alueilta, joissa perheiden lapset ovat esi- tai peruskouluissa, jotta lasten koulupolut tulevat turvatuiksi. Joskus perheet joutuvat kuitenkin ottamaan vastaan tarjotut asunnot sijainnista riippumatta. Asuttaminen pyritään hoitamaan kaikkien perheiden osalta vuoden 2017 loppuun mennessä.

Kuntapaikan saaneet perheet asutetaan ensisijaisesti maahanmuuttoyksikön tukiasuntoihin. Asunto-osasto vastaa yhdessä maahanmuuttoyksikön kanssa asuttamisesta ja järjestää tarvittaessa osalle perheistä kaupungin vuokra-asunnon. Maahanmuuttoyksikkö selvittää perheiden tilanteet ja lähettää tiedot perheistä asunto-osastolle sekä varmistaa, että perheillä on voimassaolevat asuntohakemukset.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi

Varhaiskasvatusvirasto 15.3.2017

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Kaupunginhallitus on 16.1.2017 kokouksessaan palauttanut asian Helsingin kaupungin linjaus kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton täsmentämiseksi (16.1.2017 §33) valmisteluun siten, että "Helsinki myöntää kuntapaikan oleskeluluvan saaneille lapsiperheille, jotka ovat pääosan vastaanottoaikaa asuneet Helsingissä; tavoitteena turvata lasten koulupolut ja perheiden nopea kotoutuminen".

Kaupunginkanslia pyytää varhaiskasvatusvirastolta kirjallista lausuntoa linjausmuutoksen vaikutuksesta varhaiskasvatuksen palveluihin ja resurssitarpeisiin.

Turvapaikan hakijana olevia valmistavaa esiopetusta saavia lapsia on tällä hetkellä päiväkotien esiopetusryhmissä yhteensä yhdeksän lasta. Esiopetuspaikan keskimääräinen vuosikustannus on 7 200 euroa. Lapsista kaksi on valmistavan esiopetuksen lisäksi iltapäivät varhaiskasvatuksessa, joka nostaa vuosikustannuksen 12 000 euroon lasta kohden.

Helsinki saa toteutuneiden kulujen lisäksi laskennallista korvausta jokaisesta vastaanotetusta alle 7- vuotiaasta lapsesta 6 845 euroa vuodessa, joka yhdeksän lapsen osalta on yhteensä 61 605 euroa. Näiden yhdeksän valmistavaa esiopetusta saavan turvapaikan hakijana olevan lapsen vuosikustannukset koulupolun turvaamiseksi esiopetuksesta alkuopetukseen on yhteensä noin 74 400 euroa. Määrästä noin 13 000 euroa vuodessa on laskennallisten korvausten lisäksi tulevia toteutuneita kustannuksia.

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

13.11.2017

§ 1049

Sosiaali- ja terveystoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan virkasuhteen päättyminen

HEL 2017-012105 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi Pia Panhelaisen irtisanoutumisen sosiaali- ja terveystoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan virasta ja toteaa, että virkasuhde päättyy 30.11.2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi
Inkeri Rehtilä, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 70262
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pia Panhelainen on 6.11.2017 tehnyt ilmoituksen irtisanoutumisesta perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan virasta 1.12.2017 lukien. Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 40 §:n mukaisesta irtisanomisajasta voidaan poiketa viranhaltijan pyynnöstä tai suostumuksella.

Hallintosäännön 23 luvun 3 §:n mukaan virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää virkasuhteen päättymisestä. Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää palvelukokonaisuuden johtajan virkaan ottamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi
Inkeri Rehtilä, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 70262
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Asia/46

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Ote

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1050

Kaupunginvaltuuston 8.11.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 8.11.2017 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

- 1-4 Ei toimenpidettä.
- 5 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainitulle.

Tiedoksi keskusvaalilautakunnalle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.
- 6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.
- 7 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaostolle, kulttuurisaostolle ja liikuntasaostolle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.
- 8 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.
- 9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille sekä Helsingin poliisilaitokselle.
- 10 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes).

Tiedoksi kaupunginmuseolle, kaupunkiympäristölautakunnalle, Liikenneliikelaitoksen johtokunnalle ja pelastuslautakunnalle.

- 11 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle/Vesihuolto sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes).

Tiedoksi kaupunginmuseolle, kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupa- jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, Liikenneliikelaitoksen johtokunnalle, sosiaali- ja terveystoimialalle, pelastuslautakunnalle sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

- 12 Aloite kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1051

Viranhaltijoille ja työntekijöille maksettavat kokouspalkkiot

HEL 2017-008496 T 01 02 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti viranhaltijoille ja työntekijöille 1.1.2018 lukien maksettavista kokouspalkkioista seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus	yksi viidesosa valtuutetun kokouspalkkiosta
Toimialalautakunta ja kaupunginhallituksen jaosto	yksi kuudesosa valtuutetun kokouspalkkiosta
Lautakunta (pl. toimialalautakunta), lautakunnan jaosto ja liikelaitoksen johtokunta	yksi seitsemäsosa valtuutetun kokouspalkkiosta
Muu toimielin, johon sovelletaan luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista annettua päätöstä	yksi kahdeksasosa valtuutetun kokouspalkkiosta

Viranhaltijalle tai työntekijälle maksetaan kokouspalkkio, jos hän osallistuu toimielimen kokoukseen toimivaltaisen viranomaisen määräämänä tai kutsumana, ja jos kokous alkaa vähintään kaksi tuntia virka-ajan (8.15-16) päättymisen jälkeen tai hän on kokouksessa läsnä vähintään puoli tuntia muulloin kuin virka-aikana.

Kokouspalkkiota ei makseta viranhaltijalle tai työntekijälle, joka saa kokouksen ajalta palkan tai eri palkkion kokouksessa suoritettavasta tehtävästä.

Toimielimen sihteerille sekä kaupunginhallituksen kokouksessa esittelijänä toimivalle viranhaltijalle maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Jos viranhaltija tai työntekijä on läsnä kokouksessa muuna kuin virka-aikana yli kolme tuntia, hänelle maksetaan korottomattoman kokouspalkkion lisäksi 50 % kyseisen kokouspalkkion määrästä jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden.

Viranhaltijan tai työntekijän ollessa toimitelimen tai vastaavan jäsen so-
velletaan luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista annettua pää-
töstä.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

Kaupunginvaltuusto päätti 17.5.2017, 238 § luottamushenkilöiden ta-
loudellisista etuuksista. Päätöksen yhteydessä todettiin, että kaupun-
ginhallitus tekee päätöksen viranhaltijoiden kokouspalkkioiden vastaa-
vasta tarkistamisesta kuntasektorin ansiotasoindeksiin 2,5 %:n kasvun
mukaisesti.

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioista on voimassa kau-
punginhallituksen päätös 23.2.2009, 265 §. Tämän jälkeen viranhaltijoi-
den kokouspalkkioita ei ole muutettu.

Voimassa olevan päätöksen mukaan palkkio on 54 euroa kaupungin-
valtuuston ja kaupunginhallituksen kokouksista, 44 euroa muusta rat-
kaisuvaltaa käyttävän toimitelimen kokouksista ja 35 euroa sellaisen toi-
mielimen kokouksista, jolla ei ole ratkaisuvaltaa.

Indeksikorotusta suurempi korotus

Johtamisjärjestelmän muutoksen johdosta toimitelinten määrä on huo-
mattavasti vähentynyt, kuten myös toimitelinten kokouksissa läsnä ole-
vien viranhaltijoiden ja työntekijöiden määrä. Toisaalta kokouksissa läs-
nä oleville henkilöille on tullut enemmän vastuuta käsiteltävien asioiden
taustoittamisessa ja kokouksen menettelyllisen läpiviennin varmistami-
sesta.

Edellä sanotun vuoksi esitetään indeksitarkistusta suurempaa korotusta palkkioihin. Kysymyksessä olisi selkeästi kokoustilanteen uudelleen vaativuuteen perustuva, prosentuaalisesti merkittävä tarkistus.

Jatkossa palkkiot olisivat sidotut luottamushenkilöille maksettavien palkkioiden määriin, mikä poistaa tarpeen jatkossa erikseen tarkistaa viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkioita. Selkeyden vuoksi luottamushenkilöpalkkioksi, johon viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkiot sidottaisiin, ehdotetaan valtuutetun kokouspalkkiota.

Luottamushenkilöiden kokouspalkkioita on korotettu valtuustokausittain. Valtuustokaudelle 2012-2017 palkkioita korotettiin 20 % ja valtuustokaudelle 2017-2021 yleisesti 8,5 % (joissain toimielimissä enemmän). Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot ovat siis 2009-2017 nousseet 30,5 %. Viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioita ei ole tarkistettu.

Palkkioperiaatteet

Päätöksellä ei muuteta voimassa olevaa periaatetta siitä, että viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkiot määräytyvät toimielimen, tehtävän ja kokouksen pituuden ja ajankohdan mukaan. Voimassa olevaan päätökseen verrattuna toimielinten jako muutetaan paremmin vastaamaan uutta johtamisjärjestelmää.

Vaativimpia kokouksia ovat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokoukset. Näillä toimielimillä on uudessakin johtamisjärjestelmässä keskeisin toimivalta, jolloin päätettävät asiat ovat vaikutuksiltaan laajakantoisia, taloudellisesti merkittäviä ja runsaslukuisia. Näissä toimielimissä palkkio olisi viidesosa valtuutetun kokouspalkkiosta eli 77,00 euroa (nyt 54 euroa).

Seuraavaksi vaativimpia kokouksia uudessa johtamisjärjestelmässä ovat toimialalautakuntien ja kaupunginhallituksen jaostojen kokoukset. Näissä toimielimissä on niin ikään toimivalta merkittävässä ja runsaslukuisissa asioissa. Uusi palkkio olisi kuudesosa valtuutetun kokouspalkkiosta eli 64,17 euroa (nyt 44 euroa).

Kolmannen palkkioluokan mukaan maksettaisiin palkkiot muiden lautakuntien kuin toimialalautakuntien (tarkastuslautakunta ja pelastuslautakunta), lautakuntien jaostojen ja liikelaitosten johtokuntien kokouksista. Jaostot ovat uusia toimielimiä, niiden toimivalta ja käsiteltävät asiat eivät ulotu yhtä laajalle kuin edellisessä palkkioluokassa. Tässä tarkoitettujen lautakuntien ja johtokuntien toiminnassa taas ei ole johtamisjärjestelmän uudistuksen johdosta tapahtunut muutoksia. Uusi palkkio olisi seitsemäsosa valtuutetun kokouspalkkiosta eli 55,00 euroa (nyt 44 euroa).

Muita hallintosäännössä määrättyjä toimieliimiä on tällä hetkellä vain koulujen ja lukioiden johtokunnat (2 luvun 24 §). Näiden toiminnassa ei johtamisjärjestelmän muutoksen johdosta ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten nykyisen palkkion korottamiselle merkittävästi ei ole perusteita. Näin ollen ehdotetaan, että nämä toimielimet olisivat kategoriassa "muu toimielin", jolloin palkkio olisi kahdeksasosa valtuutetun kokouspalkkiosta eli 48,13 euroa (nyt 44 euroa).

Toimikuntien, neuvottelukuntien, vaikuttajatoimielinten ja vastaavien toimintaa on johtamisjärjestelmämuutoksen yhteydessä tarkasteltu ja niiden määrä on vähentynyt. Lähtökohtana on ollut, että viranhaltijoita tai työntekijöitä ei enää nimetä jäseniksi, vaan osallistuminen toteutetaan osallistumalla kokouksiin asiantuntijoina tai vastaavina. Tämä huomioon ottaen on perusteltua korottaa näiden toimielimien palkkioita nykyisestä. Näissä toimielimissä palkkio olisi kahdeksasosa valtuutetun kokouspalkkiosta eli 48,13 euroa (nyt 35 euroa).

Viranhaltijan tai työntekijän ollessa toimielimien tai vastaavan jäsen sovelletaan entiseen tapaan luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista annettua päätöstä.

Lähtökohtana on, että kokouksissa ovat läsnä esittelijöiden ja pöytäkirjanpitäjän lisäksi toimielimien toiminnan kannalta keskeiset johtavat viranhaltijat tai työntekijät käsiteltävistä asioista riippuen. Toimielimien kokouksessa voidaan asiantuntijoina kuulla asian valmistelussa mukana olleita viranhaltijoita tai työntekijöitä tarkoituksenmukaisella tavalla. Kokouksissa, erityisesti valtuustossa, voi olla mukana myös teknisesti kokousta avustavaa henkilökuntaa, jotka toimivat kokouksessa työajal- laan saaden kokouksen ajalta palkan lisäksi mahdolliset ylityökorvaukset.

Tilanne muissa kaupungeissa

Turussa viranhaltijoiden kokouspalkkiot on sidottu luottamushenkilöiden palkkioihin; viranhaltijan palkkio on kaksi kolmasosaa jäsenen palkkiosta. Luottamushenkilön palkkio on keskushallinnon toimielimissä 165 euroa, lauta- ja johtokunnissa 130 euroa ja muissa toimielimissä 90 euroa, joten vastaavat viranhaltijapalkkiot ovat 110 euroa, 87 euroa ja 60 euroa.

Espoossa viranhaltijoiden kokouspalkkiot ovat valtuustossa 80 euroa, kaupunginhallituksessa, sen jaostoissa, lautakunnissa ja johtokunnissa 60 euroa ja toimikunnissa 40 euroa.

Vantaalla vastaavasti palkkio viranhaltijoille valtuustossa ja kaupunginhallituksessa on 60 euroa, lautakunnissa 50 euroa ja muissa toimieli-

13.11.2017

missä 40 euroa. Oulussa palkkiot ovat 43 euroa valtuustossa ja kaupunginhallituksessa ja 33 euroa muissa toimielimissä.

Tampereella on luovuttu kokouspalkkioista sisällyttämällä ne johtavien viranhaltijoiden kiinteään palkkaan. Muiden henkilöiden kohdalla käytetään lisä-, yli-, ilta-, yö- tai sunnuntaityökorvauksia. Perustellusta syystä voidaan poikkeuksellisen suuresta kokousmäärästä tai poikkeuksellisen mittavasta kokouksessa suoritettavasta tehtävästä maksaa kertapalkkio 60 euroa/kokous. Kertapalkkion maksamisesta päättää toimivaltainen esimies.

Useissa pienemmissä kaupungeissa (esimerkiksi Savonlinna, Lohja, Salo), joissa luottamushenkilöpalkkiot ovat Helsinkiä pienemmät, viranhaltijasihteerin palkkio on sama tai suurempi kuin jäsenen kokouspalkkio. Laajempaa selvitystä muista kunnista ei ole valmistelussa kuitenkaan tehty.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen jaostojen, lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien osalta otettu lähtökohdaksi vanhassa järjestelmässä vuoden 2016 kokousmäärät ja keskimääräinen osallistujajoukko. Vastaavasti uuden järjestelmän puolella on arvioitu kokousmäärä ja osallistujajoukko.

Tällä tavalla tarkasteltuna vanhassa järjestelmässä maksettiin laskennallisesti vuodessa viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioita noin 236.000 euroa. Todellisuudessa maksettava osuus oli pienempi kokousten peruutusten, poissaolojen ja kokousten ajankohtien vuoksi. Vuonna 2016 maksettiin todellisuudessa kokouspalkkioita 196.325 euroa.

Uuden järjestelmän mukaisessa toimielinkokonaisuudessa ehdotuksessa esitetyillä korotetuilla palkkioilla maksettaisiin palkkioita laskennallisesti yhteensä noin 230.000 euroa. Tämäkin määrä olisi todellisuudessa edellä esitetyllä tavalla vastaavasti pienempi

Koulujen johtokuntien, joiden toiminta ei ole muuttunut, osalta korotuksella arvioidaan olevan kokonaissummaan 9,4 %:n korottava vaikutus. Vuonna 2016 maksettiin johtokuntien palkkioita viranhaltijoille 935 euroa. Näin ollen korotuksella ei olisi merkittävää absoluuttista taloudellista vaikutusta, koska koulujen johtokuntien kokoukset ajoitetaan pääosin työajalle.

Toimikuntien, neuvostojen ja neuvottelukuntien osalta kokouksia pidetään niin ikään pääosin työajalla. Laskennallista arviota lautakuntien tapaan ei ole mielekästä esittää, mutta tosiasiallisesti ottaen huomioon toimikuntien vähentymisen vuoden 2016 palkkioita vastaava uusi summa olisi korotetuilla palkkioilla 2.178,33 euroa, kun se vuonna 2016 oli voimassa olevilla palkkioilla 13.181,00 euroa.

Työajan käsite

Viranhaltijan säännöllinen työaika on korvattu virka-ajan käsitteellä, koska säännöllinen työaika on subjektiivinen ja epämääräinen käsite ja käytännössä palkkioita on maksettu tulkiten säännöllinen työaika virkaajaksi (8.15-16).

Yhteenveto

Toimielin	Uusi	Vanha	%	abs.
Kvsto ja Khs	77 euroa	54 euroa	43	23 euroa
ToimialaLk ja Khn jaosto	64,17 euroa	44 euroa	46	20,17 euroa
Muu Lk, lautakunnan jaosto ja liikelaitoksen johtokunta	55 euroa	44 euroa	25	11 euroa
Koulun tai lukion johtokunta	48,13 euroa	44 euroa	9	4,13 euroa
Toimikunta yms.	48,13 euroa	35 euroa	38	13,13 euroa

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Viranhaltijoille ja työntekijöille maksettavista kokouspalkkioista päättämisestä ei ole säädetty tai määrätty. Näin ollen kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioiden tarkistamisesta.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

13.11.2017

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Toimialat, virastot ja liikelaitokset
Taloushallintopalveluliikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1052

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 45.

jaostot

- konsernijaosto 6.11.2017
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

- kasvatus- ja koulutuslautakunta
- suomenkielinen jaosto 7.11.2017
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 7.11.2017

- ympäristö- ja lupajaosto 10.11.2017
- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuurijaosto 7.11.2017
- liikuntajaosto
- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 7.11.2017

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos 9.11.2017
- liikenneliikelaitos 9.11.2017

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- hankintajohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkaapäällikkö
- viestintäpäällikkö

keskushallinnon viranhaltijat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- Korkeasaaren eläintarha

henkilöstökassatoimikunta

Samalla kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa kaupunginkanslian kaupunkitietopäällikkö on tehnyt päätöksen viikolla 44.

Käsittely

Esittelijä lisäsi esityksen esityslistalle kokouksessa.

Kaupunginhallitus hyväksyi asian ottamisen käsiteltäväkseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sarvilinna, Sami

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

Asia/49

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.11.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1048, 1050 ja 1052 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 1045, 1046, 1047, 1049 ja 1051 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

13.11.2017

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

13.11.2017

1
FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

1041 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

13.11.2017

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björkstén
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Wille Rydman

Anni Sinnemäki

Tomi Sevander

Mika Raatikainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 22.11.2017.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566